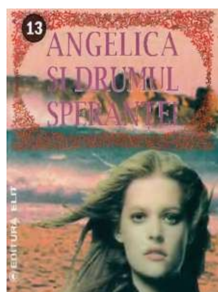
ANNE şi SERGE GOLON

2000, Ploieşti, Str.Gheorghe
Doja nr.141, Tel./Fax:
0244/526340
**Descrierea CIP a Bibliotecii
Naţionale a României:**
GOLON, ANNE & SERGE
Angelica şi drumul speranţei /
ANNE & SERGE GOLON; trad.de
Rodica Lungulescu - Ploieşti; ELIT,
2005 256 p.; 20X13 cm
I.S.B.N. 973-9380-41 -7

Tipografia PRINŢ MULTICOLOR Iaşi
Str. Bucium nr 34, Iaşi, 700265 Tel (0232) 21 12 25,23 63 88 Fax (0232) 21 12 52

ANNE ŞI SERGE GOLON

ANGELICA ŞI

DRUMUL SPERANŢEI

Traducere: Rodica Lungulescu

EDITURA ELI

TPRIMA PARTE

MINUNILE DIN SALEM

1

Angelica îl privea cu milă pe adolescentul pe care un soldat, purtând pe cap o cască engleză din oţel, îl împingea în sala de consiliu cu halebarda.

Ea înţelegea neliniştea acestui tânăr fermier, luat de la muncile sale şi târât în faţa unei înalte adunări de domni îmbrăcaţi în negru, cu gulere albe, aşezaţi în jurul unei mese lungi într-o sală chiar mai întunecată decât veşmintele lor. El fusese adus aici ca să descrie îngrozitorul masacru, săvârşit acolo sus, în munţi, în urma căruia muriseră toţi ai săi.

Nezărind la început decât aceste feţe albe şi severe ale căror priviri erau fixate asupra lui, ochii i se opriră asupra singurului chip de femeie pe care se citea bunătatea.

Şi, cum vedea că această doamnă foarte frumoasă ascundea sub

pliurile unei lungi mantale de mătase semnele unei sarcini, un nod i se urcă în gât, căci ea îi amintea de sărmana sa mamă care, aproape în fiecare an, aducea pe lume un copil. Această amintire îi dădu curajul să-şi înceapă povestirea şi să răspundă la întrebările care i se puneau cu voce gravă, intenţionat solemnă şi lentă pentru a impresiona şi mai mult. Era gata să spună tot.

— Cum te numeşti?

— Richard Harper.

— De unde vii?

— Din Eden's Falls*, pe râul Annonnosuc.

---

* **Cascadele Raiului, n.t.**

Fu conştient de privirile pline de semnificaţii schimbate de domnii din Salem. Acum îl examinau din cap până în picioare, de la părul zburlit de culoarea paiului, la faţa arsă de soare, la picioarele goale, rănite de mărăcini şi de pietrele ascuţite, în pantofii mari care îi fuseseră împrumutaţi. Şi iarăşi fu pe punctul de a izbucni în lacrimi. Ochii săi spălăciţi se fixară patetic asupra ochilor acestei femei, care îi amintea de mama lui, şi după o clipă, neliniştea i se risipi. O privire limpede izvora din ochii femeii şi i se păru ca ea îi zâmbeşte. Era gata să-şi ofere mărturia.

Erau acolo încă de dimineaţă.

Cu o zi în urmă, Angelica şi Joffrey de Peyrac, revenind dintr-un periplu de aproape două luni de-a lungul coastelor Noii Anglii care îi dusese până la New York, aruncaseră ancora în micul port Salem.

Reveneau aici în vizită la vecini şi cu afaceri. Dar regăsiseră capitala coloniei engleze Massachusetts în plină tulburare şi, pe chei, notabilii şi miniştrii îi întâmpinară sobri, informându-i că incursiunile francezilor din Canada şi ale aliaţilor lor sălbatici fuseseră reluate împotriva aşezărilor din nordul Noii Anglii. De aceea responsabilii acestor state cerură invitaţilor lor, a căror vizită era privită ca un semn de ajutor de la Dumnezeu,

să asiste la consiliul extraordinar care urma să se reunească pentru a evalua situaţia.

în calitate de vecini francezi şi de proprietari ai aşezărilor din Mâine, provincie considerată ca alipită statului Massachusetts, consiliul făcea apel atât la contele de Peyrac pentru a-i cere să le reamintească autorităţilor din Quebec de promisiunile făcute, cât şi la Angelica, deoarece era recunoscută influenţa ei asupra şefilor indieni, despre care legenda spunea ca şi cei mai sălbatici o ascultau.

— Dacă vorbiţi de Piksarett, şeful tribului Patsuikett, aflaţi că nu mai ştiu nimic de el de mai bine de un an, se apără ea.

— Hoardele care au atacat satele englezilor erau conduse de francezi? întrebă Joffrey. Erau conduse în luptă de un iezuit?

Trebuiau ascultaţi martorii.

încă de la deschiderea şedinţei, în ***council house***[*] din Salem, fuseseră ascultaţi supravieţuitorii masacrelor pe care fermierii de la deal îi strânseseră, adesea răniţi sau muribunzi, şi îi aduseseră până pe coastă.

Primul martor fusese un fermier speriat şi buimăcit, care se afla încă sub şocul teribilei nenorociri care îl lovise. Nu văzuse nimic, nici francezi, nici

---

* **Primărie, n.t.**

iezuiţi, nici sălbatici, căci în ziua respectivă fusese plecat. La întoarcere nu mai rămăseseră din satul şi din casa lui decât cenuşă şi ruine înnegrite, părinţii săi erau străpunşi de săgeţi şi scalpaţi, soţia, copiii şi servitorii dispăruseră, fiind luaţi, fără îndoială, în captivitate, acolo sus, în regiunile îndepărtate şi inaccesibile de lângă lacul Sfântul Laurenţiu unde indienii botezaţi de francezi, adăugând la oroarea idolatriei lor păgâne pe aceea de a găsi adăpost îndărătul crucii şi al mătăniilor papistaşe, aveau să-i păstreze ca sclavi şi de unde nu se vor mai întoarce niciodată.

Lacrimile curgeau pe faţa tăbăcită a fermierului,

ceea ce părea să-i irite într-o oarecare măsură pe reprezentanţii puritani ai Salemului, căci ei le interpretau ca pe un refuz al încercărilor trimise de divina providenţă. Mai mult, toţi aceşti oameni veneau din nordul statului Connecticut, moştenitori ai disidenţilor din Massachusetts care, periodic, refuzau să respecte legile coloniei şi îşi fondau propria biserică în mijlocul preeriilor ademenitoare pe malurile marelui fluviu din vest. Dar, în mod firesc, atunci când indienii, coborând din nord, îi ameninţau, aceşti nebuni după libertate, cereau ajutor statului Massachausetts şi le revenea locuitorilor din Boston şi din Harlem rolul

de a organiza expediţii punitive, aşa cum se întâmplase în 1637 împotriva indienilor Pequot care îi exterminau pe coloniştii din Connecticut, sau, mai recent, împotriva celor Narragansett.

Acum, Richard Harper vorbea neîntrerupt, ca o moară, cu ochii fixaţi asupra Angelicăi a cărei prezenţă părea să-i insufle forţa de a merge până la capăt.

Povesti pentru a nu ştiu câta oară cum familia se trezise într-o dimineaţă calmă ca şi celelalte, cum un grup de duşmani apăruse ca un fulger, devastând cabana izolată, furând câteva bunuri: arme, unelte, alimente, şi capturându-i pe toţi locuitorii casei care

încăpuseră pe mâna lor pentru a-i târî după ei în cămaşă, cu picioarele goale.

— Erau patru indieni şi doi francezi, spuse el.

în spatele lor, prizonierii, printre care el, mama sa, cei şase fraţi şi surori, o servitoare, merseseră ore întregi ca nişte damnaţi. Cei mai mici dintre fraţii lui, Benjamin şi Benoni, doi bebeluşi gemeni de câteva luni, trebuiau hrăniţi cu biberonul pentru că mama lor nu putea să-i mai alăpteze.

La prima oprire, într-o poiană, indienii le tăiară capetele gemenilor, "din milă" spuseră ei, deoarece nu puteau face rost de lapte de-a lungul acestui drum greu prin pădure şi prin munţi spre Canada. "Din

milă", încercă să-i explice într-o engleză stricată unul dintre francezi mamei care urla, nebună de durere, pentru a o linişti...Dar ea nu voia să audă nimic şi urla şi mai tare. La urmă, unul dintre indienii Abenakis îi zdrobi ţeasta cu tomahawkul*, strigătele ei riscând să-i atragă pe urmele lor pe fermierii englezi din Springway care aveau să afle în curând despre răpire.

Apoi, îşi reluară marşul, luându-i pe ceilalţi copii, pe tatăl înmărmurit, pe tânăra fiică terorizată.

---

* **Armă de luptă (la început măciucă iar mai târziu topor) specifică amerindienilor, n.t.**

El, Richard, cel mai mare dintre copii, profitase de dezordinea şi de învălmăşeala cauzate de cele trei crime pentru a se arunca în desişul din apropiere.

Când a văzut caravana dispărând la celălalt capăt al poienii fără ca absenţa lui să fie observată, fugise, reuşind să se îndepărteze de răpitori. Mersese mai multe zile, apoi ajunsese în regiuni locuite. Mărturisea astăzi că sub imboldul fricii, nu se gândise la altceva decât să fugă cât mai departe. Acum, îşi reproşa faptul că a abandonat-o astfel, fără înmormântare creştinească, în colţii fiarelor, pe biata lui mamă pe care o revedea fără încetare în visele sale,

întinsă în iarbă, cu ţeasta zdrobită, lângă cei doi bebeluşi decapitaţi...

În acest punct al povestirii, Angelica înţelese că nu va mai putea suporta continuarea şi că trebuia să se retragă. Chipurile se înceţoşau în faţa ei, un contrast de alb şi negru, albul gulerelor, al feţelor şi al bărbilor, negrul veşmintelor şi al mobilelor, într-o penumbră pe care lumina zilei ce pătrundea prin ferestrele din sticlă colorată o străpungea cu greu. Evidenţiindu-se în fresca clar-obscură, barba ascuţită şi strălucirea diamantului de la urechea stânga a lui Sir Thomas Cranmer, reprezentantul guvernatorului Noii Anglii şi profilul de pirat din Caraibe,

de hidalgo, de mare senior din Aquitaine al soţului ei, contele de Peyrac, în spatele căruia, în picioare, servitorul negru, Kouassi-Bâ nu se distingea decât prin albeaţa ochilor lui şi prin penele de stârc alb care îi împodobeau turbanul, clarificară lucrurile pentru Angelica. Strângându-şi ampla mantie, ea se ridică şi se retrase, binecuvântând discreţia obiceiurilor englezeşti care permiteau oricui să părăsească o adunare fără explicaţii şi fără ca nimeni să zică un cuvânt, căci cercetarea scopului acestei absenţe risca să-i încurce şi pe anchetator şi pe anchetat.

Ajunsă în stradă, ea-şi scoase pălăria şi boneta. Părul îi era lipit de tâmple

de sudoare. Merse cât putu de repede până la casa doamnei Cranmer unde fuseseră găzduiţi. Indispoziţia îi dispăru. Dar, când vru să se întindă pe pat, simţi o durere la rinichi şi avu din nou impresia că se sufocă. Atunci se ridică şi se îndreptă spre fereastră. Se gândea la copilul pe care şi-l dorise atât de mult.

2

"De ce mi l-am dorit atât de mult?" se întreba Angelica de Peyrac, stând în picioare în faţa ferestrei pe care o deschisese, la primul etaj al locuinţei doamnei Ann-Mary Cranmer, în Salem, oraş activ şi puritan, din statul Massachusetts, Noua Anglie.

încă nu era cu adevărat îngrijorată, doar uşor alarmată.

Privirea îi rătăcea, fără să întârzie, asupra orizontului ceţos, de culoarea perlei, unde se dezgoleau în valuri succesive, stâncile brune scăldate de mareea joasă, în timp ce bălţile pe care marea le lăsă în retragerea ei sclipeau ca mii de mici oglinzi.

Era aproape amiază într-o zi călduroasă, la capătul unei veri extenuante. Zgomotele portului şi ale şantierelor de construcţii navale se estompau.

Dar Angelica, cuprinsă dintr-odată de oboseală, nu-şi dădea bine seama de ceea ce se

întâmpla în jurul ei. Ea, care de obicei privea oceanul cu plăcere, nu simţea acum decât neliniştea provocată de acest spaţiu prea vast.

Şocul şi decepţia cauzate de povestea acelor triste evenimente erau sporite de o îngrijorare personală care venea să-i tulbure liniştea şi fericirea neîntrerupte din acest an. Conştientă de faptul că anumite pericole ameninţau echilibrul fericirii sale şi că o anumită decizie pe care o luase cu câteva luni înainte o făcea responsabilă de acest lucru, simţea nevoia să se întrebe ce anume o împinsese să întreprindă această aventură care era - aşa cum îşi dădea seama astăzi - o nebunie!

"De ce mi l-am dorit atât de mult?"

Oare nu se lăsase încă o dată păcălită de firea ei care muşca din viaţă ca dintr-un fruct fără să se îngrijoreze de viitor?

"Nebuno!" se mustra ea cu asprime.

Oare nu fusese un capriciu al ei?

Totul mergea atât de bine. Totul era perfect în jurul lor, în sfârşit!

De ce simţise nevoia să ceară nu ştiu ce confirmare a acestei fericiri senine, a acestei reuşite care se adeverea, în loc să guste fără teamă din toate plăcerile vieţii, acum că era sănătoasă şi nu mai tremura pentru ai ei?

Nu-i oferise oare soarta, mult timp potrivnică,

toate răspunsurile şi toate recompensele?

Nu-i oferise oare viaţa tot ceea ce-şi poate dori o femeie? Un soţ pe care îl adora şi de care se ştia iubită cu pasiune, doi fii frumoşi şi fermecători care, în floarea tinereţii, reprezentau astăzi o podoabă la Curtea Franţei, aşa cum spunea Florimond, cel mai mare, în ultima lui scrisoare adusă de primele vapoare dinspre Europa. O avea aproape de ea, în America, pe fiica cea mică, Honorine, iubită de toţi, şi pe care îi plăcea s-o vadă crescând, uitând de lupte, de frică şi de singurătate, încercări la care îşi reproşa că se gândeşte încă prea des, acum că ele erau departe.

Oare nu cunoscuse alături de Joffrey de Peyrac, soţul ei, toate reuşitele şi nu văzuse înfaptuindu-se în mai puţin de trei ani toate miracolele?

între altele, prosperitatea proprietăţilor lor din America de Nord: Gouldsboro, pe coasta Atlanticului, şi Wapassou, în inima pădurilor din Mâine, fondate în cele mai grele condiţii, dar care astăzi, datorită alianţei lor cu Noua Anglie, se dezvoltau cu rapiditate. Pacea domnea în această mare interioară numită golful Francez*, unde mişunau reprezentanţii mai multor naţiuni pentru care contele de Peyrac devenise îndrumătorul şi stăpânul necontestat, influenţa sa extinzându-se

spre interior până la izvoarele fluviului Kennebec, limita extremă a posesiunilor sale. *** Astăzi golful Fundy, n.t.**

Ca un miracol şi mai mare, determinând totul, nu obţinuseră ei, ea şi el, iertarea celui mai mare monarh din univers, Ludovic al XlV-lea, rege al Franţei, după ce, în timpul unui lung conflict toţi trei, (Joffrey, vasalul învins, ea, supusa rebelă, el, suveranul implacabil) îşi dăduseră cele mai teribile lovituri? Iertarea venise când nimeni nu mai spera. Aflaseră vestea când se găseau la Quebec, oaspeţi ai domnului de Frontenac, guvernatorul Noii Franţe, care le susţinuse cauza şi aştepta alături de ei verdictul

regelui. Un verdict fără rezerve. Regele Franţei, temut pe toate continentele, se înclina în faţa lor, condamnaţii, exilaţii, uitând ofensele, redându-le titluriie şi bogăţiile, deschizându-le din nou porţile regatului şi mergând până a le accepta întoarcerea, lăsându-le libertatea să hotărască ei singuri momentul şi circumstanţele.

Angelica, femeie copleşită, răsfăţată, stăpâna pe destinul care se afla acum în mâinile lor, ale ei şi ale soţului ei, protejată şi apărată din toate părţile, liberă să trăiască fericită şi netulburată în locurile şi printre oamenii pe care îi alesese, de ce a simţit ea oare nevoia să mai pretindă cerului un cadou, o

binefacere, un miracol în plus? Un copil.

"Nu te vei schimba niciodată!", suspină ea.

Îşi duse mâna la ochi. Sclipirile bălţilor de apă ca mii de monede de aur aruncate peste golf o orbeau. Mirosul puternic al mării îi provoca o uşoară greaţă. Se zăreau câteva pânze albe în depărtare legănându-se în ceaţa aurită.

Lângă casă, se găsea o piaţă prin care se perindau chiar şi pe această caniculă, unii dintre locuitorii activi din Salem, îmbrăcaţi sobru şi purtând pe cap pălării negre înalte adoptate de puritanii din Anglia în timpul revoluţiei din 1649 iniţiată de austerul Oliver Cromwell.

Femeile, majoritatea îmbrăcate într-un albastru viu, cu bonete şi gulere albe, trădau prin această uniformă statutul lor de "angajate", adică de persoane care nu terminaseră de plătit călătoria spre Lumea Noua prin anii de muncă în slujba celor care le aduseseră. Lucru care nu le împiedica să aibă aerul degajat şi liniştit al femeilor care, acceptând să traverseze oceanul, hotărâseră să aleagă servitutea.

Toţi se deplasau cu zel, ca orice buni cetăţeni din Massachusetts, absorbiţi de scopul ce trebuia atins şi de misiunea ce trebuia îndeplinită, dar nu într-atât încât să nu arunce, în treacăt, o privire curioasă şi

interesată spre locuinţa lui sir Thomas Cranmer unde se ştia că sunt găzduiţi stăpânii de la Gouldsboro, şi să nu o observe la fereastră pe cea care era numită pretutindeni "frumoasa franţuzoaică".

Căci locuitorii din Salem erau curioşi ca în toate porturile lumii unde marea aduce, cu voia sau fără voia noastră, toate soiurile de oameni, câteodată seducători, întotdeauna de temut, dar cu care trebuie să încerci să te acomodezi dacă vrei să faci comerţ.

Franţuzoaica nu era o necunoscută pentru oamenii din Salem şi se ştiau destule lucruri despre ea, printre care şi faptul că salvase de la moarte din mâna

indienilor sau din captivitate în Canada un grup de fermieri englezi din Androscoggin, în nordul teritoriului Mâine.

Se ştia deasemenea că era soţia unui gentilom care, deşi francez şi fără îndoială catolic, întreţinea relaţii excelente cu Massachusetts, multe dintre navele sale fiind construite în şantierele de pe coastă.

Venirea lor însemna deci o creştere a activităţii oraşului şi, sub acest pretext virtuos al afacerilor, se ascundea plăcerea de a le observa echipajele, toaletele şi obiceiurile, în mod firesc mai puţin aspre şi bănuite de a fi libertine, dar care erau acceptate de vreme ce erau franţuzeşti.

Totuşi, în această zi, mulţi oameni, după ce o priveau pe frumoasa străină în picioare la fereastră, îşi întorceau repede privirea şi îşi strângeau buzele cu dispreţ.

Nu considerau că este potrivit - şi vor atrage atenţia şi soţiilor lor - ca o femeie care urma să nască în curând să fie îmbrăcată în veşminte prea somptuoase pentru starea ei care cerea discreţie, şi să stea astfel la fereastră în văzul întregului oraş.

Trebuia să fii într-adevăr o catolică desfrânată, fără bunele maniere şi fără vreun pic de decenţa, ca să-ţi permiţi acest lucru, şi încă fără să pari deloc ruşinată!

Angelica, văzându-se ţinta privirilor, începu să bănuiască reacţiile unora. Ştiindu-i pe puritani foarte bănuitori în legătura cu lucrurile trupeşti, îşi dădea întotdeauna silinţa să nu le trezească suspiciunile, însă mici detalii îi scăpau adesea.

înţelegând că îi scandaliza pe trecători, dându-se astfel "în spectacol", Angelica se retrase în camera ei.

Adineauri, cuprinsă de ameţeală şi simţind că se sufocă, se apropiase de fereastră ca să respire puţin. Acum era mai bine. Mult mai bine. Se îngrozise, căci, până în această zi, nu trebuise să suporte nici unul dintre inconvenientele "stării" sale, cum spuneau

oamenii pudici. Şi totuşi, era însărcinată în luna a şaptea.

Fiind invitată să asiste la consiliul edililor din Salem, onoare de care s-ar fi lipsit bucuroasă, nu ezitase să îi răsplătească purtând o mantie incomod de largă pentru a ascunde semnele sarcinii în faţa acestor hughenoţi austeri şi de o pudoare afectată care totuşi îi slujeau unui Iisus ce propovăduise neîncetat discipolilor lui: "Creşteţi şi vă înmulţiţi!". Dar, pentru reprezentanţii severi ai religiei prezbiteriene, acest lucru trebuia făcut cu cea mai mare discreţie, şi ar fi fost încă şi mai bine dacă s-ar fi putut face prin intervenţia Duhului Sfânt. Amintindu-şi că sfântul Paul denunţase părul femeii ca

pe un instrument al păcatului trupesc, şi că puritanii erau de acord cu el în această privinţă, Angelica purta pe cap un batic de tafta şi o pălărie cu borurile largi care îi strângea tâmplele şi îi provoca o îngrozitoare durere de cap.

Până acum, în timpul călătoriei, nu resimţise oboseala. Dar începea să simtă apăsarea grea a căldurii şi a umezelii care domneau pe uscat şi nu se simţea în stare să asculte ceea ce consiliul urma să le prezinte.

"Am crezut că leşin"

Vedea imaginea bietei mame engleze, moartă, cu ţeasta zdrobită, lângă gemenii ei, întinsă în iarbă lângă capetele lor, ca nişte păpuşi stricate... Trebuia să

înceteze să se mai gândească la asta, altfel se va simţi iarăşi rău. Cu toate acestea îşi reproşa că l-a abandonat pe acel biet fermier care intrase şi o privise ca şi cum ea ar fi avut puterea să-i readucă la viaţă pe ai săi.

Cel mai rău era că aceste masacre care scuturau convulsiv Lumea Nouă, căpătau amploare, căci sângele cere sânge.

Era mai bine să nu gândească prea mult deocamdată.

Angelica îşi privi micul ceas pe care îl purta la brâu, îl scutură, apoi îl întoarse cu o cheie minusculă» crezând că a stat.

Nu era chiar atât de târziu pe cât crezuse. Era

singură în casă, cel puţin aşa credea, căci o linişte adâncă domnea peste tot, ca şi cum servitorii ar fi plecat brusc. Dar unde erau? La piaţă? La biserică?

Obişnuită să observe rapid semne imperceptibile, invizibile pentru alţii, care dezvăluiau reacţii umane bine disimulate, Angelica fusese intrigată încă de la început de comportamentul gazdei lor din Salem, doamna Ann-Mary Cranmer.

în ciuda aparenţelor, chipul încruntat al acesteia din urmă arăta că nu înţelegea de ce era considerat normal ca ea să-i primească pe oaspeţii străini de fiecare dată când veneau în Salem, ca şi cum aceştia ar fi fost consideraţi nedemni să treacă pragul

caselor cu adevărat puritane, religiile suspecte riscând să aducă cu ele aroma corupătoare a păcatului...

Angelica, remarcând atitudinea doamnei care îi primea onorabil şi în acelaşi timp stătea supărată, primise de la Joffrey o explicaţie care părea satisfăcătoare.

Născută Wexter, fiica lui Samuel, unul dintre cei mai pioşi şi mai intransigenţi fondatori ai oraşului, se îndrăgostise şi se căsătorise cu un anglican faimos, seducătorul şi aristocraticul sir Thomas Cranmer. în mod normal, ea ar fi trebuit mai apoi să părăsească Salemul, fiind mai mult sau mai puţin izgonită, şi să nu mai existe

pentru ai săi şi pentru locuitorii din Massachusetts, nici chiar în amintire.

Dar această soluţie radicală se dovedi dificil de aplicat.

Mai întâi, pentru că numitul anglican ocupa o funcţie importantă în administraţia regală. Apoi, pentru că se ştia că el este înrudit cu acel Thomas Cranmer, arhiepiscop de Canterbury, consilierul lui Henric al VUI-lea care, la începuturile tulburi ale Reformei, îl protejase pe marele predicator scoţian John Knox, despre care toată lumea ştia că organizase protestantismul radical din Anglia din care apăruse puritanismul şi mai mult, fusese executat în timpul domniei Măriei Tudor

Catolica, supranumită Sângeroasa.

Recunoştinţa le spunea deci să nu se arate prea intoleranţi faţă de strănepotul acestuia... în sfârşit, trebuie că onorabilul Samuel Wexter s-a temut să-şi piardă pentru totdeauna unica fiică, până atunci perfectă.

Astfel, cuplul fu acceptat în Salem şi oamenii se obişnuiră cu sir Thomas Cranmer, cu dantelele lui, cu cercelul lui cu perlă.

Părăsită adesea de soţul ei, căci acesta nu înceta să navigheze între Boston, Jamaica şi Londra, fiica lui Samuel Wexter, îşi întări poziţia şi, încercând să se facă iertată pentru o nebunie care o ţintuise la stâlpul infamiei într-o

societate pe care aspira să o edifice, deveni şi mai severă cu îndeplinirea obligaţiilor religioase. Cea mai amară pedeapsă: uşurinţa cu care i se spunea, trimiţându-i-se posibili susţinători ai lui Satan: "Puteţi să-i primiţi!".

Angelica trase spre ea un fotoliu cu spătar tapiţat şi se aşeză nu departe de fereastră, suficient de aproape pentru a se bucura puţin de briza mării. Salem, care înseamna "pace" în limba ebraică, era un orăşel bizar şi încântător, o îngrămădire de acoperişuri din şindrilă pe crestele cărora se aflau coşurile din piatră cenuşie sau din cărămizi roşii pentru notabilităţi şi negustorii bogaţi.

Legislaţia în vigoare în acest oraş era strict religioasă iar instituţiile erau direct derivate din Scrierile sfinte.

Acum că Angelica era liniştită, vedea că s-a purtat prosteşte. Era inutil să-şi pună astăzi întrebarea: "De ce mi-am dorit un copil?" Se cunosc oare motivele care trezesc în inima unei femei nevoia vitală a maternităţii? Ele sunt multiple, evidente şi totuşi nici unul nu este cel adevărat, căci o astfel de nevoie nu este ceva raţional.

Angelica îşi aminti că începuse să se gândească la asta la Quebec, când o văzuse pe micuţa Ermeline de Mercouville ieşindu-i grăbită în întâmpinare cu braţele întinse. N-ar fi oare bine să se bucure de

plăcerile unei noi sarcini, aşa cum nu putuse s-o facă în trecut şi să reconstruiască cuibul distrus de atâtea furtuni?

Dar mai ales, - şi acest gând începea să predomine pe măsură ce totul se reconstruia în jurul lor şi în ei, - începuse să-şi dorească un copil de la el. Al lui, dragostea ei, iubitul ei, refugiul şi chinul ei, al lui, unicul, bărbatul întregii sale vieţi, al lui, Joffrey de Peyrac, cu care era căsătorită de mai bine de douăzeci de ani.

Ori, printr-o luptă nemaipomenită, trecând prin cele mai grele încercări, prin cele mai încurcate şi mai imprevizibile căi, dar şi printr-o perseverenţă care

friza încăpăţânarea şi o voinţă care adesea ar fi putut să fie considerată vinovată din cauza pericolelor pe care le înfruntase orbeşte, îşi atinsese deci scopul, realizarea tuturor visurilor ei: dragoste, fericire, pace alături de cel pe care îl căutase atât, crezându-l mort, şi de care intrigile şi neînţelegerile au fost pe punctul să o despartă din nou.

Visase să aibă un copil de la el aşa cum l-ar fi dorit de la un nou amant, pentru a întări această legătură.

Căci trebuie spus că ideea unei astfel de nebunii nu i-ar fi trecut prin cap la momentul regăsirii lor de la

care se împlineau în curând trei ani.

Atunci când se gândea la acele vremuri, amintirile i se păreau foarte îndepărtate şi ireale şi de-abia se recunoştea pe sine. Ce urât se purtaseră unul cu celălalt, reproşându-şi loviturile date de viaţă, uitând că fuseseră amândoi victime şi că doar acest lucru îi unise. Au trebuit să înveţe acest lucru, şi astăzi se minuna de drumul pe care îl traversaseră împreună.

Cât erau de străini, gata să se respingă, chiar să se urască, şi totuşi mereu atât de apropiaţi, fascinaţi unul de celălalt! Ce miracol! Dacă n-ar fi fost această irezistibilă atracţie a corpurilor lor, care îi

încătuşa cu fiecare privire, aceasta foame violentă care anula toate celelalte consideraţii, oare ar fi putut depăşi atâtea obstacole?

Totuşi, abia după experienţa din Quebec, oraş francez din nordul american, unde merseseră pentru a negocia o posibilă reconciliere cu regele Franţei şi cu ţara lor, şi unde traversaseră în familie o iarnă deosebită, agitată, se simţise diferită, invadată de o dorinţă puternică: să aibă încă un copil de la el, un nou copil pentru o viaţă nouă.

Îşi aminti de drumul de întoarcere. Părăseau mărunta capitală a Franţei, eliberată din strânsoarea gheţii. Flota lor cobora pe fluviul Saint Laurent, traversa golful cu acelaşi

nume şi Angelica, la bordul navei amiral, ***Gouldsboro,*** privind de pe punte, împreună cu Honorine, jocul focilor albe între valuri, simţise o intensă bucurie şi siguranţă, neumbrite de nici o nelinişte.

Îşi rezolvaseră problemele şi câştigaseră luptele, dacă nu pe toate, cel puţin pe cele dintre ei. În cursul acestei ierni petrecute la Quebec, descoperiseră ca erau înlănţuiţi pe vecie prin legături invizibile pe care nimic nu le va putea niciodată rupe. Descoperiseră că, în ciuda firilor lor independente, nu puteau sa trăiască, să respire, să gândească în absenţa celuilalt. Desigur, Joffrey era un bărbat

misterios, imprevizibil, de neclintit şi ea era la fel, chiar dacă credea cu toată forţa, ca majoritatea femeilor, că purtarea şi intenţiile ei sunt transparente.

Atunci, cu inima şi cugetul împăcate, începuse să viseze la acest copil pe care şi-l dorea, fără motiv, doar pentru fericirea ei! Un copil nou pentru o viaţă nouă.

Nu se mai simţise de mult atât de tânără şi veselă ca acum. Protecţia unui bărbat care o apăra şi o elibera de orice responsabilitate, bătălia câştigată împotriva regelui care o scăpa de orice grijă, fiiseseră la început stânjenitoare. Era de părere că viaţa ei de până acum

fusese prea serioasă. Căci, cu excepţia celor câteva luni de vis petrecute la Toulouse, ce fusese viaţa ei în ultimii douăzeci de ani, aruncată în mizerie şi în singurătate?

Desigur, nu păstra numai amintiri neplăcute. Aceşti ani de lupte nu fuseseră monotoni şi lipsiţi de distracţii, şi ea ştiuse să râdă în momentele comice ale existenţei şi să se bucure de victoriile smulse în această cursă pentru supravieţuire.

Pe această corabie, corabia lor, care îi ducea spre un viitor pe care îl presimţea calm şi fericit, i se păru că venise momentul să depună armele şi să-şi schimbe viaţa. Să fie o altă femeie. Ceea ce nu-şi permisese să fie până acum.

Dar pentru că, datorită "secretelor" sale de vindecătoare, cunoştea misterele procreării, hotărî să mai aştepte.

Aşteptă o vreme. Viaţa o învăţase să-şi tempereze elanurile. Nu mai era vorba aici de strategie militară, la care excelase în timpul revoltei împotriva regelui, şi care necesita putere de observaţie şi acţiune rapidă, ci de construirea păcii, sarcină pe care naţiunile o îndeplinesc cu mai puţin talent şi grijă decât războiul.

Vroia să se instaleze în această nouă epocă fericită, să se asigure că nu se amăgea, să se obişnuiască cu suspendarea ostilităţilor şi cu traiul alături de el, dragostea ei

din totdeauna, stăpânul şi prietenul ei. Şi mai trebuia să se bucure de certitudinea acestei iubiri care ardea între ei ca o flacăra şi pe care nimic nu o mai putea clătina.

Ajunseră la Wapassou.

Şi cum Joffrey de Peyrac era iubitul nebun, intuitiv, generos, aduse vorba despre copilul la care ştia că ea visa şi care le-ar pecetlui iubirea.

Atunci când zăpada mai acoperea încă Wapassou, într-o iarnă în care, în fortăreţele de lemn din nordul american, aproape uiţi că ar mai fi şi alţi oameni pe pământ, concepură acest copil din dragoste.

Când se ştiu însărcinată, Angelica se

simţi extaziată, uluită, deşi cunoştea foarte bine, încă din copilărie, de la vrăjitoarea Melusine, leacuri prin care ar fi obţinut rezultatul dorit. Nu-i venea să creadă!

în aprilie, copilul se mişcă şi ea simţi aceeaşi surpriză incredibilă.

Se simţea atât de fericită, încât, în afară de aceste tresăriri prin care "el" îşi făcea cunoscută prezenţa, ar fi putut crede uneori că nu era însărcinată. Fusese scutită de toate inconvenientele care însoţeau începutul unei sarcini. Rămăsese suplă mult timp. Nesimţind nici o oboseală, ba mai mult, simţindu-se mai sănătoasă şi mai puternică decât în mod obişnuit, nu a fost nevoie să schimbe nimic din existenţa

ei activă, nici din proiectele de călătorie care îi aduseră în primăvară în contact nu numai cu locuitorii portului Gouldsboro, dar chiar şi cu restul lumii. Corăbiile le aduceau veşti din Europa şi, ţinând cont de noutăţile din golful Francez, rar se întâmpla ca Joffrey de Peyrac să nu pună la punct un plan de navigaţie. Vara era, într-adevăr, o perioadă de activitate maritimă intensă.

în acel an, contele fu nevoit să meargă la New York, călătorie care îi permise în acelaşi timp să viziteze la dus şi la întors cele mai importante aşezări din Noua Anglie, răspândite de-a lungul coastei, de la New York la Portland, trecând prin Boston, Salem

şi Portsmouth, unde avea prieteni şi interese.

Angelica vru să-l însoţească. Fără să pomenească de promisiunea secretă pe care şi-o făcuse de a nu-l mai lăsa niciodată pe JofFrey să plece fără ea, îşi convinse soţul că trebuie să-l întâlnească cu orice preţ la Casco pe prietenul ei, vraciul englez, George Shapleigh, căruia trebuia să-i ceară tot felul de sfaturi şi de leacuri. Oricum, susţinu ea, vroia să-l vadă pe Shapleigh înainte de naştere, căci el deţinea în vizuina lui cele mai savante cărţi de medicină, pe care ea dorea să le consulte.

în timp ce ***Curcubeul,*** mândra corabie de mai bine de trei sute de tone, proaspăt ieşită din şantierul din Salem, naviga

spre sud, îndreptându-se direct spre gura fluviului Hudson, îi trimiseră mesaje doctorului Shapleigh, chemându-l la Salem la începutul lui septembrie. Naşterea copilului fiind prevăzută la sfârşitul lunii octombrie la Gouldsboro, ***Curcubeul*** şi mica flotă a lui Peyrac ar fi avut tot timpul să se întoarcă acolo.

Apoi, în funcţie de anotimp şi de căderea, posibil timpurie a brumei, nou-născutul - prinţ sau prinţesă? - ar fi întreprins primul periplu în această lume, spre izvoarele fluviului Kennebec pentru a ajunge la îndepărtatul Wapassou, unde urmau să petreacă iarna, aşa cum spera Angelica. în ciuda bucuriei revederii prietenilor din Gouldsboro,

ar fi preferat însă viaţa retrasă din interior celei de la ţărm.

Şi astăzi, mai mult ca niciodată, aerul tonifiant din Mâine îi lipsea.

Căldura ţărmului, sufocantă de îndată ce te îndepărtai de mare, o apăsa. îi venea greu să respire. Fu cuprinsă de spaimă. Exaltată acum câteva clipe, plutind în nori de unde prezentul şi viitorul îi apăreau strălucitoare, îşi aminti brusc de temerile care o încercaseră şi optimismul îi pieri. Frica se transformă în panică.

Acum Angelica se simţea slăbită şi cuprinsă de frica mamelor a căror fiinţă e legată de alta, mai fragilă. Responsabilă pentru acest copil, ea se simţea

responsabilă şi pentru necazurile care l-ar fi putut afecta şi care, poate, planau deja asupra lui, şi ea îşi reproşa neputinţa de a le îndepărta. Căci copilul fericirii era ameninţat. Durerea pe care o simţise anunţa oare un pericol ce l-ar fi smuls, prea plăpând încă, din adăpostul pântecelor ei, condamnându-1? Era prea devreme să se nască. Trebuia să mai treacă încă o lună.

în plus, Angelica avea încă un motiv serios să se teama pentru viaţa acestui copil atât de dorit, visat şi iubit, în cazul unei naşteri premature, căci, de câteva zile, era aproape sigură că va avea gemeni.

3

Cum să interpreteze altfel această nelinişte care începuse să i se pară excesivă şi conturul, perceptibil sub mâna ei, aproape vizibil sub piele, a două căpşoare rotunde?

"Când cerul dă!...", îşi spusese ea, la început uluită, nevenindu-i să creadă. Pe punctul de a izbucni în râs, în realitate încântată, se stăpânise, spunându-şi că poate nu avea de ce să râdă şi neştiind ce să creadă.

Cursul vieţii lor consolidate nu urma oare să capete o dimensiune insolită? Gemeni!... Hotărâse să aştepte, înainte de a da vestea celor din jur şi chiar soţului ei.

De îndată ce flota lui Joffrey acostă la Salem, apropiindu-se astfel de Gouldsboro, câteva personalităţi ale oraşului care veniseră pentru afaceri, aşteptau pe chei să-i salute. Printre cei veniţi se numărau domnul Males, domnul Mercelot, fabricant de hârtie, însărcinat să construiască mori în coloniile engleze, şi fiica lui, Bertille, care îi servea drept secretară. începuseră prin a schimba veşti legate de familie. Bertille Marcelet, egoista fiică unică a fabricantului de hârtie, o privea pe Angelica cu un surâs ironic de satisfacţie. Ea nu şi-ar fi lăsat corpul deformat de o sarcină, părea să spună.

Apoi notabilii din Salem le ieşiră în întâmpinare, cu un aer grav - acum ştim de ce - pentru a-i invita să ia parte la acest faimos consiliu a doua zi dimineaţa, iar Angelica, îndeplinindu-şi obligaţiile, se resemnă nevăzându-l în mulţime pe George Shapleigh, singura persoană pe care ar fi vrut cu adevărat s-o întâlnească la sosirea ei. I-ar fi risipit îndoielile în legătură cu naşterea gemenilor şi ar fi liniştit-o. Avea încredere nu numai în ştiinţa lui medicală, ci şi în cunoştinţele lui de vraci bătrân. Nu era prezent şi trebuia să le surâdă tuturor, să se instaleze la o doamnă engleză cu buzele strânse, să sufere de insomnia nopţii

sufocant de calde pentru ca dimineaţa următoare să meargă la consiliu.

Mobilizându-şi întreaga energie pentru a nu se lăsă învinsă, Angelicăi nu-i mai rămăsese destulă pentru a continua să se gândească la enigma comorii pe care o purta - un copil sau doi? - şi nici să-i vorbească despre asta lui Joffrey de Peyrac, care, fireşte, era solicitat din toate părţile. Privirea lui întunecată şi arzătoare se oprise oare vreun moment, în treacăt, asupra ei, ghicind poate în ea umbra unei griji?

Pentru Angelica era o chestiune de onoare să nu lase neplăcerile şi slăbiciunile sarcinii să afecteze bunul mers al călătoriei şi escalele

necesare. Nu avea o constituţie delicată. Mai mult, ea aparţinea unui secol în care femeile nu făceau caz de neplăcerile unei sarcini, această stare fiind considerată prin educaţie mai degrabă o constantă decât o excepţie. Oamenii de lume, mai mult decât fermierii, nu obişnuiau să se răsfeţe în aceste circumstanţe şi, la Versailles, amantele regelui îl întâmpinau gătite pentru trecerea lui pe coridoare, la mai puţin de o oră după ce aduseseră pe lume, în vreo antecameră, în spatele vreunui paravan, un mic bastard regal.

De aceea Angelica considera că slăbiciunea ei de dimineaţă nu-şi găsea explicaţie. Se ridică şi se

îndreptă spre masa pe care se afla micul ei cufăr de călătorie conţinând piepteni, perii, oglinda, bijuterii şi fleacuri necesare, cutii cu unguente şi farduri. Luă un flacon şi un pahar şi ieşi pe coridorul etajului unde se afla un lavabou de apartament, cu rezervor şi bazin de faianţă albastră şi albă cu ornamente. îşi umplu paharul, gândind că aceşti puritani care dispreţuiau atât de mult plăcerile vieţii aveau talentul de a se înconjura de mobile frumoase şi de obiecte rafinate, care compensau agreabil severitatea obiceiurilor şi cuvintelor pe care o afişau. Angelica, atrasă de farmecul propriu fiecărei case, o aprecia pe aceasta pentru

penumbra luminată de strălucirea lemnului bine ceruit, de obiectele de aramă bine lustruite, de oglinzile şi de ceramica scânteietoare. Cuvertura de pe pat era de dantelă.

Îşi înghiţi medicamentul. Era un amestec de plante pe care şi-l prepara singură şi a cărui eficacitate o cunoştea. Deja se simţea mai bine şi mirosul greu al mării care venea de afară, amestecat cu cel de smoală topită în bazinele de andocare şi cu cel de creveţi prăjiţi care se intensifica la ora prânzului, încetă să o indispună.

— Doamnă! Doamnă!

O voce o striga de afară.

Surâse şi se îndreptă spre fereastră. Lângă casă zări chipul negru al lui Kouassi-Bâ care o privea.

— Stăpânul m-a trimis. E îngrijorat!

— Spune-i să se liniştească. N-am nimic.

Prin Kouassi-Bâ îşi arăta Joffrey îngrijorarea pentru ea. Paznic credincios, mai mult prieten decât servitor după atâţia ani în serviciul contelui, atent la cel mai mic semn şi intuind chiar şi cele mai mici schimbări în starea de spirit a celui cu care împărţise călătoriile, munca, dizgraţiile, pericolele şi chiar sclavia, el reprezenta pentru Angelica întruchiparea unei griji nedezminţite.

De nenumărate ori apăruse în faţa ei transmiţându-i vreun mesaj sau întrebând-o ce doreşte, aştepta la uşă ca s-o însoţească sau îi aducea pe o tăviţă de argint o cafea turcească aburind chiar în momentul în care ar fi dat orice ca să bea una, căci - şi aceasta era partea oarecum magică a legăturii care îi unea, pe ea, Joffrey şi Kouassi-Bâ - el apărea întotdeauna la momentul potrivit.

Probabil că şi de această dată Joffrey şi servitorul său nu schimbaseră decât o singură privire şi înaltul negru se strecurase ca o umbră afară din sala de consiliu.

Prezenţa lui familiară, binevoitoare şi devotată trup

şi suflet, la care se adăuga înţelegerea şi admiraţia fără margini pentru tot ceea ce ea zicea sau făcea, o liniştiră pe Angelica, aproape mirată de suferinţa de acum câteva clipe.

— Vreţi ca stăpânul să-i lase pe edili şi să se întoarcă acasă?

— Nu, Kouassi-Bâ, discuţia lor este prea importantă, îl voi aştepta. Transmite-le scuzele mele. Asigură-i că, după cum cred că şi-au dat seama, veştile triste m-au tulburat şi m-am retras ca să mă gândesc la modul în care îi putem ajuta.

— Bine! Bine! spuse Kouassi-Bâ cu un gest de rămas bun şi de binecuvântare.

Se îndepărtă executând cu tocurile înalte

ale pantofilor săi cu cataramă un pas de dans.

Seriosul Kouassi-Bâ, care se considera deja bătrân, manifesta o exuberanţă nouă de când aflase de "prinţul" sau "prinţesa" care trebuiau să sosească. Ce s-ar întâmpla dacă va afla că sunt poate doi!.. .Salturile de bucurie nu s-ar mai potrivi cu pletele lui albe.

"Chiar şi dacă dorinţele lui Kouassi-Bâ sunt satisfăcute din plin, îşi spuse ea, reaşezându-se în fotoliu, nu pot să nu mă tem de această perspectivă neaşteptată."

Uimirea ei era sporită de amintirea prezicerii ghicitoarei Mauvoisin pe care n-o luase niciodată în

serios şi de care uitase cu desăvârşire mulţi ani.

Se întâmplase la Paris într-o vreme în care, singură într-o situaţie precară, se lupta din greu să-şi câştige existenţa şi să-şi întreţină cei doi copii, Florimond şi Cantor. împreună cu două prietene, în dificultate ca şi ea şi curioase să afle dacă viitorul va fi mai îngăduitor cu ele decât prezentul, mersese să o consulte pe Catherine Mauvoisin, căreia i se mai spunea şi Voisin, în sălaşul ei din cartierul Temple unde mergea tot Parisul.

în ziua aceea vrăjitoarea era beată. înfăşurată în mantia ei, coborâse clătinându-se de pe tron şi se îndreptă spre cele trei femei frumoase

care stăteau în picioare în faţa ei. Le spuse fiecăreia dintre ele după ce le privi palmele: "Regele vă va iubi", adăugând în dreptul celei mai modeste şi mai dezmoştenite dintre ele: "Pe tine, chiar te va lua de soţie!", ceea ce o înfuriase teribil pe cea de-a treia participantă care spera să aibă destinul cel mai glorios dintre toate.

Angelica râdea încă, reamintindu-şi scena. Ceea ce o tulbura era faptul că beţi vanea i se adresă din nou spunându-i: "Vei avea şase copii". Această prezicere, enunţată cu voce groasă, i se păruse atunci ridicolă şi de necrezut iar la scurt timp după aceea o şi uitase.

Ori, odată cu trecerea anilor, prezicerea beţivancei nu era pe cale să devină realitate?

Trei tinere femei frumoase din Poitevine, prietene, veniseră în acea zi la Paris la vrăjitoarea Mauvoisin: Athénais de Montespan, născută Rochechouart, Angelica de Peyrac, născută Saneé de Monteloup şi Françoise Scarron, născută d'Aubigné.

Iar astăzi, după aproape douăzeci de ani, frumoasa Montespan triumfa la Versailles, devenită cea mai iubită şi mai strălucitoare dintre amantele regelui Ludovic al XIV-lea, obscura Françoise Scarron, departe de vremea rochiilor peticite, tocmai fusese numită de el

marchiză de Maintenon, iar Angelica, singura care îl respinsese pe rege, nu se pregătea ea, în îndepărtata Americă, să aducă pe lume doi copii, devenind astfel mama a şase?

Şase! Şi poate chiar foarte curând! Nu, îşi spuse ea nervoasă. Nu aşa de curând! Ar fi un dezastru pentru aceste două vieţi! Orice s-ar întâmpla, nici nu mă gândesc să nasc în Salem. Trebuie să se întâmple la Gouldsboro."

Pentru nimic în lume nu vroia sa nască copilul - sau copiii - într-o colonie din Noua Anglie, în atmosfera rigidă pe care o impuneau în oraşul lor aceşti oameni cumplit de serioşi, un oraş în care o femeie însărcinată nu putea să respire la

fereastra ei fără să fie arătată cu degetul.

Privi spre orizont visând să întindă pânzele, să navigheze spre Portland, unde l-ar întâlni poate pe Shapleigh, spre Gouldsboro, unde prietena sa Abigaël ar fi îngrijit-o. Şi acolo s-ar simţi ca acasă.

Angelica regreta că-i spusese lui Kouassi-Bâ că totul era bine şi că va aştepta răbdătoare.

Nevăzând nici un servitor de-al doamnei Cranmer, ea se întreba . m unde plecaseră ai ei... Ş i unde era Séverine Berne pe care o adusese ca să-i arate o lume mai puţin aspră şi mai asemănătoare civilizaţiei eurojpene decât cea din aşezarea de pionieri de la Gouldsboro? Tânăra

Séverine, la şaisprezece ani, merita să se plimbe printr-un oraş agitat ca New York, să vadă oraşele Boston şi Salem, după ce, timp de trei ani, muncise din greu un pământ sălbatic unde, la sosirea familiei ei venite din La Rochelle, nu exista decât un fort din lemn şi câteva cocioabe, .în timpul acestui periplu de-a lungul coastelor Noii Anglii, Séverine fusese pentru Angelica o prezenţă feminină agreabilă şi amuzantă. Refacuseră legătura de prietenie ce le unise încă de pe vremea când Angelica locuise la familia Berne în La Rochelle.

Ea se ocupa de Honorine pe corabie şi în timpul escalelor. Ezitaseră s-o ia cu ei pe fetiţă, pentru

care ar fi fost poate mai bine să rămână pe uscat unde era în siguranţă şi îngrijită la Wapassou sau la Gouldsboro, aşa cum făcuseră vara în timpul unor călătorii scurte.

Dar de această dată, Honorine se arătase îngrijorată să o vadă pe Angelica îndepărtându-se "în compania" viitorului frăţior sau surioară. Cel puţin aşa interpreta Joffrey de Peyrac spusele fetiţei. Honorine îşi spunea uneori părerea în legătură cu anumite aspecte. Dar nu spunea tot. Trebuia ascultată cu mare atenţie.

Acceptase prietenia lui Séverine şi se bucura de călătorie. Plecaseră amândouă de dimineaţă să se plimbe, căci erau mii de

lucruri de văzut în port şi în oraş: depozitele, prăvăliile şi dughenele erau pline de mărfuri.

Angelicăi i se păru că le aude vocile şi, aplecându-se din nou la fereastră, o zări într-adevăr pe adolescentă la colţul străzii cu fetiţa de mâna. Erau însoţite de un tânăr înalt, îmbrăcat sobru ca puritanii locului, dar încălţat cu cizme răsfrânte şi purtând pe cap o pălărie cu boruri largi, împodobită cu o pană. Séverine vorbea însufleţită cu el în franceză, după cum i se păru Angelicăi. Lucru care nu era totuşi ceva obişnuit în Salem.

4

Uşa casei se trânti şi Séverine o strigă:

— i v~mnă Angelica! Mi s-a spus ca v-aţi întors la lady Cranmer. ***Xla.*** aduc un francez care pretinde că vă cunoaşte.

Mirată, Angelica se întoarse pe coridor. Holul era întunecat şi nu putu să distingă prea bine trăsăturile noului venit. Tânărul îşi scosese pălăria şi ridică spre ea un chip colţuros şi palid, căruia nu-i putea da un nume, dar care totuşi i se părea cunoscut. La vederea ej, " coase o exclamaţie:

— Oh! doamna de Plessis-Bellière, suûteti chiar dumneavoastră! Nu îndrăzneam să cred că _ adevărat în ciuda tuturor informaţiilor pe care le-am adunat şi a mărturiilor care

confirmau sosirea dumneavoastră în America.

Apropiindu-se din doi paşi, îngenunchie în faţa ei şi-i sărută mâna cu fervoare.

Angelica rămase înmărmurită. Cine putea să Fie acest tânăr care o saluta după numele pe care îl purtase odată la Versailles pe vremea când era la curte?

El se ridică. înalt şi slab, o depăşea cu un cap.

— Nu mă recunoaşteţi? Sunt Nathanaël de Rambourg. (Şi cum ea ezita încă:) Pământurile noastre se învecinează cu ale voastre înspre Plessis, în Poitou. în copilărie, m-am jucat şi am făcut mii de şotii împreună cu fiul dumneavoastră, Florimond, şi tot împreună

cu el am comis nebunia de a mă salva fugind în America.

— Oh! exclamă ea. Ce surpriză, tinere!

Numele şi cuvintele lui îi aduseră fulgerător în minte imagini de demult care se încheiau cu doi călăreţi îndepărtându-se în galop prin frunzişul parcului Plessis într-o noapte îngrozitoare.

Se clătina, apoi îşi reveni.

— Nathanaël! Da! Te recunosc!...Vino să iei loc.

începuse dintr-o dată să-l tutuie, aşa cum obişnuia odinioară, pe puştiul palid, acum "înalt cât o prăjină", cum spunea Barbe, şi pe care îl văzuse întotdeauna însoţindu-i pe cei doi fii ai ei,

Florimond şi Cantor, atunci când se aflau la Plessis.

Domeniul Rambourg se învecina într-adevăr cu pământurile de la Plessis. Aparţinea unei familii din vechea nobilime care aderase la Reformă încă de la primele predici ale lui Calvin. Hughenoţi de trei generaţii, săraciţi, prolifici - Nathanael era cel mai mare dintre cei opt sau zece copii - religioşi fervenţi, aveau toate cusururile pentru a atrage asupra lor nefericirea, persecuţia şi tragedia.

în ultima vară petrecută la Plessis, Florimond şi Nathanael se întâlneau des, complotând mai mult ca niciodată.

— Florimond era atât de vorbăreţ, spuse

tânărul râzând, atât de imaginativ şi de convingător încât l-am urmat!

Angelica se reaşeză pe scaunul cu spătar înalt. Avea nevoie de o clipă de odihnă ca să poată primi vestea.

— Draga mea, i se adresă ea Séverinei care se nelinişte să o vadă aşa, vrei să-mi pregăteşti, te rog, un ceai de pasiflora şi să-mi aduci o ceaşcă?

Vizitatorul, strângându-şi picioarele lungi, se aşezase pe un fel de taburet aşa cum se găseau peste tot în casă. Angelicăi nu-i venea să creadă că-l vede aici. Era o fantomă!...

Florimond nu-i pomenise niciodată de el. Ori, el era în America.

Ce i se întâmplase în aceşti ultimi ani, în afară de faptul că crescuse fără măsură?

Privindu-l atent, Angelica îşi spuse că era totuşi mai frumos decât tatăl lui, bietul Isaac de Rambourg, şi el tot slab şi înalt, care murise suflând din corn în vârful donjonului său, cerând un ajutor imposibil pentru el, hughenot, în inima acestei provincii, în lupta împotriva cruzimii dragonilor regelui.

îi răsunau încă în urechi chemările sinistre ale cornului de vânătoare, plutind deasupra pădurii, în timp ce primele flăcări, care mistuiau castelul Rambourg, ţâşneau prin ferestre.

Tulburată, ea observă că tânărul nu părea să ştie

ce păţiseră ai lui. Vorbea despre ei la prezent.

Angelica se simţea incapabilă să-i dezvăluie atât de brusc că îşi pierduse întreaga familie şi să-i descrie un alt masacru, comis de data asta pe bătrânul continent, după povestirea celui de pe noul continent pe care trebuise să o asculte chiar în dimineaţa aceea la adunarea edililor presbiterieni.

Şi iată, numai evocându-le, durerea surdă şi difuză pe care o resimţise în pântece reapăru, neliniştitoare. Preocupările ei erau diferite, totuşi amintirile reveneau la Salem, oraşul măturat de un vânt nebun, de spuma mării, de ţipetele păsărilor, atât de departe de tufişurile dese,

de câmpurile înguste, împărţite de drumurile prăfuite din Poitou, în Franţa, unde se desfaşuraseră şi se desfăşurau încă tragediile ascunse ale persecuţiei. Un ocean îi despărţea.

— E adevărat că vara aceea ne plictiseam de moarte la Plessis, Florimond şi cu mine, spuse Nathanaël de Rambourg. Vă amintiţi, doamnă? Soldăţimea era peste tot, chiar şi la dumneavoastră acasă, care nu eraţi totuşi reformată. Şi acel..., cum se numea, Montadour, care îi comanda şi îşi permitea să dirijeze pe toată lumea din provincie, catolici şi protestanţi, nobili şi ţărani deopotrivă, ce personaj oribil! Ce anotimp îngrozitor!

Séverine reveni, aducând un vas cu două toarte pe o tăviţă de argint. îi aruncă o privire ranchiunoasă intrusului, a cărui prezenţă o irita deoarece părea că o oboseşte pe Angelica al cărei chip era acum schimbat.

— Beţi asta, doamnă, spuse ea pe un ton hotărât, această băutura vă va face bine pe o asemenea căldură. Spuneţi mereu că o băutură caldă potoleşte mai bine setea decât ceva rece. Şi, apoi, ar trebui să vă întindeţi puţin şi să vă odihniţi.

— Cred ca ai dreptate, Séverine. Dragă Nathanaël, se apropie ora cinei. Vino mai spre seară. Vom vorbi mai pe îndelete.

— Dar, spuse el, ridicându-se şovăitor, nu ştiu unde să merg să mănânc.

— Mergeţi în port şi cumpăraţi o livră de crevete prăjite, îl repezi Séverine împingându-l spre uşă, sau mergeţi până la cârciuma ***Ancora albastră,*** care aparţine unui francez.

Fără prea multe formalităţi, tânărul de Rambourg, îşi luă pălăria, sărută mâna Angelicăi şi plecă aproape bucuros rostind aceste cuvinte care se înfipseră în inima ei ca un pumnal:

— .. .Aştept veşti despre familia mea. Poate aţi mai aflat câte ceva în aceşti ani. Am trimis una sau două scrisori. Dar n-am primit nici un răspuns.

— Cred ca m-a auzit vorbind în franceză cu Honorine, îi explică Séverine, şi, după ce ne-a urmărit o bucată bună de timp, s-a prezentat şi ne-a pus tot soiul de întrebări, aşa cum facem noi francezii vrând să ştim tot: "De unde sunteţi?" - Din La Rochelle. - Eu sunt din Poitou. - Când aţi ajuns în America?" etc. Doamnă Angelica, ce se întâmplă? Nu arătaţi deloc bine.

Angelica mărturisi că o extenua căldura. Dar, după ce îşi va bea liniştită ceaiul, cu siguranţă se va simţi mai bine.

— Séverine, ajută-mă te rog. M-am săturat să aştept în această casă părăsită fără să pot cere nimănui informaţii. Probabil

că sunt cu toţii în port să asiste la sosirea nu ştiu cărei nave. Du-te după veşti! Află dacă reuniunea la care asistă domnul de Peyrac se apropie de sfârşit. Şi dacă nu se aude nimic de doctorul George Shapleigh. Nu-mi pot explica absenţa lui şi mă îngrijorez.

Séverine se avântă spre ieşire, hotărâtă să răscolească întreaga casă a contelui de Peyrac şi să-i mobilizeze pe toţi englezii gravi care ar putea să-i ofere vreo informaţie în legătură cu Shapleigh, chiar dacă va trebui să intre în toate tavernele din oraş. Dar mai înainte, va merge să-l caute pe domnul de Peyrac, la ***council house,*** fără să-şi facă griji că întrerupe o adunare atât de solemnă, cu

acea lipsă de respect pentru problemele serioase ale bărbaţilor pe care tatăl său, Gabriel Berne, i-o reproşa adesea; ea considera însă că nici cele ale femeilor nu sunt mai puţin grave. Şi în drumul ei, îi va descoperi fără îndoială pe toţi servitorii doamnei Cranmer şi îi va trimite acasă, căci, după părerea ei, toţi aceşti oameni de treabă, îmbrăcaţi în albastru sau în negru, servitori şi servitoare care vorbeau fără încetare de sfinţenia muncii lor întru gloria Domnului şi de rambursarea costului călătoriei tor spre Lumea Nouă pe care o datorau stăpânilor lor, îşi petreceau zilele hoinărind.

Angelica o privi de la fereastră cum îşi lua

picioarele la spinare şi surâse. Alături de tânăra Séverine, care o adora, nu era niciodată la strâmtoare.

Cineva intră şi un zgomot de cizme răsuna pe dalele holului.

Angelica îl recunoscu pe soţul ei, contele de Peyrac

— Nici o dimineaţă nu mi s-a părut vreodată atât de lungă, suspină Angelica ajungând în dreptul lui.

— Nici mie. Te înţeleg că te-ai retras. A fost o reuniune îngrozitoare... Constat cu admiraţie cât de încrezători sunt bărbaţii în acţiunile lor. Cum să nu admiri tactul cu care cei mai aleşi reprezentanţi ai acestei rase superioare căreia, prin graţie divină, îi aparţin şi

eu, hotărând să invite la întrunirea lor, în mod extraordinar, o femeie, ale cărei păreri le preţuiesc, ştiu să aleagă subiectul de discuţie.

După obiceiul lui, atunci când dorea să-i abată atenţia de la o grijă, reuşi să o facă să râdă. Prezenţa lui o calma, îi risipea neliniştile.

— Nu fi prea sever cu patriarhii şi savanţii puritani, spuse ea. Nu mi-au ascuns motivele pentru care mă invitaseră. Nu numai că nu îi condamn, dar nu le găsesc nici o vină. Mi-ar plăcea să îi asiguri că aflat de noile atacuri indiene de la frontiera coloniei. De altfel, m-am gândit la ce am putea obţine prin Piksarett.

— Oh! să nu mai vorbim despre războaie şi

masacre, spuse el. Este un joc care, din păcate, nu se va termina curând şi, în ciuda preocupărilor noastre pentru pace, raţiunea ne îndeamnă să răpim ore preţioase din viaţă pentru a ne îngriji de propria noastră linişte. Te văd trasă la faţă şi cu cearcăne, care îţi sporesc farmecul, însă...

— Shapleigh n-a sosit, se plânse ea.

— Am trimis oameni în toate părţile. îl vor găsi. Şi îl vor aduce la Portland, dacă nu va putea ajunge aici înainte de plecarea noastră spre Gouldsboro.

O strânse în braţe şi o sărută uşor pe pleoape.

— Ceva te sperie, iubita mea. Spune-mi despre ce e vorba. Ai încredere în

mine. Sunt aici ca să te apăr, să îndepărtez toate pericolele.

— Din păcate nu stă în puterea ta să schimbi ce natura a hotărât.

Poate că nu era decât o alarmă falsă, îşi spuse ea, dar indispoziţia de dimineaţă o făcea să se teamă că naşterea ar putea fi prematură. Este adevărat, reluă ea, că acum se simţea bine şi dobândise convingerea că această naştere, care ieri i se părea atât de îndepărtată, nu părea a fi iminentă. Totuşi nu s-ar mira dacă acest lucru s-ar întâmpla mai devreme decât era prevăzut.

Calm, Joffrey remarcă faptul că nu exista nici un motiv evident care să sugereze o astfel de

schimbare pentru că sănătatea ei fusese până acum perfectă. Dar, dacă copilul venea pe lume chiar de pe acum, căldura înăbuşitoare care domnea pe coasta Atlanticului în această perioadă le va fi un aliat pentru a ajuta copilul să depăşească cele trei sau chiar patru săptămâni critice.

Îl asculta şi se simţea emoţionată de bunătatea cu care căuta, cu aceeaşi grijă cu care le făcea pe toate, să găsească argumente pentru a o linişti, a o consola, dând întotdeauna dovadă de o mare delicateţe.

Se îndepărtă de el ca să-i zâmbească. Dar ochii ei mari şi verzi rămâneau dilataţi şi ficşi.

— Ar mai fi ceva, murmură ea vinovată.

Şi-i mărturisi motivul care îi sporea îngrijorarea. Mai precis, i-o dubla. Doi copii ar însemna o fericire dublă, dar supravieţuirea lor ar fi dificilă, dacă n-ar putea duce sarcina la termen.

Era cu adevărat speriată şi neliniştită.

Şi deodată, Angelica, fragilă şi înspăimântată, îi aminti de copilul fermecat din pădurile din Poitou, apariţia încântătoare care îi tăiase calea, în plină zi, pe drumul spre Toulouse, şi care îi schimbase viaţa, lui, marelui aristocrat libertin, care credea că nici o plăcere a lumii nu-i e străină, prin iubire, cu toate suferinţele şi transformările ei.

Şi cum ea era alături de el, cum nu-l părăsise niciodată, cum reuşise să păstreze întregi misterul şi farmecul, care dispar atât de repede la alte femei prinse într-o existenţă aridă şi mediocră, la auzul revelaţiei extraordinare, mirifice, mărturisire pe care ea pregetase să i-o facă, el se întreba, nu fără teamă, dacă nu cumva este pe cale să simtă cea mai mare bucurie din viaţa lui de adult. Ochii i se umplură cu lacrimi. Şi ca să nu-l vadă plângând, o strânse din nou în braţe.

Şi adăugă, cu un zâmbet care părea, să sfideze o lume neîncrezătoare şi fricoasă, că, pentru a-i salva, ar trimite emisari şi în cer, ca

să ceară ajutor Atotputernicului.

Dornic s-o ajute să-şi găsească echilibrul şi văzând că era mai mult neliniştită decât obosită, contele de Peyrac îi propuse să ia masa în port pe corabia lor, ***Curcubeul.***

Acolo briza mării sufla încă şi oricum se respira mai uşor.

Séverine şi Honorine, însoţite de Kouassi-Bâ, vor merge să mănânce în vreo cârciumă mai de soi în acest oraş pe care par să-l cunoască deja foarte bine.

Ţinea să fie singur cu ea şi dorea ca ea să se odihnească departe de agitaţia oraşului. Trebuie, pentru a te gândi la viitor şi la necunoscut, să te îndepărtezi puţin de toate.

Această propunere o întări şi o încurajă pe Angelica.

Pe puntea ***Curcubeului,*** protejaţi de soarele care ardea ca oţelul încins de o copertină, fură serviţi de domnul Tissot, majordomul lor, care în timpul escalelor, se ocupa de aprovizionarea corăbiei cu alimentele proaspete şi cu mărfurile care se găseau în acele locuri: vin, rom, cafea, ceai şi, bineînţeles, aici în Salem, cantităţi impresionante de cod uscat. Reputaţia calităţii produselor celei mai vechi uscătorii de pe coastă, fondată de primii imigranţi, era incontestabilă. Dar majordomul se feri să-i servească doamnei de Peyrac acel fel rustic, numit

"aurul verde" datorită abundenţei sale aducătoare de venituri, înţelegând că ea nu l-ar aprecia astăzi. Vizita lor, deşi neanunţată, nu-l găsi nepregătit. îi servi cu legume proaspete, salate şi carne friptă pe jăratec.

După câteva înghiţituri, Angelica se simţi plină de energie. Refăcută, îşi făcea vânt cu evantaiul, bucurându-se de această clipă de odihnă alături de soţul ei.

De unde se afla, putea zări oraşul. întreg peisajul era presărat de coşuri înalte de cărămidă în stil elizabetan care confereau oraşului o eleganţă adusă din lumea veche.

Contemplând astfel de departe oraşul, liniştit în aparenţă şi emoţionant prin

forţa şi curajul de a exista, Angelica simţi remuşcări.

— Mă înţelegi, nu-i aşa? îl întrebă ea pe Joffrey. Atunci când am spus că nu vreau ca pruncii noştri să se nască în Noua Anglie, nu înseamnă că le sunt ostilă vecinilor noştri englezi cu care ştiu că eşti legat prin interese de afaceri şi pe care îi respect ca şi tine. Dar, ceea ce ar dăuna copilului nostru, este să vadă lumina zilei printre oameni care au o viziune atât de severă despre virtute, într-o regiune unde un om poate fi ţintuit la stâlpul infamiei timp de două ore pentru că, revenind dintr-o călătorie după trei ani, şi-a sărutat soţia în public, în ziua de sabat. Am auzit că asta i s-a

întâmplat căpitanului Kemble la Boston. Dar mi se pare că aceste două oraşe, Boston şi Salem, se întrec în aplicarea cât mai intransigentă a legii divine cu tot atâta ardoare ca în domeniul construcţiilor navale sau al conservării codului.

Joffrey râse fără să contrazică justeţea observaţiilor ei.

Recunoştea că munca alături de locuitorii din Noua Anglie, - când e vorba de construirea unei nave, de plata în monedă de aur sau de argint a drepturilor asupra teritoriilor virgine şi disputate sau de punerea bazelor unor asociaţii comerciale, a căror activitate s-ar putea extinde până în China sau în India, -

avea numai părţi pozitive şi chiar agreabile. Căci, în acest domeniu, era bine să ai de-a face cu oameni care-şi respectă cuvântul dat şi pentru care munca şi reuşita erau o datorie, ceea ce explica înverşunarea lor de a duce cu bine la capăt ceea ce întreprindeau şi de a respecta contractele încheiate.

Dar, nu numai o dată mulţumise cerului că nu trebuia să trăiască sub jurisdicţia lor, motivele care îi împinseseră spre Lumea Noua neavând nimic comun cu ale sale.

Angelica observă că ea era mai puţin detaşată decât el în ceea ce priveşte nevoia de a comunica şi de a se înţelege cu cei pe care soarta îi scosese în cale.

Joffrey îi propuse să rămână la bord peste noapte, dar ea refuză. Corabia trebuia să fie gata de plecare, ceea ce însemna că echipajul avea mult de lucru încă de la răsărit şi, pe de altă parte, nu vroia să le jignească pe gazdele care îi primiseră în casa lor, refuzându-le ospitalitatea.

Căldura începu să scadă şi în jurul orei patru coborâră pe uscat însoţiţi ca de obicei de un grup de soldaţi spanioli care constituiau garda personală a contelui şi care intrigau şi fascinau atâta lume pretutindeni. Faptul că erau mercenari în slujba unui nobil străin, de origine franceză, dovedea, de la prima vedere, independenţa acestuia şi arăta că el nu-şi

datora averea decât propriului talent, fără să fi fost vasalul vreunui suveran din această lume. Acest lucru nu displăcea deloc celor din Noua Anglie care, indiferent de colonia în care se aflau, erau roşi de dorinţa libertăţii faţă de metropolă, mai ales de când fusese promulgat de regele Charles al II-lea noul act de navigaţie numit ***StapleAct.*** ***O*** nedreptate! susţineau cu vehemenţă atât puritanii din Massachusetts cât şi catolicii din Maryland.

Se simţeau bine.

Iar ea ştia că el n-o va mai scăpa din ochii întreaga zi. Dacă nu i-ar fi făcut atât de mare plăcere ca el să-i acorde toată atenţia, şi-ar fi reproşat faptul că i-a împărtăşit îngrijorările ei,

inutile, mai ales că acum se simţea foarte bine.

Cu toate acestea, se bucura că, în urma slăbiciunii ei, luaseră decizia să părăsească Noua Anglie şi să navigheze spre Gouldsboro fără escală.

Deşi el nu vorbea despre asta, era sigură ca lansase o adevărată expediţie în căutarea lui Shapleigh şi că se informase despre competenţele doctorilor locali pentru orice eventualitate.

Dar Angelica nu avea mare încredere în doctori, oricare ar fi fost ei, cu excepţia chirurgilor de pe corăbii, pricepuţi, dar murdari. Locuitorii aspri din Noua Anglie se luptau probabil cu boala ca şi cu diavolul. Faţă în faţă.

încă de la primii paşi, îl întâlniră întâmplător - sau poate ca urmare a unui calcul precis -, pe respectabilul John Knox Matther care îi abordă sever, dar cât se poate de politicos, îl zăriseră la reuniunea de dimineaţă, venit special din Boston pentru a asista. Angelica îl cunoştea bine pentru că-l primise cu doi ani în urma la Gouldsboro cu ocazia unui banchet organizat pe plajă şi la care ciocniseră un pahar, aşezaţi în jurul unei mese lungi, cuprinşi de aceeaşi euforie franţuzească provocată de vinurile ameţitoare: delegaţii neînduplecaţi din Massachusetts şi modeştii călugări franciscani, hughenoţii francezi şi preoţii

bretoni, piraţii din Caraibe, ofiţerii anglicani din marina regală britanică, precum şi nobilii şi coloniştii din Acadia, scoţienii şi chiar indienii...

Aceeaşi amintire plăcută sălăşluia pesemne şi în spatele feţei impasibile a reverendului Matther, căci el răspunse zâmbetului familiar al Angelicăi cu un gest de recunoaştere care dovedea că nici el nu uitase acele momente excepţionale. Dar, aflându-se astăzi în calitate de pastor şi om de afaceri, nu-şi putea permite să evoce o astfel de petrecere pe care nu o acceptase decât pentru că se desfăşurase sub egida franceză, pe un teritoriu neutru care scăpa oricărui tip de control, ca şi cum ar fi

fost în afara timpului, ca într-un vis.

Era însoţit de nepotul său, un băiat de cincisprezece ani, rigid şi rece, dar în ochii căruia strălucea un foc mistic, aşa cum se cade moştenitorului unei familii ai cărei membrii făcuseră întotdeauna parte dintre conducătorii comunităţii, şi al cărui bunic îşi alesese ca nume de familie pe acela al reformatorului scoţian John Knox, prieten cu Calvin, cel care a definit prezbiterianismul, înrudit cu puritanismul şi cu congragaţionalismul.

John Knox Matther afirmă că, prezent la reuniunea de dimineaţă, apreciase participarea contelui de Peyrac.

— Numai un francez poate să guverneze peste alţi francezi, se spune. Ne depăşeşte viclenia uneltirilor celor din Noua Franţă împotriva noastră.

Îi ceru nepotului lui să-i dea tolba în care se aflau numeroase hârtii dintre care unele în sul purtând sigiliu de ceară.

— Nu pot să discut decât cu dumneavoastră, spuse el, după ce privi cu atenţie în jur şi scoase din tolbă pagina unui raport pe care o ţinea de parcă ar fi putut să-i explodeze în faţă ca o încărcătură de pulbere aprinsă la momentul nepotrivit. I-aţi amintit pe iezuiţi şi n-am vrut să insist asupra acestui aspect pentru a nu tulbura şi mai

tare spiritele, dar deţin un dosar secret care vă confirmă bănuiala. Am adunat noi dovezi de câţiva ani. Clericul despre care este vorba, părintele.. .(privi foaia pentru a se asigura de numele pe care îl pronunţă cu un accent îngrozitor) Orgeval, un iezuit, şi-a trimis scrisorile prin aşezările noastre cu un curaj şi o neobrăzare ieşite din comun, încredinţându-le unor spioni, şi uneori chiar unor călugări deghizaţi. Astfel reuşea să comunice mai repede cu Europa, cu Franţa şi cu ordinul său, cuib papistaş format din cei mai mari duşmani ai noştri. Am putut să-i oprim pe câţiva dintre mesagerii săi şi să capturăm câteva scrisori.

Ţi se ridică părul citindu-le conţinutul. Atât misivele sale cât şi cele ale corespondenţilor săi, care exprimă direct voinţa regelui vostru sau a miniştrilor săi, sunt o încurajare la război şi la exterminarea noastră, chiar dacă, se subliniază, "între ţările noastre este pace". Priviţi! Aici şi aici!

Le întinse nişte foi, unele obişnuite, din scoarţă fină de mesteacăn, hârtie rudimentară folosită de misionarii francezi izolaţi, pe care se puteau citi, scrise de o pană nervoasă, anumite fraze cum ar fi: ***"Indienii Abenakis sunt încântaţi să afle că salvarea lor depinde de numărul de scalpuri pe care le vor lua de pe capetele ereticilor.***

Acest lucru se potriveşte mai bine cu obiceiurile lor, şi noi câştigăm suflete care merg în cer lovind într-un duşman a cărui ură faţă de Dumnezeu şi faţă de regele nostrujiu se va stinge niciodată... "

într-un alt plic, venit de data aceasta din Franţa şi adresat de ministrul Colbert superiorilor iezuiţilor din Paris, erau citate frazele de recomandare prin care fusese prezentat regelui părintele Orgeval şi acţiunile sale în Noua Franţă: ***"Preot de o deosebită valoare, excelent în continuarea războiul împotriva englezilor cu care am încheiat pace, ceea ce***

împiedică o acţiune deschisă, dar el va găsi pretexte... Devotamentul lui pentru Dumnezeu şi rege ne-a întărit în aplicarea planurilor noastre. Dacă va continua astfel, Maiestatea Sa îl va susţine şi va ştii să o arate prin ajutorul necondiţionat acordat coloniilor care îl susţin. El (părintele Orgeval) trebuie să împiedice orice înţelegere cu englezii... "

Angelica vedea că Joffrey o supraveghea cu coada ochiului şi îi transmise, printr-un semn imperceptibil, că nu avea de ce să se îngrijoreze.

Contrar reacţiilor ei din acea dimineaţă, revelaţiile guvernatorului

adjunct al statului Massachusetts, departe de a o impresiona, aproape că o amuzau. Căci era atât de copleşit de machiavelism şi ură, de un comportament pe care nu putea să-l înţeleagă, încât îi inspira milă. Ori, ei cunoşteau aceste lucruri din proprie experienţă: iezuitul le declarase război de îndată ce sosiseră în Lumea Nouă.

Vorbindu-le, John Knox Matther îi conducea cu paşi mici în alta direcţie. îşi strânse plicurile şi pergamentele şi le puse în tolbă spunând că aceste probleme meritau să fie discutate în altă parte, nu pe chei, sub cerul liber. Se scuză în faţa Angelicăi şi spuse că regretă că i-a ţinut în picioare.

Pe nesimţite, reverendul John Knox Matther continua să îi conducă şi văzură că se îndreptau spre cârciuma ***Ancora Albastră,*** condusă de un francez. Dându-şi seama că îi adusese într-un loc rău famat, le explică faptul că dorea să-l înveţe pe nepotul său cum să supravegheze ţinuta localurilor de acest fel şi modul în care trebuiau admonestaţi beţivii surprinşi aici.

Din fericire, le regăsiră aici pe Séverine şi pe Honorine, însoţite de garda lor de corp, Kouassi-Bâ, şi de Yann Le Couennec, care deveniseră centrul unui cerc de prieteni, mulţi dintre ei francezi, printre care şi

tânărul Nathanaël de Rambourg.

Faţă de ovaţiile cu care fură întâmpinaţi, intervenţia lui John Knox Matther nu-şi putea atinge scopul. Predica împotriva beţiei fu amânată pentru mai târziu. Se mulţumiră să bea cantităţi moderate de bere şi apoi se despărţiră.

La întoarcerea la gazda lor, Angelicăi i se părea că străbătuse întregul oraş, că îi salutase pe toţi locuitorii şi că asimilase cincizeci de ani de istorie de pionierat, atât de lungă fusese această zi.

Multe persoane resimţiseră această slăbiciune, i se spusese la cârciuma. Din cauza căldurii înăbuşitoare sau poate pentru că se apropia luna

plină, ochiul deschis al nopţii, care tulbura somnul oamenilor.

Soarele cobora în spatele dealului Gallows pe un cer de un galben palid la orizont. Briza mării, îngăduitoare, începea să înlăture căldura. Marea era albăstruie şi murmurătoare.

La doamna Cranmer de data aceasta, casa părea plină, ca şi cum pentru a face uitată impresia de pustiu din dimineaţa aceea, toată familia şi toţi servitorii se adunaseră pentru a fi prezenţi la apel.

Se aflau în jurul unei mese unde erau aşezate ceşti de faianţă fină, pahare de cristal, bomboniere şi compotiere de argint.

Şi această mobilizare în onoarea străinilor catolici

se datora, poate, prezenţei amabile a lordului Thomas Cranmer, ginerele intempestiv, de un anglicanism provocator cu colereta lui de dantelă şi vesta lui brodată. Soţia sa, lady Cranmer, îl privea pierdută şi era clar ca ea se aştepta la "mai rău" dacă, îi va fi dat să rămână alături de acest bărbat blond-roşcat cu barba ascuţită, dar pe care îl vedea destul de rar şi căruia, fără îndoială, nu-i plăceau nici ea, nici căminul lor din Salem, nici chiar propriii copii care îl strigau "domnule" sau "onorat tată" privindu-l cu frică.

Doamna Cranmer avea un chip destul de frumos care ar fi fost seducător dacă nu şi-ar fi ţinut buzele strânse. Şi pe

fruntea ei, deja brăzdată de riduri fine, se putea citi tensiunea permanentă provocată de grijile menajerei.

O bonetă de muselină împodobită cu dantele îi ascundea părul şaten, dar - fără îndoială, după multe ezitări - lăsase să se vadă strălucirea cerceilor, cadou de la soţul ei de care era foarte mândră. Cochetărie şi vanitate compensate de lipsa de eleganţă a pieptarului rochiei, întins ca un laţ, atât de ţeapăn şi de ascuţit încât talia ei părea că nu se mai termină şi ea părea trecută printr-o pâlnie.

Socrul, Samuel Wexter, era şi el prezent, bătrân în mantie neagră, cu o pălărie neagră peste părul

alb care se împreuna pe gulerul scrobit cu lunga-i barbă albă.

Angelica acceptă câteva praline şi o ceaşca din aceea băutură din frunze de ceai foarte apreciată aici.

Se întreba de ce nu erau aprinse lumânările căci era aproape întuneric în camera în care se aflau. Făceau oare economie? Ziua nu se terminase încă. Şi deodată ultimele raze de soare pătrunseră prin toate ferestrele cu sclipiri de aur, aprinzând şi făcând să sclipească pe pereţi portrete şi oglinzi, dezvăluind mobilele bine cernite şi reflectându-se în dalele de marmură neagră şi albă de pe coridor.

Angelica se retrase şi urcă în camera ei. Acolo, ca

şi la începutul zilei, simţi nevoia să se aşeze în faţa ferestrei deschise. Şi, aplecându-se pentru a privi apusul, simţi iarăşi durere, dar, de data aceasta, nu ascuţită şi fulgerătoare, ci amplă şi surdă, durerea pe care o respingea cu toate forţele.

Dar revolta nu mai folosea acum la nimic.

Rămase nemişcată, lăsând durerea să crească şi apoi să scadă. Căci ştia că nu poţi suporta o astfel de durere decât înclinându-te în faţa ei, cedându-i puterea, lăsându-te condusă de această forţă care se punea în mişcare şi acceptând să-i fii complice...

Angelica nu se mai mişca. Nici măcar nu mai clipea.

Cerul verde, mai verde decât stindardul Profetului, îi umplea ochii, şi pe el apăru luna plină, rotundă ca un ban de argint

închise ochii.

"Zarurile au fost aruncate! îşi spuse ea. Oh! Dumnezeule! Zarurile au fost aruncate."

5

Veniră pe lume noaptea. în această lume pe care trebuiau să o cucerească şi pe care o salutară cu un ţipăt curajos, neobişnuit din partea unor creaturi atât de plăpânde de-abia mai mari decât o palmă de om.

Angelica făcuse pentru ei tot ce putuse şi ce depinsese de ea. îi adusese pe lume, lumină cu cea mai mare îndemânare şi

rapiditate, ocrotindu-le slăbiciunea. Depăşind toate temerile, toate neliniştile, ea nu se gândise decât să-şi îndeplinească rolul de femeie. Teama şi neliniştile începură apoi când, despărţiţi de ea, supravieţuirea nu mai depindea decât de forţele lor.

Moaşa irlandeză - o catolică pe care o găsiră în cele din urma şi o convinseră s-o ajute - nu îi ascunse, de îndată ce o examină, faptul că va avea într-adevăr gemeni. Astfel, Angelica acceptă lucid consecinţele acestui verdict dinainte de naştere. O luptă grea! Dar, ca în orice luptă, trebuia să i se dedice fără să şovăie, fără să se teamă, folosindu-şi toate foiţele.

Abia le auzi primele ţipete. Epuizată şi puţin buimacă, atenţia îi fu distrasă de la momentul dureros de gestul lui Joffrey de Peyrac pe care îl zărea în picioare la căpătâiul ei şi pe care îl văzu ridicând mâinile pentru a-şi scoate cămaşa albă de pânză fină pe care o îmbrăcase cu această ocazie. Puse cămaşa pe mâinile întinse ale moaşei şi aşeză pe ea două corpuri micuţe şi fremătătoare. După care le înfăşură cu infinită grijă în pânza încălzită de corpul lui şi îi strânse uşor la pieptul lui bronzat şi puternic, aşa cum făcuse cu mai bine de douăzeci de ani în urmă cu primul născut, Florimond.

Era un obicei din Aquitaine pe care Angelica îl uitase: ***cămaşa tatălui!***

Copilului care tocmai părăseşte protecţia pântecului mamei, tatăl îi oferă cămaşa sa, simbol al căldurii, al afecţiunii şi al ocrotirii acestuia.

Fu aproape ultima imagine pe care o percepu.

Fără să reuşească cu adevărat să depăşească amorţeala provocată de durerile naşterii şi epuizarea forţelor, ea căzu într-o stare în care auzea anumite cuvinte, anumite fraze, zărea anumite persoane în timp ce altele dispăreau.

Unde era Joffrey? Credea ca-l zăreşte, apoi îl pierdea din nou, îl căuta în jurul ei. Avea mintea goală şi nu reuşea să lege două

idei, cu toate că înregistra lucid tot ce se întâmpla.

Un strigăt ascuţit care venea de undeva din mijlocul camerei îi răscoli fiinţa. Privirea i se opri asupra unui pătuţ.

Doamna Cranmer, gazda nenorocoasă, coborâse din pod, văicărindu-se, un pătuţ suspendat, un fel de coş împletit, cu saltea, care fusese adus pe ***Mayflower*** şi era folosit în familie. Fu aşezat pe masă, iar cei doi bebeluşi dormeau liniştiţi în el.

în câteva ore, la nici măcar două zile de la naştere, atât de plăpânzi cum erau, mobilizară în jurul casei doamnei Cranmer gândurile întregului oraş şi port.

Naşterea de gemeni putea însemna multe lucruri... Mai ales că era vorba de gemenii unor astfel de personaje, catolici şi francezi.

Aşezaţi în pătuţul care găzduise primele generaţii de puritani din America de Nord, nou-născuţii erau centrul lumii fără să-şi dea măcar silinţa. Fragilitatea îi izola într-o lume a lor. Nu se vorbea despre ei, prezenţa lor nu era comentată şi Angelica înţelese din această tăcere că aceia care o înconjurau, din instinct, nu se hotărau să-i numere printre cei vii.

Putea ea să-şi facă iluzii despre şansele de supravieţuire ale unor copii născuţi înainte de termen şi atât de fragili?

Deşi ştia cât de înşelătoare era energie dintâi a copiilor născuţi prematur, ea începu să spere, fără voia ei, văzându-i cum sug cu putere, lacomi şi curajoşi. Apoi forţele lor începură să scadă.

Cei care-i aduceau la ea nu o puteau privi în ochi. Şi ea ştia că acest somn care îi topea la sânul ei după puţin efort, nu era somnul saţietăţii, ci al slăbiciunii. Adormeau şi deja o părăseau, părăseau această lume, se îndepărtau...

Căutară o doică. Dar cine ar fi vrut să alăpteze copii catolici în acest oraş? Şi, de altfel, nu asta era problema. Mama lor avea lapte. Mult lapte. Mai mult decât aveau nevoie aceste creaturi slăbite.

Angelica nu cunoştea încă sexul copiilor şi nici nu îi trecuse prin cap să întrebe. Auzise bineînţeles în jurul ei numeroase exclamaţii de bucurie: "Alegerea regelui! Alegerea regelui!", ceea ce însemna că era vorba de un băiat şi o fată. Dar nu înţelesese pe deplin acest lucru şi, de altfel, nici nu îi păsa. Nu erau decât nişte mici fiinţe care se îndreptau spre moarte. îi erau aşezaţi cu mare grijă în braţe, ca nişte gogoşi de mătase albă. Ar fi vrut să-i vadă neînfăşaţi şi ceru acest lucru. Vroia să-i strângă la piept goi, ca atunci când îi purtase în pântece.

Energia care îi unea pe toţi trei îi străbătea ca o lumină magică. Dar lumina

pălea, Angelica o simţea cum se stinge chiar şi în ea, golind-o de forţe. Spre sfârşitul celei de-a doua zile, înţelese că băieţelul urma să moară.

Era seară. Angelica era întinsă în pat, într-o alta lume, în afara timpului şi spaţiului.

Ţinea copilul gol în scobitura genunchilor ei ridicaţi, contemplându-l, privind cum se scurge viaţa din trăsăturile nedefinite, vagi, ale chipului mărunt ca de ceară. Avea un căpşor rotund, lucios, ca de fildeş.

întunericul pătrundea acum pe fereastra rămasă deschisă pentru a putea respira, aducând cu el zgomotul chemările lupilor de mare. Atunci când luna va răsări, strigătele focilor

se vor intensifica, sărbătorindu-i apariţia. însă în momentul în care astrul se va înălţa pe cer, lăsând o dâră ca de metal în urma lui, copilul va muri.

încă nu îl botezaseră. Urma oare să moară aşa, fără nume?

Unde era Joffrey? încercă să-şi amintească. Numele lui răsuna în ea ca un ţipăt, dar disperarea ştergea totul, înecându-i numele sub valuri sufocante.

Cât de puţin va fi trăit acest omuleţ, născut din ea! Mai preţios decât orice comoară. Atât de mic, îi invadase deja viaţa.

— Să nu mori! Să nu mori, dragostea mea!

încercă să strige după ajutor, dar camera era goală, lumea era pustie.

— Să nu mori, dragostea mea! Te implor! Să nu mori! Dacă mori tu, mor şi eu!

Deodată, băieţelul dădu capul pe spate ca o pasăre cu gâtul frânt. Braţele i se înmuiară şi alunecară în lături.

Angelica, ridicând ochii pentru a adresa o ultimă rugă umilă cerului, zări doi îngeri. îi văzu clar cum intră în cameră.

Erau de înălţimi diferite dar având aceeaşi frumuseţe ireală, cu chipul alb şi senin, cu zâmbetul blând luminându-le trăsăturile pure, marcate de o tinereţe veşnică. Părul lung, blond, le cădea în valuri pe umeri. Dar erau îmbrăcaţi în negru.

Şi ea înţelese. Nu se miră să vadă pe piepturile lor, în locul inimii, o pată roşie, de sânge, reprezentând inimile mamelor străpunse de durere. Erau îngerii morţii. Veniseră să îi ia copilul.

Îl luase în braţe ca să-i susţină capul prea greu. Respiraţia îi devenea din ce în ce mai rară.

Angelica privea îngerii apropiindu-se, dar blândeţea zâmbetelor şi seninătatea feţelor lor o făcură să-şi reţină strigătul deznădăjduit.

Îi lăsă fără împotrivire să ia copilul mult iubit.

Resemnată, îi privi cum îl aşează în faţa ei pe aşternuturi, după ce întinseseră acolo o pânză. Giulgiul lui fără îndoială...

Cel mai tânăr dintre îngeri îşi puse mâinile pe corpul inert, mângâindu-l, cuprinzându-l în palmele sale. Celălalt se aplecă şi din ochii lui albaştri izvora o lumină care subjuga. Pletele lor formau o perdea de aur în jurul copilului în agonie.

Acesta fremătă bnisc zvâcnind din braţele şi picioarele încordate. Chipul său adormit se contractă, sdftncreţi, iar din gura larg deschisă ieşi un ţipăt ascuţit.

— ***He is saved!*** * strigă unul dintre îngeri.

Şi celălalt, întors spre Angelica:

— îi este foame. Soro, ai lapte să-l hrăneşti?

---

* *(engl) Sunt vii! Sug!

O, desigur că avea.

Sub gura lacomă a nou-născutului, Angelica simţea alinându-se durerea sânilor ei plini, suferinţa care se adăuga celorlalte din corpul ei paralizat în timpul acestor lungi ore în care , în agonie, pierduse simţul realităţii.

Apoi camera se umplu de oameni, de siluete mişcătoare, zgomotoase, care hohoteau, mai ales femei, cu faţa îngropată în batiste enorme, plângând sau râzând - nu ştia sigur -, de chipuri de bărbaţi, împietrite, şi iarăşi de rochii de femei care veneau şi plecau.

Şi iată, în mulţime, îl zări pe el. El! înalt, sobru, - nu-şi putea aminti numele lui, dar era acolo, - se

întorsese şi totul va fi bine. Liniştită, dori să se lase pradă somnului, dar tresări speriată, temându-se că totul fusese doar un vis.

Unde erau îngerii?

— îndepărtaţi-vă, le ordonă el.

O sprijini de umărul lui. Acum putea să-i vadă din nou în pătuţul pe care îl privise atâta vreme, după care, dintr-o singură mişcare - pe care n-o înţelese - mulţimea de fuste, după un moment de nemişcare, se despărţi, aşezându-se cu solemnitate de-o parte şi de alta a îngerilor şi a pătuţului, aşa cum Marea Roşie se deschisese pentru a-i lăsa pe evrei să treacă.

în acest cadru nu mai rămaseră decât îngerii şi

pătuţul şi Angelica înţelese din respectul - sau din spaima - care se citea pe feţele celor prezenţi că nu era singura care îi vedea pe trimişii cerului.

— Am uitat de fată, spuse cel mai tânăr dintre îngeri, zâmbind. Dar ne vom ocupa şi de ea.

Micuţa, trezită, plângea încet. Mai puternică decât fratele său, ea mai rezista încă, dar n-ar fi întârziat să-l urmeze în moarte.

Sub mângâierea mâinilor îngerului, lungi şi diafane, ea înflori, îşi deschise ochii mari de un albastru închis, şi păru că surâde mulţumind cu graţie. Apucă sânul mamei şi supse cu aviditate, răbdătoare, hotărâtă să trăiască. Fratele

ei geamăn dormea liniştit în braţele îngerilor. Obrajii lui, până acum atât de palizi, se îmbujorară şi asta nu din cauza luminii lumânărilor.

— ***They live! They suck!*,*** repetau cu toţii.

Aceste cuvinte se auzeau ca un murmur de fericire, de stupoare, de spaimă, care urca şi cobora în jurul patului.

"Oare am băut ceva?" se întrebă Angelica.

Se simţea cuprinsă de o beţie neobişnuită. Acoperişul camerei se mişca, chipurile se deformau, sunetele dispăreau apoi reapăreau brusc. Era beată, da, era ameţită de fericirea regăsită, de triumful vieţii

asupra morţii, elixir fără pereche.

Febra începu sa urce. îi recunoscu efectele pe care, după incidentul din marea Mediterană, le mai simţea din când în când. Un minut ardea, apoi era rece ca gheaţa. Pentru moment, acest vârtej al bucuriei uriaşe nu era deloc dezagreabil.

îi văzu pe cei doi îngeri aplecându-se asupra ei şi observă atunci cele două pete roşii pe care le aveau pe piept şi care nu erau sânge, ci o literă, un A decupat fără îndemânare şi cusut cu împunsături mari pe stofa neagră a hainelor lor.

"O ţesătură ordinară" se gândi ea. Apoi întrebă:

— Am băut ceva?

Chipurile fermecătoare ale acestor fiinţe serafice erau mirate. Ea auzi, ca venită dintr-o gaură neagră, o voce de bărbat, vocea ***lui,*** care traducea în engleză întrebarea ei. Cele două capete blonde negară cu vehemenţă. Nu, nu îi dăduseră nimic să bea.

— Dar ar fi timpul să ne îngrijim şi de tine, biată soră, spuse cel mai în vârstă dintre îngeri cu o voce plină de compasiune şi Angelica leşină, încă slăbită şi ameţită.

Simţi sub umeri o pernă de fulgi îmbrăcată într-o pânză fină şi rece. Se afundă în somn, lăsându-se scăldată de un ocean de linişte şi seninătate. Urma să plece să îi întâlnească în

sfârşit pe mesagerii copilăriei sale care îi promiseseră odinioară în şoaptă "cea mai frumoasă viaţă din lume".

Dar, dându-şi seama de tot ce reprezenta ea pe pământ pentru cei care o iubeau şi pentru aceia, cunoscuţi sau străini, care trăiau de pe urma ei, găsi forţa să murmure ca o promisiune:

— Mă voi întoarce...

Tulburaţi, cei prezenţi o crezură moartă dar se liniştiră observându-i respiraţia agitată, semn de viaţa, şi roşeaţa care îi ardea obrajii. Unul câte unul, se retraseră.

Departe, în noapte, luna se ridica peste golful Massachusetts întinzându-şi firul magic de argint la

orizont şi delimitând cerul de pământ, iar Venus, steaua strălucitoare, zeiţă a fertilităţii şi a fecundităţii în lumea veche, ţesea în pânza valurilor din apropierea ţărmului mii de fire scânteietoare.

6

Lumina creştea.

Ca şi roua răsăritului care îneca razele soarelui, ea se simţea absorbită de această lumină din ce în ce mai albă, din ce în ce mai vastă, ca un drum fără sfârşit. Ca şi roua răsăritului, ea se dizolva, se evapora, era un parfum care pluteşte şi dispare, în acelaşi timp vizibil şi invizibil. Uşoară, ea se îndepărta, se îndepărta. Acolo unde nu exista nici durere, nici frică.

Simţind arsura promisiunii făcute, însă, îşi întrerupse drumul întrebându-se:

— Oare el va veni cu mine?

Stătea suspendată, sfâşiată de o nostalgie fără margini, mai chinuitoare decât orice tortură de pe pământ.

— ***Nu. Nu încă! El trebuie sa rămână aici.***

Şi îşi dădu seama că strigă fără voia ei.

— Atunci, nu vreau. Nu pot! Nu pot...să-l las singur.

Şi lumina se stinse. După ce fusese atât de uşoară, acum se simţea sufocată de greutate şi sângele fierbinte îi picura în vene focul febrei violente care o făcea să tremure.

Nu era doar nebunie, rătăcire. Era stăpânită de o decepţie cruntă. Deci, era tot în Alger, visase doar că îl regăsise pe cel pe care îl căuta, dragostea ei pierdută: Joffrey! Joffrey!

în zadar fugise, în zadar traversase deşerturile şi mările. Era din nou prizonieră. Prizoniera lui Osman Ferradji, a cărui mâna o ţinea pe a ei în timp ce febra o copleşea. îşi putea auzi propria respiraţie precipitată, întretăiată, care-i usca buzele. Urma să moară. «Nu, îşi repeta ea. Nu. Luptă şi triumfă.
I-o datorezi. Căci, chiar dacă nu l-am regăsit, nu pot ***să-l las singuri*** Are nevoie de mine. Are nevoie ca eu să supravieţuiesc. El, cel mai puternic şi mai liber dintre

oameni. M-a văzut. Sunt în inima lui. Mi-a spus-o. Nu-i pot da o astfel de lovitură. Ceilalţi l-au lovit prea mult. Şi totuşi aş vrea să plec acolo unde orice febră se vindecă. Nu trebuie să mor. Trebuie să evadez din harem...

«Colin va veni. îl va alunga pe Osman Ferradji. S-a întâmplat deja. Mă va duce pe drumurile libertăţii, la Ceuta, unde domnul de Breteuil mă aşteaptă din partea regelui. Colin, Colin, iartă-mă!

«Colin, Colin, iartă-mă! Ia-mă de aici. Să ne grăbim! Nu vreau să iasă în larg şi să creadă că l-am părăsit.

«Unde este?»

în ciuda chemării ei, el nu venea. Forme ciudate

aplecate asupra ei încercau s-o stăpânească, să o imobilizeze. Dar ea se zbătea ca să scape şi să fugă.

Strigătul ascuţit al unui copil străbătu prin agitaţia din jurul ei, o voce de fetiţă îngrozită care îşi striga mama, o voce pe care o recunoscu: Honorine! Honorine de care uitase, Honorine pe care o abandonase. Honorine pe care soldaţii regelui urmau să o arunce în foc sau în suliţe.

O văzu, înconjurată de ei, cu părul vâlvoi la fel de roşu ca şi cel al îngrozitorului Montadour şi la fel de roşu ca oribilele căşti ale soldaţilor regelui, mercenari posedaţi de bucuria sadică de a ucide un

copil aruncându-l de la fereastra unui castel în flăcări.

Scoase un strigăt teribil, un strigăt de agonie.

Şi deodată liniştea reveni şi ea se afla din nun în casa doamnei Cranmer.

Era la Salem, orăşel din America, al cărui nume înseamnă pace şi ai cărui locuitori nu-şi găsesc niciodată pacea.

Recunoştea foarte bine camera şi se mira s-o vadă dintr-un unghi neobişnuit şi chiar amuzant. Căci vedea totul ca şi cum ar fi observat-o de la balconul etajului superior.

Patul într-un colţ, cufărul, biroul, o măsuţă, un fotoliu, o oglindă, toate deranjate de vârtejul de oameni care intrau, se

precipitau, dădeau din mâini, ieşeau, păreau că strigă. Dar acest dans straniu nu o indispunea, deoarece căuta cu interes să-i descopere sensul, până când observă că ei păreau să se ordoneze într-o spirală desenată fără încetare între două puncte: patul pe care i se păru că se afla întinsă o femeie şi masa pe care era aşezat un pătuţ în care se vedeau două căpşoare.

Doi trandafiri într-un cuib.

Simţi că era responsabilă pentru acei muguraşi, petale roz vaporoase, una lângă alta, atât de cuminţi, de singure şi de îndepărtate.

«Biete fiinţe, se gândi ea, nu pot să vă părăsesc.»

Efortul de a se apropia de copii rupse liniştea. Fu proiectată într-o mare de zgomote, de fulgere şi de tunete, de rafale de ploaie care cădeau necontenit. Inima i se umplu de bucurie când îl văzu venind cu paşi mari printre rafalele de ploaie. Deci nu visase! Ştia bine că îl regăsise şi că de acum înainte vor merge împreună spre Wapassou, prin ploaie. îi striga:

«Sunt aici! Sunt aici!»

Nu părea să o audă şi continua să meargă, atât de aproape încât ea îi vedea chipul răvăşit. Era o scenă halucinantă, incoerentă, căci prin ploaie îi putea distinge pe indienii adăpostiţi sub cuverturile lor ţesute, pe spaniolii lui Joffrey cu căştile

lor ascuţite, iar acest personaj ciudat era Shapleigh pe care îl aşteptase atâta. Dar cine era Shapleigh? "Trebuie că sunt bolnavă sau visez." Nu se simţea în largul ei. întunericul adânc o neliniştea. Dar nu era vis ceea ce continua să audă. Auzea ploaia care cădea pe acoperiş. Ploaie, cânt, şoapte... Cineva se mişca lângă ea...

"De data asta cred că am ajuns în infern", îşi spuse ea. Creaturile neclare care se mişcau în umbră în jurul ei îi aminteau de demonii şi damnaţii pe care măicuţa Saint-Hubert, de la mănăstirea din Poitiers, obişnuia să i-i arate într-o carte mare intitulată ***Divina Commedia*** a poetului

Dante, ale cărei gravuri ilustrând "Cercurile infernului" îi provocau coşmaruri.

Angelica se gândi că pentru a pune capăt acestor viziuni absurde, nu avea decât să deschidă ochii. încercă din răsputeri, dar pleoapele ei erau de plumb, închise pentru totdeauna, în sfârşit, reuşi să vadă lumina. Deschise ochii încet şi recunoscu patul în care se afla.

Lumina era blândă şi se auzea muzică... Erau picăturile de ploaie.

întoarse capul şi îi văzu pe cei doi îngeri aşezaţi la căpătâiul ei de veghe. Nu se miră. După infern, paradisul.

Dar paradisul nu este în cer, se auzi gândind. Paradisul

este încă pe pământ. Ca şi infernul, de altfel. Paradisul este fericirea pe pământ care derivă din secretul fericirii infinite. Privindu-le pe aceste două fiinţe atât de frumoase, înţelese că un mesaj îi fusese transmis, o părticica din ¿¿ea ce crezuse că zăreşte în drumul ei spre lumina infinită//

Atunci mesagerii cerului se priviră. în ochii lor limpezi se putea citi recunoştinţa. Litera A de pe pieptul lor, stacojie, strălucea şi părea imensă. Un cuvânt se forma cu litere roşii fosforescente: AMOUR.*

---

* Dragoste, n.t.

"Aceasta este deci noua poruncă pe care n-o înţelesesem: aragostea."

— S-a trezit!

— Şi-a revenit.

îngerii şuşoteau tot în engleză:

— Sora noastră iubită, ne recunoşti?

Erau aplecaţi asupra ei şi degetele ei le atingea mătasea pletelor. Erau adevăraţi, deci. Ei îi încredinţaseră un mare secret. Erau fericiţi.

— Trebuie să-l chemăm pe Omul Negru!

Omul Negru! Va începe iarăşi nebunia? Angelica nu mai voia să ştie nimic. Se cufundă într-un somn adânc. De această dată ştia că este un somn bun, profund şi odihnitor.

Un zgomotul ca de convoi militar îi întrerupse somnul. Ar fi vrut să-l facă să înceteze, dormea prea bine.

— Trebuie s-o trezim.

— Iubito, trebuie să te trezeşti...

— Trezeşte-te, Angelica! Deşertul este departe. Suntem în Salem.

Vocile repetau: "Salem, Salem, Salem. Suntem în Salem, în Noua Anglie. Trezeşte-te!"

Nu dorea să-i supere, să-i dezamăgească. Deschise ochii şi tresări căci, după ce se obişnui cu lumina crudă a soarelui strălucitor, zări mai întâi un negru cu turban agitând un evantai, apoi faţa bărboasă a lui Colin Paturel, regele sclavilor din

Miquenez, în regatul Marocului. Colin! Colin Paturel!

îl privea temându-se să nu fie din nou pradă unor halucinaţii. însă Joffrey de Peyrac o linişti:

— Iubito, nu-ţi aminteşti? Colin ne-a urmat în America şi acum este guvernator la Gouldsboro.

Văzându-l de cealaltă parte a patului şi recunoscându-i chipul drag, se linişti. Acum era bucuroasă că se găsea la Salem, printre oameni de bună credinţă. Camera era plină. Era o zi frumoasă. Privind în jur, zări două pălării ascuţite de puritan, un indian cu cozi lungi, o tânăra indiancă fermecătoare, un soldat francez în redingotă

albastră, Adhemar, şi numeroase femei. Printre ele câteva tinere aşezate în dreptul ferestrei care coseau întruna.

— Şi... Honorine? Honorine!

— Sunt aici, strigă fetiţa cu o voce ascuţită.

Şi Honorine apăru lângă pat ca un spiriduş, de sub cuvertura sub care stătuse ascunsă ore întregi.

-Şi...

O amintire neclară...doi trandafiri într-un cuib.

— Copiii?

— Sunt bine.

Acum era o mamă îngrijorată. Să-i hrănească? Laptele ei? Febra le fusese nefastă. Ghicindu-i îngrijorarea, toţi cei din jur se grăbiră să-i explice, să o

linişterască, să nu o zăpăcească. Îi vorbiră cu grijă. Nu, copiii nu suferiseră. Li se găsiseră două dădace bune. Una era soţia lui Adhemar,Yolanda, cealaltă era nora lui Shapleigh. Nora lui Shapleigh? îi explicară încetul cu încetul. Nu trebuia să se obosească, ci să prindă puteri. începea să înţeleagă ce se întâmplase. Ar fi vrut să ştie cum Shapleigh... Şi ce era cu negrul?

Dar se simţea încă prea obosită:

— Aş vrea să văd soarele, spuse ea.

Joffrey şi Colin o ajutară să se ridice pe perne şi o sprijiniră. Ceilalţi se îndepărtară ca ea să poată vedea lumina ce intra în

valuri pe fereastra deschisă. în depărtare sclipea marea. Tentaţia care o atrăsese pe drumul luminii fără sfârşit se estompa acum lăsându-i în suflet o umbră de nostalgie. Salvată, printre cei pe care îi iubea şi care o înconjurau cu dragoste, bucurându-se că e în viaţă, se simţea cea mai fericită femeie din lume.

Căldura se transformase în furtună în noaptea în care Angelica fusese la un pas de moarte. Când ea îşi revenise în cursul nopţii nu se mai auzea decât ploaia şiroind pe acoperişuri. Furtuna se linişise, dar continua să plouă. Apoi oraşul fu inundat de soare. Asta durase trei zile, un adevărat potop, despre care se

crezuse că marchează doliul unei frumoase străine şi a bebeluşilor ei, care însă reînviaseră la primele raze ale soarelui. Căldura revenise, însă respirai mai bine.

Angelica îşi revenea cu greu din amorţeala şi din slăbiciunea cauzate de febra ce se adăugase complicaţiilor de la naştere. Simţea că pluteşte, somnul ei era greu ca moartea şi se trezea convinsă că trecuse foarte mult timp şi că ***niciodată*** nu vor mai părăsi acest oraş ca să se îndrepte spre Wapassou.

Joffrey de Peyrac o linişte spunându-i că este de-abia sfârşitul verii şi că va fi pe picioare în mai puţin de zece zile. în orice caz va fi suficient de refăcută

pentru a se îmbarca pe Curcubeul, unde îşi va putea termina convalescenţa. O asigura că vor fi la Wapassou cu cei mici cu mult înainte de prima brumă şi asta după ce vor rămâne un timp la Gouldsboro.

Dar Angelica pierduse noţiunea timpului. Pentru ea minutele se scurgeau ca orele, orele ca zilele, zilele ca săptămânile.

Ce căuta acolo negustorul din Connecticut? Bineînţeles că venise! De ce nu? Era prevăzută de mult întâlnirea lui cu Joffrey de Peyrac la Salem. Şi negrul pe care îl zărise când se trezise era ajutorul său, Timothey. Şi domnul Willoagby? Desigur domnul Willoagby era şi el la Salem. Sănătos tun şi glumeţ ca-

ntotdeauna. Dar ar fi fost prea mult pentru doamna Cranmer să fie şi el invitat în casa ei.

Angelica începu să-şi revină. Destul de repede, după cum i se spunea, dar prea încet după părerea ei. Tulburată, ea continua să se teamă că "bate câmpii". Trebuia să facă în permanenţă legătură între evenimente şi imagini şi să aşeze obiectele şi oameni la locurile lor. Ceea ce nu era uşor pentru că, de fapt, toate erau anapoda după acele zile de suferinţă teribilă, ca şi cum un cutremur ar fi zguduit nu numai casa, dar şi oraşul, în absenţa ei. Surprindea la cei din jur un aer speriat şi un comportament ezitant, ca şi cum toţi ar fi fost constrânşi,

în acele ore dramatice, să-şi arate o faţă ascunsă cu grijă de toate privirile şi pe care ar fi dorit să n-o dezvăluie niciodată.

Era ea vinovată? Ce putuse să povestească pe când delira?

Două femei severe cu bonete albe, pe care le văzuse intrând şi ieşind, una în spatele celeilalte, prima având o nuia, păreau să fie, mai mult decât ea, sursa agitaţiei. Cineva îi povesti că de când sosiseră în casă, ele hotărâseră că pătuţul nu era bine aşezat şi nici patul bolnavei, pentru că în acele locuri urcau din faliile subterane unde nocive.

— Priviţi pisica!

într-adevăr, de îndată ce mutară pătuţul, pisica veni să se încolăcească în

acel loc, ceea ce dovedea că aveau dreptate, pentru că, se ştie, spre deosebire de oameni, pisicile caută forţele invizibile ale scoarţei terestre pentru a se încărca de energie.

— Şi casa?

— Nici casa nu e bine aşezată. Ardeţi-o! spuseră ele.

Erau lucruri pe care Angelica ar fi vrut să le ştie, dar nu

îndrăznea să întrebe de frică să nu se creadă că era din nou cuprinsă de febră. Se întreba, de exemplu, ce se întâmplase cu îngerii blonzi a căror absenţă o întrista. Totuşi nu visase! Era sigură că nu: veniseră, de vreme ce copiii erau încă în viaţă.

Le recunoscu după litera A roşie brodată pe

pieptul lor, când cele două femei cu bonete, care o înspăimântau pe doamna Cranmer, se înclinară în faţa ei zâmbind.

— Dar unde vă sunt pletele?

— Sub bonete, răspunseră ele râzând. Doamna Cranmer făcea o dramă din asta, dar eram în pat când a trimis să ne cheme să salvăm copilul. De-abia am avut timp să ne schimbăm şi a trebuit să venim cu părul desfăcut. Timp de două zile n-am putut să plecăm de la căpătâiul dumneavoastră şi al copiilor.

— Cine a venit să vă caute?

— Omul Negru!

Angelica se simţi din nou buimăcită... Omul

Negru! Un iezuit! Apoi îşi aminti că erau în Noua Anglie unde lumea se temea de iezuiţi mai rău decât de diavol.

— Cine spuneţi că v-a adus ca să salvaţi copilul? întrebă ea din nou după o lungă pauză de gândire, timp în care cele două infirmiere profitaseră pentru a o îmbrăca, o spălară cu apă parfumată şi schimbară lenjeria de pe pat.

La întrebarea ei, avură o privire răutăcioasă de puştoaice, apoi cea mai mare răspunse:

— Iartă-ne, surioară, că am îndrăznit şă-l numim Omul Negru. Dar ştim că nu are nimic diabolic. îl numim aşa din primii ani în care a venit în

Salem, căci, îmbrăcat în negru, cu ochii şi cu părul ca de smoală, ne speria puţin. De-atunci l-am cunoscut mai bine şi când a venit să ne caute, l-am urmat.

— Pe cine? insistă Angelica, îngrijorată la gândul că n-a înţeles bine.

— Păi, piratul francez de la Gouldsboro.

Trebuia să înţeleagă că era vorba de Joffrey? Că Joffrey rămânea în ochii locuitorilor din Massachusetts piratul francez? Atunci Joffrey adusese... îngerii?

Adormi atât de brusc şi de profund, încât, trezindu-se, nu-i venea să creadă că ziua nu se sfârşise şi că nu dormise decât o oră.

Doamna Cranmer se afla din nou în cameră şi Angelica, odihnită, se bucura s-o vadă, căci tot ceea ce află în legătură cu evenimentele petrecute în timp ce delirase, află de la doamna Cranmer. Bulversată de ceea ce se întâmplase în casa ei, conştientă că nu putea face nimic şi că nimeni n-o asculta, se refugia lângă Angelica simţind că aceasta, în ciuda slăbiciunii ei, o asculta cu atenţie. Englezoaica spera astfel că, pusă la curent cu anumite lucruri, contesa de Peyrac ar fi intervenit în favoarea şa. Ea fu deci prima care îi dădu informaţii despre cei doi îngeri, îi povesti de câteva ori despre ele, dar atât de lungă era povestea şi

atât de ciudată încât Angelica avu impresia că ascultase zile şi nopţi de-a rândul, un interminabil basm oriental, ca acelea pe care le spuneau întreaga zi unii cerşetori din oraşele islamice.

Era o poveste încurcată şi scandaloasă şi Angelica pierdea adesea firul şi se încurca în numele englezeşti şi în detaliile prea numeroase furnizate de doamna Cranmer.

Slavă Domnului, doamna Cranmer fu chemată în altă parte şi Angelica suspină de uşurare văzând-o plecând. Era foarte obosită.

Când deschise ochii, cele două femei cu zâmbete serafice se aplecau asupra ei

aducând apă caldă şi lenjerii curate.

— Cum vă numiţi? întrebă ea.

— Nomie Shiperhall, răspunse cea mai mică.

— Ruth Summers, spuse cealaltă.

începu să-şi aducă aminte fragmente din povestirea doamnei Cranmer. Ele o priveau încă, apoi începură să-şi facă treaba cu devotament, acordându-i Angelicăi toate îngrijirile de care avea nevoie şi povestindu-i viaţa lor.

Mai întâi povestea lui Ruth Summers, născută din părinţi quakeri persecutaţi în Noua Franţă. Bunica ei fusese arsă pe rug ca vrăjitoare, mama ei murise

la câteva zile după ce fusese flagelată în public, iar tatăl său în puşcărie. Trăise izolată în Salem, până când o întâlnise pe Nomie Shiperhall.

Urma acum povestea acesteia, pe care Ruth o văzuse pentru prima dată pe când era scufundată până la gât în iazul îngheţat. "Ei" aşteptau în pădure, cântând psalmi, ca diavolul să iasă din gura ei. Ce putea să facă Ruth decât să o salveze? împreună începuseră apoi să vindece bolnavii care veneau la ele.

Povestea lor îi făcea bine Angelicăi care o asculta cu lăcomie ca şi cum ar fi băut apă rece după ce mersese prin deşert însetată. Două vieţi cu dureri şi bucurii adevărate,

cu lupte şi provocări adevărate! Departe de a o epuiza, aceste povestiri o întăreau. Convalescenţa ei evolua rapid, era prinsă de peripeţiile lor şi nerăbdătoare să afle continuarea.

Locuitorii din Salem se ridicaseră împotriva lor, ameninţaseră că vor arde coliba "diabolică" în care locuiau cele două femei.

— Au reuşit să ne facă să purtăm pe rochii litera A de la Adulter. Am acceptat condamnarea, spuse Ruth, căci eu am fost căsătorită, dar pentru Nomie nu-i cinstit, ea n-a trădat nici un bărbat, n-a fost căsătorită...

— Ce de certuri inutile! spuse Angelica, nu înţeleg.

— Ce putem face în faţa fricii? oftă Ruth. Binele sperie. Binele pare întotdeauna mai de neînţeles decât răul. Oamenii urăsc cel mai mult lucrurile care contrazic convenienţele.

7

De îndată ce începu să-şi revină, cele două femei care o vegheau pe Angelica avură grijă să-i ofere clipe de linişte mai ales în compania soţului ei, piratul din Gouldsboro, pe care ele îl admirau foarte mult. Astfel petrecuse o oră de neuitat atunci când, sprijinită de braţul lui, îşi contemplaseră pentru prima dată bucuroşi cei doi nou-născuţi.

— Aşadar v-aţi hotărât să rămâneţi cu noi,

prinţişorilor? îi întrebă el tandru. Care sunt intenţiile voastre?

Cele două miniaturi aşezate pe o pernă de dantelă pe genunchii mamei lor îi priveau cu ochii lor de un albastru infinit.

Patru personaje se întâlneau în pragul unei vieţi comune care se anunţa lungă, blândă şi strălucitoare, după ce aproape că o părăsiseră.

Degetele lui Joffrey se strânseră pe umerii ei.

— Cât mi-a fost de frică, draga mea!

Nu-l mai auzise niciodată pronunţând cuvântul frică, nu-l ştiuse niciodată temător, nici chiar în faţa naufragiului sau în faţa celor mai mari pericole. Ridică ochii spre el:

— Ce s-a întâmplat cu Shapleigh?

— Nu era departe, doar la două mile de aici. Fusese prins în apropiere de Salem. Oamenii pe care i-am trimis în căutarea lui, l-au eliberat cu forţa, însă erau puţini şi riscau să fie învinşi. Am fost să-i ajut şi am ajuns la timp.

— Am crezut că am să mor, îi spuse ea în timpul vizitei următoare. Căci mi-am revăzut întreaga viaţă şi se spune că asta se întâmplă înainte de moarte. M-am văzut iarăşi în Alger. Cel mai cumplit a fost să-mi dau seama că, fiind încă prizoniera lui Moulay Ismagl, nu te regăsisem. Eram cumplit de dezamăgită.

— înţeleg de ce delirai în arabă. Şi îl chemai fără încetare pe Colin Paturel, regele sclavilor.

— Trebuia să vină să mă elibereze din harem ca să te pot regăsi!

— L-ai strigat atât încât l-am rugat să vină imediat în Salem.

— De la Gouldsboro? Cum de a sosit aşa de repede? întrebă ea îngrijorată din nou că a pierdut noţiunea timpului.

El râse şi recunoscu că o tachina. în realitate, această călătorie era prevăzută: Colin trebuia să-i ajungă la Salem, unde urma să aibă loc întâlnirea negustorilor din Gouldsboro, Mercelot şi Manigault, cu asociaţii lor din Noua Anglie. La bordul corăbiei

lui se aflau şi Adhemar şi soţia lui, Yolanda, şi bebeluşul lor de cinci luni.

Angelica avea mintea prea goală pentru a căuta şi alte explicaţii pentru această fericită coincidenţă. Desigur, fusese în pragul morţii. De două sau chiar de trei ori, spuneau exagerând unii. Cele două vindecătoare şi dragostea soţului ei o salvaseră prima dată, dar în faţa accesului de febră totul depindea de rezistenţa bolnavei.

în sfârşit, din noaptea ploioasă apăruse în prag bătrânul doctor-vraci Shapleigh şi fusese condus la căpătâiul doamnei de Peyrac căreia îi administră un remediu, un decoct din scoarţă de copaci şi

rădăcini, singurul care putea birui febra.

Angelica asculta şi completa cu propriile amintiri episodul delirului.

— "Ei" m-au descusut ca să-mi afle secretul! rânjea George Shapleigh. Dar n-au decât să crape din cauza febrei...Pentru ei n-am leacuri...

Căci puţin lipsise de data asta ca bătrânul vraci să nu fie spânzurat. Şi micul lui trib avea necazuri, Maktara, indiancă din tribul Pequot, cu care trăia de patruzeci de ani, fiul lui şi soţia acestuia, din tribul Wapanoag, şi fiica lor de câteva luni. Cel mai tare îl supăra faptul că nu ajunsese la întâlnirea cu doamna de Peyrac. Deşi pornise la timp

la drum împreună cu ai lui şi se deghizase cu şiretenie, fusese reţinut la Naumbeag, unde nu i se reproşa numai faptul că trăia în pădure cu o indiancă, ci moştenitorii fostului său stăpân, un spiţer din Salem, îi reclamau preţul călătoriei sale peste ocean cu dobândă, călătorie pe care nu o plătise niciodată.

— Secretele mele n-am să le încredinţez decât dumneavoastră, milady, şi tinerelor "druide".

Astfel le numea pe Ruth şi pe Nomie alături de care luptase ca s-o salveze pe Angelica de Peyrac şi pe gemenii ei: Raimon Roger şi Gloriandre.

— De unde aceste nume? întrebă ea.

Din câte îşi amintea, nu aleseseră un prenume pentru copil, a cărui naştere li se părea atunci atât de îndepărtată. Soţul său îi dezvălui circumstanţele în care fuseseră alese numele.

Gloria era numele moaşei irlandeze care o ajutase la naştere şi care, considerând că cei doi copii erau condamnaţi la o moarte rapidă, decisese să-i boteze pe loc. Ştiindu-i catolici ca şi ea, o botezase pe fetiţă Gloria şi îl sfătuise pe conte să aleagă un nume băiatului.

— Atunci mi-am amintit de Raimon-Roger de Castillon, mare adversar al barbarilor din nord, supranumit în legendă "contele roşu" şi mi s-a părut potrivit să cer protecţia unui mare erou din

provincia mea pentru această creatură fragilă, aşa că am ales numele de Raimon-Roger.

Angelica continua să contemple feţişoarele atât de încântătoare. "Cine sunteţi, dragilor?" Aveau să-i schimbe cursul vieţii. Era clar numai privindu-i că lumea şi istoria vor vorbi despre ei iară să o menţioneze pe ea decât în calitate de mamă a gemenilor de Peyrac.

Râdea: «Comorile mele!»

Se întoarse spre Joffrey:

— E foarte greu să fii mamă, îi şopti ea.

— Mă întreb dacă nu este încă şi mai greu să fii tată, replică el. Căci în acele ore, uitarea te-a alinat,

pe mine nu. Există suferinţe care amorţesc raţiunea. Aşa cum s-a întâmplat în cazul tău. Dar eu, sănătos fiind, simţeam numai neputinţă în faţa slăbiciunii tale. Şi nu puteam să uit nici un moment, era singurul lucru care conta: să-ţi salvez viaţa, pe cea a bebeluşilor şi pe a Honorinei care n-ar fi putut să trăiască fără tine. Eram responsabil de sănătatea ta şi...dezarmat.

Şi le chemase pe Ruth şi pe Nomie.

— Auziseşi despre puterile lor? Le cunoşteai?

— Ah! Cunosc aproape toate secretele Americii, spuse el râzând. Este de datoria mea! Dacă vreau să-mi apăr familia pe aceste meleaguri sălbatice, trebuie să cunosc secretele

Americii...Adevăratele ei secrete.

Această dramă comună îi apropiase, tindeau să-şi dezvăluie unul altuia laturi pe care le ţinuseră secrete până acum. Fără să o mărturisească, Angelica se simţea îngrijorată. Ar fi vrut să ştie ce putuse să povestească în timp ce delira. Ceva ce s-o incrimineze, căci vedea bine că englezii sunt mai obsedaţi de diavol, neavându-i pe sfinţii din paradis ca să-i apere. Angelica nu putea uita că şi francezii o hăituiseră cu acelaşi fanatism. Că Joffrey şi ea avuseseră nevoie de multă abilitate şi de sprijinul unor prieteni de nădejde şi inteligenţi pentru a scăpa de acuzaţiile redutabilului

iezuit d'Orgeval, care, pentru a distruge influenţa şi afacerile contelui de Peyrac în Mâine, o acuzase pe ea că posedă puteri malefice.

Sperase ca el să nu mai existe. Şi, ajunşi la Quebec, aflaseră că părintele d'Orgeval fusese exilat şi ştiuse că tocmai câştigaseră prima bătălie. Dar războiul? Pentru prima dată în ziua consiliului, bănuiala că ura lui d'Orgeval nu se stinsese o încercase din nou.

— Nu-ţi face griji, iubito, o sfătuia Joffrey, văzând-o visătoare, corabia noastră nu a suferit stricăciuni în timpul furtunii.

Ea ar fi vrut să ştie dacă mai sosiseră refugiaţi din Connecticutul de sus, iar

el o îndemna să nu se preocupe de aceste probleme pe care nu le puteau rezolva acum. Salemul îşi întărea baricadele şi fermierii din împrejurimi veniseră la slujbă în convoi, ca să apere femeile şi copiii. Urmau să trimită o expediţie menită să consolideze apărarea locuitorilor de la graniţă. Statul Mâine era însă protejat de tratatul de pace pe care Joffrey de Peyrac îl semnase cu baronul Saint-Castine...

Ea se va însănătoşi în curând. Forţele îi vor reveni şi mai repede şi vor putea să plece spre Gouldsboro.

8

încetul cu încetul, Angelica se simţea din ce în ce mai puternică. Era

vegheată în permanenţă de Ruth şi de Nômie, care-i deveniseră foarte apropiate. îi ghiciseră în cărţile de tarot şi îi vorbiseră despre un mare duşman al ei, care nu putea fi decât Sébastien d'Orgeval, şi de un mare pericol care o pândea: — Fugă! Derută: cel puţin o călătorie pe care nu o doreşti dar pe care trebuie s-o faci, împinsă fie de ameninţarea unui duşman nemilos, fie de voinţa Domnului care vrea să te ducă pe calea cea bună.

—.. .Acolo unde nu vreau să merg, poate! strigă Angelica. Ajunge, Ruth, nu mai vreau să ştiu nimic. Nici de fugă, nici de derută, nici de călătorie. Vreau să trăiesc, vreau să fiu fericită.

Mai târziu, în timpul discuţiei îşi făcu apariţia în pragul uşii venerabilul Samuel Wexton. Spre el se îndreptară privirile tuturor femeilor prezente în cameră şi în mijlocul unei asemenea forţe el se simţi stânjenit.

Angelica îşi ceru scuze că-l primeşte în camera ei. Nômie mută un fotoliu şi îl invită să se aşeze. După ce luă loc, începu să vorbească despre bunătatea lui Iisus care îi adusese contesei salvarea.

Angelica nu se putea obişnui să-i audă pe aceşti bărbaţi severi, intoleranţi, vorbind de Iisus Christos ca despre un prieten pe care Evangheliile îl prezintă ca pe un tânăr mai degrabă amabil, indulgent faţă de păcatele lumii, tratându-le

cu blândeţe pe femei şi pe copii. Reverendul mărturisi că omul Iisus nu-l interesa, nu i se părea relevant. El se înclina pios în faţa fenomenului încarnării, misterul care dezvăluise oamenilor un Dumnezeu atotputernic. O sfătui pe Angelica să se odihnească ridicându-şi mâna albă în semn de binecuvântare.

— Vreau doar să vă spun, milady, cât de onorat sunt de prezenţa dumneavoastră în casa mea şi de evenimentele care s-au petrecut aici. Aduceţi cu dumneavoastră graţia Vechii Lumi, pe când aici ne lipsesc rădăcinile. Vroiam să vă spun ce îi voi spune şi contelui de Peyrac. Dacă echilibrul dificil pe care îl menţineţi printre francezi

este distrus şi dacă aceşti francezi furioşi, prieteni şi compatrioţi ai dumneavoastră, a căror furie o stăpâneşte contele, îi vor invidia iarăşi influenţa, să ştiţi că guvernatorul statului Massachusetts şi în special conducătorii din Salem, vă vor primi întotdeauna, pe dumneavoastră şi pe toată familia, cu braţele deschise. Carta noastră ne conferă autonomie în alegerea prietenilor şi alianţelor. Nici regele Franţei, nici regele Angliei nu ne pot impune voinţa lor în această privinţă şi ne considerăm un stat liber în faţa lui Dumnezeu.

Angelica îi mulţumi, afirmând că era liniştitor pentru ea să ştie că au prieteni neclintiţi în statele

din Noua Anglie, în ciuda calităţii lor de francezi şi de catolici, ceea ce dovedea că popoarele pot ajunge la o înţelegere prin oameni cu bună voinţă.

El se retrase.

— Nu vă lăsaţi tentată de Boston, îi recomandă el.

După plecarea lui, Ruth şi Nômie o ajutară pe Angelica
să se aşeze din nou în pat. Era obosită şi adormi imediat. Discuţia cu patriarhul o făcuse să uite prezicerile sumbre de mai devreme. Se simţea împăcată.

Exilul duşmanului lor, Sébastien d'Orgeval, şi liniştea care se lăsase în jurul acestui subiect puteau fi considerate drept

obstacole care îl împiedicau să acţioneze şi să-şi facă simţită prezenţa. Cândva adulat, el profita de legenda şi atracţia lui, pentru a-şi extinde influenţa asupra celor mai slabi: faima şi frumuseţea lui, succesele mondene, mila pe care o inspirau degetele sale mutilate prin torturi, ochii lui albaştri cu scânteieri ca de safir...

Avusese în serviciul lui spioni, care îi duceau scrisorile până la rege, servitori fanatizaţi. Astăzi totul se schimbase. Pasiunile se domoliseră. Numele lui începea să fie uitat. Tensiunea acumulată se îndepărta, şi, cu toate că rămânea poate în aşteptare, era "sub control" şi ea simţea asupra ei şi asupra

tuturor celor pe care îi iubea protecţia cerului.

Fără să ştie că presentimentul ei va fi în curând confirmat, Angelica îşi spunea că ceva se întâmplase şi pericolul scăzuse. Acest lucru se întâmplase probabil înainte sau în momentul naşterii gemenilor, de aceea destinul lor fusese marcat de o asemenea ameninţare.

Doamna Cranmer îşi spunea că în câteva zile oaspeţii

gălăgioşi care o făcuseră să verse lacrimi amare vor pleca şi, o dată cu venirea iernii, se va regăsi

printre
credincioşi.
îşi va umple
din nou
timpul cu
rugăciuni,
iar amintirea
încercărilor
îndurate
peste vară se

va stinge. Ea nu ştia însă, biata doamnă Cranmer, că, înainte de a-şi găsi pacea spiritului şi a casei, va trebui să

treacă
printr-o
ultimă
încercare
mult mai
dificilă şi
mai de
neînţeles
decât toate
celelalte

— .De ce în casa mea? De ce în casa mea? murmura ea.

Toate privirile se îndreptau spre iezuit.. .„Nu e el" îşi spuse
Angelica. Ea se gândise la început la părintele d'Orgeval. Crucifixul din lemn negru nu avea însă nici o piatră preţioasă, iar «călăuza» canadiană şi războinicul indian i se păreau cunoscuţi.

JofTrey de Peyrac i se adresă indianului în limba lui:

— Te salut, Tahontaghete, prieten al lui Swanisit, ţeful tribului Cayugas, al cărui mesager ai fost de nenumărate ori, înainte ca el să plece spre tărâmul marii vânători. (Scoase din buzunarul vestei un obiect pe care îl întinse interlocutorului său.) Iată inelul pe care ţi l-am dăruit la prima noastră întâlnire ca să ne servească drept semn de recunoaştere şi pe care mi l-ai trimis azi ca să ştiu că vii. De ce nu m-ai aşteptat lângă dealul din nordul oraşului? Mă pregăteam să vin cu escortă să te conduc în oraş.

Indianul începu să vorbească înverşunat arătându-l de mai multe ori pe iezuit şi, chiar şi pentru cei care nu înţelegeau limba lui, era clar că îl acuza pe preot că-l obligase să intre în oraş. Cei doi francezi, ignorând sfaturile războinicului, se arătară în drumul lor englezilor care nu întârziară să recunoască în ei doi duşmani pe care îi urau.

— Ce puteam să fac ca să-i reţin, îşi încheie el pledoaria, decât să-i fi omorât, ceea ce mi-ar fi încheiat misiunea, atât de aproape de sfârşit, şi mi-ar fi atras mânia lui Outtake? Nu-mi rămânea decât să-i urmez.

Iezuitul era de înălţime medie, mai degrabă scund şi slab, dar stătea drept, ca înfipt în mijlocul vestibulului, într-un cerc de priviri duşmănoase sau cel puţin scandalizate, astfel încât, în ciuda sutanei zdrenţăroase, ă bărbii şi a părului ciufulit, care îi dădeau un aer sălbatic, emana demnitate şi se impunea în faţa celor prezenţi.

— De ce v-aţi încăpăţânat să intraţi în acest oraş englez? îl întrebă contele întorcându-se spre ei. Cred că bănuiaţi că spiritele sunt încinse împotriva francezilor şi a catolicilor, după recentele masacre pe care indienii botezaţi de voi le-au comis împotriva locuitorilor de la frontiera statelor New Hampshire şi Connecticut!

Iezuitul se gândi un moment şi întrebă cu un aer de superioritate:

— Cine sunteţi, domnule, de vorbiţi atât de bine limba noastră?

Această insolenţă, pe care o ştia calculată, îl făcu pe Joffrey de Peyrac să tresară fără voia lui.

— Ştiţi foarte bine, replică el. Sunt cel cu care trebuia să vă întâlniţi.

— Ah! înţeleg.. .prietenul englezilor şi al indienilor, pe scurt, domnul de Peyrac, nobil francez. Ei bine, domnule, de vreme ce aşa stau lucrurile, permiteţi-mi să mă arăt indignat de atitudinea dumneavoastră şi să-mi exprim regretul pentru lipsa de politeţe de care aţi dat dovadă pentru că nu v-aţi prezentat întâi mie, cum se cade între compatrioţi şi nobili. Âţi preferat să vă adresaţi mai întâi cu respect acestui păgân obtuz despre care ştiţi că este unul dintre cei mai mari duşmani ai noştri. Aţi vrut astfel să vă arătaţi în faţa acestui păgân şi a acestor eretici dispreţul pentru fraţii pe care i-aţi renegat, ca şi faţa

de un preot de aceeaşi religie cu dumneavoastră. Dacă n-aş fi simţit această intenţie în comportamentul dumneavoastră, nu v-aş fi atras atenţia, căci eu nu sunt decât un umil misionar în serviciul celui mai umil mântuitor, care s-a născut tâmplar şi a murit la stâlpul infamiei, dar să ştiţi că şi familia mea e nobilă. (înclină capul în chip de salut) Sunt reverendul Jean de Marville, iar el este Emmanuel Labour, tânăr seminarist din Quebec.

Contele răspunse la salut, dar nu se lăsă jignit.

— Părinte, iertaţi-mă dacă v-am rănit în vreun fel. Dar în ceea ce priveşte jignirea de care vorbiţi, mă miră faptul că sfinţia ta, care petrece atât de mult timp printre triburile de indieni, îmi reproşează de a mă fi adresat în primul rând marelui şef Onondagua care v-a escortat. Nu numai că îl cunosc de foarte mult timp, dar şi el e de rang înalt. îi datoram această introducere căci, după cum ştiţi, aceste triburi răspund atunci când sunt tratate cu respect şi aceasta este atitudinea cea mai prudentă. Ştiţi foarte bine şi că, dacă i-ar fi fost îngăduit să vă facă de petrecanie după bunul lui plac, nici eu, nici aceşti domni din Salem nu am fi putut face nimic pentru a-l împiedica.

— Ce contează! E onorabil să mori de mâna duşmanilor lui Iisus şi printre aceştia. Sângele unui martir sfinţeşte pământul nedemn.

Ca pentru a justifica explicaţia lui Joffrey de Peyrac, uriaşul Tahontaghete, căruia i se părea că iezuitul acaparase prea repede toată atenţia, reveni în centrul scenei. începu un monolog în limba lui pe care puţini o puteau înţelege. Printre aceştia şi Angelica, căreia i se părea că visează. La auzul numelui, îl recunoscu pe tânărul canadian, Emmanuel Labour, pe care îl întâlnise în Quebec. Altfel nu l-ar fi recunoscut, căci crescuse mult, ceea ce era normal pentru vârsta lui, avea cincisprezece-şaisprezece ani când îl cunoscuse, dar se schimbase mult. în locul veseliei, pe faţa lui se citea acum o disperare tragică.

în timp ce vorbea, Tahontaghete scoase dintr-o desaga pe care o purta de-a curmezişul pieptului două şiraguri lungi din piele pe care erau înşirate perle albe şi albastre şi o bandă mai lată şi mai lungă alcătuită tot din şiraguri de perle a căror aşezare forma un desen. Mai întâi, îi întinse bătrânului Samuel Wexter cele două şiraguri, prin care reprezentanţii celor Cinci Naţiuni îşi făceau cunoscute intenţiile.

Peyrac traduse:

— Vouă, englezilor din Salem, marele şef Outtekawatha vă trimite aceste şiraguri de sidef care reprezintă promisiunea că vom continua să trăim în pace cu cei din Salem.

Tahontaghete îi dadu banda lui Peyrac. Aceste coliere constituiau pentru triburile indiene o adevărată comoara, cel puţin o comoară de război, fiind folosită în negocieri şi având valoarea unui contract sau a unei garanţii pentru tratatele încheiate. Adesea nu erau decât simple mesaje codate, accesibile numai celor iniţiaţi, care anunţau un eveniment, o mărturisire, un avertisment.

Tahontaghete spuse ca nu va traduce sensul colierului înmânat lui Peyrac decât după ce Sutana Neagră îi va transmite mesajul lui, scopul acestei dure şi periculoase călătorii.

— Fie, spuse contele, întorcându-se spre preot. Care este mesajul, părinte?

— Nu este vorba de un mesaj, ci de o comunicare....o comunicare solemnă.

— Vă ascult.

Părintele de Marville închise ochii, păru că ezită în faţa gravităţii sau amplorii misiunii pe care o avea de îndeplinit, apoi, fixându-şi interlocutorul, spuse cu voce gravă:

— Deci, domnule de Peyrac trebuie să fiţi primul care află această veste teribilă. Fratele Sebastien d'Orgeval, iezuitul, a murit ca un martir. Da, reluă el cu ardoare, l-am văzut stingându-se în urma unui lung martiriu la care eu şi acest tânăr am asistat neputincioşi; a fost o tortură mai îngrozitoare pentru noi decât aceea de a-i fi împărtăşit soarta.

începu să descrie cu lux de amănunte supliciile îndurate de părintele d'Orgeval: botezul cu nisip fierbinte pe craniul scalpat, cărbuni încinşi împinşi în orbitele din care fuseseră scoşi ochii...

— Biserica catolică, apostolică şi romană are un nou martir. Un sfânt în plus, pentru a-i asigura victoria. Am putut să iau câteva oseminte...

Toţi se retraseră când preotul fu gata să deschidă un săculeţ de piele pe care îl avea la gât. Se auzi un sunet înfundat: în mijlocul cercului care acum se lărgise, tânărul canadian se prăbuşi la picioarele iezuitului. Acest lucru nu îl impresionă pe părintele de Marville care nu se emoţiona aşa de uşor.

— Da, puteţi să vă bucuraţi, ereticilor şi renegaţilor, trăitori pe un pământ virgin pe care aţi început, din păcate, să cultivaţi germenii erorii şi ai minciunii. A murit cel care se împotrivea doctrinelor voastre funeste. A murit cel care, luând apărarea bietelor triburi sălbatice de pe aceste meleaguri pe care voi le exterminaţi, le-a încurajat să-şi apere pământurile pe care le furaţi...

Bătrânul Samuel Wexter înaintă cu un pas şi cu un gest autoritar reuşi să întrerupă predica iezuitului.

— înţeleg destul de bine limba dumneavoastră, părinte, ca să-mi dau seama că sunteţi pe cale să rostiţi, sub acoperişul meu, împotriva noastră, a englezilor care v-am primit fără să vă rănim, calomnii exagerate pe care trebuie să le resping. Ignoraţi motivele care ne-au împins să ne stabilim pe pământ american. Am venit aici ca să ne putem ruga în linişte şi nu în scopuri războinice sau mercantile. Nu ne-am propus să-i exterminam pe locuitorii acestor regiuni, ci, dimpotrivă, am stabilit strânse relaţii de prietenie cu aceştia, pecetluite de acel banchet cu raţe sălbatice pe care îl celebrăm în fiecare an ca pe o zi binecuvântată de Dumnezeu.

— Dar cu tribul Pequot pe care l-aţi exterminat într-o singură zi, cum rămâne? Şi revolta tribului Narrangasett pe care aţi înăbuşit-o în sânge?

—Aceşti indieni, fără nici o provocare din partea noastră, au masacrat numeroşi coloni şi au pus în pericol supravieţuirea aşezărilor noastre...

— Fără nici o provocare din partea voastră? râse iezuitul.

— Voi, francezii, i-aţi ridicat împotriva noastră pentru că suntem englezi şi fii ai unei religii reformate. încă de la început a fost aşa, le-aţi vândut arme şi le-aţi promis salvarea indienilor botezaţi dacă ne masacrau pe toţi şi ne aruncau în mare. Iar unul dintre responsabilii pentru acest nou război este

chiar cel a cărui moarte aţi anunţat-o şi care i-a condus el însuşi în luptă pe războinicii roşii, dovedindu-se un criminal odios şi depăşind atribuţiile şi misiunea unui cleric.

— Aici nu vă contrazic, acceptă iezuitul, dar neg faptul că părintele d'Orgeval a participat vreodată la raidurile indienilor revoltaţi sau că i-a condus pe sălbatici în lupta împotriva satelor voastre aşa cum spuneţi.

— îndrăzniţi să negaţi! exclamă Samuel Wexter furios, când noi avem dovezi.

— Aş fi curios să ştiu ce fel de dovezi.

— Dar... mărturiile supravieţuitorilor.

— Eh! Nişte cretini înnebuniţi de frică de îndată ce văd un indian. Vă este uşor să le sugeraţi că ar fi văzut un iezuit.

— Avem şi alte dovezi, părinte, spuse bătrânul tremurând de indignare, mesaje capturate de la spionii pe care d'Orgeval a comis imprudenţa să-i trimită printre noi pentru a transmite mai repede instrucţiunile spre Europa, dar şi pentru a se informa în vederea unui atac: starea apărării noastre, numărul bărbaţilor capabili să poarte arme şi altele. Şi negaţi că părintele d'Orgeval a trimis spioni în coloniile aparţinând coroanei britanice şi care, după câte ştiu, pentru moment nu se află în război cu Franţa? Negaţi şi aceste manevre ruşinoase?

— Bineînţeles.

— Totuşi există numeroase scrisori pe care le-am interceptat.

— Minciuni!

O voce de femeie răsună:

— Nu, părinte! Nu sunt minciuni. Eu însămi am cunoscut un astfel de spion.

Angelica intervenise văzând ce efect au asupra bătrânului provocările iezuitului. Acesta din urmă se întoarse încet spre ea. Joffrey de Peyrac înaintă un pas.

— Contesa de Peyrac, soţia mea, o prezentă el.

Mă îndoiesc, răspunse el cu un surâs de dispreţ.Brusc, ca şi cum persoana ei nu l-ar mai fi interesat, se întoarse din nou spre Wexter care tocmai dădea instrucţiuni unui servitor ca să-i aducă faimoasele documente ale spionilor catolici.

— Nu, inutil, sir! replică el. Cunosc şiretlicurile voastre, ale ereticilor. N-ar fi prima dată când reprezentanţii religiei reformate ar fabrica falsuri pentru a slăbi şi a distruge religia catolică, singura adevărată.

— Dumnezeule! explodă bătrânul, aruncându-se asupra provocatorului său, însă Joffrey de Peyrac şi domnul Cranmer se opuseră.

Dar părintele de Marville, răzbunat, mai avea un ultim lucru de spus. Se întoarse spre Angelica arătând-o cu degetul:

— În ceea ce vă priveşte...sunteţi doamna Lacului de Argint! exclamă el. Nu mă jigniţi. Căci el v-a acuzat, doamnă, înainte de a muri, strigând: „Ea! Din vina ei mor!". Dar veţi fi pedepsită pentru greşelile dumneavoastră. Şi dumneavoastră, continuă el întorcându-se spre contele de Peyrac, care sunteţi sclavul unei femei şi luaţi decizii grave bazându-vă pe capriciile acestei femei fără conştiinţă!

în antecamera doamnei Cranmer domnea acuma panica şi confuzia. Englezii nu înţelegeau ce se spunea. Peste tot se lăsă o linişte încărcată de ură şi de frică. Deodată, un zgomot se auzi la etaj. Erau cei doi copilaşi supăraţi. După un moment de ezitare, amintindu-şi de datoria lor, femeile se ridicară şi începură să urce.

10

Angelica era din nou întinsă în pat. în viaţa aşezată din Salem, venirea iezuitului şi indianului îi întrerupsese convalescenţa liniştită. De fapt, nu era o surpriză! Şi atunci de ce era atât de emoţionată? Căci ceea ce anunţase părintele de Marville, îi revelaseră deja cărţile de tarot ale lui Ruth Summers.

După ce fuseseră alăptaţi, bebeluşii adormiseră şi Angelica se lăsă şi ea pradă somnului. Totuşi, spre regretul ei, nu putea şterge complet din memorie scena recentă. Schimbul de cuvinte îi răsuna în urechi. Fusese prea brutal pusă în legătură cu prietenii ei francezi, prietenii ei „de sus", şi iată că acum privea spre nord, unde se găseau oraşele canadiene, cu aceeaşi spaimă ca şi englezii puritani.

în general, se înţelegea bine cu oamenii bisericii. Nu însă şi cu partizanii părintelui d'Orgeval. Şi acum acesta era mort din vina ei, i se spunea. Poate mâine se va putea gândi mai bine la cum se va schimba viaţa lor după aceste evenimente, după moartea celui mai îndârjit duşman al lor în America, moarte pentru care ar fi trebuit să se bucure. Dar acum nu putea.

îi venea greu să înţeleagă această veste, moartea acestui preot care nu încetase să lupte împotriva lor, din umbră, fără să se arate. îi trecu prin minte chiar că forţa urii lui atrăsese aceasta ameninţare diabolică asupra ei şi a gemenilor punându-i în pericol de moarte. Or, în acelaşi timp, departe, după chinuri cumplite, el îşi dădea ultima suflare. Iar ei scăpaseră.

Chiar dacă cele două momente nu coincideau, ea asta credea. Totuşi,^ avea impresia că lucrurile ar fi trebuit să se termine altfel. îi părea rău că el

dispăruse fără să se fi întâlnit faţă în faţă niciodată: „A reuşit să se eschiveze până la sfârşit.

La puţin timp sosi soţul ei şi zâmbetul îi reveni pe buze. îi mărturisi regretul lui de a fi lăsat-o singură în tot acel vacarm, fără să se informeze nici de sănătatea ei, nici de cea a copiilor lor.

Englezii, în plină confuzie, nu ştiau dacă ar fi trebuit să-l aresteze pe iezuit, să-l spânzure sau să-l ierte, pentru a-l uita mai repede; şi iarăşi el, „străinul", francezul din Gouldsboro, deşi jignit de compatriotul său, trebuia să atenueze neînţelegerile şi să găsească un loc de odihnă pentru călători, oricât de nedoriţi ar fi fost aceştia.

Preotul francez şi însoţitorul lui fuseseră conduşi la casa de cărămidă roşie din Salem, unde erau găzduiţi de preferinţă „străinii". Acolo se găseau catolici englezi din Maryland care n-aveau de ce să se simtă jigniţi de prezenţa unui iezuit.

Peyrac propusese lui Tahontaghete ţi celorlalţi războinici care-l însoţeau să rămână peste noapte într-un depozit din port care îi aparţinea contelui. Indianul refuză, cei din tribul irochez nu erau prieteni cu englezii. îi dispreţuiau şi nu aveau încredere în ei.

În privinţa soţilor de Peyrac, irochezii erau neutri, căci îi priveau ca pe duşmanii duşmanilor lor, care îi ajutau indirect pe englezi urmărind să-i distrugă pe aşa-zişii lor duşmani: adică pe francezi şi pe aliaţii lor sălbatici din triburile huron, abenakis, algonquin. Dar irochezii vroiau să conducă singuri campaniile de răzbunare împotriva acestor triburi.

Englezii aveau mare grijă să nu-i supere pe irochezii neutri. Relaţiile cu ei erau mijlocite de mohicani, o ramură a irochezilor renegată de Federaţia de Nord, dar singurii indieni care luptau alături de englezi şi se arătau aliaţii lor siguri.

Contele scoase din buzunar colierul pe care i-l dăruise Tahontaghete. Desenul de pe el era primitiv, dar clar: se putea distinge în partea de jos silueta unui bărbat culcat, cu membrele inerte buşteni, ceea ce însemna rană sau moarte violentă. Deasupra lui, patru ţăruşi gata să-l strivească. Prin această imagine, Outtake îi anunţa că duşmanul lor murise şi nu mai putea să le facă rău.

Şi pentru ca să nu existe dubii asupra identităţii personajului reprezentat, în locul inimii sale fusese încrustată o pietricică roşie: rubinul din crucifixul lui d'Orgeval.

Amintindu-şi scena de ieri, Angelica recunoştea că purtătorul de cuvânt al părintelui d'Orgeval dăduse dovadă de un curaj ce nu putea fi contestat. Nu era uşor să-l ataci pe Joffrey de Peyrac, mai ales în discuţii, şi în rarele ocazii în care asistase la scene de acest fel, cei care îndrăzniseră îşi „pierduseră capul". De altfel, în unele momente, se întrebase chiar dacă părintele d'Orgeval, iezuit cum era, nu îşi pierduse oarecum minţile după suferinţele îndurate la irochezi. Acest gând îi mai potolise mânia.

în timp ce îl asculta pe iezuit, atenţia îi fusese atrasă de ceva artificial chiar şi în aroganţa lui. Oare se ascundea o minciună în spatele spuselor sale? Şi în ce moment se născuse această bănuiala a ei?

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, Joffrey de Peyrac murmură:

— Totuşi, mă întreb, cum un individ atât de puternic ca acest Marville să fie atât de afectat?

— S-a întâmplat că... d'Orgeval a murit, Joffrey. Şi, crede-mă, era un om foarte iubit. Fără îndoială, seducţie lui era calculată pentru a-şi extinde puterea asupra celorlalţi. Chiar şi celor care îi întorseseră spatele şi care luaseră partea noastră nu le era indiferent. Şi poate că acest lucru îl va face mai periculos mort decât viu. Ieri, când acest preot îţi vorbea cu atâta insolenţă am avut impresia că părintele d'Orgeval vorbea prin gura lui. Poate că spiritul lui sălăşluieşte în el?

Joffrey surâse şi răspunse că, după ce se gândise să riposteze dur şi să-l facă pe cleric să plătească scump pentru insultele lui, se răzgândise. Părintele de Marville era faimos pentru atacurile lui verbale şi fanatismul lui. De aceea fusese îndepărtat de la Quebec şi trimis în misiune la irochezi, unde stilul lui arţăgos îi câştiga pe sălbatici de partea lui mai bine decât bunătatea predecesorilor lui.

Botezaţi sau păgâni, aceştia se temeau de imprecaţiile sale la fel de mult ca şi de ameninţările sale cu infernul şi îl credeau posedat de diavol.

— Mă voi mulţumi să-l protejez şi să-i găsesc un loc pe o navă care pleacă spre Europa.

— Duce cu el scrisori care ne jignesc şi care ne-ar putea face rău.

— Ce contează! Nu putem reţine toate frunzele moarte pe care le duce vântul diavolului. Exagerările lui poate îi vor face rău! Şi apoi, iubito, recunosc că era adevărată ultima acuzaţie pe care mi-a adus-o. Căci este adevărat, doamnă, sunteţi TOTUL pentru mine şi sunt la ordinele dumneavoastră.

— N-o spune prea tare, îl rugă ea, căci s-ar putea ca ***ei*** să te ardă.

11

Agitaţia de la casa Cranmer reuşise s-o smulgă pe Angelica din convalescenţa ei la pat. Se ridicase singură, coborâse scara, şi ţinea neapărat să-şi revină. A doua zi se îmbrăcă şi coborî în grădină. Acolo i se pregătise un fotoliu de unde se bucura de soarele de vară ce pătrundea printre frunze.

«Se pregătesc de cules la Wapassou. Poate vom ajunge la timp pentru ultimele afine», se gândea ea.

Poarta grădinii scârţâi, cineva intrase şi se îndrepta spre ea pe poteca năpădită de buruieni.

— Doamnă de Peyrac! rosti o voce subţire, întorcându-se, îl zări pe tânărul canadian care se afla în spatele ei. Era atât de palid încât părea o fantomă.

— N-am putut să vă vorbesc ieri, doamnă de Peyrac.

— Emmanuel! Eşti Emmanuel Labour, nu-i aşa? Şi eu te-am recunoscut. Eram prieteni buni la Quebec. Te ocupai de copiii de la seminar şi ai avut deseori ocazia să vii la mine să vorbim despre protejatul nostru, Neals Abbial. Am aflat mai târziu că ai dorit să intri doi ani în serviciul iezuiţilor, la misiunile lor de pe lângă Marile Lacuri.

încuviinţă cu un aer trist.

— Aşa jurasem după atacul indienilor irochezi asupra Quebecului, să fiu «călăuză» dacă aş fi reuşit să-i salvez pe copiii de la seminar...

— Ţi s-a împlinit dorinţa şi ţi-ai respectat promisiunea. Bănuiesc că preţul a fost mare.

— Din păcate! murmură el.

Tristeţea lui o miră. Oricât de îngrozitoare ar fi fost încercările prin care trecuse, ele n-ar fi trebuit să-l afecteze într-atât pe acest tânăr pe care îl ştia vesel şi plin de viaţă, fiu de fermier rezistent prin natură, rezistenţă pe care o sporiseră în copilărie trei ani de captivitate la irochezi după ce îi văzuse pe toţi ai săi scalpaţi în faţa ochilor lui.

Şi la Quebec, lumea se bucura să descopere atâta credinţă şi delicateţe într-un adolescent crescut de sălbatici. Dar astăzi nu-l mai recunoştea. Nu mai era acelaşi, ceva îl schimbase, îl vedea venind spre ea ca un animal rănit, punându-şi ultimele speranţe într-o singură fiinţă, ştiind că de la ceilalţi nu se poate aştepta decât la indiferenţă şi cruzime. Oare moartea părintelui d'Orgeval îl schimbase atât de mult? Vroia să vorbească, dar ezita. Privindu-i mâinile, Angelica observă că avea arsuri nevindecate la degetele mari.

— Biet copil! Şi pe tine te-au torturat?

— Oh! Asta nu-i nimic. Suferi de bunăvoie pentru gloria lui Iisus şi aş fi vrut să sufăr de zece ori mai mult dacă aş fi putut să împiedic...

— Ce anume? (El tăcu.) înţeleg, spuse ea. Ai asistat la moartea celui pe care îl slujeai şi îţi reproşezi poate....

El tresări ca atins de o durere mai greu de suportat decât torturile fizice în faţa cărora rămăsese impasibil.

— Nu! Nu! negă el cu disperare. O! doamnă, dacă aţi ştii! Nu, nu îmi reproşez nimic. Să mori martir este soarta celor care vin să le aducă acestor sălbatici cuvântul Evangheliei.
Nu-i plâng pe aceştia. Este vorba despre altceva. Nu mai pot, acest secret mă sufocă.

— Ai încredere în mine, îi spuse ea cu bunătate. Suntem compatrioţii tăi, o ştii bine, şi suntem gata să te sprijinim şi să te ajutăm, dacă te simţi izolat, aici, într-o ţară străină care îţi este ostilă.

O privi fix şi buzele îi tremurau.

— N-aş... N-aş vrea să trădez ... ^

— Acest secret ne priveşte pe noi? îl întrebă ea. înţeleg! Ai aflat de vreun complot menit să ne facă rău?

— Nu, nu, nu este vorba de asta.. .Vă jur. Şi totuşi, da, ce nedreptate! Văd o prăpastie deschisă de intrigi şi de minciuni în care s-a prăbuşit viaţa mea.

— Dă-mi braţul, îi spuse ea. Eşti slăbit şi eu la fel. Ne vom aşeza acolo sub copacul acela şi încearcă să te linişteşti...

Făcură câţiva paşi.

— Părem nişte bătrânei, observă ea.

îi păru bine să-l vadă zâmbind. Se opriră din nou.

— Doamnă, nu Dumnezeu v-a adus în acest oraş? îmi amintesc când aţi venit să ne ajutaţi în timpul atacului irochezilor şi m-aţi consolat după ce văzusem cum muriseră scalpaţi atâţia oameni buni.

Tăcu.

Ridică ochii spre ea şi se simţi încurajat. Alături de ea, Quebecul i se părea aproape.

— N-am cunoscut-o pe mama. Irochezii i-au scalpat pe ai mei când eram foarte mic. Nu îmi amintesc de ea. Mi-aţi adus aminte de mama şi am venit la dumneavoastră.

— Ai făcut bine. Te voi ajuta ca o mamă dacă pot. Ai încredere în mine. De-asta ai venit, nu-i aşa?

încă mai ezită, chinuit de îndoieli.

— Este un secret teribil. Şi nu sunt încă sigur dacă, dezvăluindu-l, nu voi ajunge în infern.

— Lasă îndoielile la o parte! Vorbeşte! Vom vedea apoi. Cine ştie? Poate Dumnezeu îţi cere acest efort.

— Da, aveţi dreptate, făcu el brusc. Este de datoria mea, în slujba Domnului, să vă spun adevărul.. .oricât de amar şi de dur mi se pare. Voi vorbi.

Tăcu dintr-odată, ca lovit de fulger, şi deveni şi mai palid. Angelica tresări zărindu-l pe iezuit la mai puţin de un pas în faţa lor. Parcă apăruse din pământ. îi salută scurt. Părea politicos, dar era mânios. îi aruncă tânărului o privire de oţel în care Angelica citi un ordin mut de tăcere.

— Ce cauţi aici?

— A venit să mă viziteze, interveni Angelica, aşa cum o făcea când eram la Quebec.. Francezilor izolaţi pe pământ străin le place să se întâlnească. în plus, mă bucur că a venit la mine după ajutor. Sănătatea lui este şubredă. Rănile îi sunt infectate şi îl chinuie febra. De aceea v-aş ruga, părinte, să-l lăsaţi în grija mea până se va vindeca. Căci, vă repet, are nevoie de îngrijiri, altfel boala îi poate fi fatală.

Privirea iezuitului îi arăta că el nu o asculta, nu o vedea şi nu o va vedea niciodată. Doar imaginea pe care şi-o făcuse despre ea, portretul care îi fusese prezentat. Totuşi, o ascultase, pentru că murmură:

— Desigur, nu mă îndoiesc că sunteţi capabilă să-i îngrijiţi şi să-i consolaţi pe tineri.

Angelica ignoră aceste cuvinte veninoase. Era ferm convinsă că Emmanuel era în pericol şi că trebuia să îl salveze.

— Cuvintele dumneavoastră, părinte, sunt nepoliticoase şi mai ales ridicole, fiind adresate unei persoane aflate în convalescenţă.

— Şi totuşi ieri nu păreaţi atât de slăbită, doamnă, în faţa duşmanilor ţării şi religiei dumneavoastră, dornici să mă rănească şi cărora, greşind, v-aţi alăturat.

— Pentru că vă înşelaţi, o ştiţi bine, şi încăpăţânarea dumneavoastră dăunează imaginii ordinului din care faceţi parte. Să nu începem iarăşi cearta.

— Din contră, miza e prea mare. E vorba de reputaţia unui sfânt.

— În acest caz, spuneţi ***tot*|**

Fu surprinsă să-l vadă încurcându-se şi oprindu-se ca şi cum ar fi primit o lovitură în stomac, după care îi era greu să-şi recapete răsuflarea.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ceea ce am spus. Informaţiile sunt prea numeroase şi, negându-le, nu faceţi decât să-i îndârjiţi şi mai tare pe englezi, chiar dacă scopul lăudabil al protestelor dumneavoastră eronate ar fi să evitaţi o ruptură între Franţa şi Anglia.

— Atunci, mă iertaţi, doamnă, pentru că le-am spus? spuse el cu un surâs ciudat pe buze.

— Să vă iert? Iată un alt cuvânt ridicol. însă, într-adevăr pot să găsesc scuze pentru reaua credinţă de care aţi dat dovadă ieri, în faţa acestor străini. Cum ar fi oboseala şi durerea de a-l fi văzut pierind pe unul dintre fraţii dumneavoastră. Dar aş adăuga cu fermitate că nu vă voi lăsa să negaţi în

continuare, aruncând responsabilitatea morţii părintelui d'Orgeval asupra noastră ca şi cum el nu ne-ar fi provocat niciodată. Cunosc adevărul şi n-am să ezit să-l spun ori de câte ori va fi necesar. Mai mult, felul în care îi apăraţi reputaţia nu face decât să-i distorsioneze adevărata imagine.

Iezuitul strigă ca muşcat:

— Insolenţa dumneavoastră vă dă de gol, doamnă. Cum îndrăzniţi dumneavoastră, o femeie, să vă adresaţi pe acest ton unuia dintre reprezentanţii bisericii dumneavoastră?

— Nu e vorba de insolenţă, părinte. E o discuţie despre război, aş spune chiar despre politică.

— Dar uitaţi cine sunteţi şi cu cine vorbiţi. Politica şi războiul nu sunt pentru o femeie. Constat că sunteţi aşa cum mi-aţi fost descrisă, periculoasă şi subtilă, lipsită de cel mai elementar respect faţă de biserica catolică de care aparţineţi prin botez.

— Şi eu constat că acest preot fanatic a ştiut să vă facă părtaş al urii inexplicabile pe care o nutrea faţă de mine.

Nu trebuia să-l lase pe Emmanuel să plece din această grădină. îl sprijini cu braţul pe acest băiat care tremura şi îl trase spre ea cu un gest de protecţie şi de apărare.

— Aveţi grijă, părinte, vântul diavolului este puternic şi suflă din toate părţile în Lumea Nouă şi nu trebuie să ne încredem în el sau să lăsăm pasiunile sau frica să ne întunece mintea.

Privirea oţelită a iezuitului se îndreptă acum spre tânărul canadian şi cu aceeaşi voce seacă îi adresă un singur cuvânt:

— Vino!

Angelica simţi cum braţul tânărului alunecă de sub mâna ei. Nu mai avea forţa ca să-l reţină. Şi când acesta se îndepărtă, braţul ei căzu greu, ca de plumb. Privi cele două siluete, una neagră, dreaptă, cealaltă albă şi tremurătoare, până când acestea dispărură.

Ruth şi Nomie o găsiră leşinată în iarbă. încercă să le explice ce se petrecuse. Ruth se supără:

— N-ar fi trebuit să cedaţi, milady. Chiar şi aşa slăbită, sunteţi mai puternică decât el. Dar voi, catolicii, vă lăsaţi prea mult intimidaţi de preoţii voştri!

12

— L-a omorât! Iezuitul l-a omorât.

Séverine Berne intră răvăşită în cameră şi se aruncă în braţele Angelicăi ca un copil, ghemuită de durere.

— L-a omorât! L-a omorât!

— Cine? Vorbeşte! se nelinişti Angelica.

Crezu că este vorba de tânărul Nathanaël de Rambourg. Ştia că Séverine îl vedea din când în când şi o bănuia că se îndrăgostise.

— Iezuitul! Toată lumea l-a văzut! L-a ucis! Oh, săracul !

— Dar despre cine vorbeşti?

— Tânărul francez din Canada! Servitorul acestui preot blestemat!

— Emmanuel Labour?

Séverine îşi şterse lacrimile şi povesti cum corpul tinerei călăuze fusese pescuit în zorii zilei în port.

— Iezuitul l-a omorât! L-am văzut. Oh, doamnă, vreau să mă întorc în La Rochelle. Era

oraşul meu. Iezuiţii, aceşti monştri, ne-au alungat. Nu vreau să mai rămân în această ţară de sălbatici.

— Séverine, încetează! Explică-te! Ce s-a întâmplat? Ce-ai văzut?

— Fata le oferi câteva informaţii. Tânărul canadian fusese pescuit în port, fără viaţă. Nimic mai mult.

Căzuse din neatenţie? se întrebă Angelica. Se aruncase de bunăvoie în apă, ceea ce părea de crezut, ţinând cont de disperarea care îl cuprinsese când l-a văzut ultima oară în grădină?

— De ce îl acuzi pe iezuit?

— Pentru ca toţi îl bănuiesc că l-ar fi împins să se sinucidă.

— L-a văzut cineva lovindu-1? împingându-1?

— Nu, dar toată lumea ştie că forţa lor ocultă striveşte voinţa celor pe care vor să-i distrugă.

Tensiunea creştea în camera în care se adunaseră mai toate femeile.

— Gata! Tăcere! Nu mai vreau să aud nimic! Ocupă-le de Honorine!

Hotărât lucru, orele convalescenţei liniştite se terminaseră. Soseau veşti din toate părţile, iar zvonurile care circulau prin oraş răspândeau teroarea. Oamenii se îndreptau spre casa Cranmer pentru a cere sfatul puternicului şi înţeleptului Samuel Wexter. Or, bătrânul, afectat de întâlnirea din ajun, căzuse la pat, iar paloarea şi tăcerea lui îi făceau pe ceilalţi să se teamă pentru viaţa lui.

Din casa în care era găzduit iezuitul fugiseră chiar şi catolicii din Maryland. Aparent inconştient de dezordinea şi dc nebunia iscate în jurul lui, părintele de Marville, dorise să iasă. Dar fu întâmpinat de o mulţime care îi încercuia casa şi care, la vederea lui, scoase un strigăt puternic. Cântărind situaţia, preotul preferă să intre şi să încuie uşa.

Ca şi în zilele precedente, edilii îi cerură ajutorul contelui de Peyrac, singurul capabil în ochii lor să stăpânească situaţia care, din oră în oră, devenea tot mai greu de rezolvat.

Contele merse la casa roşie şi, după o discuţie cupărintele de Marville, îl scoase pe acesta din casă şi din oraş. II escortă personal până la un golf din depărtare unde, plătind în aur, contele convenise cu un pirat din Jamaica să-l transporte pe acest preţios şi indezirabil pasager până în Martinica sau, de ce nu, până în Franţa. Aşteptau mareea ca să plece, dar la bordul corăbiei iezuitul era în siguranţă.

Aceste demersuri dificile cerură timp şi negocieri. Aşa că atunci când Joffrey de Peyrac reveni în casa doamnei Cranmer şi urcă în camera Angelicăi, aceasta era la capătul răbdării.

— Deci? se repezi ea. Ce s-a întâmplat? Iezuitul l-a omorât? Ce crezi, Joffrey? Trebuie să ştiu.

O contemplă şi constată că anii nu o schimbaseră, în spatele aparenţei fragile, spiritul autentic, dur şi strălucitor ca un diamant, rămăsese acelaşi. îi datora adevărul.

— Trebuie să mă înţelegi, insistă ea. De ore întregi sunt înconjurată de femei de toate confesiunile, de toate naţiile, care îmi repetă întruna că tânărul a fost ucis de iezuit. Aşa e? Spune-mi adevărul. De la tine îl voi accepta fără rezerve, dar nu îmi ascunde nimic.

Ca de obicei, Ruth şi Nomie îi lăsaseră singuri. Se apropie de ea şi o sărută.

— Da, e adevărat, el l-a ucis!

— Prin magie?

— Ce să spun? Să zicem.. .prin hipnoză.

Se aşeză pe pat.

— Tânărul era slăbit, la capătul puterilor, şi decepţionat. Era deci lipsit de apărare în faţa unei voinţe imperioase care i-ar fi ordonat să se sinucidă...Mateloţii de pe ***Curcubeul*** l-au văzut traversând cheiul ca un automat şi au auzit când s-a aruncat în apă. în momentul în care se grăbeau spre locul acela, l-au zărit pe părintele de Marville la câţiva paşi, ascuns după un depozit. Nu numai că n-a intervenit, dar, mai târziu, a refuzat să-l ierte de păcate, spunând că tânărul s-a sinucis, ceea ce reprezintă cel mai mare păcat. Au venit să-mi spună ce-au văzut. Erau tulburaţi. înţeleseseră ce se întâmplase, deşi erau buni catolici. Sau poate de aceea. Şi acum linişteşte-te, iubito. N-ai nici o vină.

— Bietul băiat! E vina mea.

El o luă în braţe, repetându-i că nu putea să-i salveze pe toţi. Pentru Joffrey, care văzuse de atâtea ori moartea în faţă şi chiar fusese nevoit să omoare, acesta era un act simplu pentru cel care trebuie să-şi apere viaţa, şi, uneori, idealuri mai importante decât viaţa. Aşa că nu se indigna atât de tare ca ea la gândul că părintele de Marville, un războinic, ucisese.

— Căci, încheie el, nu atât faptul că iezuitul l-a ucis mă tulbură şi mă nelinişteşte, ci ***motivul*** pentru care l-a ucis.

PARTEA A TREIA *ÎNTOARCEREA PE CURCUBEUL*

13

Salemul şi coastele statului Massachusetts se îndepărtau. ***Curcubeul*** înainta în mare cu vântul la pupă. Curând, corabia şi vasele care o escortau rămaseră singure între cer şi mare.

Acest orizont gol nu era decât ceva temporar. însă câteva zile vor fi singuri, izolaţi, doar cu escorta. De cum ridicară ancora, Angelica simţi ca Joffrey îi ghicise dorinţa de a prelungi starea aceasta de lene, navigând încet. O asigură că avea de gând să prelungească această călătorie pentru a uşura trecerea de la agitaţia din Salem la întoarcerea la Gouldsboro, dar în acelaşi timp şi pentru a vizita diverse puncte de pe coastă unde îi aşteptau prieteni sau afaceri.

Vizita iezuitului le grăbise plecarea. Acest personaj de temut dispăruse la orizont, dar în oraş domnea încă o vie agitaţie. Era timpul să-i lase în urmă pe puritani, aşa că Angelica renunţă să mai viziteze Salemul aşa cum intenţiona atunci când sosise. Ea regreta şi că nu putuse să viziteze casa celor două magiciene, Ruth şi Nomie, la marginea pădurii.

Totuşi, cele două „infirmiere" fuseseră de acord să o însoţească până la Gouldsboro, după ce le promisese că o navă le va aduce înapoi la Salem înainte de venirea iernii. Bebeluşii erau încă atât de

fragili... nu s-ar fi simţit liniştită să-i ştie fără „protectoarele" lor. E adevărat că nici ea nu se simţea încă în deplinătatea forţelor.

îşi dădu seama mai bine că nu era refăcută complet când sc pregătea să părăsească casa doamnei Cranmer. Drumul până în port, unde urma să se îmbarce, reprezenta prima ei plimbare în afara zidurilor casei.

Se clătină văzând mulţimea adunată în faţa casei. Lumea sosea din toate părţile alergând. Angelica observă zidul strâns pe care îl formau marinarii de pe corabia lor, îmbrăcaţi toţi în uniforme albe şi albastre şi înarmaţi. Ezită înainte să păşească afară, dar fu bucuroasă să-l vadă apărând alături de ea pe lordul Cranmer care îi oferi braţul.

Joffrey de Peyrac, însoţit de garda lui spaniolă, se afla în fruntea cortegiului. îşi scosese sabia din teacă şi o ţinea cu vârful în jos. Acest gest, care fu imitat de ofiţerii din jurul lui, putea fi interpretat ca o formă de salut politicos, dar marca şi faptul că francezii erau pregătiţi să facă faţă oricărui eveniment căci, fiind catolici, străini printre puritani.

Angelica, încurajată de prezenţa cavalerului ei, înaintă spre port, întrebându-se dacă aceste manifestări de ostilitate ale mulţimii nu erau provocate chiar de către apărătorul ei, lordul Cranmer, anglican, lacheul unui rege pervertit, al unui Stuart corupt, Charles al II-lea, suveranul Angliei care îşi asuprea supuşii din Salem.

Sau poate erau provocate de faptul că în spatele lor mergeau „magicienele" din pădure în rochii lungi, purtând în braţe gemenii? Ruth şi Nomie îmbrăcaseră pentru această ocazie lungi mantale negre care, după moda germană, aveau o glugă neagră ascuţită, care se prelungea pe spate. Oare erau obligate să se îmbrace aşa atunci când apăreau în oraş pentru a semnala prezenţa lor necurată, cum făceau altădată leproşii?

— Dacă ne-am fi imaginat, contele şi cu mine, spuse lordul Cranmer, că deplasarea dumneavoastră va atrage mai mulţi curioşi decât sosirea guvernatorului Noii Anglii sau al reprezentatului Maiestăţii Sale de la Londra, v-aş fi pus la dispoziţie o trăsură, milady, deşi ni s-a părut că distanţa foarte mică nu cere o astfel de măsură.

— Nu. E bine aşa. Cel puţin voi avea plăcerea să mă plimb prin Salem.

Pe drumul spre corabie, delicateţea celor doi copii îmbrăcaţi în dantele atrase simpatia inimilor severe ale celor din mulţime. Fetele lor deveniră zâmbitoare, apoi pe măsură ce cortegiul se apropia de port, mulţimea începu să strige „Ura!". Acelaşi lucru îl făcură şi marinarii de pe corăbiile din port.

Lumea se înghesuia în jurul Angelicăi. Toţi o felicitau şi vroiau s-o atingă. în mulţime se aflau şi cunoscuţi din Gouldsboro, cum ar fi fabricantul de hârtie Mercelot şi fiica sa, Bertille, care îi strângeau călduros mâna scuzându-se pentru faptul că nu veniseră s-o viziteze

Un incident dintre cele mai neaşteptate avu loc înainte de îmbarcarea lor. Martoră a triumfului Angelicăi, fiica lui Mercelot suporta cu greu aceste manifestări. Tânăra, ce fusese răsfăţată de soartă şi de natură, căci era frumoasă, nu încetase să reproşeze destinului că nu se născuse regina Franţei.

Era supărată nu numai pentru că încetase să mai fie centrul atenţiei, dar mai ales pentru că vedea succesul celei pe care o considera rivala ei şi al cărui nume răsuna în mulţime: «Frumoasa franţuzoaică din Gouldsboro!» Nu se putu abţine văzând atâta entuziasm, trebuia să încerce cel puţin să tulbure liniştea acestei insuportabile contese de Peyrac, atât de admirată şi de iubită. Se strecură până în apropierea Angelicăi şi reuşi să-i atragă atenţia sărindu-i de gât şi sărutând-o de patru ori. Apoi îi şopti:

— Iată-vă mai puţin uşuratică, doamnă Angelica, îi spuse ea continuând să-i zâmbească, cu gemeni şi cu părul alb! Nu e ridicol şi imprudent? La vârsta dumneavoastră! Eu nu mi-aş strica talia cu o maternitate!

în îngrămădeală, Angelica nu înţelese decât frânturi din cuvintele acestei tinere franţuzoaice, şi n-ar fi înţeles nici aluzia, nici intenţia acesteia dacă Séverine Berne, care se afla în apropierea ei şi care nu pierduse nici un cuvânt, nu ar fi izbucnit în imprecaţii:

— Cât de răutăcioasă poţi să fii, Bertille Mercelot, strigă ea, indignată. Din inima ta picură invidie! Tot ceea ce primesc ceilalţi, consideri că ţi se fură ţie!

— De ce te amesteci, scorpie intrigantă? Poate o furnica neagră şi prăpădită ca tine să judece frumuseţea adevăratelor femei, când tu nu eşti decât o copilă, bună de cameristă?

— Ne-am născut pe aceeaşi stradă în La Rochelle şi nu eşti decât cu trei ani mai mare decât mine. Séverine o prinse de guler şi o zgâlţâi. Cere-ţi scuze pentru cuvintele răutăcioase! Şi apoi, doamna Angelica nu are părul alb, ci blond. Toată lumea o ştie! Pe când al tău...

Prinse în pumn buclele lui Bertille Mercelot care, începând să ţipe de durere şi de furie, trase de boneta lui Séverine. Mulţimea făcuse cerc în jurul încăierării şi asculta acest schimb aprins de cuvinte în limba franceză. Ceilalţi hughenoţi interveniră şi puseră capăt acestui incident care poate fi considerat ultima dintre „distracţiile" provocate de străini în acest sezon în Massachusetts.

14

— Această Bertille are inima de piatră, se plângea Séverine Angelicăi în timp ce i se îngrijeau zgârieturile. Nu face decât să provoace scandal. Când mă gândesc că a îndrăznit să-mi spună că sunt o furnică neagră şi prăpădită. Şi în faţa...în faţa...

Angelica înţelese că tânăra se gândea la afrontul pe care îl suferise în faţa lui Nathanaël de Rambourg, pe care i se păruse că îl zăreşte în mulţime.

— Spune-mi, Séverine, întrebă ea, nu te-ai întâlnit înainte de plecare cu acest tânăr din Poitou, prietenul lui Florimond, care venise să mă vadă chiar în ziua în care s-au născut gemenii?

— Ba da! încuviinţă Séverine cu un surâs răutăcios. De două sau de trei ori. Dar e prea timid şi n-am putut să-l conving să revină să vă vadă, mai ales că erau tot timpul vizitatori.

— Ce păcat! Trebuia să-i dau veşti despre familia lui.

Foarte mulţumită de ea, Séverine îi mărturisi Angelicăi că îl încurajase pe tânăr să se alăture grupului de hughenoţi francezi care plecau din Salem spre Gouldsboro. Aşa că acum Nathanaël se găsea la bordul corăbiei ***Inima Măriei,*** una dintre navele care escortau ***Curcubeul.***

Angelica o felicită pentru iniţiativa ei. Obligaţia pe care trebuia s-o îndeplinească faţă de acest tânăr era dificilă: să-i aducă la cunoştinţă uciderea întregii sale familii, acum mai bine de şase ani şi despre care el nu aflase nimic. Acum, că îl ştia aproape, aceste veşti triste puteau să aştepte. îl va chema într-o zi pe ***Curcubeul*** pentru a-i le comunica cu delicateţe.Deocamdată părăsiră portul. Vântul sufla din direcţia bună şi se îndepărtau rapid. Orăşelul nu mai era decât un punct la orizont.

Prima seară la bordul ***Curcubeului*** se încheie cu o cină veselă organizată în sala hărţilor care servea şi ca sală de masă pentru ofiţeri. La etaj, deasupra sălii, se găseau apartamentele contelui de Peyrac şi ale familiei sale.

Angelica se despărţise de doamna Cranmer, căutând să se scuze pentru neplăcerile pe care le adusese în casa ei şi exprimându-şi recunoştinţa pentru ospitalitate. Dar fiica lui Samuel Wexter rămase rece şi o lăsă să plece fără să-i adreseze nici un cuvânt, doar o reverenţă. Angelica înţelese mai bine această răceală când îl zări la bord, în timpul cinei, pe lordul Cranmer care îi însoţea, vesel, fără să-şi facă griji pentru soţia lui îndurerată.

Biata lady Cranmer! La căderea nopţii, Angelica, singură alături de Joffrey, mulţumi cerului că se găseşte iarăşi printre cei dragi. Liniştea şi singurătatea îi învăluiau în timp ce vorbeau în şoaptă.

— Mi-a fost frică, spuse ea, că Dumnezeu vrea să mă pedepsească...

— Să te pedepsească! Ai păcătuit cu ceva, doamnă?

Râdea acum cu fruntea pe umărul lui. Zgomotul valurilor
însoţea cântecele de leagăn ale doicilor.

— Ce-am făcut să merităm atâta fericire? Joffrey, crezi că lupta s-a terminat, acum, când cel mai mare duşman al nostru de pe continent a dispărut?

El ezită înainte să răspundă. Apoi dădu din cap cu încredere, zâmbindu-i tandru.

Nu ştiu decât un singur lucru, iubito. Şi anume că, deşi a încercat prin toate mijloacele să mi te ia, astăzi nu ne mai poate face nici un rău; te strâng în braţe şi citesc în ochii tăi iubirea pe care el a încercat s-o distrugă. Orice strateg ar trebui să admită că asta reprezintă victoria noastră şi înfrângerea lui. Şi apoi nu are rost să ne gândim dacă ăsta e doar sfârşitul unei bătălii sau sfârşitul războiului. Nu m-am îndoit niciodată de forţele adversarului nostru invizibil care ne spiona din umbră. Rolul lui era să ne întindă capcane la tot pasul. Nu ştiu dacă moartea lui înseamnă sfârşitul luptei dar, văzând unde suntem astăzi, aş îndrăzni să spun: da, iubito, deocamdată lupta s-a terminat şi am câştigat.Din hamacul ei de pe puntea centrală, Angelica se bucura de vremea frumoasă. Călătoria era aşa cum şi-o dorise: un răgaz înainte să ajungă la Gouldsboro, unde pregătirile de iarnă aveau să-i ocupe zilele, necesitând o activitate febrilă.

Lângă hamac se găsea pătuţul gemenilor. Lumea încă nu se obişnuise cu aceste două fiinţe mici şi toţi, de la marinari la ofiţeri, solicitau onoarea şi plăcerea de a-i privi. Mai mult, toţi aceşti bărbaţi lipsiţi de căldura unui cămin, care nu avuseseră timp să-şi vadă copiii crescând, dacă aveau, dădeau dovadă de multă gingăşie, ca şi cum viaţa lor solitară le-ar fi permis să se gândească îndelung la copilărie.

— Băiatului nu-i place vântul, îşi dădu cu părerea un marinar, trebuie ţinut la adăpost. Fetiţei îi place zgomotul din jurul ei. O să vedeţi, furtunile o vor distra.

Angelicăi îi plăcea să se afle în mijlocul corăbiei de unde putea să-i urmărească pe toţi pasagerii care veneau şi plecau, să asiste la toate manevrele care se executau. În hamacul ei continua să-i primească, ca şi în casa doamnei Cranmer, pe vizitatorii dornici s-o vadă şi care veneau din toate părţile.

în unele seri, aruncau ancora în apropierea vreunei insule şi organizau picnicuri pe plajă la care participau toţi pasagerii. În jurul celor trei focuri, grupurile care se formaseră în funcţie de corabia de pe care proveneau începeau să se amestece. încă de la primul picnic Séverine îi căută pe protestanţii francezi care călătoreau pe ***Inima Măriei*** şi reveni însoţită de Nathanaël de Rambourg şi de prietenii săi. În aşteptarea mâncării, toţi se vizitau, se cânta şi se dansa. Nimeni nu mai dorea să se întoarcă la bord, toţi visau să doarmă pe plajă sub cerul liber luminat de luna plină.

Necazurile din Salem păreau să fi afectat-o pe Séverine, care se arăta când neatentă, când tristă. De aceea hotărâseră să-i găsească lui Honorine alţi „îngeri" păzitori, altfel copilul risca să fie neglijat în toată această agitaţie în jurul gemenilor, ceea ce reprezenta un pericol la bordul unei corăbii. Honorine mai căzuse în apă în dium spre Salem.

Joffrey de Peyrac îi prezentă fiicei sale trei personaje dintre care trebuia să aleagă după gustul ei, şi Angelica surâse văzând cum ştiuse contele să-i impună fetiţei supravegherea fără ca acest lucru să se transforme într-o obligaţie insuportabilă pentru micuţa care ar fi putut s-o refuze dacă i-ar fi fost impusă.

Putea să aleagă între un tânăr marinar, un bătrân care şchiopăta din cauza unei răni la picior şi un maltez înalt cu care Honorine se înţelegea foarte bine şi care îi descrisese de mai multe ori casa lui Ruth şi a lui Nomie pe care o văzuse atunci când îl escortase pe conte.

Honorine l-ar fi ascultat ore întregi, dar nu putea să-i respingă nici pe tânărul marinar, căci ştia că tineri duc o viaţă grea pe corabie, şi nici pe bătrânul rănit, mai ales că acesta ştia să facă tot felul de jucării şi de figurine din lemn. Se hotărî să-i păstreze pe toţi. Alături de cei trei prieteni ai ei, Honorine nu avea să se plictisească şi nici să petreacă prea mult timp gândindu-se şi luând tot felul de iniţiative, pe cât de neaşteptate, pe atât de neobişnuite.

15

Această călătorie de vară îi mai adusese ceva Angelicăi: ajunsese să-l cunoască şi mai bine pe cel pe care îl iubea. Descoperea de fiecare dată un detaliu nou care o făcea să-l îndrăgească şi mai mult; o atitudine, un cuvânt, un gest, îi dezvăluiau bogăţiile acestui spirit pe care îl descoperea treptat. Călătoria simbolică pe ***Curcubeul*** îi permitea să măsoare distanţa pe care o parcurseseră în relaţia lor.

Aflase cât de popular era Joffrey de Peyrac în aceste regiuni străine, era cunoscut şi aşteptat pretutindeni. Prieteni, asociaţi, armatori sau negustori, pretutindeni întâlnea oameni cu care el întreţinea relaţii strânse de afaceri.

Se bucura să vadă, la fiecare escală, grupuri care veneau să-i întâmpine. Şi credea că renumele lui era la fel de răspândit şi apreciat în toate insulele şi arhipelagurile din inima insulelor Caraibe, unde muncise ca să-şi refacă averea, până în nord.

Forţa lui Joffrey stătea în capacitatea lui de a-şi alege prieteni de nădejde. Toţi cei care se aflau sub comanda lui sau care acceptau să-l reprezinte în diverse puncte ale lumii, aveau o trăsătură comună: erau mulţumiţi de ceea ce făceau fiindcă duceau o viaţă independentă în slujba contelui. Erau interesaţi de ceea ce făceau căci ştiau că activităţile lor le aduceau profit, îşi conduceau afacerile singuri, conştienţi că nu şi-ar fi putut dori o soartă mai bună, un scop mai bun decât acelea de a se afla pentru o perioadă cât mai lungă în serviciul domnului de Peyrac.

Porgani la Wapassou, Colin la Gouldsboro, Urville, Barrsempuy, Erikson pe corăbii, pe toţi îi considera oameni de onoare şi nu le promitea decât viaţa la care ştiau că trebuie să se aştepte acceptând însărcinările contelui: fíe o perioadă plină de aventuri, de pericole, de activitate intensă, de pe urma căreia se puteau alege cu o avere frumoasă, fie, ţinând cont de riscurile meseriei, moartea, care îi pândea la tot pasul pe rutele pe care trebuiau să le străbată sub pavilionul lui.

Independenţa lui Joffrey şi a regiunii Wapassou îi permiteau contelui să-şi impună propriile legi, aşa cum făcuse întotdeauna în regiunea mediterană şi în Caraibe sau atunci când domnea peste Aquitaine, vasal al tânărului rege al Franţei care va încerca să se răzbune.

Lordul Cranmer şi Joffrey de Peyrac străbăteau puntea. Conversaţiile lor, în aparenţă mondene, erau

totuşi importante dar, în prezenţa Angelicăi, ele încetau să pară nişte negocieri oficiale. în plus, la bord erau protejaţi de spioni.

— Vorbind de spioni, spuse lordul Cranmer, nu ştiţi chiar totul. Deţin un document scris de iezuitul vostru care ar putea să declanşeze un război între naţiile noastre. Deşi trăim în pace de aproape zece ani, lucru rar între Franţa şi Anglia. Poate că ar trebui să ştie şi doamna de Peyrac. După ce au jurat să se răzbune pe ea şi să o înlăture, măcar atât putem face, să-i dezvăluim aceste secrete diplomatice.

— Aceşti iezuiţi întotdeauna ne-au sabotat.

— Şi nu ştiţi încă totul! în timpul disputei pe care a avut-o la Salem cu părintele de Marville, Samuel Wexter n-a apucat să vorbească de lucrul cel mai grav: o scrisoare, trimisă de părintele d'Orgeval unui nobil francez care se afla în vecinătatea lacului Illinois, a căzut în mâinile mohicanilor.

— Trimisă când şi de unde? întrebă Angelica.

Nu se ştia exact, cu mai multe luni înainte. Astăzi, ea nu mai servea decât ca o confirmare a luptei ascunse şi implacabile pe care o dusese iezuitul. Mesagerul era un Narrangasett din triburile revoltate, despre care se ştia că este în legătură cu francezii din nord. Ducea mesajele iezuitului până la New York sau în Virginia. în caz de pericol, le înghiţea. Mohicanii au găsit
scrisoarea şi au adus-o la Boston, apoi la Salem. Spunea aşa:

Am fost însărcinat de regele Ludovic al XIV-lea să menţin starea de război cu Anglia prin intermediul atacurilor indienilor...

Sébastien d'Orgeval

Samuel Wexter nu avusese nici timpul, nici forţa să se folosească de un astfel de document. Reluarea raidurilor franco- indiene în vest îi făcuse să se teamă că războaiele, atât de nefaste pentru comerţ, vor reîncepe. Mai mult ca niciodată, toţi îşi puseseră speranţele în tactul nobilului francez şi în influenţa pe care acesta o avea asupra locuitorilor din Quebec pentru a pune capăt crizelor care îi zguduiau pe francezii din Canada ca nişte convulsii, fără să existe vreo tensiune între regatele Franţei şi Angliei care să justifice aceste atacuri sângeroase care însă riscau să declanşeze conflicte grave între cele două naţiuni.

Din fericire, cei doi regi, Charles al II-lea şi Ludovic al XIV-lea se înrudeau prin sora lui Ludovic al XlII-lea care se căsătorise cu Charles I al Angliei, regele căruia i se tăiase capul. Legăturile dintre cele doua curţi erau bune, familiale.

Uneori, Colin Paturel participa la discuţiile lor. Lordul Cranmer vorbea cu umor despre religia care, prin pasiunea pe care o inspirase oamenilor epocii, făcuse să curgă mult sânge şi va face să curgă încă şi mai mult, religie din vina căreia guvernul coloniilor engleze din America era nevoit să locuiască în Jamaica, căci supuşii lui de pe continent nu puteau să-i accepte pe reprezentanţii religiei oficiale din Anglia, fiecare din alt motiv: puritanism, luteranism, catolicism.

Soţul doamnei Cranmer recunoştea că englezii din colonii, deşi nu-l agreau pe rege, erau cei mai

activi supuşi ai Majestăţii Sale, dar şi că, oricare ar fi fost religia căreia îi aparţineau, erau lipsiţi de o înclinare naturală care să le permită să se adapteze în Lumea Noua. Spre deosebire de scoţieni, de irlandezi, chiar de olandezi şi mai ales de francezi, colonistul englez şi puritanul nu ştiuseră să întreţină relaţii bune cu indigenii. Îi dispreţuiau şi îi persecutau. Oroarea de lene, de senzualitate, de incultură şi de păgânism ridica o barieră de netrecut între ei şi aceşti „şerpi roşii" care se târau tăcuţi, invizibili, prin păduri. Această situaţie nu avea rezolvare şi nu făcea decât să se înrăutăţească.

Englezii nu avuseseră de gând să-i asuprească pe indigeni sau să-i jefuiască. Tot ce vroiau era să nu-i vadă pe aceşti păgâni care mişunau pe pământul lor, pe care îl primiseră ca dar divin, şi să se poată ruga în pace după confesiunea lor.

Joffrey de Peyrac era francez. Această diferenţă din care provenea forţa lui, îl desemna drept arbitru între două lumi cu idei şi credinţe opuse. Englezii îl iubeau pentru că era un imigrant ca şi ei. Majoritatea celor care fondaseră statele engleze erau burghezi, oameni înstăriţi, nobili. Plecaseră cu familiile lor, cu bunurile şi servitorii şi adesea cu un act regal care le garanta o independenţă cvasi suverană.

Nobilul francez, care îşi propusese să dezvolte un teritoriu disputat, dar puţin populat, aliindu-se şi cu unii şi cu alţii pentru a menţine pacea, era considerat ca un frate şi prefigura poziţia pe care, fără s-o mărturisească, aceste colonii disparate, de confesiuni diferite, care respingeau autoritatea Londrei, visau s-o deţină: independenţa.

Cei doi bărbaţi îşi continuară plimbarea, în timp ce Angelica îşi aminti pe rând de coloniile pe lângă care trecuseră sau în care făcuseră escală: Massachusetts, Boston, Salem, Rhode Island şi Providence, Yatcho şi Vlie-Booten la vărsarea fluviului Hudson, New York.

Li se propusese să se instaleze la New York. „Dar de ce?" se întreba Angelica. Acest periplu, în ciuda tentaţiilor unei vieţi mai puţin dure şi mai sigure decât cea pe care o aleseseră, o făcuse să simtă şi mai mult gustul independenţei. Lumea, oamenii, societatea, legile lor strâmbe, principiile lor arhaice, ideile lor preconcepute, îi separau. Se temea de ei şi de intrigile care ar fi putut să le ameninţe iubirea cu greu salvată, renăscută în mod miraculos, pentru care tremura, conştientă că se afla în posesia unei comori despre care credea uneori, privind în jurul ei, că poate e singura femeie care a descoperit-o.

Joffrey recunoscuse în timpul discuţiilor că împărtăşea aceste reacţii şi dorinţe, că dorea să fie singur „cu ea", să scape de presiunea oamenilor. Ea era invidioasă pe tăria lui interioară, iar el, râzând, îi spunea atunci că ea e singura lui slăbiciune, singura capabilă să-i zdruncine temelia, ceea ce dovedea că era mult mai puternică decât el.

Ţinând cont de tot ce ştia despre viaţa lui Joffrey, îşi dădea seama că el rămânea încă o mare necunoscută. Dar cum poţi pretinde să cunoşti pe cineva în întregime? Aşa ceva nu se poate. Iar tandreţea şi admiraţia cresc proporţional cu misterul. La fel ca şi teama.

într-o zi, la Quebec, doamna de Castel-Morgeat îi spusese cu un amestec de invidie şi de nostalgie:

«Vă priveşte fără încetare.» Şi trebuia să ţină cont de faptul că acest om, pe umerii căruia se afla responsabilitatea unui întreg imperiu, îi spusese «Unde vei merge tu, voi merge şi eu; unde vei fi tu, voi fi şi eu.», aşezând la picioarele ei, gata să renunţe la el, acest imperiu pe care îl construise cu trudă.

Ceea ce nu-l împiedica să investească, în tot ceea ce întreprindea, talent, pasiune şi gustul reuşitei, tratând fiecare sarcină cu o grijă meticuloasă. Era căpitan pe mare impunând o disciplină de fier, dar în acelaşi timp lansa moda la Quebec, alegând cu grijă, dintre mărfurile venite din Europa, cadourile pentru doamne. Era cel care îi spusese lui Honorine «Sunt tatăl tău.», dar şi cel care îl urmărise pe Pont-Briand prin deşertul îngheţat pentru a-l omorî în duel, lucru pentru care nu-l iertase încă. Nu din cauza lui Pont-Briand, ci pentru spaima cu care trăise câteva zile, că nu-l va mai vedea niciodată. Era omul care negociase cu cei mai puternici şefi indieni, dar şi cel care îngenunchease în faţa magicienelor, rugându-le să-i salveze soţia şi copiii.

Ciudat om, care-i rămânea străin în multe privinţe. Dar oare ea nu era la fel pentru el, uneori? Se surprindea câteodată studiindu-l fără ca el să-şi dea seama. îi privea profilul şi expresia feţei. Nici ea nu se mai sătura să-l privească.

16

în timpul călătoriei, prezenţa lui Séverine îi amintea că trebuia să-i vorbească lui Nathanaël de Rambourg pe care destinul i-l scosese din nou în cale, acest tânăr de douăzeci de ani pe care îl cunoscuse de copil atunci când se juca împreună cu Florimond şi cu Cantor.

Séverine şi ea profitară de o escală pentru a-l invita la bordul ***Curcubeului.*** El urcă stângaci scara, se cunoştea că nu prea reuşea să-şi menţină echilibrul. Angelica observă că-şi schimbase ţinuta, semănând acum cu un mic nobil francez preocupat de eleganţă.

— Sau poate pentru mine s-a schimbat? râdea Séverine rezemată de pernele pe care se sprijinea Angelica şi muşcând veselă dintr-un măr.

Dorise să fie prezentă căci ea i-l adusese Angelicăi prima dată la Salem, ea îl încurajase să-i urmeze spre nord şi îl privea ca pe un bun al său.

— E cam nătâng, dar e frumos. Nu, nu e frumos, se răzgândi ea, dar îmi place...

îl urmări cu privirea înaintând spre ele, sărutând mâna Angelicăi şi răspunzându-i politicos la întrebări le Jegate de situaţia şi de sănătatea lui. Pe scurt, îi mergea bine. în ceea ce priveşte întrebările legate de sănătate, el nu o întrebă cum se mai simte şi Angelica îşi spuse că există cel puţin o persoană în anturajul ei care nu auzise vorbindu-se de naşterea gemenilor, de pericolul de moarte în care se aflase. Tânărul hughenot rămase în picioare în ciuda invitaţiilor de a se aşeza. Fără îndoială că se pregătise dinainte şi repetase ceea ce vroia să-i spună doamnei de Peyrac când o va vedea, căci, după câteva secunde, începu să vorbească fără să aştepte să fie invitat.

Hotărât lucru, Nathanaël era foarte tânăr şi înălţimea lui nu era un indiciu al maturităţii lui. Nu

părea să bănuiască dispariţia familie sale. Ceea ce îl preocupa era ceea ce se petrecuse între el şi Florimond, lucru care îl chinuia încă, dilema îa care se gândea acum ca şi atunci când avea paisprezece ani. Neplăcerile unei călătorii marcate de oboseală, greutatea vieţii pe mare, lipsa alimentelor sau răul de mare, teama de necunoscut - căci nici unul nici celălalt dintre tineri nu ştia ce îl aşteaptă de cealaltă parte a oceanului - dintre toate aceste lucruri Nathanaël de Rambourg nu părea să fi reţinut decât decepţia cauzată de ceea ce el numea "amoralitatea lui Florimond".

— Era cam nebun Florimond! spuse el, şi mi-am putut da seama singur, traversând alături de el greutăţile acestei călătorii. Destrăbălat şi superstiţios ca toţi catolicii, fireşte! Şi cât de uşuratic atunci când vine vorba de iubire!

Angelica era surprinsă, chiar puţin şocată să observe la tânărul Rambourg astfel de reticenţe cu privire la complicele lui de fugă şi prieten din copilărie, Florimond de Peyrac.La drept vorbind, în timpul primei lui vizite, Angelica îl simţise distant, dar în acea dimineaţă memorabilă în care bietul Nathanaël se prezentase ca un cunoscut din Poitou amintindu-i de un trecut pe care încerca să-l uite, ea avea alte preocupări şi nu avusese timp să se întrebe în legătură cu neînţelegerile dintre cei doi adolescenţi, mai degrabă copii pe vremea când fugiseră din Franţa şi ale căror peripeţii fuseseră cu siguranţă pline de pericole.

Desigur, Florimond, care la treisprezece ani fusese paj la Versailles, dobândise o oarecare flexibilitate şi capacitate de adaptare pe care tovarăşul lui nu le poseda. Totuşi, Angelica se gândea că oricine fusese cândva prietenul lui Florimond şi căzuse pradă farmecului lui nu putuse să se distanţeze pentru un motiv fără importanţă şi să nu-i rămână credincios până la moarte.

Ascultând critica tânărului, îl revedea pe Florimond apărând în faţa ochilor ei ca ivit dintr-o viaţă care îi era străină. Trăise alături de el acele zile de teamă? Era curajos, tânărul Florimond! în ciuda ameninţărilor care planau asupra lor şi a greutăţilor pe care le îndurau, privirea lui rămânea veselă şi se vedea că refuza să se întristeze. Dar într-o seară îi spusese: „Mamă, trebuie sa plecăm! Vreau să-l revăd pe tata."

Şi neputând s-o salveze şi pe ea, fugise el, luându-l chiar pe acest Nathanael care astăzi se găsea în faţa ei tunând şi fulgerând împotriva lui

.— Acest băiat pe care îl credeam prietenul meu s-a dovedit de un cinism înspăimântător, explică

Nathanael de Rambourg cu vehemenţă. Pretindea că la curte învăţase mai multe despre perversiunile vieţii decât printre tâlhari, şi că clericii au sufletele mai negre decât cei mai vulgari marinari. Şi mai îndrăznea să spună că învăţase de la dumneavoastră, mama lui, din felul în care trăiaţi, ce înseamnă de fapt virtutea şi eroismul, şi că nu va uita niciodată această lecţie pe care n-o poţi învăţa de la nici un profesor, căci nici o carte scrisă nu valorează cât experienţa de viaţă. După părerea lui, textele religioase şi filosofice pe care le citise îl învăţau mai degrabă pe om cum îşi poate pierde sufletul şi viaţa, care e un dar. Mai spunea că - şi cum puteam, doamnă, să ascult asemenea cuvinte fără să mă indignez? - toate cărţile, şi mai ales cele religioase, sunt concepute în aşa fel încât să-l facă pe om să cadă într-o capcană teribilă, capcana morţii, în care sufletul şi spiritul sunt amorţite de otrava doctrinelor înşelătoare şi a poruncilor despre care se spune că sunt „venite de la Dumnezeu", de învăţături care împing pe cei vii, la un sacrificiu timpuriu, făcându-i să dispară de pe acest pământ şi din memoria oamenilor pentru totdeauna, fie prin sabie, prin foc sau prin spânzurare. Căci, după părerea lui Florimond, fiul dumneavoastră, respectarea Decalogului şi a virtuţii pe care tradiţia ne învaţă şi ne sfătuieşte s-o respectăm, atrage după sine în mod negreşit războaie, crime, condamnări, răutate şi ură!

Vai, dar ce nu povestea? reluă bietul Nathanael, ducându-şi mâinile la urechi ca şi cum nu ar fi încetat să audă în toţi aceşti ani cuvintele vorbăreţului Florimond. Pretindea că inocenţa mea şi educaţia religioasă prea severă pe care o primisem ne puneau în pericol, atrăgând atenţia tuturor răuvoitorilor care ne înconjurau, trezind în toţi ceea ce era mai rău, în timp ce el, Florimond, care învăţase din experienţă şi din intuiţie să recunoască binele din oameni, care este rareori acolo unde spun ceilalţi, ştia că cel mai important lucru nu era să eviţi întâlnirea cu răul, ci să-l alegi singur.

—Să-l alegi!

— Da! Susţinea că, în spatele aparenţei răului, nu se ascund întotdeauna intenţii rele, nici măcar o răutate autentică. Şi e adevărat că a ştiut întotdeauna să se descurce şi să ne scoată din cele mai spinoase situaţii. M-a protejat şi m-a apărat. Pe de altă parte, îmi interzicea să intervin în orice situaţie, spunându-mi că de îndată ce deschideam gura, ne afundam şi mai adânc în necazurile din care el încerca să ne scoată, şi recomandându-mi să-l las să-şi vadă de treabă şi mai ales să nu am mişc, „să tac mâlc într-un colţ". Aşa spunea...

Nu ştiu dacă era apreciat de ceilalţi pentru vorbele sau pentru faptele sale, dar într-adevăr, în cea mai mare parte a timpului, am călătorit alături de oameni de bun gust care păreau să ne ajute numai pentru a avea plăcerea companiei noastre. Trebuie să recunosc că a ştiut să mă ferească de orice durere şi neplăcere.

— Atunci, de ce te plângi? îl întrebă Angelica, mulţumită că avusese răbdarea să-l asculte.

— Păi... de afirmaţiile lui revoltătoare şi de faptele lui indecente! strigă Nathanael cu patima unui pastor. Fără scrupule, libertin şi ateu, aşa era! Acest băiat pe care îl credeam prietenul meu şi

despre care credeam că-mi împărtăşeşte dacă nu credinţa religioasă, căci nu era reformat ca mine, cel puţin concepţia cu privire la comportamentul unui om cinstit. îmi punea în permanenţă credinţa în pericol râzând! Era îngrozitor!... înţelegeţi acum, doamnă, cât am putut să sufăr? Legat de el, simţeam cum încep să mă îndoiesc de propria-mi credinţă ascultându-i raţionamentele speciale şi cum spiritul meu e înghiţit de focul iadului. Ah! De câte ori am regretat că îl urmasem! Fără el...

— Fără el aţi fi fost mort, cu gâtul tăiat chiar în seara plecării! Şi înghiţit de un foc adevărat, nu ipotetic precum cel al infernului, îl întrerupse Angelica.

Nathanaël, al cărui discurs fusese întrerupt, o privea uimit.

— Ce vreţi să spuneţi? îngână el.

Angelica regretă faptul că nu dăduse dovadă de mai mult tact. Dar trebuia să-i spună adevărul.

— Vreau să spun că ... Din păcate, tinere, iartă-mă, am veşti foarte proaste pentru tine... Vreau să spun că în chiar noaptea în care ai fugit din castelul familiei tale, la câteva ore după plecarea ta, dragonii regelui s-au întors la Rambourg. Au luat cu asalt căminul tău şi l-au incendiat...după ce i-au omorât pe toţi ai tăi. Vezi deci că instinctul te-a salvat, îndemnându-te să-l urmezi pe Florimond, căci numai datorită lui maj eşti încă în viaţă.

încet, Séverine se ridică de la locul ei şi se apropie de tânărul pe care îl împinse spre un scaun obligându-l să se aşeze. Apoi îi aduse un pahar de apă pe care acesta îl bău maşinal. Avea aerul unei persoane care nu poate înţelege sensul cuvintelor pe care tocmai le-a auzit.

După câteva minute de linişte, suspină şi păru că îşi revine.

— Şi spuneţi că Rambourg a ars?

— În mare parte.

— Şi pământurile?

— Sunt încă acolo, evident! Dacă l-aţi fi întâlnit pe avocatul Molines la New York, el v-ar fi putut da mai multe informaţii, căci în urma abuzurilor comise la Poitou împotriva protestanţilor, el şi-a asumat sarcina, cel puţin aşa mi-a spus, de a veghea asupra bunurilor lăsate în urma lor de reformaţi.

Tânărul tăcu, gânditor sau obosit.

— Dar atunci, spuse el ca şi cum ar fi înţeles, în sfârşit, ***trebuie să mă întorc acolo ca să intru în posesia moştenirii mele!***

— Nu ştiu ce să mai cred despre hughenoţii ăştia, spuse Angelica, după ce tânărul se retrăsese, îngrijorat, la bordul corăbiei ***Inima Măriei.*** Poate că regele Franţei are dreptate când spune că religia reformată a alterat, la adepţii ei, caracterul francez iar acest lucru riscă să creeze un stat în stat.

în ciuda tuturor aşteptărilor, Séverine înţelegea reacţiile coreligionarului ei. Fusese mai puţin atentă la cuvintele pe care Nathanaël le folosea pentru a vorbi despre Florimond, pe care ea îl cunoştea foarte puţin, şi mai mult la vorbele şi la durerile lui care reflectau indignarea acestuia.

— Trebuie să-l înţelegem! De ani de zile s-a învăţat să trăiască fără familia lui. Poate că îşi spunea din când în când: «îi voi revedea într-o zi... Dar

când?» Şi nu le mai simţea lipsa. Presupunând că îşi va da seama încet că nu-i va mai revedea niciodată, acest lucru nu va schimba cu mult viaţa lui de acum, mai ales dacă moştenirea lui de acasă îl aşteaptă.

— Ai dreptate. La urma, urmei, e adevărat, tinerii au inima tare. Rareori suferă de pe urma unei legături rupte dacă aceasta nu presupune şi pierderea unei averi sau a unei prezenţe apropiate. Şi eu am plecat spre America la zece sau doisprezece ani şi eram atât de încântată de planul meu încât nu m-am gândit nici la tata, nici la mama, care erau totuşi oameni buni şi ne iubeau mult. Nu ştiu de ce îmi amintesc des de ei în ultima vreme, lucru care mă face nu atât să mă minunez de distanţa dintre sufletul unui copil şi cel al unui adult, cât mai ales să mă înspăimânt de felul în care viaţa ne schimbă, aş spune chiar ne deformează. Unde a plecat? mă întreb uneori. Unde a dispărut această fetiţă, Angelica, lipsită de inimă, dar care suferea totuşi din pricina atâtor lucruri necunoscute pe care nu le putea defini şi pe care nimeni în jurul ei nu le înţeîegea?

— Credeţi că este lipsit de inimă şi că nu-şi iubea familia? întrebă Séverine descoperind şi reversul a ceea ce crezuse că înţelege acum câteva clipe.

Se ridicase ca să-l privească pe tânărul vizitator îndepărtându-se, apoi se aşezase din nou lângă Angelica.

— Ca **căutaţi, doamnă? întrebă ea văzând-o pe Angelica scotocind în sacul pe care îl avea tot timpul cu ea.**

— O scrisoare! Ascultă, Séverine, o scrisoare pe care o ţin mereu la mine pentru că-mi face plăcere s-o recitesc. Vorbeşte cu atâta înţelepciune despre iubire şi e atâta adevăr în ceea ce spune încât de fiecare dată descopăr nuanţe şi sensuri noi. Sunt atât de încurcate legăturile dintre oameni, sunt atâtea obligaţii pe care nu le acceptăm cu dragă inima, încât această scrisoare ne ajută să punem puţină ordine între datoriile noastre şi adevărata semnificaţie a cuvântului jubire pe care îl folosim cam cu prea mare uşurinţă. Ascultă... (începu să citească scrisul ordonat care acoperea o foaie de hârtie uzată de vreme).

«...Şi a trebuit să recunosc că existenţele noastre, oricât de diferite în aparenţă şi urmărind scopuri opuse, se încălzesc la aceeaşi flacără, care sporeşte totul, fie că arde pentru o fiinţă omenească sau pentru Dumnezeu: iubirea.

Căci există mai multe feluri de iubire în lume: iubirea pentru străini, iubirea pentru săraci, iubirea de prieteni, iubirea de părinţi... şi, nu în ultimul rând, iubirea dintre iubiţi. Suntem plini de compasiune pentru străini când auzim că ţara lor este oprimată şi distrusă. Îi iubim pe prieteni pentru că discuţia cu ei este plăcută, agreabilă, iar pe părinţi pentru că ne vor binele şi pentru că ne temem de pedepsele lor...Dar numai iubirea dintre iubiţi ajunge la inima lui Dumnezeu. Este un sentiment rar, dar adevărat. Căci nu izvorăşte din interes sau din nevoie. Sănătatea sau boala nu o afectează, prosperitatea sau sărăcia, tandreţea sau asprimea, nimic nu o atinge. " (Extras din corespondenţă autentică a Preafericitei Marguerite Bourgeoys)

Séverine ascultase, nu fără reticenţă. Bănuia că autoarea scrisorii trebuie să fie o catolică devotată, o călugăriţă.

— Eu nu sunt atât de rece cu persoanele din jurul meu sau pe care le întâlnesc, eu le iubesc, spuse ea cu vehemenţă. Această femeie nu trăieşte decât pentru o singură flacără...

— Iubirea dintre iubiţi?

— Da! Şi este cu siguranţă fericită, căci de această iubire nu are parte toată lumea.

17

La fel ca Nathanaël, Séverine era şi ea preocupată de soarta moştenirii ei, de aceea, mai târziu, discuţia pe această temă fu reluată.

— Of! Doamnă, este adevărat, vreau să mă întorc în Franţa, în La Rochelle. Oare de ce am plecat? Şi eu am acolo o moştenire. îmi plăcea casa frumos mobilată în care locuiam. Aveam şi pământ şi o altă casă mare pe care papistaşii au dat-o mătuşii mele Demuris după ce s-a convertit, lucru nedrept. N-ar fi trebuit să ne abandonăm bunurile aşa.

— Séverine, n-am călătorit bine împreună?

— Da, dar m-am săturat de atâţia englezi.

— Şi totuşi, sunt ca şi tine de religie reformată.

— Nu e acelaşi lucru. Şi apoi noi, noi suntem în primul rând francezi. Cei din Salem mă considerau catolică din cauza obiceiurilor mele. Să le fie de bine! Prefer obiceiurile mele, ei sunt prea rigizi. în La Rochelle aş fi putut să-mi găsesc o partidă pe gustul meu, dar aici, nu pot să aleg decât dintre catolici sau dintre străini. Tinerii reformaţi din Gouldsboro n-au nici religie, nici cultură şi de altfel sunt foarte puţini.

Honorine o îmbrăţişă:

— Nu plânge iubita mea Séverine, eu te iubesc mult! Ce m-aş fi făcut fără tine printre englezi?

Séverine trecea printr-o criză şi Angelica ar fi dorit ca tânăra să-şi revină înainte să-şi revadă familia la Gouldsboro, pe tatăl ei, Gabriel Berne, pe cei doi fraţi, Martial şi Laurier, pe mama vitregă, dulcea Abigaël, şi pe cele două surori vitrege născute în America.

— Ne mai întrebăm de ce hughenoţii francezi au eşuat în America? Din cauza faptului că sunt devotaţi regelui şi ţării lor. într-adevăr, ca să reuşească n-au decât să urmeze exemplul lui Champlain, un hughenot ca toţi ceilalţi care însă s-a lepădat de credinţa lui. După ce a devenit catolic, n-a cunoscut decât reuşite şi glorie. E clar. Te lepezi de credinţă sau dispari. Iată soarta noastră. Ori aici, ori acolo, ne sufocăm... Nu putem să supravieţuim rupţi de pământul nostru, de regatul nostru. De mult'am înţeles că trebuia să rămânem şi să apărăm La Rochelle cu armele.

— Copila mea, strămoşii tăi s-au gândit la asta cu mult înaintea ta. N-ai auzit vorbindu-se de asediul oraşului La Rochelle de către armata comandată de regele ^Ludovic al XIII-lea şi de cardinalul Richelieu, ministrul lui? întreab-o pe bătrâna Rebecca, singura dintre voi care a trăit acest asediu, să-ţi povestească cum, în tinereţe, şi-a îngropat trei copii mici morţi de foame într-un oraş în care nu mai găsea nici măcar piele pe care s-o fiarbă şi s-o ronţăie ca să supravieţuiască.

Şi soţul ei murise de foame pe ziduri. Când protestanţii din La Rochelle au capitulat în sfârşit, rarii supravieţuitori ajunseseră nişte schelete. Au trecut cincizeci de ani de atunci, nu e chiar atât de mult...

Dar, pentru Séverine, însemna mult timp şi se vedea că nu putea să şi-o imagineze pe bătrâna Rebecca, pe care o cunoscuse întotdeauna ca pe o femeie pipernicită şi ridată ca o stafidă, ca pe o tânără cu copii mici.

Ce-i păsa ei de trecut? Prezentul o neliniştea.

— Trăiam bine în La Rochelle. Aveam destulă energie, bani şi răbdare ca să le suportăm toate persecuţiile. Până la urmă am fi câştigat. De ce ne-aţi împins să fugim? Fără să pot lua cu mine, ce ştiu eu, măcar o batistă sau bijuteriile de la mama. Nimic. Tata s-a lăsat influenţat de dumneavoastră.

Se enervă, devenind la fel de arţăgoasă ca la treisprezece ani, vârstă la care o cunoscuse Angelica. întâlnire care nu fusese lipsită de împunsături, căci, ca şi acum, copila îi provoca pe adulţi, ascunzând în spatele acuzaţiilor nelinişte ei şi dorinţa de a înţelege catastrofele care îi răvăşiseră copilăria.

Angelica o cunoştea bine şi ştia că Séverine avea nevoie disperată să fie încurajată şi să i se spună că totul va fi bine. Or, tocmai acest lucru Angelica nu i-l putea promite. Poţi să speri la orice, dar nebunia omului este atât de imprevizibilă şi fără de măsură încât echilibrul fragil pe care fiecare îl obţinea după lupte era întotdeauna ameninţat.

O zări pe Honorine care se juca cu maltezul, aruncând mingea pe care acesta i-o făcuse dintr-o vezică îmbrăcată în piele. Copila râdea în hohote.

Honorine era încă un prunc când Angelica era urmărită de toţi oamenii regelui. Astăzi, aplecată asupra gemenilor, nu mai visa decât să le ofere o copilărie minunată, din care să nu le rămână decât amintiri plăcute, printre florile din Wapassou şi pe plajele de la Gouldsboro, navigând pe râuri. Nu ierta încă trecutul, se întrista mai puţin gândindu-se la cât suferise ea decât la gândul că un copil ca Honorine trebuise să îndure atâtea greutăţi din cauza răutăţii oamenilor.

— Eşti nerecunoscătoare, Séverine, spuse ea. Este uşor să te plângi atunci când eşti în siguranţă, alături de părinţi şi de prieteni apropiaţi gata să te apere de nedreptăţi şi de pericole, prin orice mijloace, chiar şi cu arma în mână dacă e nevoie, când ştii că-i vei revedea în curând pe ai tăi, în viaţă, aşteptându-te cu nerăbdare şi cu dragoste, cu o masă îmbelşugată, departe de foamete, cu un acoperiş deasupra capului, oricât ar fi el de sărăcăcios, care să te apere de frig, chiar dacă se află într-un colţ pierdut al Americii.

«Nu ştii ce înseamnă să fii abandonată de toţi, respinsă de toţi. Ai uitat repede sau n-ai înţeles niciodată ce pericole te ameninţau dacă n-am fi fugit atunci când încă era posibil, aşa cum evreii ameninţaţi, în noaptea de Paşti, trebuiau să fie gata să plece înainte ca ***faraonul să se răzgândească.***

«Crede-mă. Nici un exil, nici una dintre durerile îndurate în timpul călătoriei sau dintre dificultăţile care ne aşteptau aici nu se compară cu pericolele şi nenorocirile care s-ar fi abătut asupra ta câteva ore mai târziu, despărţită pentru totdeauna de

ai tăi. Tatăl tău şi Martial ar fi fost trimişi la muncă silnică, iar Laurier ar fi fost dat pe mâna iezuiţilor pe care îi deteşti atât. Cât despre tine, ai fi rezistat oare umilinţelor pe care ar fi trebuit să le înduri, tu, care eşti atât de orgolioasă şi mândră, umilinţe dintre care cea mai mica ar fi fost să fii nevoită într-o zi să te lepezi de propria credinţă...?

— Niciodată!

— Lasă-mă să termin! Ai fi acceptat până la urmă să te lepezi de credinţă pentru a scăpa de ce e mai rău. Căci nu putem ştii niciodată până unde ne pot împinge nişte judecători nebuni sau soldăţimea căreia i se permite să abuzeze după bunul plac de semenii lor mai slabi, fără apărare în faţa violenţei lor. în ultimele zile petrecute în La Rochelle, gândul la ce-ar fi putut să ţi se întâmple mă chinuia. Şi astăzi, când te văd salvată, plângi după bunurile tale, după casa ta şi după „partidele bune" din La Rochelle!

Séverine o ascultase cu capul plecat. Şi spuse, în sfârşit, întristată:

— Iertaţi-mă, doamnă. Aveţi dreptate. Am fost nedreaptă. Dar apariţia acestui iezuit mi-a întunecat fericirea şi a tulburat această călătorie plăcută. M-am convins că ne urmăresc până şi aici, la capătul lumii, şi aş fi vrut să mă întorc în La Rochelle ca să fiu la adăpost. Iertaţi-mă! Nu sunt nerecunoscătoare. Dar mi-a amintit de toate temerile. Aş fi vrut atât de mult să uit de existenţa lor.

18

Pentru a o linişti pe Séverine Berne, Angelica mai petrecu o vreme vorbindu-i cu convingere despre avantajele situaţiei actuale, demonstrându-i ei şi sieşi faptul că, mulţumită activităţii lui Joffrey, ocupau acum o poziţie pe care nimeni nu le-o putea răpi. îi aminti că regele nu le mai era ostil, că englezii îi considerau parteneii şi nu duşmani, că aveau prieteni printre căpeteniile indiene. în ceea ce-i priveşte pe iezuiţi, nu trebuie să exagereze influenţa lor în teritoriile din Lumea Nouă, iar să-şi dorească ca ei să nu „mai existe" nu e decât un impuls care nu duce la nimic. Să trăieşti înseamnă să-ţi accepţi soarta pe lumea asta unde ne-a fost dat să ne naştem printre alţii, diferiţi de noi. Mai bine să se bucure că lumea e variată. Căci acesta este motorul creaţiei şi ceea ce-i face pe oameni să se schimbe.

— Dar nu trebuie să te schimbi când ai dreptate, protestă Séverine care nu era de acord cu atâta flexibilitate morală.

în schimb, afirmaţiile privind flota contelui de Peyrac şi a asociaţilor lui, prosperitatea situaţiei lor, evocarea întăriturilor care apărau Gouldsboro o liniştiră.

Iezuiţii n-ar fi putut să-i învingă atât de uşor. Cel mai aprig dintre ei nu-i mai putea lovi. Şi, cine ştie, lucrurile nu se întâmplă întotdeauna aşa cum ne aşteptăm şi, peste câţiva ani, zvonurile cu privire la revocarea edictului de îa Nantes se vor stinge.

Acestea fiind spuse şi după ce o îmbrăţişă călduros pe Séverine pentru a-i da încredere, Angelica se simţea epuizată pentru că trebuise să revină la subiectul Sutanelor Negre. Fără să-şi dorească ca aceştia să nu mai existe, i-ar fi plăcut să-i poată uita măcar un timp.

Da, i-ar fi plăcut să-i uite legănându-se în hamacul ei pe punte. Acum, că se îndepărtaseră de oraşul virtuţii puritane, unde domnea neîncrederea sumbră şi rigidă faţă de manifestările iubirii, frica de tentaţie şi de păcat care atrag după ele pedeapsa eternă, frica de tot ceea ce este diferit, i-ar fi plăcut să creadă, în faţa acestor peisaje pline de culoare şi de mişcare, că în lume era pace şi linişte.

Avea moartea tânărului Emmanuel pe inimă. încercase să-i ascundă lui Joffrey sentimentul de vinovăţie care o încerca.

«Aş fi putut să-l salvez pe acest biet copil, o ştiu. Dar nu eram pregătită. Am crezut că pot discuta normal cu cineva care tocmai trecuse prin atâtea evenimente cumplite. I-am subestimat forţa...dar şi slăbiciunea mea e vinovată. Nu merit iertare!»

Ca să nu se mai gândească la aceste lucruri deprimante, îşi impusese să nu mai vorbească despre ele. întotdeauna se vorbeşte prea mult.

De-a lungul coastelor Cosco, îi întâmpină o ploaie uşoară. Se apropiau de regiunile sălbatice. Angelica îşi pusese pe umeri o manta care s-o apere de umezeală şi mergea pe punte privind orizontul înnorat, unde se zărea umbra uscatului.

Trebuia să-şi recapete forţele mergând căci în curând se vor termina zilele petrecute aşezată confortabil în hamac, primind vizitatori şi mâncând dulciuri.

în ciuda deciziei pe care şi-o impusese, să nu se mai gândească la iezuiţi, îi venea greu să nu-şi amintească aventura nebună pe care o trăise în această regiune cu doi ani în urmă.

în regiunea de ţărm, la Maquit, unde se găsea cabana lui Shapleigh, o predase Colin Paturel spionului lui Dumnezeu, iezuitul Louis-Paul de Vernon care, deghizat în marinar englez cu numele de Jack Merwin, la bordul bărcii ***White Bird,*** venise s-o captureze din ordinul lui d'Orgeval.

Şi nimeni n-o putea convinge că, printre ordinele primite de acest iezuit spion de la superiorul lui, nu se afla şi acela „neformulat", ca, în cazul în care s-ar fi dovedit prea dificil s-o aducă pe doamna de Peyrac în Noua Franţă, s-o facă să dispară. Altfel, cum putea fi interpretată atitudinea lui la Monegan atunci când ea fusese pe punctul să se înece lângă faleză, iar Jack Merwin, în picioare în vârful unei stânci, imobil, impasibil, cu braţele încrucişate, o privea zbătându-se, fără să se mişte?

Este adevărat că până la urmă sărise după ea, parcă fără voia lui. Aproape prea târziu. Aproape că se înecaseră amândoi.

Probabil că privise acest gest de milă faţă de o femeie periculoasă ca o nesupunere la ordinele şefului său spiritual, considerând că dăduse

dovadă de laşitate nelăsând să se împlinească judecata Domnului. Iată! Devenea şi ea excesivă şi fanatică precum Séverine. * Pasărea albă, n.t

.Totuşi, Colin, înainte s-o lase să coboare de pe corabia White Bird, îi şoptise: « Ai grijă.. .îţi vor răul!»

Joffrey admitea că iezuiţii au o putere ocultă şi nu ezită să folosească orice mijloc pentru a-şi atinge scopul.

Şi părintele de Vernon îi scrisese părintelui d'Orgeval, ca şi cum ar fi vrut să se justifice, o scrisoare pe care Angelica o avea încă şi care începea astfel: «Da, părinte, aveaţi dreptate, diavolul e la Gouldsboro, dar nu în persoana pe care mi-aţi indicat-o...».

Poate că aceşti oameni, duri, dar moderaţi, constrânşi de statutul şi de poziţia lor să privească zilnic realitatea în faţă, refuzau orice iluzie, dar ea, o femeie slabă şi plină de imaginaţie, nu putea să-şi reproşeze că este singura care se gândeşte la ceea ce se pune la cale în umbră. Totuşi nu-şi închipuise niciodată ceea ce avea să se dezlănţuie, în vara aceea, din vina duşmanului lor ascuns, prin uneltirile lui abile şi vicleşugurile lui, ceea ce avea să izbucnească din nebunia oamenilor.

Aşezările de pe ţărmurile Noii Anglii ardeau, sângele curgea în valuri, supravieţuitorii fugeau traversând golftil, piraţii prădau, navele se sfărâmau de recif şi naufragiaţii îi omorau pe supravieţuitori cu lovituri de cuţit, pe plajă.. .în timp ce ea, adusă de mare, punea piciorul pe nisipul de la Gouldsboro.

Aceste locuri, aceste orizonturi, golfuleţele pe care le regăsea, îi aminteau că iubirea lor fusese în pericol mai mult ca niciodată în acel an. Cât de dur se ciocniseră Joffrey de Peyrac şi ea, cât de aproape fuseseră să se urască unul pe celălalt, într-un paroxism al neîncrederii reciproce, unde sângerau rănile mai vechi provocate de despărţire, de neînţelegeri şi de frică; crezuseră că vor rămâne pentru totdeauna străini, duşmani. «Eram încă slabi. Nu eram pregătiţi să facem faţă unui astfel de atac.»

încercarea îi zdruncinase, ca o furtună, şi barca lor fusese pe punctul să se răstoarne. Dar aşa arată o încercare! Asta e scopul ei! Să-ţi dezvăluie propriile puteri, să te facă să le depăşeşti pentru a te face să mergi înainte, mereu înainte.

Se întreba cum ştiuse oare acest preot, care în orgoliul lui nu putuse să accepte să fie coborât de pe piedestalul lui, că singurul mijloc prin care putea să-i rănească era să le atace dragostea. Pe ce căi oculte, prin ce puteri neomeneşti reuşea el să fie prezent pretutindeni şi să-şi transmită ordinele de-a lungul acestei ţări imense? Mesajele ajungeau întotdeauna la timp.Dacă cineva i-ar fi spus că d'Orgeval ghicise adevărata identitate a piratului Barbă de Aur, despre care se spunea că este crud şi încăpăţânat, şi că l-ar fi trimis să atace Gouldsboro, n-ar fi mirat-o. Şi totuşi, el nu putea să ştie acest lucru, era imposibil!

Sau poate că ştia? Nu ezitase în faţa nici unui obstacol, până într-acolo încât, pentru a-i distruge, o chemase pe complicea sa, pe prietena alături de care îşi petrecuse copilăria sângeroasă şi a cărei abilitate o cunoştea prea bine: binefăcătoarea Ambroisine de Maudribourg.

Confruntat, el ar fi putut la fel de bine să pretindă că nu ştia nimic despre asta sau, dimpotrivă, că acţionase pentru salvarea sufletelor. Oare în faţa cărui tribunal se puteau expune astfel de fapte? în faţa căror judecători se putea apăra de asemenea acuzaţii şi să ceară dreptate? Nimeni nu putea să asculte povestea şi să-i accepte interpretarea, iar cei care fuseseră amestecaţi fără voie în ea preferau să şteargă amintirea din memorie şi să se prefacă că n-au ştiut nimic.

«Să uităm! spusese marchizul de Ville-d'Avray, altfel, riscăm să ajungem în faţa inchiziţiei.» Totul se întâmplase în secret. Foarte puţini oameni înţeleseseră intrigile. De cum deschideai gura, riscai să spui prea mult.

«Linişteşte-te, iubito», îi spusese Joffrey. El nu era atât de sensibil când venea vorba de trădare. El i-ar fi explicat: «Forţa iezuiţilor şi unul dintre aspectele politicii lor este tocmai faptul că printre membrii lor se numără şi cei mai buni şi cei mai răi. Oameni detestabili ca acest de Marville de care chiar şi indienii se temeau şi sfinţi adevăraţi, cum ar fi Ignaţiu, părintele fondator. Se găsesc după toate gusturile.»

Şi iată-l lângă ea, înconjurându-i talia cu braţul. Şi, intuind gândurile sumbre care o măcinau, îi spuse:

— Linişteşte-te, iubito.

în doi ani, aşezările de pe ţărm redeveniseră prospere şi anotimpurile îşi jeluaseră scurgerea. Numai piraţii continuau să facă ravagii. întotdeauna puteai întâlni piraţi în aceste ape bogate în peşte, frecventate de pescarii de cod şi de balene.

Orice navigator trebuia sa se arate vigilent. Piraţii sub pavilion negru, bandiţii din insule sau corsarii, care se credeau îndreptăţiţi să-i jefuiască pe marinari, mişunau în timpul lunilor de vară, anotimpul în care soseau din Europa corăbii încărcate cu mărfuri: cele din Franţa pentru a aproviziona aşezările din Acadia, cele din Anglia, din Olanda şi uneori din Veneţia şi Genoa destinate comerţului cu coloniile din Noua Anglie. Tot acum se întorceau, din Indiile Orientale sau din Africa, flotele plecate din Boston, Salem, Plymouth, Newport sau New Haven, cu doi ani înainte, în expediţii curajoase şi care aduceau mătăsuri, ceai, sclavi, mirodenii.

Prăzi râvnite, nu întotdeauna uşor de capturat, dar numeroase. De mai multe ori pe zi, contele şi căpitanul d'Urville, însoţiţi de lordul Cranmer şi de guvernatorul Colin Paturel, atunci când aceştia se aflau la bord, se îndreptau spre dunetă* pentru a examina îndelung navele pe care marinarul din punctul de observaţie le semnala.

Atâta vreme cât pavilionul, naţionalitatea, intenţiile lor amicale nu erau cunoscute, navele şi bărcile din escortă operau o manevră aşezându-se în cerc în faţa ***Curcubeului,*** ca o haită gata să atace la cel mai mic semn, dacă nava suspectă refuza să se anunţe şi avansa prea îndrăzneţ în direcţia lor. Nu s-a ajuns însă până acolo în timpul celor câteva zile de călătorie.

Din locul unde se afla pe punte, Angelica putea zări corabia lui Colin Paturel, ***Inima Măriei,*** construită în stil portughez, un model puţin cam vechi, dar uşor de^ manevrat, lunecând alături de corabia lor ca un câine de pază. îşi amintea că şi Colin fusese unul dintre acei piraţi fără scrupule care răspândeau teroarea în Golful francez, atacând navele pescarilor şi aşezările de coastă engleze, olandeze, scoţiene sau franceze.

La bordul acestei corăbii, ***Inima Măriei,*** atacase el Gouldsboro şi fusese respins. Puternic, la bordul navei sale, cu barba şi cu pletele blonde în vânt, el, înspăimântătorul Barbă de Aur, îşi pândise prada, gândindu-se din când în când la femeia pe care o iubise în Maroc, alături de care evadase şi al cărui chip nu dorea să-l uite. Fără să ştie că într-o zi, foarte departe, în America, o va regăsi şi va fi învins şi capturat chiar de soţul ei.

Colin, piratul, căzut în mâinile stăpânului de la Gouldsboro, pregătindu-se de spânzurătoare, fusese apoi prezentat brusc de către Joffrey drept guvernatorul de la Gouldsboro.

«Oare cum a reuşit să-i obţină acordul? Să-l facă să se încline în faţa lui, rivalul său, care îi răpise totul, inclusiv femeia iubită.. .Ce pot eu să fac dacă Colin nu m-a uitat?»

După confruntarea dură dintre cei doi bărbaţi, zgomotele luptei se stinseseră, se lăsase liniştea ca după o furtună cumplită, şi încet, pe marea liniştită, printre rămăşiţele navelor distruse şi ale vieţilor lor răvăşite se puseseră bazele unei alianţe, unei înţelegeri, unei prietenii.

«Oare ce-a putut să-i promită în schimbul devotamentului său?» închise ochii lăsându-se scăldată de lumina soarelui. «Va trebui să aflu de la Colin ce i-a promis Joffrey.»

Aproape că adormise fericită pentru o clipă. Apoi umbre începură să se mişte. Deschise ochii şi tresări, zărind silueta înaltă a lui Colin Paturel care o privea. Pentru că tocmai îşi amintise de el în chip de Barbă de Aur, ezită o clipă, apoi se ridică şi îi zâmbi.

— Aşezaţi-vă lângă mine, domnule guvernator. Cred că sunteţi singurul de pe această corabie care nu a venit să mă vadă.

* **Parte a navei.**

— Ce visaţi, doamnă, de zâmbeaţi atât de dulce? o întrebă el aşezându-se. La ce sau la cine visaţi?

— Dacă v-aş răspunde: La dumneavoastră, domnule guvernator, m-aţi acuza de cochetărie sau de ipocrizie? Şi totuşi, nimic mai adevărat. Colin, mă gândeam la Barbă de Aur care m-a capturat nu departe de aici pe nava lui, ***Inima Măriei,*** şi m-a dat pe mâna trimişilor părintelui d'Orgeval însărcinaţi să mă ducă prizonieră la Quebec.

— Părintele de Vernon? Desigur, îmi amintesc, spuse Colin.

— Nu eraţi în casa lordului Cranmer când părintele de Marville a venit să ne anunţe moartea lui Sébastien d'Orgeval, dar vestea vă este cunoscută. S-a terminat cu urmăririle şi comploturile lui. M-aţi judeca aspru dacă v-aş spune că mă bucur?

— Nu, doamnă, e normal să simţiţi asta. Ura cu care v-a copleşit pe nedrept şi pericolele pe care le-aţi înfruntat din cauza lui vă dau dreptul să vă bucuraţi că sunteţi astăzi la adăpost de comploturile lui.

— De fapt, spuse Angelica dând din cap, nu mă bucur deloc. Vă mărturisesc că temerile mele nu s-au diminuat, ci au luat un alt curs. Ştiam de unde vin loviturile şi cine era duşmanul. Speram că într-o zi, când îl voi întâlni, voi putea să-i domolesc ura. Acum, e prea târziu. I-a lăsat în urma lui, aşa cum marea care se retrage lasă o spumă galbenă, pe cei pe care i-a îndoctrinat, i-a format ca să-l apere şi care, poate, vor continua să ne urmărească cu şi mai mare înverşunare pentru a îndeplini ultima dorinţă a unui sfânt.

Colin o ascultase cu atenţie. Dădu din cap şi îi spuse că împărtăşeşte părerea contelui de Peyrac: nu există nici un indiciu care să anunţe o schimbare în urma acestui eveniment care nici măcar nu era cunoscut în Noua Franţă şi care nu se va afla înainte de căderea iernii. întâmplările de acum doi ani, în timpul cărora aproape că îşi pierduseră cu toţii capul, reprezentau trecutul. Oamenii începeau să uite, de altfel astăzi aveau alte preocupări. Expediţiile navale pe care le organizau periodic curăţaseră Golful francez, şi, într-un climat de pace, comerţul se dezvolta. Activitatea la Gouldsboro era intensă.

îi mai puse câteva întrebări, dar îi era greu să-şi ţină ochii deschişi. Ascultându-l, îl examina printre gene. Se schimbase, nu mai semăna nici cu sângerosul Barbă de Aur, nici cu Colin din Maroc, regele sclavilor. Era mai mare şi mai distant. Un uriaş distant. Se interesase în legătură cu viaţa lui la Gouldsboro, el, guvernatorul, responsabil de soarta portului şi a populaţiei. întotdeauna singur. Şeful. Pe corabie, nu era acelaşi lucru. Acolo era înconjurat de sclavi. Dar la Gouldsboro, sub privirea comunităţii protestante, oare ce fel de viaţă privată putea să aibă? Nu circula nici un zvon scandalos la adresa lui. Şi totuşi, Colin nu fusese niciodată un om virtuos. Avea întotdeauna mare poftă de dragoste, şi ce îmbrăţişare puternică!

Angelica închise ochii forţându-se să se gândească la altceva. întotdeauna îndepărta cu hotărâre amintirea îmbrăţişărilor lui Colin. Era conştientă că, după Joffrey, el era bărbatul pe care îl dorise cel mai mult.

Şi era o nebunie ca Joffrey, care ştia acest lucru, să-i propună acestui rival - în loc să-l execute pentru piraterie după cum merita - să treacă în serviciul lor, să devină asociatul cel mai apropiat şi mai de încredere pe care îl aveau contele şi contesa de Peyrac, proprietari şi stăpâni la Gouldsboro, numindu-l în funcţia de guvernator.

— Spune-mi, Colin, şopti Angelica, ce ţi-a promis acest diavol de om pentru a te determina să accepţi să fii guvernator la Gouldsboro? Spune-mi!

Ochii lui Paturel se îngustară şi un zâmbet vag îi lumină trăsăturile feţei. După această expresie, Angelica ghici că era inutil să încerce să-l facă să mărturisească.

— Bine, spuse ea întinzându-se peste perne. Nu te mai întreb nimic.

Se cunoşteau prea bine. în apropierea lui, simţea cât de slabă e apărarea ei. In cazul lui Joffrey, se temea că-i va pierde iubirea, teamă de care nu o vindecase încă viaţa în comun, în Colin, dimpotrivă, avea încredere ca într-un frate, lucru care o linişteа. Putea să-i spună orice. El îi ierta totul şi nu înceta s-o adore. Putea să tacă în apropierea lui.

îşi simţea pleoapele grele. Corabia o legăna încet. Puntea era aproape pustie la ora asta. Din când în când deschidea ochii şi îi arunca lui Colin o privire visătoare. Gândul îi hoinărea în linişte. Naşterea gemenilor în Salem îi amintise de vremea când credea că poartă copilul lui Colin. îşi aminti accidentul în urma căruia pierduse copilul.

Deschise ochii şi îl privi pe Colin. El nu ştiuse niciodată, nimeni nu ştiuse. Se temea că dezvăluise secretul pe când delira, dar apoi se liniştise. Buzele ei învăţaseră prea bine să păstreze secretul. Amintirea iubirii lui pe care o simţea ca un foc arzând în el ori de câte ori se apropia de ea, n-o mai chinuia. Era un prieten, un frate. Dar în apropierea lui era agitată.

Oare nu era egoistă considerând că izolarea lui Colin era normală şi că el trebuia să se mulţumească cu iubirea pentru o doamnă îndepărtată, ca în poveştile cavalereşti? N-ar fi trebuit să-l încurajeze să-şi găsească o soţie? Şi totuşi, când se gândea, nu şi-l putea imagina pe Colin Paturel, Colin al ei, căsătorit.

— Care este cauza acestui nou surâs care v-a înflorit pe buze, doamnă, în timp ce aţi aţipit? o întrebă Colin.

— Tot dumneavoastră, domnule guvernator. Mă gândeam la responsabilităţile dumneavoastră şi mă întrebam dacă ele nu sunt uneori prea grele pentru un bărbat singur?

— Nu sunt niciodată singur, răspunse el.

Cu spontaneitatea care o caracteriza, întinse mâna şi îi mângâie tâmpla.

— Nu am văzut până acum că începi să albeşti.

— S-a întâmplat din cauza durerii pe care am resimţit-o la căpătâiul tău, doamnă, în Salem. O astfel de durere ar face pe oricine să albească. Nu trebuie să te surprindă căci tu eşti comoara noastră, a celor care te iubim, iar prezenţa ta ne umple vieţile. Să nu uiţi niciodată! Să nu uiţi acest adevăr. Ar fi păcat. Să nu te îndoieşti niciodată de cât de multe ne dăruieşti. Iar dacă cei care te urăsc sunt atât de numeroşi, e pentru că vor ca tu să te îndoieşti de acest lucru. Le e

teamă de tine acestor îngeri negri ai distrugerii şi ai tenebrelor. Ştiu că aprinzând inima unui om e ca şi cum ai aprinde un foc într-o casă întunecată şi rece. Ei ştiu că tu eşti o ameninţare pentru ei.

19

Se apropiau de destinaţie. Lordul Cranmer considera că şi-a îndeplinit misiunea cu care fusese însărcinat de către guvernatorul din Noua Anglie pe lângă contele de Peyrac.

Obişnuit cu clima din Jamaica, îşi freca mâinile, căci i se părea prea frig. Privea suspicios spre aceste ţărmuri nelocuite, mai mult decât periculoase, blestemate, reputaţie sporită de legendele indiene, care vorbeau despre uriaşul care se întoarce pe fundul golfului pentru a naşte valuri gigantice, dar şi de cele legate de atacurile piraţilor sau de războaie care prezentau fiecare colţ, fiecare plajă ca pe locul unei poveşti sângeroase. O întreagă serie de tâlhării şi jafuri, atentate şi omoruri.

Toate aşezarile de la est de Wells erau considerate un ***no man s land**** unde conducerea din Massachusetts nu se implica decât în silă şi pe care îl ignorau complet.

Tragedia acestor ţinuturi, susţineau ei, era că, încă de la început, drepturile unora reprezentaseră limitări ale intereselor celorlalţi. Dar pentru englezi era vital să-şi menţină stăpânirea asupra lor căci aici se găsea cornul abundenţei, izvorul de bogăţie pe care se construise prosperitatea coloniei şi care îi determina pe colonişti să afirme: „Biblia şi codul au salvat Noua Anglie."

Locul era cel mai bogat în toate: în apropierea coastelor se găseau cele mai bogate pescării care se învecinau cu cel mai bogat banc de cod din sudul peninsulei Noua Scoţie, pe care francezii o numeau Acadia peninsulară, în timp ce Mâine, recunoscut drept colonie engleză, era Acadia continentală.

în timp ce navigau în largul coastelor Noii Scoţii, faptele şi situaţia expuse de delegatul regelui Angliei şi reprezentant al coloniilor engleze din America de Nord, lordul Cranmer, fură confirmate de o întâlnire. într-adevăr, la orizont apărură pânzele unei corăbii de cincizeci de tone, însoţită de o ambarcaţiune mai modestă cu un singur catarg, şi chiar înainte de a-i distinge pavilionul francez, toţi o recunoscură. Era ***Fără Frică,*** corabia corsarului Vanereicke, care, potrivit unei tradiţii mai vechi, în fiecare vară venea să-şi viziteze vechiul prieten din Caraibe, contele de Peyrac.

Se opriră din drum şi întâlnirea avu loc la bordul ***Curcubeului.*** Printre cei care urcară la bord se afla şi domnul de Roche-Posay, guvernatorul aşezării Port Royal pe care cei din Gouldsboro îl considerau cel mai bun vecin.

Vanereicke acceptase să escorteze ambarcaţiunea cu un singur catarg a domnului de Roche-Posay care era pe punctul să fie inspectată de un yaht de naţionalitate incertă, dar, se presupunea, engleză: prima confirmare. Apoi, nobilul francez, care întreprinsese această călătorie pentru a ieşi în întâmpinarea corăbiei trimise de Honfleur şi care în fiecare an îi aproviziona cu utilaje, produse

* **teritoriu fără de lege, n.t.**

indispensabile, recruţi, soldaţi şi arme, aflase că aceasta fusese capturată de piraţii din Jamaica, şi ei tot englezi: a doua confirmare.

O dată la doi ani corabia de la Honfleur nu ajungea la destinaţie. Domnul de Roche-Posay se vedea iarăşi obligat să meargă la Boston ca să se aprovizioneze înainte de venirea iernii ceea ce îi atrăgea suspiciunea administraţiei franceze de la Quebec.

în fine, se bucura de prezenţa la bord a domnului Paturel căci, înainte să se întoarcă, intenţiona să se oprească la Gouldsboro ca să-i ceară acestuia să intervină pentru a pune capăt situaţiei insuportabile: nu era vorba numai de faptul că trei sute de bărci de pescuit englezeşti patrulau în Golful francez, dar în acest an, fără ruşine, pescarii din Boston îşi uscau codul pe plajele acadiene sau pe cele rezervate locuitorilor din Saint-Malo care veneau din Franţa în timpul sezonului de pescuit, lucru care provocase numeroase incidente ducând de multe ori la violenţe: a treia confirmare.

După ce II ascultară şi II consolară cu promisiuni, fură descărcate de pe ***Curcubeul*** pe corabia lui o parte dintre mărfurile de care avea nevoie şi pe care nu mai trebuia astfel să le cerşească la Boston, însoţite de diverse cadouri pentru soţia lui şi numeroşii lor copii.

Pentru fetiţe, păpuşi cu chipul de ceară pictată şi cu veşminte somptuoase cum nu se mai văzuseră în aceste regiuni uitate atât de guvernul de la Paris cât şi de cel de la Quebec.

Lordul Cranmer văzuse cu ochii lui dificultăţile şi sărăcia cu care se confruntau locuitorii rarelor aşezări franceze din această regiune şi îşi putuse da seama că ele nu constituiau o ameninţare pentru industria de pescuit a Noii Anglii. Cu toate acestea, dădea din cap sceptic:

— Francezii, fie că sunt din Acadia sau din Canada, sunt nebuni!

Totuşi, lucrurile puteau fi rezolvate paşnic. Misiunea lui se încheiase. O navă a marinei regale engleze, la bordul căreia se afla amiralul Sherrylman, îşi Seu apariţia din ceaţa în care stătuse ascunsă aşteptând sosirea ***Curcubeului.***

Liniştit în privinţa viitorului, datorită faptului că-i acordase puteri depline contelui de Peyrac - «Numai un francez poate să-i conducă pe francezi», recunoştea el zâmbind se despărţi de gazdele sale.

După ce îi adresă urările de rigoare Angelicăi şi îi mulţumi, se aplecă asupra pătuţului gemenilor şi le zâmbi. Odată cu plecarea lui, începea să se şteargă amintirea Salemului şi a minunilor sale. Ruth şi Nomie se aflau încă acolo, dar renunţaseră la mantiile largi şi la pălăriile ascuţite pe care li se cerea să le poarte în Salem, şi în veşmintele care le acopereau litera roşie, semănau cu nişte femei obişnuite. Printre toţi aceşti străini care se întorceau acasă, ele ar fi putut părea nişte englezoaice în drum spre comunitatea din care plecaseră.

20

A doua zi se zăreau ţărmurile oraşului Mâine. Orice explorator ar fi fost fermecat de frumuseţea sălbatică şi de coloritul acestui loc. De îndată ce zăriră vârful Camden, agitaţia de la bord spori. Toţi se înghesuiau la proră. Dar, aşa cum era de aşteptat, valuri de ceaţă învăluiră corabia. Astfel erau

întâmpinate corăbiile în Golful francez, la fel de renumit pentru ceaţa şi mareele sale.

Se auziră exclamaţii de dezamăgire. Fură aduse haine groase, şaluri, paturi. Bebeluşii, aduşi pe punte pentru a fi martorii acestui moment emoţionant al sosirii în noua lor casă, fură acoperiţi. însă nimeni nu vroia să coboare şi să se adăpostească. Ceaţa era atât de densă încât nu se mai vedeau nici vârfurile catargelor şi corabia înainta încet. Lumina care se lupta să pătrundă prin perdeaua groasă de umezeală dezvăluia tremurând unde albastre şi verzi, galbene şi portocalii: curcubeele.

Pătrundeau în ţinutul curcubeelor la care Florimond visase înainte să plece în căutarea tatălui lui.

Apoi se auzi o exclamaţie şi Angelica surâse când le zări pe Séverine şi pe Honorine sărind de bucurie şi scoţând strigăte entuziaste, în timp ce, în depărtare, se desenau în ceaţă contururile celor doi munţi care străjuiau insula Mont-Désert. Apariţia lor îi anunţa că se apropiau de Gouldsboro. Peste câteva ore, mareea va fi suficient de înaltă pentru a le permite să intre în port de unde se zăreau casele construite deasupra plajei şi a portului şi mulţimea adunată în aşteptarea lor.

Séverine şi Honorine dansau în cerc râzând, iar marinarii îşi aruncau pălăriile în aer. Angelica vru să-l ia în braţe pe unul dintre bebeluşi, nu se obişnuise să-i ţină în braţe pentru că i se păreau atât de mici şi de fragili. Avea mereu impresia că i se topesc în braţe şi că risca să-i piardă. Ce mici păreau când îi priveai dormind aşa! Respiraţia era aproape imperceptibilă. Erau liniştiţi. Dormeau.

în jurul ei, toţi le vorbeau, le arătau vârfurile celor doi munţi care se înălţau parcă din mare ca şi cum le-ar fi arătat rude sau prieteni care îi aşteptau cu bucurie şi cu nerăbdare pe chei.

Bucuria evidentă a lui Séverine sporea fericirea Angelicăi. Pentru micuţa exilată, acest colţ sălbatic al Americii devenise ţara ei, casa, acel loc privilegiat unde eşti sigur că te vei afla printre familie şi prieteni: acasă.

Era mare lucru, se gândea Angelica, faptul că reuşiseră să creeze, pentru fugarii condamnaţi la moarte sau la închisoare, un loc unde puteau să guste încă din plăcerile vieţii şi să trăiască iubind clipe de fericire de care nu se pot bucura decât oamenii liberi.

PARTEA A PATRA

ŞEDEREA LA GOULDSBORO

21

Când ***Curcubeul^*** aruncă ancora la Gouldsboro, vremea era foarte frumoasă. În aşteptarea terminării manevrelor de coborâre a şalupelor cu pasageri şi bagaje, urcară la bord, căţărându-se pe corzi, primii emisari ai locurilor. Printre ei, activ şi întreprinzător, Marţial Berne, fratele mai mare al Severinei şi grupul lui de tineri, însoţiţi de credinciosul George Crowley scoţianul, primul colonist al locului şi de bătrânul Massasswa cu flotila lui de indieni, invizibili în timpul anului, dar care apăreau ca prin minune de îndată ce pavilionul contelui de Peyrac se zărea la orizont.

într-o clipă, toţi se înghesuiră pe punte în jurul doicilor şi Angelica obţinu cu greu şi după insistenţe veşti şi răspunsuri la întrebări. Cu toţii erau de

acord: toamna va fi lungă şi soarele verii indiene, deosebit de arzător, promitea să strălucească cel puţin până în ultimele zile ale lui octombrie, dacă nu până la jumătatea lui noiembrie. Astfel, se putea rămâne pe ţărm cel puţin una sau două săptămâni fără grija de a fi surprinşi de primele brume în timpul înapoierii la Wapassou cu micuţii.

Totuşi, vasul ***Gouldsboro,*** care părăsise portul în iunie, îndreptându-se spre Europa ca în fiecare an, nu se întorsese încă. Nici ***Le Rochelais,*** cel mai mic vas,plecat şi el într-o misiune secretă în Mediterana, nu apăruse. întârzierea lor nu putea fi considerată încă drept îngrijorătoare, dar ***Gouldsboro*** şi căpitanul său Erikson îi obişnuiseră cu traversări atât de rapide încât ajunseseră să uite că puteau şi ei, ca toţi ceilalţi, să întâlnească furtuni, mări plate sau piraţi. Nimeni nu se gândea la posibilitatea unui naufragiu, dar mesajul adus de un prieten, corsar olandez ce naviga prin împrejurimi şi care-i anunţa că întâlnise nava ancorată într-un fiord al insulei Royale unde aştepta să sosească şi Le Rochelais care era mai lent, pentru a înconjura împreună Noua-Scoţie în drum spre port, sfârşi prin a-i linişti.

Tot ce-şi puteau dori era să sosească înainte de plecarea obligatorie spre Haut-Kennébec, căci navele vor fi încărcate cu mii de obiecte, unelte şi mărfuri preţioase pentru iernat pe care ar fi păcat să nu le poată duce la Wapassou.

în sfârşit, Martial Berne urma să plece să studieze la Harvard. Tatăl său nu dorea să ajungă pirat în golful Francez. După aceea, se va duce la Newport, apoi la New York pentru negoţ.

— Sâc, sâc! Am văzut toate astea înaintea ta, spuse Séverine, îndreptând un deget spre el. Şi n-o să-ţi spun nimic!

Oraşul La Rochelle, bârfa, obiceiurile sale tradiţionale, nu vor dispărea prea curând... Şi Angelica se pregăti să înfrunte Gouldsboro şi pe doamnele de acolo.

Angelica era legată de partea majoritară a populaţiei, hughenoţii francezi din La Rochelle, prin sentimente profunde, de nezdruncinat, dar ambigui şi care, ***a priori,*** vor rămâne întotdeauna aşa. Aceştia îi reproşau că-i îndemnase să urce pe nava lui Joffrey de Peyrac, un pirat în ochii lor. Ea ceruse îndurare în genunchi pentru ei când se răsculaseră în timpul traversării şi erau sortiţi astfel spânzurătorii. în împrejurări în care orice femeie cinstită s-ar fi ascuns de ruşine, căci fusese acuzată de adulter cu Barbă de Aur, îi înfruntase cu o dezinvoltură incredibilă. Ştia că în ochii lor, orice ar fi făcut, purtarea ei era mereu provocatoare.

în timp ce ***Curcubeul*** intra în radă, Angelica le văzu, în primul rând, în grup compact, uşor de recunoscut după hainele lor închise la culoare şi după frumoasele lor bonete albe, pe cele ce fuseseră doamnele din La Rochelle şi deveniseră doamnele din Gouldsboro, în timp ce restul femeilor, nu mai puţin numeroase, păreau pe lângă ele cu totul neînsemnate.

Angelica, care le iubea pentru tot ce trăiseră împreună şi care ar fi vrut să le placă şi să fie aprobată de ele, oftă, căci ştia că le inspira, orice-ar fi făcut, un sentiment de dezaprobare. Faptul că s-a strecurat printre ele la La Rochelle, mai întâi ca umilă servitoare pentru a se dovedi după aceea o

doamnă din înalta nobilime, nu schimba nimic, explica autoritară doamna Manigault. Căci, fie că a fost servitoarea lui Gabriel Berne sau soţia piratului căruia îi datorau salvarea şi instalarea în Lumea Nouă, ea le manipulase cu aceeaşi autoritate şi le dominase în acelaşi mod dezinvolt, neţinând vreodată seama că avea de a face cu oameni serioşi şi stăpâni pe soarta lor cum erau, hughenoţii din La Rochelle.

Angelica mai ştia că după câteva zile, după ce vor discuta, îşi vor da seama că nu puteau nici s-o schimbe, nici s-o facă mai bună. Vor recunoaşte pentru a nu ştiu câta oară că are o mentalitate prea diferită de a lor pentru a nu exista frecuşuri şi neînţelegeri, că este o femeie capricioasă, chiar uşuratică, în orice caz prea independentă pentru a nu fi deranjaţi, dar vor sfârşi prin a fi de acord că o plăceau mult pe doamna Angelica din La Rochelle sau de la Gouldsboro aşa cum este ea, că n-ar fi dorit-o altfel, şi că sunt bucuroşi s-o vadă la ei.

Dar întâlnirea era întotdeauna dificilă. în zadar se ostenise să menajeze pe toată lumea şi să nu şocheze pe nimeni; simţea că venirea ei perturba echilibrul existenţei lor bine reglate. Sfârşise prin a înţelege că nu depindea de ea să fie altfel. Nu era responsabilă decât prin locul important pe care-l căpătase, fără voia lor, în aceste inimi puţin înclinate spre indulgenţă şi în ciuda numeroaselor scandaluri.

«Cu ce-am greşit oare, se întreba uneori Angelica, pentru ca ataşamentul care mi se arată să-mi aducă atât de des neplăceri şi primejdii? Bărbaţii se bat între ei din cauza mea, femeile se consideră frustrate dacă nu acord atenţie fiecăreia în mod exclusiv...»

în afară de înţeleapta şi tandra Abigael, trebuia să se resemneze să le vadă pe celelalte arborând feţe lungi, buze strânse, într-un reproş neexprimat şi fără să poată spune pentru ce; era sigură că şi de această dată le va oferi numeroase motive de nemulţumire.

Pronosticurile ei se dovediră juste.

De la bun început, doamnele le criticară pe Ruth şi pe Nomie. Nu pentru că erau englezoaice, ci pentru că bănuiră imediat partea suspectă a personalităţii lor şi locul privilegiat pe care-l ocupau în inima Angelicăi. De aceea acordară preferinţa lor moaşei irlandeze şi fiicelor sale, iar cele două tinere erau sistematic ţinute la distanţă.

în zarva debarcării, Angelica era preocupată mai ales de stabilirea locului unde vor fi cazaţi micuţii eroi ai zilei, ale căror leagăne de nuiele, purtate pe cap fiecare de câte un matelot, atinseră malul într-o linişte desăvârşită, pentru a fi apoi obiectul unor ţipete vesele, în timp ce purtătorii lor urcau mândri pe plajă.

De când sosiseră pe aceste ţărmuri din Mâine, Angelica şi Joffrey de Peyrac nu avuseseră niciodată ocazia să stea prea mult aici. îşi luaseră obiceiul să locuiască în fortul lor de lemn, rustic dar solid, ce se înălţa pe extremitatea stâncoasă care închidea golful portului. Ridicat pe ruinele fostelor întărituri datorate primilor vizitatori ai locului, - Champlain, poate, sau pescari englezi surprinşi de iarnă -, împrejmuit cu un gard solid de ţăruşi, acest fort rămăsese timp îndelungat singura locuinţă demnă de acest nume. Joffrey de Peyrac, venind din Caraibe, unde făcuse avere din descoperirea comorilor

galioanelor spaniole, se oprea aici odinioară cu echipajul şi mercenarii săi, între două explorări ale ţinutului sau în misiuni de recunoaştere de-a lungul coastelor zbuciumate ale unui teritoriu asupra căruia căpătase din partea autorităţilor din Massachusetts drept de stabilire şi exploatare a minelor de argint.

Având două etaje, fortul era compus, jos, dintr-o mare sală comună care servise şi ca agenţie pentru comerţ, flancată de magazine şi depozite diverse pentru alimente şi arme. Sus, etajul era ocupat de o vastă cameră şi alte două mai mici, unde Angelica urma să se instaleze cu cuferele ei. în cameră era un pat mare, o masă şi fotolii, un taburet; pereţii erau acoperiţi cu tapiserii pentru a proteja de frig şi umezeală. Exista şi un dulap, lucru neobişnuit în aceste ţinuturi, unde se ţineau obiecte de toaletă, bibelouri, bijuterii şi se depozitau diversele mărfuri aduse de nave din Europa după ce fuseseră triate şi se luase hotărârea spre ce alte locuri sau locuinţe urmau să fie trimise.

Era deci foarte firesc ca purtătorii leagănelor lui Raymon- Roger şi Gloriandre să se îndrepte spre fort. Dar, în momentul în care urcau spre cameră, Angelica îşi aminti că doamna de Maudribourg, demonica prietenă a părintelui d'Orgeval, locuise acolo. Şi fu cuprinsă de panică. Se temea ca efluviile răului să nu fi rămas acolo, dăunând copilaşilor pe care-i aducea de la Salem. în această cameră, trezindu-se înspăimântată într-o noapte, zărise într-un colţ o „fiinţă" întunecată. în jurul acestui pat, bietele fete alejegelui, subjugate, vrăjite, înduraseră influenţa demonului. în această încăpere începuseră minciunile şi porniseră ordinele pentru omoruri.

Lăsând cortegiul să aştepte în sala de jos, ceea ce dădu ocazia mulţimii să contemple mai de aproape pe cei doi bebeluşi, aşezaţi în coşurile lor pe masa de lemn, Angelica urcă, făcându-le semn lui Ruth şi Nomie s-o urmeze. Pe scurt, le explică ce se întâmplase în aceste locuri şi le ceru să cerceteze dacă rămăseseră influenţe nocive pe care să încerce să le şteargă pe cât posibil. Agar scoase din sac bagheta de căutător de izvoare şi o dădu lui Ruth Summers murmurând formule magice. Apoi, se aşeză cu spatele la uşă, cu ochii ei mari de egipteancă la pândă, inspectând cu un amestec de teamă şi intensă curiozitate întreaga încăpere, în timp ce Angelica, rămasă pe prag, urmărea siluetele celor două tinere din Salem: Ruth, cu bagheta în mână, Nomie urmând-o cu mâinile ridicate ca pentru a capta nu se ştie ce curenţi invizibili, mica ei siluetă fragilă învârtindu-se când la dreapta, când la stânga. Uneori însă, o expresie de durere îi crispa obrazul şi nu termina turul. Apoi îşi reluau mersul, vorbind pe un ton de conversaţie banală.

Soarele fiind la asfinţit, domnea o lumină palidă. O lucire blândă, neutră, transparentă, în care cele două magiciene treceau cu discreţia unor fantome obişnuite să nu fie văzute de ochii muritorilor. Apoi, se întoarseră spre Angelica şi Ruth puse bagheta cu gesturi precise de gospodină în sacul pe care i-l întindea ţiganca.

— Deci? întrebă Angelica.

— Deci ***nimici*** zise Ruth, clătinând din cap.

— Nimic! repetă Angelica. Şi totuşi, a trăit aici. Cum explicaţi asta?

Ruth se întoarse spre Nomie.

— Pisoiul a luat totul, declară aceasta deschizând braţele într-un gest care însemna: asta este.

— Pisoiul?

— N-a fost aici?

— Adevărat...

Apăruse chiar în acea zi, dom' pisoi, care se plimba astăzi, solemn şi bine îmblănit, pe drumurile din Gouldsboro. Nu era atunci decât un mizerabil pisoi de vas, nu mai mare decât mâna musului care-l aruncase pe ţărm printre băltoace. Brusc, Angelica, aşezată la căpătâiul Ambroisinei, îl văzuse, acolo, lângă fusta ei, ca ieşit din pământ, atât de slab şi clătinându-se pe lăbuţele fragile încât nici nu mai avea putere să miaune. O fixa cu ochii lui dilataţi cu o expresie de aşteptare atât de plină de speranţă şi încredere. Ea-l luase în braţe pentru a-l încălzi şi îngriji.

Dom' pisoi! Mic geniu al binelui. Trimis pentru a lua răul...

— De ce ne priveşti aşa? întrebă Ruth. Ştim atât de puţin despre misterele care-i însoţesc pe muritori. Nici nu ştii câte fiinţe trăiesc cu puteri secrete şi câţi ar trebui s-o afle. Câte forţe şi câte comori care ne-au fost transmise se pierd în zilele noastre. Dar acesta este rolul şi scopul Satanei: să-l lipsească pe om de darurile lui mistice şi să îndepărteze de el ajutorul divin.

22

Şi tocmai când se întreba despre tânărul Laurier Berne, cel de-al doilea frate al Severinei, care era pentru ea unul dintre copii ei de suflet de la La Rochelle, îl văzu venind.

— Pisoiul a venit mai întâi la noi, strigă el. Veniţi repede, doamnă Angelica, vă aşteptăm pentru gustare.

La familia Berne, în jurul diplomatului vizitator, dom' pisoi, aşezat pe masă, îi găsi pe Abigael, pe soţul ei şi pe cele două încântătoare fetiţe, Elisabeth, de doi ani, şi Apolline, de şase luni. Văzând încă un căpşor blond, Angelica se informă de numele micuţului vecin.

— Este micuţul Charles-Henri, ştiţi bine... în lipsa mamei lui vitrege, Bertille, care a plecat cu tatăl ei, domnul Mercelot în Noua-Anglie, l-am luat la noi.

— Ah! da, Charles-Henri! zise ea, cu tristeţe. Bunicii lui, familia Manigault, nu se puteau ocupa de el, sau fiicele lor, Sarah şi Deborah care-i sunt mătuşi, în loc să se bazeze mereu pe tine Abigael, care nu eşti decât o vecină cu copii?!

Abigael avu o expresie de îndoială şi mângâie capul copilului care era frumos şi dezvoltat pentru cei trei ani ai lui, dar care avea obiceiul să-şi ţină mereu ochii larg deschişi ca şi cum i se explica ceva ce nu înţelegea. Ea răspunse cu blândeţe.

— Ştii ce înseamnă pentru ei acest copilaş. Trebuie să-i iertăm.

O umbră de tristeţe trecu pe feţele persoanelor prezente în timp ce luau loc în jurul mesei de lemn şi meşterul Gabriel Berne, după ce fusese să scoată vin din butoiul aflat în cămara răcoroasă săpată chiar în coasta dealului, le turna în paharele de cositor aduse de Séverine.

Pentru a ocoli subiectul delicat al dispariţiei adevăratei mame a lui Charles-Henri, se felicitară: cel puţin anul acesta, vara părea că a adus doar satisfacţii. N-au fost piraţi care să jefuiască navele sosite din Europa cu încărcăturile lor de alimente, nici indezirabili pe vasele străine de pescuit, nici englezi care să caute scandal în posturile Acadiei franceze, nici raiduri irocheze sau război al indienilor abenachi împotriva ereticilor. Deci, a fost pace în Golful Francez.

—Fie, aprobă Séverine, spontană şi zglobie şi care, revenind acasă, avea multe lucruri de povestit. Cu un braţ pe umerii tatălui ei ea continuă: Fie! Clima, la Gouldsboro, recunosc, este dintre cele mai plăcute, te simţi cu inima uşoară şi prieten cu vecinii...

Dacă anul acesta aici atmosfera era destinsă, binevoitoare, nu era doar din cauza reuşitelor verii - recolte bune, veşti bune din Europa, pescuit bogat, troc şi comerţ bune, sosiri şi plecări ale navelor şi fericita naştere a gemenilor Peyrac încununând totul, dar şi... pentru că scăpaseră de Bertille Mercelot.

Fără să îndrăznească s-o spună cu glas tare, de frica doamnei Manigault, la fel de autoritară, unii şopteau totuşi, constatând că, fără Bertille Mercelot, toată lumea se înţelegea mai bine la Gouldsboro. Şi Séverine, povestind cum obraznica, întâlnită la Salem, se comportase cu doamna de Peyrac abia refăcută după naştere, limbile se dezlegară.

Bertille Mercelot, spuneau ei, nu înceta să joace rolul de măr al discordiei, şi asta de când se născuse. Cei din La Rochelle care o văzuseră crescând pretindeau că de mică semăna zâzanie între copilele cartierului Remparts cu care învăţa să citească Biblia la două domnişoare cumsecade care trebuiseră să renunţe la învăţământ după trecerea ei prin mica lor şcoală unde, cu devotament, le învăţau pe micuţele hughenote din oraş să stea drepte, să facă frumos o reverenţă, scurtă şi modestă, precum şi puţină croitorie şi tricotaj. Pentru că era drăguţă, încântătoare chiar, singură la părinţi şi moştenitoare a unei averi datorată unui prosper comerţ cu papetărie, Bertille Mercelot îşi închipuise întotdeauna că era irezistibilă şi că nerecunoaşterea acestui fapt constituia o insultă la adresa ei.

Cum era o fetiţă inteligentă şi învăţa mai repede decât celelalte, era greu să-i negi această superioritate pe care o afişa, iar colegele ei sfârşiseră prin a admite că Bertille Mercelot se născuse pentru a fi pe primul loc în toate şi pretutindeni, nelăsând altora decât resturile. Iar când veni vremea pentru ea să atragă privirile bărbaţilor, se găsise în faţa opţiunii dificile de a-i atrage pe toţi, sau măcar de a atrage un număr cât mai mare, cel puţin pentru a nu-i lăsa altora.

Acum, că tatăl ei avusese buna idee de a o lua în Noua Anglie, măsurau, după uşurarea simţită, greutatea pe care răutăţile ei o făceau să apese asupra comunităţii. Cu Bertille te întrebai cărui cămin îi va strica liniştea. De fapt, doar faţă de Colin Paturel, de guvernator şi de Abigaél Berne era cinstită; totuşi nu era sigur că nu se vor lăsa şi ei într-o zi păcăliţi de fasoanele, minciunile şi vorbele ei dulci acrişoare.

Gabriel Berne turna cu generozitate vin alb de Garonne, iar Angelica găsea odihnitor, după Salem, să pălăvrăgească în linişte cu prietenii despre subiecte care sunt în acelaşi timp fără importanţă şi foarte importante. Laurier aduse o farfurie cu creveţi şi stridii proaspete. Mătuşa Anna şi bătrâna Rebecca sosiră şi ele. Li se făcu loc şi continuară să vorbească despre Bertille Mercelot, în timp ce Gabriel Berne deschidea stridiile cu gesturi precise.

Mătuşa Anna, care era puţin distrată, emise părerea că această Bertille trebuia măritată, ceea ce trezi un val de indignare.

— Păi e măritată!

— Cu cretinul acela de Joseph Garret, care bate pădurile în loc să-şi supravegheze nevasta!

— Dacă Jenny Manigault n-ar fi fost răpită de indieni...

— Aveţi grijă să nu vorbiţi aşa în faţa copilului!

— Adevărat! Aveţi grijă, poate înţelege.

— Nu, e încă prea mic.

îl îmbrăţişară pe bietul Charles-Henri şi reîncepură să vorbească despre Bertille Mercelot pentru a găsi o soluţie. Era
0 greşeală obişnuită să sugereze, ca mătuşa Anna, că trebuia să
1 se găsească un soţ bun şi mulţi o comiteau până în momentul în care li se atrăgea atenţia că avea deja unul, fiindcă era măritată, şi asta de aproape doi ani, cu Joseph Garret. Ea visase întotdeauna să intre în familia Manigault, una dintre familiile cele mai importante din La Rochelle şi printre cei mai mari armatori, care avea doar un fiu, puţin înapoiat, Jeremie, venit după patru fiice, de vârsta Bertillei, care fusese dintotdeauna geloasă pe Jenny, cea mai mare, care se măritase cu tânărul Garret, băiat drăguţ, de familie bună, ofiţer într-un regiment din Saintonge. Ori astăzi, Bertille Mercelot era soţia aceluiaşi Garret, dar prin meandrele căror tragice întâmplări?

Fermecătoarea Jenny Manigault ar fi putut oare prevedea în tinereţea ei fericită şi răsfăţată la La Rochelle, că faptul că s-a născut hughenotă o va arunca într-o zi, cu întreaga familie, pe calea exilului şi că fuga lor de proscrişi îi va mai aduce două privilegii dramatice: cel de a fi adus pe lume primul copil de la Gouldsboro, născut în primele zile ale debarcării lor şi pe care-l numiseră Charles-Henri, şi cel de a fi plătit prima tributul crudei Americi: la câteva zile după naştere, ducându-se cu ai ei la tabăra Champlain, fusese răpită de o bandă de indieni, irochezi sau algonchini, nu se ştia, şi dispăruse pentru totdeauna. Grea jertfă oferită zeilor sălbatici ai Americii de Nord pentru obţinerea dreptului de a supravieţui şi de a începe o nouă viaţă aici.

La familia Manigault, rana începea să se vindece. Celelalte fiice ale lor erau frumoase şi bune. Jeremie creştea şi se gândeau să-l facă antreprenor în Lumea Nouă, iar pentru început, va merge să studieze la Harvard în Noua Anglie. Afacerile începeau să meargă bine. La ei nu se vorbea niciodată de fiica cea mare, Jenny, moartă fără mormânt unde să fie plânsă. Bertille, seducând şi măritându-se încă din prima iarnă cu tânărul văduv

descumpănit, dovedise în acest caz mai multă grabă decât judecată. Aceasta nu o apropiase de familia Manigault căci şi-ar fi putut imagina că era o diferenţă între a se înrudi cu cei de la La Rochelle, când locuiau în somptuosul lor palat, şi cu cei de astăzi, semi-naufragiaţi sub un acoperiş de paie, într-o cabană de bârne sau de scânduri, ca toţi imigranţii. De aceea, noua căsnicie nu mersese niciodată bine. Bertille, care nu-l iubea pe micuţul Charles-Henri, se debarasa de el, lăsându-l la vecina ei Abigael, bunicii Manigault fiind lipsiţi de interes faţă de acest nepot care le amintea un doliu crâncen. Bertille se afla cea mai mare parte a timpului la părinţii ei şi lumea continua s-o numească Bertille Mercelot. Uneori se întorcea acasă, lua copilul cu mari demonstraţii de ataşament ca să se poată spune că este perfectă, emoţionată, devotată. Apariţia ei coincidea cu sosirea navelor din Europa, cu anunţarea unor vizitatori interesanţi din golful Francez, uneori cu întoarcerea lui Joseph, soţul ei, care era asociat într-o companie de achiziţii de blănuri de la indieni.

Pe scurt, toată lumea la Gouldsboro era uşurată când Bertille Mercelot lipsea. în cronicile viitoare, ambianţa care domnea în miezul verii respective va fi considerată idilică şi se va vorbi adesea de aceasta. Dar acum se vorbea de această întoarcere a ***Curcubeului,*** care intra în radă împodobit cu flamuri ca o navă regală şi purtând însemnele contelui şi contesei de Peyrac, cele două personaje atât de deosebite, temute, respinse sau urâte uneori, dar care sfârşeau prin a plăcea prin bucuria lor de a trăi, şi care se întorseseră de această dată cu doi copii minunaţi, în rochiţe de catifea, frumoşi ca nişte „îngeri" pe pernuţele lor brodate. Existenţa la Gouldsboro era suficient de dură pentru a nu cârti împotriva plăcerii şi a se lăsa otrăviţi de fete răutăcioase ca Bertille. ***Gouldsboro*** şi ***Rochelais*** se vor întoarce cu încărcăturile lor superbe, iar populaţia se ataşa din ce în ce mai mult de oraş, în nebunia trocului, comerţului, vizitelor şi alianţelor.

Dar nimic nu se compara cu absenţa acestei Bertille Mercelot. începeau să înţeleagă că nu se înşelau considerând-o drept o adevărată pacoste.

Abigael, îngăduitoare, trebui şi ea să fie de acord cu asta.

— Cu o asemenea mamă, ce se va întâmpla cu copilul?

Angelica spera că nu era vorba decât de lucruri fără
importanţă, că tânăra se va îndrepta. Deşi fusese ţinta bârfelor Bertillei, o considera un copil prost. Dacă într-o zi i se va construi la Gouldsboro o locuinţă aşa cum văzuse în Noua Anglie, îi va plăcea şi aici tot atât de mult ca în altă parte.

Trebuia ca soţul ei să se întoarcă din păduri. Oare nu putea aici, ca fost ofiţer al regelui, să se ocupe de miliţie, formând o brigadă de buni militari, în loc să urmeze ***bushrangers-ii*** englezi pentru a negocia blănuri pentru un simplu troc?

— în schimb, spuse ea, dacă într-o zi el, care este un francez reformat, adică eretic, însoţind englezi concurenţi, dă peste nişte francezi din Canada interesaţi de acest monopol, şi care consideră că toate blănurile din America de Nord le aparţin, nu garantez pentru capul lui.

Abigael oftă „ Bietul băiat!" apoi, „ Bietul micuţ!" privindu-l pe Charles-Henri pe care-l vedea lipsit deja de orice sprijin patern şi matern. Gabriel Berne susţinea părerile Angelicăi şi, lăsând deoparte pronosticurile sumbre, hotărâră toţi trei că mai bine decât să încerce să-i convingă pe Manigault să se ocupe de nepoţel, se vor ocupa de Garret la întoarcere, creându-i obligaţii şi responsabilităţi civice care să-l ţină acasă, lângă tânăra lui soţie şi fiul său. Pentru aceasta, vor vorbi şi cu guvernatorul Paturel.

23

La Gouldsboro populaţia crescuse într-atât încât oamenii nu se mai cunoşteau între ei, iar Angelica recunoştea doar o mică parte. Nu se putea prezenta tuturor în timpul acestei şederi, însă dorea mai ales să-şi revadă prietenii şi cunoştinţele care veniseră la Gouldsboro s-o întâlnească.

— Doamnă de Peyrac! Doamnă de Peyrac!

Traversând piaţa în fugă, Angelica se făcu că nu aude
aceste chemări. Ieşind de la familia Berne, încerca să treacă neobservată în drum spre fort, unde dorea să se „aranjeze" puţin în cazul în care urma să se întâlnească cu doamna de la Roche-Posay. Voia şi să arunce o privire gemenilor, reproşându-şi că-i neglijase.

Aruncând totuşi o privire, văzu că era strigată de o femeie însărcinată care se grăbea s-o ajungă.

— Oh! Doamnă de Peyrac, sunt atât de fericită să vă revăd, zise tânăra femeie gâfâind. V-aş ruga mult să-mi spuneţi ce mai face sora mea!

Ajunsă lângă Angelica, i se aruncă în braţe, iar aceasta fu obligată s-o îmbrăţişeze.

— Cine eşti, draga mea?

— Nu mă recunoaşteţi?

Avea un uşor accent englez. Angelica se gândi la tânăra Esther Holby cu care călătorise în barca lui Jacques Merwin, după ce aceasta scăpase de masacrul indienilor abenachi în care-şi pierduse întreaga familie. Dar Esther era mult mai înaltă decât aceasta, care părea drăguţă şi vioaie şi pe care, fără pântecele rotund, ai fi luat-o drept o fetiţă de doisprezece ani.

— Adevărat! Nu mă recunoaşteţi. Totuşi, eu nu v-am uitat. M-aţi scos din apă şi m-aţi dus în braţe ca pe un copil în ziua naufragiului. Acum se pare că aveţi doi copii. Şi eu o să am unul! Nu-i aşa că e frumos?

Exuberanţa ei nu avea nimic britanic, iar cuvântul naufragiu îi trezi Angelicăi amintiri.

— Oare... zise ea, ezitând, nu cumva eşti una dintre acele fete ale regelui al căror vas s-a zdrobit de stânci la Gouldsboro acum doi ani?

— Sigur! Sunt eu, Germaine, nu vă amintiţi? Germaine Maillotin. E adevărat că eram mică şi nu mi se spunea pe nume, ci doar puştoaica, de aceea nu v-aţi amintit. Şi apoi, cu toate câte s-au întâmplat, naufragiul, piraţii, nici nu e de mirare. Aţi putea să-mi spuneţi ce mai fac sora mea şi doamna de Maudribourg, binefăcătoarea noastră?

Angelica, uluită, simţi un frison pe şira spinării. Evenimentele datau de aproape doi ani, şi cu toate astea tot nu-i plăcea să vorbească despre ele. Ea o luă pe tânără de braţ:

— Vino, draga mea, condu-mă până la fort. înţeleg că te-ai despărţit de fete şi de binefăcătoarea

voastră, doamna de Maudribourg, la Port-Royal, şi că n-ai mai avut veşti de la ele de atunci?

— Da, m-am ascuns când acel englez le-a luat prizoniere pe vas. Mi-era frică, mă săturasem de toate şi apoi, cunoscusem la Gouldsboro un matelot care-mi plăcea şi doream să mă mărit cu el cum ne propusese domnul guvernator Paturel.

Ea mergea vorbind şi acum, în debitul ei precipitat, apărea un alt accent, acela de neşters al locuitorilor săraci ai Parisului.

— Eu am fost crescută la Pitié încă de la patru ani, împreună cu sora mea mai mare. Mama era la închisoare. Am fost bine crescută, doamnă, altfel domnul Colbert nu ne-ar fi ales să populăm Canada. Dar eu eram în plus în convoi. Doamna de Maudribourg n-o voia decât pe sora mea, dar eu am urmat-o pentru că sora mea este tot ce am pe lume şi ea a insistat să nu mă lase. Acum sunt atât de fericită încât am uitat tot..., dar aş vrea să am veşti de la ea.

Ajunse în fort, înainte să o ducă să vadă copiii, Angelica o invită în sala de jos şi-i oferi o băutură rece.

— Deci n-ai aflat că doamna de Maudribourg a murit? zise Angelica.

Femeia tresări.

— Moartă! O să mă consideraţi lipsită de milă, doamnă, dar mă bucur şi... chiar doream aceasta. Nu de mult, cineva de pe coasta de est, care venise să vândă cărbuni la Port-Royal, a vorbit de asta, dar n-am îndrăznit să cred. Acum, că mi-o spuneţi dumneavoastră, doamnă, şi că pot fi sigură, o să dorm mai liniştită. Cu toate că nu e creştineşte - şi se închină - n-a fost femeie mai rea pe pământ. Eu, care „nu eram bună de nimic" cum spunea ea, eram mereu lovită şi uneori chiar arsă cu cărbuni de ea pe vas.

— Bieţi copii! zise Angelica, cu inima strânsă ca de fiecare dată când îşi amintea de situaţia sărmanelor fete şi femei ajunse pe mâna unei fiinţe atât de demonice cu binecuvântarea tuturor oamenilor de bine, preoţi, călugări, binefăcători, care s-au lăsat înşelaţi de ochii frumoşi şi pietatea trimisei părintelui d'Orgeval.

Germaine, care-i observă emoţia, fu mişcată:

— Oh! Doamnă, cât sunteţi de bună! Aţi fost un înger pentru noi. Ce frumos a fost să ajungem la Gouldsboro şi, în ciuda spaimei naufragiului, să vă vedem pe plajă alergând spre noi şi aruncându-vă în apă ca să mă salvaţi.

Angelica îşi amintea doar că în acel naufragiu o cărase pe enorma Petronille Damourt, dar fiindcă micuţa se bucura că a fost salvată de ea...

— Omul de pe coasta de est spunea că le-aţi dus pe tovarăşele mele la Québec, şi atunci m-am gândit că, dacă sora mea este la Québec, ar fi putut totuşi să-mi dea de veste şi să caute să afle ce s-a întâmplat cu mine. Am venit azi aici, temându-mă mai puţin c-o voi întâlni pe binefăcătoarea noastră. Este pentru prima dată că îndrăznesc să părăsesc Port-Royal.

— Cum se numeşte sora ta?

— Henriette.

— Ei bine, bucură-te, se întâmplă să-ţi pot da veşti bune despre ea.

— S-a măritat?

— Nu, nu încă, dar are mulţi admiratori şi vrea să aleagă. Până una-alta, este cameristă la

doamna de Baumont care este foarte mulţumită de serviciile ei şi de caracterul ei vesel şi săritor.

Germaine o privi, mirată.

— Vreţi să spuneţi că e veselă, fericită?

— Sigur! Are mult succes, le ajută pe doamne în operele de caritate şi tot Quebecul îi laudă meritele.

— Ah! Ce bucuroasă sunt! Ea avea pentru doamna de Maudribourg un asemenea ataşament încât, auzind că a murit, m-am temut ca nu cumva şi sora mea să-şi fi dat sfârşitul, căci îi era ca o sclavă. Era gata s-o urmeze şi în iad. Degeaba am implorat-o să rămână cu mine la Port-Royal. în ultima vreme, părea că nici nu mă mai vede.

— Vezi deci că atunci când o influenţă rea dispare, viaţa renaşte, zise Angelica care n-o văzuse niciodată pe rezonabila şi vesela Henriette în acea lumină.

Pentru a schimba subiectul, Angelica îi spuse Germainei că nu părea că se măritase cu vreun matelot de la Gouldsboro, pentru că rămăsese la Port-Royal, ceea ce n-a împiedicat-o după câte se vedea, să-şi găsească perechea. Tânăra râse şi spuse că, într-adevăr, cum nu mai avusese ocazia să se întoarcă de cealaltă parte a golfului, se măritase cu un scoţian, de unde accentul, influenţat de cel al soţului ei, descendent al soldaţilor lui sir Alexander.

Germaine admiră pruncii care dormeau în camera lor, la primul etaj. Aceştia erau supravegheaţi de fetele moaşei irlandeze care brodau şi tricotau la căpătâiul lor.

— Ce drăguţi sunt, îi admiră ea. Fetiţa este rotunjoară, iar băieţelul mai lung. Şi eu aş vrea să am gemeni. Copiii aduc veselie într-un cămin. Eu nu mă tem de muncă, am învăţat să torc lâna şi inul şi să ţes pânză pentru cearşafuri şi cămăşi. Când ni se va naşte copilul vom pleca cu câteva perechi de tineri să ne stabilim în alt sat, unde e nevoie de braţe de muncă, la Grandpre.

Domnul de Peyrac le promisese că-i ajută, mai ales pentru aprovizionarea cu utilaje şi produse manufacturiere din Europa, căci, la francezi, mai ales asta lipsea şi nu curajul, puterea de muncă şi plăcerea de a cultiva pământul şi de a creşte animale.

— Veniţi pe la noi la Port-Royal, insista doamna de la Roche-Posay, înainte de a se reîmbarca a doua zi cu întreaga trupă.

Ea venise cu numeroşii ei copii şi guvernanta lor, domnişoara Radegonde de Ferjac. Domnul de la Roche-Posay rămăsese acasă, căci se temeau de incursiunile navelor engleze şi era mai bine să fie cineva în garnizoană.

Castelana de la Port-Royal era recunoscătoare pentru cadourile care le fuseseră trimise împreună cu produsele de primă necesitate: vin, ulei, plumb, veselă şi stofe, care le lipseau când vasele companiei nu mai veneau. Era greu atunci pentru un guvernator să-şi ţină rangul în aceste ţinuturi ale Americii. Din fericire, de acum înainte, nu departe de Port-Royal, se stabiliseră nişte vecini simpatici şi întreprinzători şi viaţa bieţilor seniori francezi se schimbase.

Trebuiau însă să se gândească, spunea ea, să-şi trimită fetele mai mari în Franţa, la o mănăstire, să-şi facă educaţia, căci, în ciuda lecţiilor de latină şi bunelor maniere ale guvernantei şi preotului-preceptor, tot tineretul era sub influenţa sălbăticiei

înconjurătoare, visând doar să cutreiere pădurile sau să ridice ancora, să pescuiască păstrăvi sau somon, să adune blănuri, să-i viziteze pe indieni pentru ospeţe după vânătoare, iar fetele, crescând, nu vor mai găsi partide bune.

— De ce nu vă trimiteţi fetele la ursulinele de la Québec sau la Marguerite Bourgeoys la Montréal? întrebă Angelica.

Doamna de la Roche-Posay se strâmbă.

— Noi, cei de Acadia, nu ne înţelegem prea bine cu cei „de sus", spuse ea cu un gest în direcţia nordului, unde se găsea Québecul, capitala Noii-Franţe. Funcţionarii regelui nu-şi amintesc de noi decât când e vorba să plătim taxe şi drepturi, ne bănuiesc că facem avere din traficul cu englezii, în vreme ce noi suntem periodic ruinaţi de aceşti neruşinaţi duşmani şi, în plus, părăsiţi de compatrioţii noştri. Marile familii din Canada ne privesc de sus sub pretext că ei s-au aşezat în America de Nord înaintea noastră, lucru cu totul fals, căci Samuel de Champlain a fondat Port-Royal împreună cu domnul de Monts cu mult înaintea Québecului. Şi apoi, vă mărturisesc, mi-ar plăcea să-mi văd fetele formându-se pentru o viaţă mai rafinată într-o funcţie de însoţitoare la o prinţesă de rang înalt la curte. E mai uşor să pătrunzi ieşind dintr-o mănăstire reputată din Paris decât din cele din bietele noastre colonii, care sunt atât de dispreţuite de pretenţioasa societate a cărei valoare stă doar în faptul că se învârte în anturajul regelui. Dar ce să-i faci. Nu poţi schimba lucrurile şi trebuie să te conformezi dacă vrei să pătrunzi la Versailles. Se pare că fiii dumneavoastră şi tânărul Castel-Morgeat, deşi veniţi din Noua-Franţă, îşi fac în acest moment ucenicia de curteni. Mai aveţi veşti de la ei?

Desigur că avea, iar ***Gouldsboro,*** pe care-l aşteptau să vină, le va mai aduce şi altele.

— Veniţi pe la noi, dragă doamnă de Peyrac, o rugă doamna de la Roche-Posay. Am păstrat o atât de bună amintire din vara trecută când aţi venit cu acea mare doamnă binefăcătoare, care era puţin ciudată, dar foarte frumoasă şi învăţată, doamna de Maudribourg, nu-i aşa? Mi-a lăsat fără nici o ruşine fetele regelui în braţe, dar să nu ne plângem. Am câştigat trei noi mirese pentru tinerii celibatari din Port-Royal, ca tânăra Germaine, care dorea să vă întrebe despre sora ei. Toate au fost de calitate. Cred că sunt fericite la noi şi le apreciem mult. În sfârşit, sper că nu vom avea neplăceri cu cei „de sus". Totul este atât de complicat şi corespondenţa atât de lentă. Necazurile ne vin pe cap când am uitat deja de multă vreme ce le-a provocat şi nu mai ieşim din procese!

Promiteţi-mi că veţi veni să staţi o vreme pe domeniile noastre cu copiii, doica şi garda, insistă ea. Să vină şi soţul dumneavoastră, dacă poate, căci îl vedem aşa de puţin, doar când vine să ne ajute să rezolvăm vreun litigiu cu englezii, cu piraţii olandezi sau cu alţii, mereu pe picior de război. Dar o să se termine şi cu asta într-o zi, nu mă îndoiesc. Promiteţi-mi că veniţi!

Angelica promise solemn, întrebându-se totuşi dacă va avea ocazia vreodată să meargă de cealaltă parte a golfului doar de plăcere. Dar era sinceră când afirma că i-ar plăcea să revadă Port-Royal, cu căsuţele lui de lemn, cu acoperişuri de şindrilă sau paie, cu cele două biserici, moara cu roată şi păşunile din jur de pe care se înălţau mugetele turmelor. Nu

fusese niciodată supărată pe inocentul târguşor acadian înconjurat de cireşi pentru suferinţele pe care le îndurase acolo.

24

Colin Paturel o invită la el prin secretarul său, Marţial Berne. Băiatul, când nu vagabonda pe ape, îi servea drept secretar şi guvernatorul îi cerea sfatul cu privire la soarta noilor sosiţi. Aşezat la un enorm birou de stejar, acoperit cu teancuri de hârţoage, într-un fotoliu cu spătar înalt, menit să impresioneze pe reclamanţii sau solicitanţii pe care-i primea la anumite ore, fostul pirat studia şi nota cu grijă o listă de nume.

Scuzându-se că a deranjat-o în lipsa domnului de Peyrac, plecat să inspecteze şantierele, îi mărturisi că părerea unei femei îl va ajuta să vadă mai bine într-o hotărâre asupra unor persoane a căror mentalitate şi reacţii nu erau dintre cele mai simple şi uşor de anticipat. Era vorba de un grup de valoni din care făcea parte Nathanael de Rambourg şi care ceruseră hughenoţilor de la La Rochelle, întâlniţi la Salem, să-i lase să vină printre compatrioţii lor francezi.

Ajunşi la Gouldsboro însă, se arătau indignaţi de prezenţa catolicilor, bisericilor şi crucilor, de slujbe şi de faptul că întâlneau preoţi şi călugări franciscani şi chiar iezuiţi. Gabriel Berne, care-i primise în lipsa lui Manigault şi Mercelot, uitând că fusese unul dintre cei care se revoltaseră cel mai mult la început, îi înfruntase.

— Aşa-i la Gouldsboro! Şi noi, hughenoţii din La Rochelle, ne-am acomodat. Faceţi ca noi sau întoarceţi-vă de unde aţi venit!

Atunci, veniseră să se plângă la guvernator. Ce se putea face cu ei? Li se putea cere să audă clopote şi să vadă procesiuni? Colin Paturel, care văzuse tot felul de formule printre credincioşi, era nedumerit. Poate Angelica putea să-i spună ce să facă.

în afară de Nathanael, care era unul dintre prietenii fiului ei mai mare şi aparţinea religiei reformate oficiale, adică cea apărută după edictul de la Nantes, nici ea nu ştia mai multe despre ei. Numitorul comun al populaţiei de la Gouldsboro era faptul că erau cu toţii francezi după origine şi limbă. Din câte-i explicase lordul Cramer, valonii proveneau din primii calvini din nordul Franţei, de la Lille, Roubaix şi Arras, care fugiseră de inchiziţia spaniolă instalată în Flandra după cesiunea acesteia coroanei Spaniei. Refugiaţi mai întâi în Ţările de Jos, în regiunea valonă, apoi în Provinciile Unite, la Leyde, Delft şi Amsterdam, se amestecaseră cu ***dissenters-***ii englezi, exilaţi ca şi ei, astfel încât un mare număr se găseau printre pelerinii de pe ***Mayflower.*** Şi chiar un valon, Peter Minuit, cumpărase pentru olandezi amplasamentul Noului-Amsterdam, devenit New York.

Ceea ce-i caracteriza, era faptul că, mai mult ca oricare alţii, îşi respectau cu stricteţe tradiţiile şi limba franceză, pentru că erau obişnuiţi să trăiască printre străini. După ce reflectă, Angelica sugeră să fie instalaţi în tabăra Champlain unde era o întreagă colonie engleză, refugiaţi din Noua-Anglie. Obişnuiţi să audă vorbindu-se engleza în jurul lor, poate se vor simţi mai puţin dezrădăcinaţi la început şi departe de clopotele „papistaşilor".

Colin zâmbi. Asta şi aştepta de la ea. Să găsească pentru noii veniţi un ***modus vivendi*** care să-i ajute să aibe răbdare în lipsa de confort a exilului. El scrise rapid un bilet pe care i-l trimise lui Gabriel Berne.

încă de când intrase în sală, Angelica percepea un nou amănunt, neobişnuit, şi-l căuta din ochi. Văzându-l pe Colin muind pana în călimară şi aruncând o privire pe lista de nume, ştiu ce o intriga.

— Oh! Colin... exclamă ea. Ştii să citeşti?... Ştii să scrii?...

— Am învăţat! zise el, ridicându-şi ochii din hârtii, cu naiva mândrie de a-i face această surpriză. Nu s-ar fi cuvenit ca un guvernator să nu poată descifra şi judeca el însuşi toate documentele care i se prezintă şi i se cere să fie parafate. Pastorul Beaucaire a avut răbdarea să mă înveţe şi s-a dovedit că nu eram prea tare de cap pentru a învăţa. Până acum, n-am prea avut nevoie de asta. Pe vase, unde eram singurul stăpân, era întotdeauna la bord un secund sau un preot sau un chirurg care se ocupau de hârţoage. La Gouldsboro, lucrurile s-au schimbat. La început, m-a ajutat tânărul Marţial Berne, dar sarcinile crescând, acum este secretar şi se ocupă de clasarea dosarelor. Cum o să plece la colegiu, trebuie să găsesc un alt tânăr capabil să-l înlocuiască.

Angelica se gândi laNathanaél de Rambourg, căruia acest rol îi convenea. Ea-i explică lui Colin că era „ceva" între tânărul nobil exilat şi micuţa Severine Berne, şi asta îl va încuraja să rămână şi le va permite să se cunoască mai bine.

O siluetă înaltă şi subţire apăru pe prag şi se strecură înăuntru. Nu era Nathanaél, ci bătrânul negru Siriki, servitorul familiei Manigault, ţinând la piept un pachet. Era, se pare o bucată de postav fin de culoare roşu-purpuriu, pe care Angelica şi domnul de Peyrac i-o aduseseră din călătorie să-şi facă o nouă livrea, căci cea pe care o avea de când plecaseră din La Rochelle şi pe care o purta zilnic, începuse să se tocească.

Era însă vizibil că nu venise la domnul Paturel doar să-i mulţumească. Aşezându-se pe marginea unui scaun, cu pachetul pe genunchi, îi privea pe amândoi cu teamă, dar ţinându-şi capul sus, cu demnitate.

— Vorbeşte, dragă Siriki, îl încurajă Angelica. Ştii că te vom asculta cu plăcere şi-ţi vom rezolva problema, dacă ai vreuna.

Siriki clătină din cap. Nu se îndoia de bunătatea lor. Dar trebui să-şi înghită saliva de câteva ori şi să-şi verifice jaboul de dantelă înainte de a vorbi. începu prin a spune că tânărul lui stăpân, Jeremie Manigault, care ajunsese la vârsta de unsprezece ani, urma să fie trimis de părinţii săi să studieze în Noua-Anglie, la colegiul din Harvard. Apoi, făcu aluzie la trista situaţie, care i se părea şi lui extrem de gravă, care îndepărta de căminul familiei Manigault un copil de trei ani, Charles-Henri, al cărui bunic adoptiv se putea considera şi el, Siriki, căci aproape îi crescuse mama, pe micuţa Jenny, ca şi pe ceilalţi copii ai familiei.

Ca urmare a acestor evenimente - şi-şi coborî pleoapele ca să-şi facă curaj pentru o asemenea mărturisire - dorea să-şi fondeze la rândul lui, el, un biet sclav, o familie, iar acest vis care-l tulbura de câtva timp devenise realitate când o văzuse printre pasagerii debarcaţi de pe ***Curcubeu*** pe negresa pe

care domnul de Peyrac o cumpărase din Rhode Island.

Ceva surd şi teribil strigase în el: „Este din rasa ta. Este din ţara în care te-ai născut." Şi deschizând ochii, îl fixă pe Colin Paturel.

— Am remarcat că vorbeai cu ea şi cunoşteai idiomul tribului ej.

într-adevăr. Este limba marii sultane Leila, prima soţie a lui Moulay Ismail, sultan al regatului Marocului şi din acest ţinut a venit şi marele eunuc Osman Ferradji. Amândoi proveneau din regiunile Sahelului, Sudanului şi Somaliei, din centrul Africii.— Aşa este, dar nu sunt sigur, murmură Siriki. Eram foarte tânăr când negustorii arabi, veniţi pe Nil, m-au prins. Din târg în târg, am ajuns la La Rochelle şi acolo, domnul Manigault m-a cumpărat dintr-un lot care trebuia să plece în Indiile Occidentale. Fusesem considerat prea slab şi prea înalt pentru vârsta mea ca să servesc la ceva. Eram bolnav, şi Amos Manigault, Dumnezeu să-l binecuvânteze, a avut milă de mine. Dar ra-am informat, continuă el. Tânăra negresă pe care aţi cumpărat-o va aduce curând pe lume un copil, al cărui tată este acel „bantu" african care o însoţeşte. Ea s-a născut în Martinica. Nu le cunosc întreaga poveste, căci nu spune nimic, iar el nu cunoaşte altă limbă decât cea a maimuţelor.

Colin Paturel îl întrerupse:

— Te înşeli, Siriki. Vorbeşte swahili care este una dintre limbile vorbite în Africa de pe coastele Atlanticului până pe cele ale oceanului Indian.

— Iertaţi-mă, n-am vrut să insult un frate în necaz. La urma urmei, ce contează limbile africane pe care nu le înţeleg? Ştiu însă că în curând li se va naşte copilul la Gouldsboro şi visul meu a devenit din ce în ce mai real. Vă spuneam cât de trist sunt că micuţul stăpân Jeremie va pleca. Un cămin fără copii provoacă tristeţe. Biata Sarah nu va rezista, o cunosc.

Vorbea cu o indulgenţă protectoare despre Sarah Manigault, mama, considerată o femeie autoritară, dar pe care doar el ştia s-o calmeze când se înfuria împotriva vecinilor sau când era cuprinsă de melancolie gândindu-se la casa ei din La Rochelle pe care o părăsise în grabă. Toate aceste griji ale familiei pe care şi le asuma îl încredinţau din ce în ce că visul său ar fi binevenit.

— Ceea ce am înţeles, explică el, este că aici, la Gouldsboro, nimic nu-i împiedică pe copiii noştri albi de culoarea lunii, pe micuţii indieni de culoarea aurului sau pe cei negri ca noaptea şi care ar putea fi ai mei, să poată, împreună, alerga liber pe plaje.

Mărturisindu-şi în sfârşit visul, tăcu. Apoi, reluându-şi pledoaria, îi ceru umil lui Colin Paturel să binevoiască să-i vorbească pentru el „nobilei doamne din Sahel", în cazul în care ar fi liberă să-şi aleagă singură soarta. Căci nu ştia în ce scop o cumpărase domnul de Peyrac, şi o privi pe Angelica cu speranţă. Simţind că problema lui intra pe mâini prieteneşti, Siriki se retrase, strălucind de bucurie.

După plecarea lui, Colin recunoscu că nu ştia prea multe despre această achiziţie de sclavi, iar Angelica, din diverse motive, nu avusese timp să-şi întrebe soţul.

Angelica dori să ducă misiva pentru Gabriel Berne la domiciliul acestuia, ceea ce-i va da ocazia să discute în linişte cu prietenii ei.

După ce discută cu Gabriel despre situaţia valonilor şi, în trecere, despre Nathanael de Rambourg, ceea ce o făcu pe
Severine să devină visătoare, Angelica îşi luă rămas bun de la ei, căci mai avea şi alte vizite de făcut.

— O să-l anunţ pe Marţial că i s-a găsit un succesor ca secretar la domnul Paturel, zise Abigael, însoţind-o până în prag.

Privind afară, Angelica le zări pe Ruth şi Nomie, însoţite de Agar, care urcau spre casa familiei Berne şi rămase pe prag să le aştepte. Exista, după ea, o asemănare izbitoare între Abigael şi cele două vrăjitoare din Salem: demnitatea şi pudoarea, acelaşi fel măsurat şi blând de a se deplasa fără grabă, de a-şi ţine capul sus, modeste dar nu lipsite de graţie, conform ţinutei recomandate de religia calvinistă pentru femei, care completau farmecul frumuseţii lor blonde, puţin virginale.

Ca şi Abigael, franţuzoaică din La Rochelle, Ruth şi Nomie, englezoaice din Massachusetts, aveau un zâmbet plin de modestie şi bunătate. Dar Angelica era conştientă de neîncrederea pe care o inspirau şi, privindu-le venind spre ea, se întreba care era cauza, găsind explicaţia acestui refuz nu în ele, biete inocente, ci în acel instinct ursuz al fiinţei decăzute, care vede în frumuseţe, în iluminarea sufletului, în imaginea seninătăţii şi fericirii, un reflex al paradisului pierdut pe care îl reneagă cu atât mai mult cu cât şi-l doreşte. Ce altceva li se putea reproşa lor, care, cu mâinile întinse şi privirea deschisă, nu făceau altceva decât să răspândească bunătate? Dar Severine nu le plăcea, căci o auzi grăbindu-se să plece din casă pe uşa din dos.

Abigael, însă, rămase alături de ea şi răspunse în engleză, cu graţia ei obişnuită, la salutul lor. Rugându-le să intre şi să ia loc, puse o carafă pe masă, dar cele două tinere refuzară. Fără vorbe, Ruth Summers îi întinse Angelicăi un plic de pergament al cărui sigiliu de ceară era rupt. Era vorba de o scrisoare a tribunalului din Salem pentru descifrarea căreia trebui să le ceară de mai multe ori explicaţii, pentru că, în orice limbă, nu există nimic mai abscons decât termenii juridici folosiţi într-un document oficial provenit de la o înaltă curte reunită pentru a decide soarta simplilor indivizi care, foarte adesea, abia ştiu să citească ori să vorbească... Nu era cazul pentru Ruth şi Nomie, însă. Ele erau învăţate şi-i explicară că aceste cuvinte neînţelese însemnau că dacă, în mai puţin de opt zile, nu se prezentau în faţa tribunalului oraşului, capitală a statului Massachusetts, „casa şi bunurile" lor vor fi arse şi că zece persoane, alese dintre prietenii lor quakers, vor fi convocate, judecate şi condamnate în locul lor să fie expulzate sau... spânzurate.

— Dar ce i-a apucat? exclamă Angelica. De ce vă mai pot acuza şi pentru ce delict să vă condamne?

Ruth clătină din cap.

— Ştiu ce ascunde asta. Unul dintre mateloţii vasului de pescuit care mi-a adus acest plic mi-a spus că bătrânul domn Samuel Wexter se simte foarte rău. Lady Cranmer s-a zbătut să obţină de la

judecători acest document ca să ne întoarcem cât mai repede să-l salvăm.

—Ruth, zise Angelica, vă implor, nu vă întoarceţi la Salem! Scrisoarea asta e o cursă. în momentul în care aţi urcat la bordul ***Curcubeului*** am surprins expresia de pe multe feţe din mulţimea care ne înconjura şi m-am speriat. Nu mi-a scăpat mimica înaltelor personaje care veniseră în port şi dădeau ordin să fiţi arestate. Din fericire, soldaţii n-au îndrăznit să intervină, căci ar fi provocat o încăierare cu mercenarii din escorta noastră. Calitatea noastră de străini, pe care, din diverse motive, nu doreau să-i insulte grav, i-a împiedicat să vă oprească cu forţa pe uscat, datorită, mai ales, numărului mare şi armelor oamenilor din echipajul nostru. Halebardierii noştri spanioli vă înconjurau şi aflaţi că nu din întâmplare soţul meu i-a pus aşa. Dacă vă întoarceţi acolo, nu veţi mai scăpa niciodată din acele locuri unde persecuţia nu va înceta împotriva voastră. Vindecările pe care le faceţi nu vor mai fi suficiente pentru ca, într-o zi, să vi se facă dreptate şi să fiţi lăsate în pace. Puterile voastre benefice v-au ajutat până acum, dar pot la fel de bine să se întoarcă împotriva voastră dacă vor hotărî că le aveţi de la Lucifer. Şi cu tot binele pe care li—1 faceţi, faptul că sunteţi la Salem le va da certitudinea că nu veţi putea ***scăpa de pedeapsă.*** De asta vor să vă întoarceţi. Nu pot suporta să vadă că mâna justiţiei lor nu se mai poate abate asupra voastră, că asupra conştiinţei lor apasă reproşul divin că au lăsat să fugă nişte „creaturi ale diavolului", cum vă numesc, fără să fi plătit pentru delictele lor. Nu este o nebunie pe care s-o poţi stăpâni. Credeţi-mă, va exista întotdeauna cineva în conducere care, temându-se că cele zece porunci nu vor fi respectate cu destulă rigoare şi c-ar putea apărea vreo slăbiciune care să ducă în păcat spiritele simple, se va speria amintindu-şi că trebuie să-l slujeşti întotdeauna pe Domnul şi că nenorocirile care se abat asupra celor drepţi sunt datorate doar neglijenţei vinovate şi uitării preceptelor. Iar pentru a potoli mânia Domnului, trebuie sacrificaţi cei care au provocat scandalul. Oh! îi cunosc atât de bine şi cred că-i înţeleg. Au multe calităţi, este adevărat: inteligenţă, credinţă, curaj, şi prin stima pe care le-o purtam, le-am putut adormi neîncrederea, deşi sunt femeie. Dar când se trezesc, mânia lor este şi mai mare. Vă implor, nu plecaţi!

Angelica se opri gâfâind puţin. Ruth şi Nomie o ascultau nemişcate, dar vedea pe buzele lor acel zâmbet resemnat faţă de avântul ei de a cere dreptate şi libertate pentru ele, şi această expresie de neîncredere îi întări dorinţa de a nu le lăsa să plece şi astfel de a le salva vieţile.

— Vă implor, nu plecaţi! Mă tem pentru voi. Rămâneţi aici, la Gouldsboro, unde credeţi că micuţa Agar ar fi în siguranţă. Şi aţi putut constata că aveţi dreptate. Persoanele cele mai diverse, de naţiuni şi religii diferite, s-au organizat să trăiască împreună în bună înţelegere. Nimeni nu este perfect, dar sub jurisdicţia domnului Paturel, orice locuitor poate primi protecţie. Nimeni nu vă poate ameninţa cu moartea, nici măcar cu arestarea arbitrară, iar răufăcătorii sunt pedepsiţi sau expulzaţi pentru liniştea şi apărarea cetăţenilor locului. Aveţi aici

compatrioţi şi coreligionari, în majoritate refugiaţi care nu s-au mai putut întoarce în satele lor. Sunt grupaţi într-un loc liniştit, numit tabăra Champlain. Au acolo o şcoală şi o casă de rugăciuni. Veţi găsi sau vi se va construi o locuinţă şi aşa o veţi putea supraveghea pe Agar, punând-o la adăpost de primejdiile care o pândesc datorită vouă.

Vorbea cu speranţa de a le convinge, dar vedea pe buzele lor acelaşi surâs răbdător şi înţelegea că o vor refuza. Ruth o privi cu tandreţe.

—Cum să-ţi mulţumim, surioară? Datorită ţie şi generozităţii tale infinite am putut, în câteva săptămâni, să trăim uitându-ne blestemul, crezând că suntem şi noi libere, fericite şi iubite printre ai noştri, creaturi umane printre fraţii lor, după chipul lor, create ca şi ei de Dumnezeu după chipul şi înfăţişarea Lui... Dar, oricât de constantă ar fi inima ta, oricât de generoasă şi de nezdruncinat ar fi protecţia armelor soţului tău, aşa cum ai spus: într-o zi, se vor trezi, şi nu ne vei mai putea apăra nici aici... nici în altă parte, zise ea, văzând-o pe Angelica pe punctul de a striga: „Atunci veniţi cu noi la Wapassou"... Nu, asta nu va schimba nimic şi ştii asta. Şi adăugă, după un moment de tăcere: Eşti o femeie unică... şi asta e slăbiciunea ta, căci n-a venit vremea să mai fie şi alte femei ca tine pe pământ. Eşti singura. Ca o stea. Şi de asta toată lumea te priveşte. Dar la fel de bine direcţia pe care o indică steaua poate speria. însă dragostea te apără... Spui să rămânem aici, să ne integrăm într-una din comunităţile care încearcă să trăiască în înţelegere şi reuşesc? Agar, da, ar putea. Domnul Paturel va şti cui s-o încredinţeze şi nu mă îndoiesc că sunt la Gouldsboro familii sau persoane cu suflet care, deşi ea nu este decât o biată „egipteancă", sunt gata s-o primească. Agar, da, dar ***nu noi.***

Deci simţiseră ostilitatea crescând în jurul lor.

— Cel puţin, Ruth, profitaţi de ocazia de a cere azil în alte colonii, cu conducere mai liberală. Dacă vă întoarceţi la Salem, această ocazia nu se va mai ivi şi, singure, nu veţi putea fugi prin pădure la Providence, în Rhode Island, sau la New Haven, în Connecticut, care au fost fondate ca protest împotriva rigidităţii din Massachusetts.

— Cine ne-ar putea primi, în afara protecţiei tale magice? zise Ruth Summers, cu un tandru surâs ironic.

— Ruth şi Nomie, ascultaţi-mă, există poate o speranţă, dacă aveţi răbdare. în timpul călătoriei, am întâlnit la Providence, cred, sau la New York, un tânăr quaker de rang înalt, fiul amiralului Penn. Se pare că pentru amiral, care a cucerit Jamaica pentru coroana Angliei şi care este prieten cu regele, este dezastruos să aibe un fiu care a avut nebunia să se facă quaker. Dar acesta nu este lipsit de îndrăzneală şi vrea să fondeze o colonie de refugiu pentru quakeri. Tatăl său l-a susţinut în proiectele lui, iar regele, în amintirea serviciilor făcute de tată, îi va acorda lui William Penn o cartă în scopul de a crea un teritoriu în care toţi quakerii să se poată refugia fără riscuri. Realizarea acestui proiect nu va întârzia. încercaţi să vă alăturaţi grupului lor.

— Şi apoi, şi ei ne vor alunga. Pentru că ne iubim şi vindecăm printr-o putere care se poate bănui că vine de la Satan. Ce guvern, spune-mi, ne poate

absolvi de păcate în zilele noastre? Şi totuşi, nu e vorba decât de iubire şi milostenie.

Ruth Summers îşi puse un braţ în jurul umerilor lui Nomie Shiperhall.

— Uneori, când mă gândesc la această fiinţă dragă care mi-a fost încredinţată, la Agar, o biată sălbatică părăsită care n-are drept apărare decât două femei condamnate, în pericol, sunt cuprinsă de spaimă. Să nu crezi, surioară, că nu ţin seama de sfaturile tale şi că resping avertismentele tale. în fiecare zi şi noapte, aceleaşi spaime mă obsedează şi aş dori să devin „ca toţi ceilalţi". Atunci, îmi amintesc că asta a fost mereu cea mai mare ispită din viaţa mea şi singurul meu adevărat păcat, cel pe care trebuie să-l ispăşesc. Zile şi ani întregi am refuzat calea comună. Mi-era groază de ea. Ea, Nomie, şi-a acceptat întotdeauna fără murmur soarta ce-i era menită. îşi dăruia prin mâini şi prin priviri puterile de vindecătoare. încă de la şapte ani era biciuită în piaţa publică. Era gonită, bătută, lovită, sechestrată, batjocorită, supusă la tot felul de chinuri pentru ca diavolul să iasă din ea. Dar ea nu vedea răul, nici în ce făcea, nici în ce i se făcea. Eu m-am revoltat. Frica de a fi alungat din turmă este animalică, primitivă, în străfundurile fiecăruia dintre noi, de la începuturi. Eram paralizată de frică, dar asta până în ziua când vălul s-a rupt şi am fost cuprinsă de iubire. Atunci am alergat s-o smulg pe Nomie din iazul îngheţat şi am acceptat calea. Cât de dulce e să renunţi la tot şi să fii alungat dincolo de bariera celor drepţi pentru o astfel de lumină! Am luat-o pe Nomie şi am iubit-o şi nu am nici un regret pentru o asemenea dragoste pe care nici un cuvânt n-o poate descrie. Nu ştiu unde ne duce această cale, dar pot spune un singur lucru: ***este interzis să uiţi extazul.*** Măcar o dată să-ţi fie dat într-o viaţă şi continuă să-ţi lumineze drumul în tenebre. Dragă doamnă, trebuie să ne întoarcem la Salem. Bătrânul domn este bolnav şi nu doar trupul îi este bolnav ci şi inima umilită, iar lady Cranmer, fiica sa, îşi frânge mâinile la căpătâiul lui şi ne aşteaptă. Sunt copiii noştri, bieţii noştri copii şi au cu toţii nevoie de noi.

— Dar vă vor omorî! Vă vor lapida! Vă vor spânzura!

— într-o zi, poate, replică Ruth râzând. Dar cum ai remarcat şi tu, când ne ştiu lângă ei şi sunt siguri că în orice moment putem fi pedepsite, îşi pot permite să fie mai răbdători. Şi aşa, zi după zi, lăsându-ne în viaţă, ne fac un dar nepreţuit. Căci fiecare oră de fericire trăită de om clădeşte Ierusalimul ceresc.

Mai aveau câteva lucruri de strâns. Domnul de Peyrac şi domnul Paturel se înţeleseseră cu căpitanul unui vas ce pleca odată cu mareea să le ia la bord. După discuţia cu Angelica, se întorceau să se ocupe de bagaje, urmând să se revadă pe ţărm înainte de plecare.

Angelica le lăsă să se îndepărteze. Fusese pe punctul de a le cere să-şi scoată bonetele ca să le mai vadă cu părul auriu pe umeri, ca nişte îngeri, căci lucrurile urmau să se uite şi totul va părea într-o zi un vis. Nu îndrăznise, însă, din cauza lui Abigael. Le privea coborând drumul, siluete fragile, îmbrăcate în negru. Plecau, eretice printre eretici, poate nebune, dezarmate...

Angelica se lăsă să cadă, epuizată, pe banca de lângă masă.

— Oh! Abigael, te implor, spune-mi, ce crezi despre ele? Un suspin îi răspunse. Ridicând ochii, văzu că prietena ei
avea faţa în mâini. Tinerei calviniste îi trebui un timp să-şi stăpânească lacrimile. în sfârşit, ridică capul.

— Dumnezeu să mă ierte! Dumnezeu să mă ierte că le-am judecat! Mă gândesc... cred că pentru ele s-a scris: „O să vă trimit ca pe nişte oi printre lupi..."

25

Vasul cu care plecau era englezesc şi se întorcea la Londra. Angelica dori să se asigure că vor face escală în Massachusetts.

— Desigur, milady, o asigură căpitanul, în acest anotimp, orice corabie care porneşte în traversarea Atlanticului începe prin a face escală la Boston pentru a se aproviziona cu mere. Sunt cele mai frumoase, mai mari şi mai rezistente. De aceea încărcăm butoaie întregi pe punte pentru sănătatea echipajului. Dar şi cele din Salem sunt la fel şi ne vom mulţumi şi cu ele după ce le vom duce pe aceste doamne la destinaţie.

Barca uşoară care le duse la corabia din radă se depărtă, dansând pe creasta albă a valurilor, agitate în acea zi. Cele trei femei, modest aşezate printre redingotele roşii ale ofiţerilor cu tricornuri galonate, dispărură din vedere. Timpurile se schimbaseră, dar exista încă un cod al onoarei şi protecţiei din partea bărbaţilor faţă de bieţii dezmoşteniţi ai ţărmurilor şi chiar faţă de pasagerele pe care un căpitan accepta să le ia la bord şi pe care trebuia să le apere. Corabia se micşoră şi dispăru în spatele promontoriului.

Copiii aduşi pe plajă pentru rămas bun fură repede duşi la adăpost pentru că vântul sufla cu putere. Adulţii să întoarseră şi ei cu paşi lenţi spre primele case din jurul plajei. Angelica se gândea la Samuel Wexter. Ruth avea dreptate considerându-l mai rănit la suflet decât la trup. Scena cu iezuitul îl răvăşise şi căzuse la pat chiar a doua zi. Gata de plecare, Angelica se dusese să-l vadă şi-l găsise arzând de febră, întorcând pe toate părţile acuzaţiile pe care irascibilul interlocutor i le aruncase în faţă şi pe cele pe care nu avusese sângele rece să i le întoarcă.

— Şi totuşi, aveam o limbă comună, gemea el, pe care cu siguranţă o mânuiam şi unul şi celălalt cu mai multă uşurinţă decât latina. Nu m-am gândit la asta...

— Nu vă amărâţi, sir Samuel, şi cu latină şi fără, am văzut întotdeauna discuţiile dintre teologii Reformei şi catolicismului sfârşindu-se rău, chiar foarte rău. Nu sunt posibile concesii.

Ceea ce-l copleşea cel mai mult pe bătrân, era faptul că se lăsase pradă mâniei şi aruncase un blestem. Unui biet enoriaş i se tăia limba pentru mai puţin decât atât.

— Iezuiţii ăştia se pricep să ne facă se ne ieşim din fire. Bine s-a mai răzbunat pe noi guvernatorul d'Orange trimiţându-ni-l.
0 să-i spun lui Andros. Orice ocazie e bună pentru olandezi ca să ne pună în încurcătură.

— Englezii le-au luat New Amsterdam şi teritoriile din Noua Olandă.

— Totuşi, ei nu le-ar fi putut oferi dezvoltarea pe care le-am adus-o noi.

Discuţia însă îl mai reconfortase.

Angelica urcă plaja cu mulţimea care se dispersa şi în mod foarte firesc grupurile se îndreptau spre hanul de sub fort, ţinut de doamna Carrere şi copiii ei. Ea privea păsările care treceau tânguindu-se şi se gândi la mărturisirea Ambroisinei: „Am învăţat să urăsc marea şi păsările care trec pentru că tu le iubeşti." Se putea oare exprima mai intens invidia, gelozia şi ura pentru o fiinţă?

Gândul ei reveni la cele două femei binefăcătoare care plecau ducând cu ele secretul lor de iubire şi tandreţe. „Ca nişte
1 printre lupi!..." Ce li se va întâmpla la Salem?

— Ah, n-aş putea trăi în Noua Anglie! suspină ea.

— Ba da, ai putea foarte bine, spuse, veselă vocea lui Joffrey lângă ea. Unde oare, după câteva ore, n-o să găseşti tu frumuseţi? Nu-i aşa, domnule Paturel?

— Sigur, răspunse el pe acelaşi ton de glumă afectuoasă, după câteva ore, veţi uita de intransigenţii puritani ca să nu mai vedeţi decât frumuseţea florilor din grădini...

— ... Sau să apreciezi parfumul unui ceai de China.

— Aţi uita proasta dispoziţie a doamnei Cranmer, ca să vă interesaţi de iubirile ei zbuciumate cu originalul lord Cranmer.

— Chiar şi în infern, după primul şoc, doamna de Peyrac nu s-ar apuca oare imediat să hotărască vreun aranjament ca să facă situaţia mai puţin... arzătoare? continuă Peyrac. încercând să se înţeleagă cu vreun drăcuşor puţin mai bun ca alţii, dibuit dintr-o privire. L-ar face să întrevadă o uşurare a pedepsei căci nu s-ar găsi în acele locuri decât dintr-o nebăgare de seamă a sfântului Petre...

— Acum, toată lumea e împotriva mea! zise ea, râzând.

— Hai, povesteşte ce-ai face dacă ai fi în infern, imploră vocea subţire a Honorinei care ţopăia printre ei.

Joffrey îi trecuse un braţ în jurul taliei. Angelica simţea în spatele glumelor sentimentul lor plin de căldură pentru ea. O tachinau, dar de fapt, le plăcea dragostea ei pentru viaţă, fiinţe şi lucruri, pentru natură, pretutindeni atât de frumoasă şi constantă.

Nava engleză părea în depărtare un desen în cărbune pe orizontul de foc.

Petrecură un moment plăcut la han, în timp ce fiii Carrere aprindeau candelabrele din plafon şi felinarele. Zilele începeau să se scurteze. ***Gouldsboro*** urma să vină peste două zile şi deja toate preparativele pentru caravană erau gata, în afară de câteva colete care depindeau de sosirea vasului.

— O să trebuiască să-mi găsesc un scrib, remarcă guvernatorul Paturel.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? întrebă Angelica.

Şi aşa află că Nathanael de Rambourg plecase cu corabia englezească. Hotărâse să se ducă la New York să discute cu intendentul Molines despre

posibilităţile de a-şi recăpăta moştenirea, compusă din pământuri şi ferme în ţinutul Poitou, în Franţa.

îi anunţase pe guvernator şi pe domnul de Peyrac de intenţiile lui şi le ceruse să-i avanseze o sumă de bani pentru drum. Angelica zărise câteva pălării de puritani într-o şalupă, dar se gândise că era vorba de câţiva valoni decepţionaţi care plecau spre locuri mai puţin contaminate şi era departe de a se gândi că vreun concetăţean din Poitou le-ar trage chiulul.

— Ar fi putut totuşi să-mi spună cele cuvenite! Ce ciudat şi Nathanaël ăsta!

Afară, familia Berne o căuta pe Séverine. Aflaseră de plecarea tânărului Rambourg şi se neliniştеau pentru că n-o găseau nicăieri. Poate se ascunsese ca să-şi plângă durerea.

— Dar dacă s-a îmbarcat cu el?

Se duseră din casă în casă să-i întrebe pe vecini şi pe trecători pe un ton nepăsător la început, dar care devenea din ce în ce mai nervos pe măsură ce primeau numai răspunsuri negative. Gabriel Berne fu cât pe ce să-şi spargă felinarul de furie. El se întoarse şi zise că se duce în port să găsească o barcă, un iaht, o corabie, orice îl va putea duce pe urmele destrăbălatei până în Virginia, în Brazilia şi chiar în Ţara de Foc. întotdeauna fusese o încăpăţânată, o indisciplinată şi dorise să fie băiat. O să-i arate el cum trebuie să se comporte o femeie la locul ei, chiar dacă a avut şi exemple proaste.

Angelica o însoţi până acasă pe Abigaël, care tremura.

— Sunt îngrozită, mi-e frică pentru Séverine. Gabriel este bunătatea întruchipată, dar are un fond de violenţă şi nu-şi cunoaşte forţa. Poate fi teribil dacă-şi lasă furia să izbucnească.

— Mie-mi spui! Nu te teme. O să-i vorbesc şi n-o să-l lăsăm să plece fără să discutăm. La nevoie, cineva o să-l însoţească.

Pe uşa deschisă a casei luminate se auzea vocea Séverinei intonând cuvintele unui psalm. Avea o voce curată şi conducea corul psalmilor la cultul de duminică. Sala comună era luminată. Séverine o instalase pe micuţa Elisabeth în faţa supei cu lapte şi-i dăduse un coltuc de pâine. Laurier punea străchinile pentru cină pe masă.

Cântând, Séverine continua să facă conservele, manevrând lingura ca pe o baghetă de dirijor, luând spuma de pe supă, apoi aranjând fileurile de macrou şi de hering în oţet.

— Unde-ai fost?

— Pe aici...

— Te-am căutat peste tot

— De ce?

După ce-l trimiseră pe Laurier după meşterul Berne, Angelica plecă liniştită. Voia să-l întâlnească pe Gabriel pe drumul de întoarcere şi să-l roage să nu facă pe ***pater familias*** roman cu fiica lui, căci sub impulsul mâniei, era în stare s-o şi bată, cu toate că n-avea nimic să-i reproşeze. O să-l liniştească cu siguranţă şi o să-l întrebe ce-a vrut să spună cu „exemplele proaste" pe care le-a primit fiica lui... Ea, Angelica, era oare vizată de această aluzie?

Un pas uşor i se alătură pe cărare. Séverine îşi strecură un braţ sub al său şi ridică privirea spre ea, spunându-i cu fervoare:

— Mulţumesc.

— Pentru ce, draga mea?

—Pentru scrisoarea despre dragoste pe care mi-aţi citit-o. M-am gândit mai ales la paragraful despre iubirea dintre amanţi. Adevărata iubire. Aşa am înţeles ce valoare are ceea ce simt.... Să nu confund interesul, distracţia şi sentimentul. Să nu mă pierd sau să mă sperii de ceva. (Ea-i luă mâna şi i-o sărută.) Mulţumesc. Ce bine că existaţi!

26

Nu era încă Crăciunul şi ceaţa groasă care învăluia natura nu voia să se împrăştie decât pentru a lăsa să se zărească din când în când fantoma vreunei siluete pipăindu-şi drumul cu piciorul sau coroana vreunui copac, atât de deasă era. Şi totuşi, numeroşi oameni porniseră la drum, mânaţi de bucurie şi curiozitate, fiecare dorind să găsească un mic cadou, invitaţi de sunetul firav al unui clopot sugrumat de ceţuri, dar pofitindu-i pe hoinari sau pe muncitori să-şi înceteze treburile şi să îndrepte spre o biată cocioabă, unde avea loc un fel de evocare a Naşterii Domnului şi a Epifaniei în jurul ieslei. însă micul Iisus era negru.

Oricât de discret s-ar fi petrecut această naştere în cursul nopţii, în casa de bârne unde fuseseră cazaţi sclavii cumpăraţi din Rhode Island, zvonul se răspândise încă din zori de la un capăt la altul al ţinutului, până la tabăra Champlain, unde pastorul Beaucaire avu ideea de a bate clopotul capelei pentru a-şi vesti enoriaşii. în ciuda ceţii, familiile porniră la drum, pe jos, călare sau în căruţă.

La Goulsdsboro, majoritatea fiind oameni ai mărilor, navigatori, negustori sau locuitori ai porturilor, nu găseau nimic de mirare văzând indivizi cu pielea neagră. Erau destui şi în Franţa printre servitorii marilor seniori, chiar şi la Versailles, iar sosirea micului grup de negri trecu aproape neobservată.

Însă naşterea unui copil negru, pentru prima dată acolo, îi entuziasmă. Cu temperamentul lor iute, erau gata întotdeauna să profite de cel mai mic pretext de deplasare şi de distracţie. Mai ales copiii fremătau de curiozitate să vadă cum era făcut un bebeluş negru, ca şi cum, în mintea lor, adulţii pe care avuseseră ocazia să-i vadă, căpătaseră această culoare după. Dar au fost puţin decepţionaţi căci noul născut ce le-a fost arătat avea mai degrabă o tentă roşcată, destul de închisă.

— Aceeaşi culoare ca nucile de cocos cu care-şi fac ei uleiul roşu în pădure, comentă un fost pirat care participase la mai multe expediţii în inima Africii, în serviciul unui negustor de sclavi.

Indienii prezenţi găseau că are aceeaşi culoare cu ei, ceea ce-i mulţumea, dar îi şi neliniştea. Dar cunoscătorii arătau anturajului părţile genitale ale nou-născutului, de un frumos violet închis, foarte întunecat, ceea ce însemna că peste câteva zile micuţul va deveni în întregime la fel de negru ca o bucată de cărbune, cu atât mai mult cu cât tatăl şi mama sa erau şi ei foarte negri, fără nici o urmă de metisaj.

Tânăra negresă întinsă jos, acoperită cu o pânză indiană subţire cu desene colorate şi cu o pernă sub cap şi umeri, zâmbea cu acea expresie de satisfacţie şi destindere a femeilor pentru care naşterea este poate singura ocazie ce le este dată în

viaţă să se arate în public în atitudine de repaus. Cu o foarte netă conştiinţă a importanţei sale şi a rolului pe care-l juca, ea accepta îngrămădeala curioşilor care se îmbulzeau la uşă. Dar nimeni nu îndrăznea să intre pentru a-i da cadourile pregătite. Erau opriţi din avântul lor de prezenţa celorlalţi ocupanţi ai casei pe care-i distingeau cu greu în penumbra creată de cele două mici ferestre acoperite cu piele uscată de peşte. Trăsăturile tovarăşilor tinerei lehuze erau greu de distins. Nu li se vedeau decât ochii albi, cu iris sumbru şi fix, pupile care se deplasau câte două urmărindu-le mişcările: sus, jos, la dreapta sau la stânga. Era impresionant! Focul din vatră arunca din când în când o lucire şi făcea să se distingă câte un chip. în picioare, retras, se putea vedea un bărbat de vreo treizeci de ani, îmbrăcat în cămaşa şi pantalonul de pânză albe ale sclavilor din Antile ce lucrau la culturile de trestie de zahăr. Ţinea în mână pălăria de paie, într-o atitudine de politeţe demnă, pe care o învăţase de mic. însă nu el era tatăl, afirmau unii.

Tatăl era cel care stătea nemişcat lângă perete, aşezat, cu braţele în jurul genunchilor. Figura sa ca de maimuţă provoca murmure, iar călătorul care fusese în Africa începu să povestească istorii despre oamenii pădurilor care erau, în realitate, maimuţe uriaşe foarte negre, foarte sălbatice, greu de doborât, dar şi mai greu de prins. Văzuse şi el una, dar nu de aproape. Femeia sudaneză şi fiul ei de zece ani inspirau neîncredere însă din alte motive. Stând la căpătâiul lehuzei, ea lăsa să se înţeleagă, printr-o atitudine mândră şi reţinută, că, dacă îşi asistase sora de sclavie, n-o făcuse fără dispreţ, căci era de altă rasă, superioară acelor Bantu din păduri.

Tânăra lehuză era singura care nu părea înfricoşată. Graţioasă, cu ochii plecaţi spre fiul ei pe care-l ţinea în braţe, făcea tot ce putea pentru ca fiecare vizitator să-l poată vedea şi admira căci, în această zi, el era rege.

— Putem înfăşa copilul? întrebau femeile.

Li se răspunse că dacă mama considera că-i bine să fie expus aşa gol, avea motivele ei. Nu trebuie să-i superi pe aceşti oameni şi fără îndoială era obiceiul ca, din politeţe, vizitatorii să fie avertizaţi despre sexul copilului, fără să se mai obosească să întrebe.

Când Angelica, însoţită de Honorine şi câteva doamne, ajunseră acolo, în jurul barăcii toată lumea comenta. Joffrey de Peyrac şi Colin Paturel apărură şi ei tot atunci, aducând noului cetăţean al Gouldsboro-ului omagiile lor, iar Siriki îi urma, ţinând un mic sipet, vizibil emoţionat de oportunitatea ca, sub pretextul înmânării unui cadou din partea familiei Manigault, să se apropie de doamna inimii sale, frumoasa Akashi.

Dimineaţa, contele de Peyrac le trimisese alimente, fructe, lapte şi o bucată de pânză indiană cu care ea se învelea. Acum îi dădu un alt teanc de stofe, pânze înflorate şi lâneturi în culori aprinse.

Doamna Manigault îl trimisese pe Siriki cu câteva fleacuri. Găsea ridicol să se deplaseze pentru naşterea unui negrişor, ea, al cărei soţ controlase odinioară comerţul cu „lemn de abanos" ce tranzita prin La Rochelle, dar pentru că toată lumea făcea un dar, nu putea rămâne mai prejos. Inelele pentru urechi, mărgelele de cornalină, acele şi fibulele încrustate cu briliante false, bijuterii fără valoare

rezervate negocierilor cu regii africani şi din care adusese cu ea - de ce? - câteva, o încântară pe tânăra mamă cel puţin tot atât cât micul smarald de Caraças pe care Colin Paturel i-l oferise, recomandându-i să-l pună copilului pentru a îndepărta deochiul.

Siriki se apropiase de Angelica pentru a-i cere sfatul. Oare era bine să profite de ocazie pentru a-i oferi lui Akashi un dar personal? Şi-i arătă o mică mască triunghiulară de fildeş pe care o purta la gât când fusese răpit şi care nu-l părăsise niciodată.

Colin le făcu un semn pentru a-l avertiza că încă nu începuse negocierile. Privind înjur, nu mai văzură nici urmă de negresă înaltă şi de fiul ei, care dispăruseră ca şi când ar fi trecut prin pereţi.

— Şi acum, o să-mi explici în sfârşit de ce ai cumpărat aceşti sclavi? întrebă puţin mai târziu Angelica, în timp ce se întorcea la fort la braţul soţului ei.

Joffrey ridică din sprâncene, surprins:

— De ce „în sfârşit"?

— Pentru că nu mi-ai spus încă de ce i-ai cumpărat când am trecut prin Rhode Island înainte de a merge la New York. Şi asta de mai bine de trei luni, dacă nu şi mai mult...

Şi lăsându-şi capul pe umărul lui:

— Oh! Dragul meu senior, da, sunt prostuţă! Când mă gândesc la miile se îndatoriri pe care le ai şi la miile de planuri pe care le urzeşti, atent la cel mai mic detaliu, pentru a reuşi şi a ne asigura puterea, mă apucă ameţeala. Sigur, n-aş vrea să ştiu totul pentru că m-aş pierde. Iar eu nu fac altceva decât să mă las răsfăţată, copleşită, reproşându-ţi că nu-mi faci destule confidenţe. Tu-mi aduci fericirea pe o tavă de aur, iar eu mă agit pentru fleacuri!

Joffrey zâmbi. Urma să râdă din nou de ea, dar, de această dată, o merita.

— Bărbatul intră încet în realitate fericirii, zise el. Femeile, şi mai încet. Te baţi să atingi un vis, să îndeplineşti o faptă vitejească şi când ai îndeplinit-o, continui să rămâi în alertă în loc să te bucuri. îţi aminteşti când am sosit aici? Nu erau decât ruine în noi şi în urma noastră. Totul trebuia reconstruit, salvat, înainte chiar de a fi bătut un ţăruş. Aurul şi armele nu erau suficiente pentru a învinge. Trebuia, în plus, curajul de a trece prin încercarea supravieţuirii. Ţi-am spus atunci: „Trebuie să câştigăm un an..." Te-am văzut cărând vreascuri pe umeri, suferind de foame, înfruntând irochezii fără să tremuri, veghind bolnavii. Te-am văzut făcând faţă primejdiilor, evitând capcanele, acceptând răni şi oboseală fără să te plângi vreodată, cu o permanentă bună dispoziţie şi încredere în reuşita noastră... şi am trecut anul şi am câştigat. Iar astăzi, pot şi eu să-mi realizez visul, să-ţi ofer în sfârşit o viaţă plăcută şi liberă de care ştii atât de bine să profiţi, tu, care ai darul fericirii. Nu-ţi ascund nimic. Trebuie doar să fim fericiţi. Cât despre achiziţia de sclavi negri la Newport, dacă te intriga, de ce nu m-ai întrebat din prima zi?

— Eram tulburată şi uşor nedumerită văzându-ţi siguranţa cu care alegeai, ca şi cum ai fi fost obişnuit cu soiul acesta de comerţ. Mi-era cumva teamă...

— Teamă de ce, îngerul meu?

— Să nu aflu...

— Ce să afli, iubita mea?

— Ştiu eu? Un aspect al tău pe care nu-l cunoşteam şi care să-mi dezvăluie că erai în această chestiune la fel ca alţii. Prăpastia dintre noi... Că doreai să foloseşti sclavi, că o cumpărai de exemplu pe frumoasa somaieză... poate... pentru tine?

Joffrey de Peyrac izbucni în râs.

— Ce-i aşa de caraghios în asta? întrebă Angelica, prefăcându-se ofensată. Nu-i nimic nou... Ai avut sclavi în Mediterana. Rescatorul nu se ducea oare în bantustanul Candiei să cumpere odalisce?

— Şi să se ruineze cumpărând-o pe cea mai frumoasă femeie cu ochi verzi din lume, care îi fugea printre degete? Mediterana? E aşa de departe, domniţă! zise el. Atât de departe că mă şi mir că am trecut prin atâtea singur, fără tine. Am continuat drumul şi n-am încetat să avansăm din ziua în care dragostea mi-a cuprins inima, mie, trubadurul din Languedoc, care credeam să ştiu totul despre arta de a iubi... Suntem oare tot pe drumul cel bun?

— Sper, zise ea repede.

— Nu! Vorbesc de drumul pe care mergem acum.

Amândoi izbucniră în râs.

—Mergem pe cărare, dar n-aş vrea să ajungem prea repede la fort.

Ea constată că încă nu-i povestise de ce cumpărase oamenii la Rhode Island.

—Şi dacă ţi-aş răspunde, iubita mea, că ... habar n-am - filozoful Descartes a dorit să-i facă pe francezi conştienţi de motivele faptelor lor. Mă tem că n-a reuşit decât să-i facă insuportabili, căci nu sunt sigur că această metodă de gândire şi judecată se poate aplica tuturor elanurilor, dorinţelor, temerilor noastre ascunse şi nedefinite. „De ce"-urile şi „pentru că"-urile ne încurcă instinctul, care este o forţă preţioasă în noi. De ce m-am dus să hoinăresc în târgul de sclavi de la Newport? De ce mi-a fost imposibil s-o văd pe femeia care semăna cu sultana Leila în stare de umilinţă, aruncată pentru totdeauna în situaţia de sclavie la care exilul departe de regatul său o condamna, lipsită de puterea asupra poporului ei, lipsită de poporul ei?

— Căutai o soţie pentru Kouassi-Bâ?

—A circulat şi această idee... Nimic mai mult. Kouassi-Bâ a fost mereu alături de mine. E un expert în mine şi i-am putut încredinţa conducerea muncii de extracţie şi transformare a minereului după procedeele mele chimice. Este un savant... E adevărat că frumoasa Akashi aparţine ţinutului căutătorilor de aur într-un fluviu ale cărui meandre nu se cunosc toate, Nigerul.

— Şi ce fac cu aurul?

— Bijuterii, dar, mai ales, îl oferă zeilor... Şi fiindcă îţi trebuie „de ce"-uri, îţi voi spune că am cumpărat-o pentru că se spunea că nu poate fi vândută. Cei doi plantatori care au cumpărat-o, unul în insula Saint-Eustache, celălalt la Saint-Domingue, au murit după câteva ore. I-a fost înapoiată căpitanului care trecea pe acolo în grabă şi cu spaimă, împreună că vrăjitorul ei de fiu.

— Băiatul?

— Uită-te bine la el data viitoare şi vei înţelege... De fapt, cred că ai făcut bine că nu m-ai întrebat nimic în ziua aceea. Căci n-aş fi vrut să-ţi dau adevăratul motiv pentru care căutam în târg pe

cineva, o femeie, dar nu ca ea. Bine, te văd din nou îngrijorându-te şi o să încerc să-ţi dau o explicaţie care i-ar plăcea domnului Descartes, deşi mă temeam pentru copilul pe care-l aşteptam. Voiam să mă asigur că, dacă trebuie, o doică te putea înlocui pentru alăptat. Eram în America şi nu în Franţa unde poţi găsi cu uşurinţă. Am remarcat-o pe tânăra negresă din Saint-Domingue care mi s-a părut că îndeplineşte toate condiţiile. Era familiarizată cu viaţa albilor şi mi-a spus că alăptase şi pe copilul stăpânei ei. Propriul ei copil fusese vândut după aceea şi ea fugise în munţi cu un sclav african nou venit. După trei luni fusese prinsă şi vândută din nou. Aşa a ajuns în Rhode Island şi apoi la noi. O „marfă primejdioasă", cum îmi spunea şi olandezul care nu ştia ce să facă cu ea. Cred că am făcut cu ei un contract, verbal, care satisface ambele părţi. Dar aşa cum am putut constata, destinul ne-a încurcat din nou planurile. Mă mai asculţi? întrebă el, văzând-o gânditoare.

— Cu tot sufletul.

Te ador, spuneau ochii ei întorşi spre el, doar pe tine te văd pe pământ. Te ador. Nu mai avea decât o dorinţă. Să-şi lipească buzele de ale lui. Şi oprindu-se, se sărutară. Erau împreună.

— Hai! zise el în sfârşit. Mă înnebuneşti! De ce, de ce oare o sărutare nu poate fi veşnică?

27

O navă le aduse corespondenţa de la Québec. Trebuiau să se grăbească cu răspunsul ca să profite de faptul că aceasta se întorcea înainte ca fluviul să îngheţe. înţelegând că Angelica, în ciuda plăcerii de a primi veşti de la prieteni, nu se putea obosi, Joffrey de Peyrac i se alătură în fort pentru a o ajuta să trieze scrisorile de la domnul Frontenac, guvernatorul, şi de la intendentul Carlon, toate plângându-se de dificultatea de a menţine bugetul coloniei şi de a face faţă neînţelegerii regelui şi serviciilor sale în încercarea de a-i susţine în munca lor de civilizare şi de a pune capăt discuţiilor cu episcopul care continua să excomunice „călătorii" vinovaţi că aduc rachiu sălbaticilor, fără să le pese de faptul că comerţul de blănuri putea să sufere şi, în sfârşit de intolerabila ingerinţă a iezuiţilor în treburile statului.

Era şi un mesaj de la domnul de la Salle, exploratorul ce căuta marea Chinei, căruia Joffrey de Peyrac îi dăduse deja un ajutor financiar pentru o expediţie dincolo de lacul Illinois. Dar expediţia se întorsese brusc, iar Florimond de Peyrac, care lua parte la ea şi pe care-l credeau în Sud, se trezise la Nord, fantezie de tânăr nebun, dar din care căpătase informaţii preţioase asupra ţărmurilor golfului James şi golfului Hudson, încă neîmpărţite corect între francezi şi englezi.

Celelalte misive, adresate Angelicăi, erau de natură amicală, cunoştinţele ei de la Québec dându-i veşti şi cerându-i veşti despre ea. O scrisoare destul de scurtă, dar încântătoare, venind de la domnul de Loménie-Chambord, cavalerul de Malta care, odinioară fusese unul dintre primii tovarăşi ai domnului de Maisonneuve la fondarea oraşului Ville-Marie du Mont-Réal şi care-l asista acum pe domnul de Frontenac ca membru în marele consiliu din Québec.

— Nu era oare puţin îndrăgostit de tine? întrebă Joffrey.

— Cred că ne place pe amândoi. Datorită sentimentului de simpatie pe care i l-am inspirat încă de la prima noastră întâlnire, n-a executat în ziua aceea misiunea pe care o avea, adică să incendieze la Katarunk postul nostru şi să ne suprime cu aceeaşi ocazie, sau cel puţin să ne ia prizonieri. (Ea împături scrisoarea.) Dragă Claude! murmură ea. A sacrificat pentru noi înţelegerea cu Sébastien d'Orgeval, prietenul lui cel mai apropiat din tinereţe. Probabil nici nu ştie că a murit. Ce-o să spună când va afla? Presupun că durerea-i va fi imensă, căci are un suflet sensibil şi iubitor.

în scrisoarea ei, doamna Le Bachoys făcea cronica Oraşului de Jos şi aventurilor galante din timpul iernii. Fiica ei, măritată cu domnul de Chambly-Montauban, tocmai născuse şi ea era foarte bucuroasă că este bunică.

în legătură cu ginerele ei, deşi i se părea stupid şi meschin, se angajase să le transmită din partea lui un proces-verbal provenind de la grefa regală în care li se cerea să „plătească amenda de zece livre şi cinci soli pentru încălcarea articolului 37 din Regulamentul poliţiei şi care stipula că este interzis să se lase animalele domestice să rătăcească pe străzi."

De mai multe ori, şi în special noaptea, un animal de-al lor, rămas la Québec sau în împrejurimi, provocase tot felul de pagube, în special particularilor. Urma o lungă listă de stricăciuni: găleţi de piele sparte, păsări dispărute, garduri rupte, oale răsturnate, etc.

Intrigaţi, se aplecară asupra misivei care-i amintea Angelicăi hărţuielile urbane şi homerice dintre Viile d'Avray şi grefierul din Québec. Foarte miraţi, trebuiră să recunoască faptul că animalul incriminat nu putea fi decât jderul îmblânzit de Cantor, Wolverines. I se dăduse numele care desemnează în engleză marele lutru ce ajungea uneori la dimensiunea unui miel, pe care francezii îl numesc „glouton", iar indienii „carcajou". Cantor, înainte de a se îmbarca pentru a pleca în Franţa, neputând să-l ia, îl lăsase în pădure.

— S-a sălbăticit probabil în timpul şederii noastre la Québec, zise Angelica, sau poate e vorba de alt „carcajou". Dar domnul de Chambly-Montauban susţine reclamaţia grefierului căci îi poartă pică lui Wolverines al nostru care i-a omorât fiorosul şi crudul dog.

Dar domnişoara d'Hourredanne spunea că şi servitoarea ei englezoaică, Jessy, care continua să locuiască în Oraşul de Sus, zărise animalul de două sau trei ori în cursul iernii, dând târcoale în jurul casei lui Ville-d'Avray. Pe de altă parte, era evident că în anumite nopţi fără lună, făcuse multe stricăciuni în oraş. Totuşi, nici unul dintre prietenii lui Peyrac nu se plânsese de el. Indienii se tem de carcajou, a cărui inteligenţă şi viclenie îi impresionează. Spun că e stăpânit de diavol şi e ca un om cu blană. însă nu mai fusese văzut din primăvară.

De la acest subiect, domnişoara d'Hourredanne trecu la marchizul de Ville-d'Avray care le lipsea tuturor. Le trimisese un biliard foarte mare şi nişte războaie de ţesut. La Versailles era moda biliardului şi regele juca în fiecare seară.

Doamna Mercouville, soţia judecătorului şi preşedinta confreriei Sfintei Familii, începea prin a vorbi despre ultima sa născută, micuţa Ermeline, căci ştia că doamna de Peyrac avea pentru ea o afecţiune cu totul deosebită. Ermeline era la fel de uşuratică, la fel de mâncăcioasă, râdea mereu fără motiv şi continua să fugă ca un iepure, dar renunţaseră s-o pedepsească pentru escapadele ei amintindu-şi că datorită acestei apucături, o parte a familiei fusese salvată de irochezi.

Ermeline era de o inteligenţă ieşită din comun. Frecventând ursulinele, ştia să citească la mai puţin de patru ani, lucru constatat doar prin faptul că şi scria, căci nu vorbea. Dar nimeni nu se nelinişte. Ermeline era un miracol încă de la naştere şi dacă până într-un an nu face progrese cu vorbitul, o vor duce la sanctuarul Sfintei-Anne-de-Beaupré. După ce făcuse minunea cu mersul, sfânta bunică a lui Iisus Christos poate va mai face una pentru vorbit.

După aceea le vorbi despre afacerea Eloi Macollet care-i interesa şi care luase proporţiile unui scandal. Bătrânul, care dusese o viaţă dezordonată de vagabond, fiind şi scalpat pe deasupra, se însurase cu nora lui, Sidonie. Căsătoria, considerată de biserică un incest, nu se putuse face decât prin ignoranţa unui călugăr reformat sau capucin. Nimeni nu mai vorbea cu biata Sidonie şi se prezicea copiilor lor cea mai lamentabilă soartă.

— Tare aş vrea să ştiu cum reacţionează Eloi la alungarea din oraş, se întreba Angelica.

Scrisorile doamnei de Mercouville erau întotdeauna un interesant amestec de bârfe, liste de proiecte de afaceri şi contracte matrimoniale, adesea destul de inspirate. Prin ea, Angelica era pusă la curent cu situaţia protejatelor lor, fetele regelui, şi aflase despre căsătoria majorităţii lor.

De această dată, preşedinta confreriei vorbea de altă căsătorie. Era vorba de sora ei de lapte, sclava negresă Perrine- Adele, care n-o părăsise niciodată şi o urmase până în friguroasa Canadă, diferită total de Martinica unde se născuse, şi care-i crescuse toţi copiii. Cât lipsiseră contele şi contesa de Peyrac, Perrine se îndrăgostise de negrul lor, Kouassi-Bâ. După ce slăbise de ajunsese o umbră şi-i nelinişise pe toţi, îşi mărturisise stăpânei ei sentimentele.

— Asta va aranja poate lucrurile între Siriki şi Kouassi- Bâ, în legătură că Peuhl cea înaltă, spuse contele.

El se ridică pentru a merge să vorbească cu Kouassi-Bâ şi promise să scrie el însuşi scrisoarea pentru doamna de Mercouville. Angelica putea să adauge un bilet prin care să transmită sărutări întregii familii şi îndeosebi Ermelinei. Nu voia s-o vadă obosindu-se cu scrisori lungi.

Angelica răspunse doar domnişoarei d'Hourredanne, mulţumindu-i pentru cele trimise. Ea scurtă veştile despre ei, căci dorea să-i vorbească despre cazul prizonierei englezoaice, Jessy. Ea începu străduindu-se să rezume totul şi neevitând argumentele care puteau da şanse intervenţiei ei. Alătură şi o scrisoare de la o rudă a lui Jessy, un om din Salem care voia s-o răscumpere.

într-adevăr, în momentul în care părăseau Salemul şi urcau la bordul corăbiei ***Arc-en-Ciel,*** un

grup de bărbaţi şi femei care îi aşteptau, se apropiaseră, respectuoşi, cu timiditatea unor persoane care au o cerere importantă să le adreseze. Era o delegaţie a familiilor cărora le fuseseră răpiţi unii membri de indienii botezaţi, în raidurile venite din Noua-Franţă. Erau din diferite colţuri ale Noii-Anglii. Unii pentru recentele răpiri din Connecticut, şi, auzind că seniorii de la Gouldsboro şi Wapassou aveau raporturi bune cu guvernele de la Québec şi Montréal, îşi puseseră ultima speranţă în intervenţia lor pentru a afla veşti despre rudele dispărute de mai mulţi ani. Alţii, reuşind să afle, prin negustorii de blănuri englezi, unde se găseau dispăruţii, voiau să-i roage pe vizitatorii francezi să prezinte şi să susţină propunerile lor de răscumpărare.

Angelica se gândi la doamna de Mercouville căreia îi plăcea să se intereseze de toate şi care era la curent cu tot. în biletul pe care urma să-l adauge la scrisoarea soţului ei, îi cerea să se gândească căror persoane - misionari, călători, membri ai confreriilor caritabile - s-ar putea adresa pentru a obţine informaţii despre soarta prizonierilor englezi pentru care, la Boston, rudele erau gata să plătească răscumpărarea.

Nu-i mai scrise domnului de Loménie-Chambord, căci se simţea epuizată şi ar fi trebuit să-i vorbească de moartea părintelui d'Orgeval.

28

Scrisoarea lui Florimond le fusese adusă de baronul de Saint-Castine, vecinul lor în fortul de la Pentagouet. Corăbiile ***Gouldsboro*** şi ***Le Rochelais*** trebuiau să ocolească Noua-Scoţie pe la Port-Mouton. Vânturile şi ceaţa îi întârziaseră, iar Saint-Castine, aflând că se întorceau, venise să-i salute. Scoţând din buzunarul jiletcii scrisoarea lui Florimond, pentru părinţii săi, i-o întinse Angelicăi, ştiind că orice mamă arde de nerăbdare să parcurgă rândurile scrise de mâna fiului iubit şi că doreşte să le citească prima, singură dacă se poate şi fără martori, ca pe o scrisoare de dragoste.

— Baroane, cunoaşteţi foarte bine femeile, îi spuse Angelica. De aceea sunteţi iubit.

— Sunt din Aquitania, ca şi domnul de Peyrac, şi n-am uitat încă învăţăturile din ***Arta Iubirii.*** Să plăcem doamnelor, asta e deviza noastră. Mergeţi să citiţi scrisoarea, fără să vă mai îngrijiţi de noi. O să-i mai dau şi domnului de Peyrac amănunte prin viu grai despre tineri, detalii pe care dumneavoastră le veţi afla după aceea.

Rupând sigiliile de ceară şi desfăşurând filele acoperite de scrisul fin şi rapid al fiului ei, Angelica era cuprinsă de un sentiment plin de nerăbdare, bucurie şi melancolie. Când va înceta oare să sufere pentru ei? De ce se teme? Că i-a pierdut atât de repede?

Saint-Castine avusese dreptate să-i dea ei scrisoarea căci tânărul i se adresa mai degrabă ei, pentru a-i comunica veştile de la curte:

Regele face totul pentru mine, de vreme ce-i invit doamnele la dans şi-i distrez curtenii. înainte de venirea mea, la curte domnea seriozitatea şi plictiseala. Dacă regele mă numeşte în armată, după şase luni - ce spun, după trei - toată lumea, aici, va căsca de plictis. De aceea mă păstrează lângă el, deşi am fost

numit ofiţer al „ Casei regale "printre cei o sută de gentilomi.

Şi continua aşa, vorbind de toţi şi de toate, spicuind câte puţin din ce ştia că o interesează. Avea un cod care-i permitea să se facă înţeles de Angelica fără să numească persoanele cunoscute.

... Domnul de Vivonne fuge de mine, îmi zâmbeşte, şi-mi dă de înţeles că nu vrea să vorbim despre un trecut pe care vrea să-l ascundă, iar eu îi sugerez că memoria mea este mută din acest punct de vedere. Cum este tot amiral al Flotei, a lansat pentru ofiţerii de Marină purtarea unei peruci de un blondfoarte deschis, aproape alb, care merge foarte bine cu figurile tinere care-o poartă. Linguşitorii sunt înnebuniţi, dar până una alta, acest privilegiu este rezervat doar ofiţerilor Marinei regale şi va inspira pofta de a-l obţine tot atât de mult ca şi dreptul de a purta tocuri roşii... Domnul Delfin şi-a amintit de mine. Este puţin cam gras, dar cumsecade şi atent la îndatoririle sale de prinţ. Spune-i domnului Tissot că mai are mica armată de argint.

Florimond se împrietenise cu ducele d'Antin, un fermecător adolescent, fiu legitim al doamnei de Montespan cu soţul ei, Louis Pardaillan de Grondin, marchiz de Montespan. Acesta renunţase tocmai la lupta juridică pe care-o începuse împotriva regelui care-i furase soţia. Suveranul ofta uşurat şi putea să se gândească acum cum să-şi legitimeze bastarzii şi să-i doteze cu titluri princiare.

Angelica zâmbi aflând că doamna de Montespan, contemporana ei, adusese pe lume, unul după altul, în mai puţin ilc un an, doi mici Bourboni pur-sânge. Ultimul se născuse tocmai când Florimond îi încredinţa misiva lui Saint-Castine.

„ Aproape doi gemeni, de fapt" gândea Angelica amuzată dc coincidenţă.

Micuţii bastarzi regali fuseseră încredinţaţi fără întârziere mâinilor competente ale celei care le crescuse şi pe surorile lor mai mari, Françoise d'Aubigné, văduvă Scarron, devenită marchiză de Maintenon şi despre care se vorbea ca fiind o favorită în urcare.

Florimond naviga de minune în mijlocul acestor intrigi. Era conştient că esenţialul la curte era regele, şi înţelesese foarte clar că regele, deşi atinsese patruzeci de ani, va fi mereu avid de petreceri şi de a se vedea înconjurat de o curte strălucitoare, uluind prin fastul ei ambasadele străine, cerându-le tinerilor nobili, băieţi şi fete, pe care-i ironiza în Sfânta Sfintelor de la Versailles, nu să imite, din teamă sau respect, pe cei bătrâni, care înclinau să se arate fie potoliţi de vârstă, fie prea absorbiţi de intrigi de bani şi avansări, ceea ce reprezintă boala bătrânilor, ci să rămână sângele viu al curţii, cu toată îndrăzneala şi insolenţa necesare. Ori, puţini dintre aceşti tineri, dornici de a face carieră, înţelegeau. Departe de a-i flata pe cei cu funcţii şi de a se plia la capriciile lor, Florimond agita toată această iume. I se aliaseră stâlpii cei mai solizi ai distracţiilor, mondene care nu oboseau niciodată de dans, petreceri, teatru şi carnavaluri, dintre care domnişoara de Montpensier, verişoara regelui, Anne-Diane de Frontenac, poreclită „Divina", şi, desigur,

doamna de Montespan. Şi ea-l recunoscuse când se dusese singur să-i prezinte omagiile.

Ţi-am spus oare, mamă, că prinţul de Condé afost printre primii care au venit să ne întâlnească când am sosit la Versailles? A venit la mine, mi-a vorbit de minunata sarcină care mă aşteaptă în funcţia de „ Maestru la Plăcerilor Regelui ", apoi a încetat să se ocupe de mine din clipa când i l-am prezentat pe fratele meu mai mic Cantor.

Gânditor, emoţionat, cu minţile în altă parte, încerca din curtoazie să-l facă să vorbească. în zadar am încercat să-l conving că se străduia în van căci, dintre noi doi, e clar că eu sunt cel mai vorbăreţ. Prinţul căzuse pe gânduri şi ştim bine că nu doar sunetul vocii lui Cantor îl interesa, ci privirea ochilor lui verzi, transă în care cad unele persoane despre care am înţeles bine că au avut fericirea să te cunoască, dragă mamă, pe vremea când erai, cum mi-o repetă frecvent domnul Bontemps, valetul de cameră al Regelui, „podoaba acestei curţi ". Îi vezi schimbând feţe-feţe, roşind, pălind, unii au lacrimi în ochi, alţii o iau la fugă. Cantor se amuză şi joacă din ochi cu dexteritate. Totuşi, când e vorba de rege se distrează mai puţin şi am pus la punct un dozaj abil al prezenţei sale în preajma Majestăţii Sale...

Ha! Ha! Nu se descurcau prea rău tinerii curteni. Mama lor, în fundul Americii, făcea rău că se îngrijora.

Prinţul, continua Florimond vorbind de Louis de Condé, ***ne apare ca un exemplu liniştitor al generozităţii regelui şi al modului în care acesta ştie să ierte şi să uite ofensele.***

Domnişoara de Montpensier mi-a povestit că acum cincisprezece ani, prinţul era „ terminat", un moşneag târându-şi guta şi demn de milă. Tolerat cu greu la curte, acest mare războinic, îndepărtat de pe câmpurile de bătălie, greşise exercitându-şi talentele militare împotriva tânărului suveran în timpul Frondei. Dându-i comanda în momentul războiului cu Olanda, regele l-a înviat şi victoria pe care a obţinut-o i-a redat tinereţea. Dă petreceri splendide la castelul Chantilly, unde am însoţit-o pe Majestatea Sa...

Cantor îl frecventează mult pe domnul Lulli şi a primit autorizaţia acestuia de a cânta la orgă în capela regelui. Ar putea să ia parte la cor, la vocile grave, dar nu s-ar potrivi cu rangul lui de gentilom.

Fratele meu şi cu mine jucăm un rol pe care nimeni nu-l poatejuca, iar Anne-François de Castel- Morgeat ne ajutăfoarte mult. L-am pus pe urmele doamnei de Montespan pentru a o împiedica să cadă în melancolie când se îndoieşte de dragostea regelui, căci melancolia la această superbă zeiţă se poate transforma în modul cel mai primejdios.

Urma să aştepte primăvara următoare şi o nouă scrisoare de la Florimond pentru a şti ce înseamnă fraza sibilină cu care-şi termina epistola:

Am găsit roba de aur...

Era un contrast uimitor, după incursiunea la Versailles, să regăseşti calmul camerei din fort şi să

auzi zgomotul surd al valurilor lovind stâncile pe care acesta era construit.

Ceaţa din ajun se risipise, urmată de o zi cu mult vânt, capricioasă, în cursul căreia marea se agita brusc.

Singură la căpătâiul leagănului în care dormeau cei doi nou-născuţi, Angelica îi evoca pe cei mari care fuseseră micii ci tovarăşi în anii de răstrişte. Era ceva în ei, pentru care n-ar fi putut să se felicite, în ciuda indignării tânărului Rambourg faţă de uşuraticul Florimond? Nu era el chiar aşa de uşuratic, ci mai degrabă filosof, gândind exact ce trebuie în clipa în care trebuie, uitând apoi, neîndoindu-se de nimic, nici de amintirea de neşters pe care o lăsa pretutindeni pe unde trecea.

Stima pentru cei doi fii ai ei se accentuase de când fusese în Noua Anglie. Acum, când cunoştea mai bine spiritul puritan, se întreba ce gândise tânărul Florimond, „libertinul ateu" cum îi spunea Nathanael, când se dusese cu fratele său la universitatea fondată la Cambridge lângă Boston de John Harvard, unde-i trimisese tatăl lor, în timp ce el făcea avere pescuind aurul spaniol în Caraibe.

După ce fuseseră obişnuiţi să hoinărească pe mări, se cufundaseră în atmosfera de la Harvard ca în apa îngheţată a unui botez cu teologie concentrată. învăţaseră ebraica, îşi perfecţionaseră latina şi greaca, asimilaseră artele şi ştiinţele predate: logica, fizica, gramatica, prozodia, caldeeana, aritmetica, geometria, astronomia, politica, literatura engleză de la Cynewulf la Milton, trecând prin Bacon şi Shakespeare şi multe alte materii. Florimond plecase cu Cavalerul de La Salle la Illinois şi-i adusese din acea regiune, unde erau mulţi şerpi, ierburi ce vindecau muşcătura lor. Explorase ţărmurile golfului Hudson, întorcându-se cu o tolbă plină de informaţii şi hărţi. Ucisese un urs cenuşiu cu pumnalul, iar astăzi, la curtea regelui Franţei, organiza cele mai strălucite petreceri.

Un scâncet care se repeta, o chemare timidă, care-i cerea atenţie, o făcu să se ridice şi să se îndrepte spre leagăn. Băieţelul avea ochii deschişi şi ea văzu că pupilele i se întunecaseră. Va avea ochii negri ai lui Joffrey de Peyrac. El o privea şi după o clipă i se păru că-l vede schiţând un surâs, dar refiiza să creadă:

— E încă prea mic.

Luându-l cu grijă, îl ridică în faţa ei, ţinându-i cu o mână căpşorul care se clătina. El se străduia totuşi să-l ţină drept cu propriile puteri. Aproape intimidată de ochişorii de cărbune care păreau imenşi pe slăbuţa şi palida-i faţă prelungă şi care continuau să o fixeze, îi zâmbi, mişcând uşor din cap:

— Mă vezi, puiule? Mă vezi?

Brusc, el îi zâmbi din nou. De această dată, era sigură. O vedea pe ea, mama lui!

— M-ai văzut! M-ai recunoscut!

Şi deja el înceta să mai fie acel personaj solemn, evadat din regiuni misterioase şi care-şi dăduse atâta osteneală să vină pe pământ. Devenea un bebeluş.

— O să trăieşti, omuleţule. O să te faci mare, Raimondeau de Peyrac. Al treilea fiu al meu . Al treilea fiu al nostru.

Şi cu un frison, îl strânse la piept cu pasiune. Inconjurându-i cu ambele braţe moliciunea abandonată, îşi lipi obrazul de căpşorul mătăsos, respirându-i parfumul.

— Eşti al meu, omuleţule, eşti al ***nostrul***

Apoi îl puse în leagăn. Nu era încă ora mesei şi nici el nu părea înfometat. Imediat ochişorii lui, atât de strălucitori şi întrebători adineauri, se înceţoşară de somn.

Curioasă. Angelica o observă pe sora lui de alături. Aceasta dormea, cu pumnişorii ca nişte boboci de trandafir strânşi sub bărbie. în ciuda dorinţei de a o lua şi pe ea în braţe, Angelica n-a vrut s-o trezească. Cu degetul îi mângâie obrăjorul rotund şi uşor auriu. O fetiţă! Surpriza!

„ Gloriandre de Peyrac".

PARTEA A CINCEA

WAPASSOU, FERICIREA

29

Din înaltul falezei, printre ramurile sicomorilor care-şi îmbrăcaseră veşmântul de topaz ars, se zărea marea. O întindere albastră, presărată cu o mulţime de insule prelungi care, după anotimp, semănau cu nişte crocodili verzi sau cu nişte balene sumbre. Culorile toamnei nu se arătau decât timid, totuşi. Câteva note arămii în verdele acid şi galbenul mestecenilor, primii care păleau.

Călătorii urmau un drum care fusese deschis în pădure în ultimii ani de echipele de cantonieri din Gouldsboro. Prima parte a călătoriei trebuia să se facă pe cal, în cadrul caravanei de catâri. Drumul ducea de la Gouldsboro la o primă mină de argint exploatată, apoi la o alta puţin mai sus, tot spre nord-vest, şi aşa, din etapă în etapă, Joffrey de Peyrac, îndreptându-se spre Wapassou cu familia, urma să inspecteze micile posturi ocupate fiecare de cinci sau şase mineri cel mult. Aceşti oameni, în serviciul lui, erau cu toţii celibatari. începeau totuşi să se gândească să mărească unele dintre aşezări şi să aducă familii de pe coastă.

Joffrey de Peyrac nu dorea însă aşa ceva căci însemna că minerii să-şi transforme modestele colibe de negoţ, riscând să atragă atenţia bănuitoare a francezilor asupra prezenţei şi muncii lor.

Amintind de aventura primei lor caravane, prezenţa cailor dădea acestei călătorii tensiunea unei fapte vitejeşti. Joffrey dorea să aibe caii în interior pentru a uşura deplasările la Wapassou şi muncile câmpului, putând astfel să ajungă şi la minele care se găseau prea departe de căile navigabile. De această dată, catârii reprezentau o inovaţie. Aduşi din Elveţia, aceste animale, obişnuite cu ţinuturile de munte, aveau copita sigură şi nu se speriau de o avalanşă de pietre pornindu-le de sub picioare, nici de vuietul apelor într-o trecătoare sălbatică.

Bebeluşii fuseseră instalaţi în două panere pe flancurile unui catâr. Animalul era condus de unul dintre elveţienii recrutaţi de colonelul Antine şi în şa se schimbau femei pentru a supraveghea copiii.

După câteva zile, caravana ajunse la Kennebec, îl traversă prin vad în amonte de postul olandezului Peter Boggan, trecu pe lângă misiunea părăsită de pe Norridgewood pe care o păstorise mai mulţi ani părintele d'Orgeval.

Până atunci înaintarea toamnei dinspre sud, ca un incendiu, nu se anunţase din depărtări decât prin nuanţe roz şi ruginii pe coastele munţilor. Brusc, se treziră în plin incendiu. Mergeau prin muşchiul roşcat al arţarilor, trecând pe sub ramuri de culoarea sângelui pentru a ajunge prin splendori de catedrala sub arcade purpurii şi roz, traversate de lumina soarelui şi strălucind cu miile de focuri ale unui vitraliu.

Angelica regăsi admiraţia pe care o simţise la prima călătorie. Impresiile de atunci îi rămăseseră gravate în memorie atât de vii, încât recunoştea fiecare detaliu al drumului. Se opriră pe malul lacului unde, odinioară, extenuată de căldură, se scăldase şi unde, cineva, în spatele copacilor, din înaltul falezelor, o văzuse „goală, ieşind din apă".

Pe aceeaşi plajă, Honorine îşi uitase pantofii şi schimbase cu şeful indienilor Metallak, Mopountook, pe o piele de dihor sau de jder, diamantul pe care i-l dăduse tatăl ei. Fetiţa aminti cu mândrie acest episod.

Trecură nu departe de Katarunk, fostul post ars ale cărui ruine, pe cealaltă parte a fluviului, deveniseră acum sanctuar, căci acolo odihneau rămăşiţele celor cinci mari şefi irochezi asasinaţi. Puţin după aceea, îl găsiră pe irlandezul O'Connell, responsabilul unei mine din apropiere. Acesta era un muncitor devotat şi harnic, dar care nu-şi putuse reveni din şocul de a-şi 11 văzut arzând rezerva de piei, iar caracterul i se cam acrise. Nimic, repeta el, nu va mai fi vreodată atât de frumos ca la Katarunk! Asistenţii săi îl părăseau şi se întorceau, alţii stăteau doar un sezon cu el. De bine, de rău, însă, mina prospera şi era una dintre cele mai rentabile.

Călătoria continua şi, în ciuda faptului că urcau, părea mai rapidă şi mai puţin obositoare. LaMexilak, trebuiau să treacă pe uscat, dar nu mai aveau mult de mers. Oamenii din Wapassou îi aşteptau.

Bătrânul ***vraci*** deschise discuţia, în timp ce-şi eliberaseră caii şi pregăteau popasul peste noapte, în intenţia de a pleca din zori a doua zi. George Shapleigh, care-i urmase până acum, veni la contele şi contesa de Peyrac să-i anunţe că venise momentul pentru el să-i părăsească şi să se întoarcă la casa lui din Casco. Motivă imediat că nu ajunsese niciodată atât de departe în nord şi nu dorea să fie scalpat de „blestemaţii de francezi canadieni şi de sălbaticii lor" şi că de câteva zile le simţea prezenţa.

— Dar nu rişti mai mult dacă te întorci la compatrioţii puritani? întrebă Angelica.

Era decepţionată pentru că nutrise gândul să-l păstreze pe preţiosul doctor întreaga iarnă alături de ea. Ar fi citit toate cărţile pe care le adusese cu el şi o putea ajuta să-i îngrijească pe oamenii din Wapassou care se înmulţiseră şi aveau din ce în ce mai mulţi copii.

— Cu noi nu trebuie să te temi de francezi şi, în plus, aminteşte-ţi cum aţi fost trataţi în Noua-Anglie când aţi venit la Salem. V-au aruncat în închisoare şi au fost cât pe ce să îţi ucidă soţia!

— Nu este soţia mea, răspunse Shapleigh ursuz, ci doar o concubină.

— E soţia dumitale prin dragostea pe care i-o porţi şi pentru că trăiţi împreună. Ai rămas prea

puritan, George Shapleigh. Vino cu noi, departe de cei care te hărţuiesc şi te acuză de relaţii cu diavolul.

Dar bătrânul Shapleigh afişa aerul ursuz de bufniţă morocănoasă, cu ochelarii mari în ramă de baga. Lui îi plăceau potecile păgâne, izvoarele de pe malurile Merrimac-ului, unde nu era nici o floare, nici o plantă, nici o rădăcină despre care să nu ştie în ce loc puteau fi găsite, în ce anotimp şi sub ce fel de lună puteau fi culese. Nu mai era la vârsta la care să cunoască la fel vreo regiune, ca pe cea pe care o parcursese şi o explorase în treizeci de ani. Unde mergeau ei nu erau aceleaşi plante, acelaşi sol, aceeaşi lună!

Trebuiau deci să se gândească să o lipsească pe micuţa Gloriandre de doica ei şi astfel discuţiile începură.

Tânăra indiancă, docilă şi calmă, găsi totuşi normal să-şi arate neplăcerea fugind în pădure cu propria-i fiica în spate. Bărbatul ei o aduse înapoi, dar ea dădu de înţeles că trebuia să i se ia în consideraţie sentimentele şi înclinaţiile. Cel puţin, să se discute. Poate că şi ea visase să-şi petreacă iarna la Wapassou.

Pe de altă parte, tânăra negresă care făcea parte din expediţie, declarase de mai multe ori că avea nişte revendicări de prezentat. Nu avea nimic împotrivă să urce pe munte cu un copil în spinare, dar făcuse, faţă de cel ce o cumpărase la Newport, un legământ care punea probleme de conştiinţă. După multă gândire, acceptase să-l hrănească pe copilul alb, după ce-l va aduce pe lume pe al său. Or, se dovedea că nu-şi putea respecta angajamentul, pentru că nu născuse la timp şi altele; datorită acestui lucru, îi luaseră locul, ceea ce o supăra mult.

Cuplul Yolande şi Adhemar se întrebau şi ei dacă să continue sau nu periplul spre Kennebec, care-i îndepărta mult de Noua-Anglie. îşi reproşau unul altuia că au ratat un proiect care ar fi trebuit să le aducă noroc.

— ...Sau ştreangul, spunea Adhemar. Se ştie că li se întâmplă francezilor care merg în Noua-Anglie!

De fapt, Yolandei nu-i plăcea să trăiască decât la mama ei, Marcelline-la-Belle, în concesiunea ei de la Chignectou, în fundul Golfului Francez, sau, dacă erau amândoi de acord, în umbra şi sub protecţia tutelară a doamnei de Peyrac, ceea ce o făcea să-şi continue drumul în suita ei spre Kennebec.

A fost nevoie de încă o zi de popas, ca să se clarifice diversele aspiraţii ale fiecăruia şi de a se vedea cel puţin dacă micuţa soră geamănă a lui Raimondeau putea să treacă fără probleme de la sânul arămiu al indiencei la cel de abanos al negresei Eve Grenadine.

Yolande şi Adhemar nu ştiau ce să facă. Să continue? Să se întoarcă? Micuţa antileză, nou recrutată, urma să se trezească cu trei nou-născuţi pe braţe. Dar Yolande, ca un ultim argument, pentru a se justifica în proprii ei ochi, îşi aminti că Raimondeau era plăpând şi că ea îl salvase. Un alt lapte l-ar fi ucis.

Chestiunea era tranşată. Nu vor mai vorbi despre asta şi jură Angelicăi să-i închidă gura lui Adhemar care protesta că nu el visa să meargă să facă pe bucătarul la englezi. Şi mai, văzuse în vis că doar lângă doamna de Peyrac era în siguranţă.

30

în inima provinciei Mâine, Wapassou fusese pentru Angelica şi soţul ei, după ce se regăsiseră, locul primei încercări traversate alături. Cea a teribilei ierni în care contele şi familia sa, recruţii şi lucrătorii fuseseră gata să moară de foame, de frig şi de scorbut, abandonaţi, lipsiţi de provizii, ameninţaţi de indieni şi de francezii canadieni, despărţiţi de prietenii lor de pe ţărmuri de miile de mile de pustietăţi îngheţate. De atunci însă, locurile se schimbaseră.

Soldaţii, tăietorii de lemne, dulgherii, artizanii şi lucrătorii de tot felul, pe care contele îi angajase şi îi adusese pe cheltuiala lui din Europa sau din diferitele colonii din America, lucraseră bine. Nu departe, dominând Lacul de Argint, se înălţa o confortabilă clădire cu două etaje, cu un donjon de lemn, dotată cu pivniţe şi poduri sub acoperiş, cu toate mijloacele de apărare ale unui fort bine înarmat şi confortul unei locuinţe în care familiile rezidente îşi aveau fiecare apartamentele lor. Se mai găseau şi săli comune, bucătării, magazii, depozite.

în interiorul gardului ce se întindea pe un vast perimetru, se aflau dependinţele, hambarele şi - minune! - grajduri şi staule. Căci, în cursul ultimelor două veri, zece cai de muncă şi povară, şase vaci şi viţeii lor fuseseră aduşi etapă cu etapă la Wapassou.

La cele patru colţuri ale incintei se înălţa câte un mare bastion cu un corp de gardă dedesubt, care putea servi de locuinţă, căci se amenajaseră sobe germane sau elveţiene pentru încălzire, iar la etajul inferior existau rezerve de alimente. Fiecare bastion reprezenta el singur o mică fortăreaţă putând susţine un dur asalt sau un asediu de câteva săptămâni.

Fără a fi în afara gardului, depozitul de muniţie care este plasat de obicei departe de locuinţe, fusese săpat la adăpost, în subterane ai căror pereţi fuseseră acoperiţi de un amestec de argilă, paie, nisip şi bălegar de vite, şi încă alte câteva ingrediente din piatră arsă şi sfărâmată, ceea ce forma tencuiala ce absorbea umiditatea şi menţinea uscăciunea necesară protecţiei preţiosului praf de puşcă şi muniţiilor.

Vaste spaţii rămâneau disponibile pentru a permite indienilor veniţi în vizită să fumeze şi să negocieze în voie sau să rămână câteva zile acolo, când soseau bolnavi sau răniţi. Mai erau încă două mici clădiri pentru saună. Indienii îi învăţaseră pe albi acest obicei excelent care consta în a te închide într-o cabină ermetic închisă unde pietre încinse, aruncate într-o găleată cu apă, întreţineau un abur sufocant şi încins. După ce asuzi de mori, ieşi afară şi te rostogoleşti, gol, în zăpadă sau te arunci într-un lac îngheţat.

În sfârşit, ca semn al liniştii în care trăiau, ferme înconjurate de grădini se ridicaseră ici şi colo, la o oarecare distanţă de fort. Fiecare familie avea grijă de o vacă şi un porc. Locuitorii se înmulţiseră şi, ca şi la Gouldsboro, Angelica nu-i putea cunoaşte personal pe toţi cei care veniseră să populeze Wapassou şi să se grupeze sub flamura albastră cu scut de argint a contelui de Peyrac.

La Wapassou erau pe pământ liber. Toate opiniile erau respectate şi asta nu deranja pe nimeni. Din grija de a nu-şi supăra aproapele şi de a nu-i răni convingerile, fiecare îşi practica religia cu discreţie şi

tact. Un preot în vârstă fusese însărcinat să oficieze pentru catolicii locului. înainte de construcţia capelei, hotărâse cu reformaţii locul unde erau mai puţin deranjaţi de murmurele şi cânticele ritualului catolic.

Aceasta era mentalitatea la Wapassou. Conştiinţele se simţeau în voia şi în dreptul lor. Nu lucrau oare pentru Domnul smulgând zi de zi o palmă de pământ păgân sălbăticiei şi construind pentru copiii inocenţi un loc unde nu vor mai fi condamnaţi, înainte de a se naşte, la persecuţii, închisoare sau exil?

După ce se sfătuiseră, hotărâseră ca în fiecare aripă a clădirii centrale să amenajeze câte o încăpere, una pentru a celebra slujba, alta pentru reformaţi, ca şi ei să se poată aduna pentru a se ruga sau pentru a-şi cânta psalmii sub egida domnului Jonas, recunoscut drept consilierul şi şeful lor spiritual.

Departe de a-i separa pe reprezentanţii celor două religii, pioşenia manifestată de fideli îi liniştea reciproc. Majoritatea celor de aici suferiseră prea multe intoleranţe sectare şi sterile, dorind acum să le vadă atenuându-se. Acum, fiind departe de cei ce i-ar fi constrâns să-şi înăsprească atitudinea, se împăcau să trăiască cu mai multă supleţe şi înţelegere. Şi când se adunau în marea sală comună iarna, după muncă, iar meşterul Jonas, aşezat lângă vatră, îşi deschidea Biblia, nu rareori îl vedeai pe Porguani, italianul, catolic scrupulos şi fervent, cerându-i să citească cu glas tare câteva versete pe care le asculta cu o plăcere nedisimulată fumându-şi lunga pipă.

De-a lungul întregii veri şi până la sfârşitul toamnei, santinelele din înaltul bastioanelor şi al donjonului nu încetaseră să facă de gardă şi numeroase patrule de soldaţi mercenari, comandaţi de Marcel Antine, făceau în fiecare zi raiduri de recunoaştere în împrejurimi. Supravegherea nu mai fu atât de drastică după ce căzu prima zăpadă. Zăpada, în afară de frumuseţea paradisiacă pe care o conferă peisajului prin albeaţa ei sclipitoare, aduce cu ea liniştea şi un fel de linişte care nu este doar imaginară. Zăpada şi frigul garantează oamenilor pacea. Dur anotimp pentru animale şi pentru cei cărora nu le ajung hrana şi căldura, avea clemenţa de a îndepărta un flagel încă şi mai distructiv, războiul.

Era unul dintre motivele pentru care Angelica iubea zăpada. Nu era nimic mai delicios decât să te trezeşti în căldura casei şi să ghiceşti prin ferestrele constelate de chiciură albeaţa luminoasă a zăpezii căzute fără zgomot în timpul nopţii. Ziua urma să fie diferită. Se impunea să facă o prăjitură. Copiii puteau lua vacanţă.

Dintr-un elan unanim, ei veniseră să le arate gemenilor prima zăpadă. Femeile trebuiră să-i ia din leagăn şi să-i ducă afară. înveliţi în blănuri, bebeluşii clipeau din pleoapele lor fragile sub strălucirea soarelui de aur reverberând ca o oglindă. Iar copiii, în ardoarea de a-i face părtaşi la bucuria lor, păreau să spună: „Priviţi, priviţi, prinţişorilor, cât de frumoasă este lumea ce v-a fost dată!"

Da, Angelica îşi amintea că iubise întotdeauna zăpada şi, în timp ce tria plante medicinale pentru a le aranja în cutii de scoarţă de mesteacăn, cu Honorine aşezată la picioarele ei pe un taburet, îşi amintea copilăria în castelul Monteloup, vechiul castel din Poitou care arăta atât de bine când cele

două sau trei mari turnuri ale sale se acopereau cu căciuli albe şi ţuguiate.

La Monteloup, îi explica ea copilei, era ca şi aici, la Wapassou. Fiind izolat, iama stăteam cu toţii la căldură, în bucătărie. Ne temeam de incursiunile soldaţilor-bandiţi, de hoţi...Ţăranii din cătune veneau să caute refugiu la castel la clipe de restrişte şi ridicam podul mobil pe lanţurile ruginite. Exista şi un mercenar elveţian sau neamţ, bătrânul Guillaume, cu o halebardă de două ori mai înaltă ca el. Mai era în Poitou o rasă de măgăruşi negri, foarte păroşi, cu urechi mari, sculptaţi parcă cu barda în lemn, atât de caraghioşi păreau. Cei pe care îi creştea tatăl ei împreună cu catârii, în zilele friguroase veneau şi ei să se refugieze la castel. Auzeai paşii micilor lor copite ţăcănind pe lemnul podului, apoi se aşezau în cerc în faţa marii porţi şi aşteptau. Dacă nu li se deschidea imediat, începeau să ragă. Ce scandal!

— Mai povesteşte! Mai spune-mi despre măgăruşii negri, implora Honorine, care devenise pasionată de istoriile din copilăria Angelicăi.

în anul când se întorsese de la Quebec, Angelica îi dăduse lui Jonas câinele pe care îl salvase de la furtună şi de torţionari la rugămintea lui Honorine.

— O să vă apere de incendiu!

Se spunea că această rasă de câini simţea orice început de calamitate în orice colţ al casei. Se izbea atunci de pereţi şi ferestre ca un nebun, fără să scoată un sunet, căci nu lătra, în afară de asta, nu era bun de nimic. Dar cum până atunci nici un incendiu nu izbucnise la Wapassou, nu se putea ştii cât de bune îi erau simţurile. în plus, se mai şi pierduse de mai multe ori, gata să fie devorat de lupi. Dar devenise un câine fericit. Elvire şi copiii îl iubeau mult şi el îi iubea la rândul lui. Iarna se culca pe ciorăpeii uzi ai copiilor pentru a-i face să se usuce mai repede. Vara, ca să nu i se întâmple ceva, erau obligaţi să-l lege, ceea ce-l nemulţumea. Pentru a-i reda sentimentul că e de folos, îl înhămau la o mică şaretă, sau iarna la o mică sanie, în care plimba micuţii care nu mergeau încă. Pentru sărbătorile de iarnă erau diverse obiceiuri. Crăciunul era întâmpinat cu evlavie, iar la Bobotează se dădeau cadouri în amintirea regilor magi.

Viaţa se organiza în casă. Angelica îşi găsea timp să perie îndelung frumosul păr al Honorinei în fiecare seară, să se plimbe cu ea, să-şi vadă trezindu-se şi crescând copilaşii. Gloriandre, cu faţa ei aurie, cu părul negru care începea să se încreţească, deschidea nişte ochi de un albastru profund, luminos totuşi, un albastru de albăstrea. „Ochii surorii mele Marie-Agnes", gândea Angelica, amintindu-şi pe cea care fusese o încântătoare domnişoară de onoare a reginei şi care se făcuse călugăriţă.

— Fata lui Joffrey!

O lua în braţe şi o plimba vorbindu-i:

— Ce frumoasă eşti! Ce drăgălaşă!...

Dar Gloriandre primea complimentele cu indiferenţă. Ochii ei albaştri continuau să privească o imagine interioară, ca şi cum se refugiase de la început în lumea ei, urmase un drum personal pentru că primise mai puţină atenţie decât fratele ei la sosirea lor pe lume.

Nici Joffrey, care era încântat de frumuseţea ei şi-i făcea multe cadouri, nu avea mai mult succes. Totuşi, ştia să fie curioasă, privea înjur, dar oamenii,

vocile şi gesturile lor nu-i atrăgeau mai mult atenţia decât sclipirea soarelui sau strălucirea unui obiect. Foarte rar se enerva. Iar când fratele ei începea să dea din picioare, îl urma de îndată cu o convingere şi o vigoare care nu avea nimic eteric. împreună ridicaseră capul pentru a arunca o privire peste leagăn, împreună se agăţară cu o mână de marginile lui şi se ridicară în funduleţ.

Micuţul Raimondeau, o dată aşezat, stătea drept şi refuza, cu o forţă nebănuită, să se întindă din nou. Se spune despre un copil că „este frumos" sau „este urât", dar el oferea caracteristica de a fi frumos şi urât în acelaşi timp. Când observai pe figura lui prelungă privirea imperioasă a ochilor lui întunecaţi, nici negri, nici căprui, era frumos. Nu-i mai vedeai decât privirea şi gura mică, imperioasă şi ea. în alte momente, ca şi cum ar fi realizat brusc starea sa precară de copil readus la viaţă printr-un miracol, părea că suferă, iar pe capul lui rotund şi chel, nasul apărea ridicol de ascuţit, faţa şi mai îngustă şi palidă. Atunci era urât. Dar la şase luni, obrajii i se rotunjeau şi arăta mai bine.

în nopţile cu ger mare, se auzeau lupii urlând şi Honorine stătea trează. De când auzise concertul lupilor cu Cantor, era cuprinsă de milă faţă de bieţii lupi care căutau de mâncare şi dese, ori visa să le ducă coşuri cu carne. Ei ar aştepta-o afară, aşezaţi în cerc în faţa porţii şi ar privi-o cu frumoşii lor ochi oblici, iar ea i-ar aduce în fort.

Când stătea aşa, fără somn, în pătuţul ei, ascultând chemarea lupilor, se întâmpla ca tatăl ei să vină şi să-i spună:

— Nu-ţi fa griji. Lupii nu sunt nefericiţi. E soarta lor să nu mănânce în fiecare zi pe săturate şi să caute vânat pentru a trece iarna. Ca să nu le mai fie foame, ar trebui să se supună, dar nu cer atât să fie hrăniţi, cât să fie liberi. Pentru lupi, ca şi pentru alte animale, vânătoarea este un joc. A urmări şi a fi urmărit este un joc, iar a pierde şi a muri face parte din joc... Ei nu ştiu că au fost învinşi, doar că şi-au trăit bine viaţa lor de lupi. Ai prefera şi tu să-ţi fie foame, decât să fii în închisoare, nu-i aşa? Nici lupii nu sunt mai curajoşi decât oamenii...

Ştia însă că nu aşa o va consola pe ciudata fetiţă, rănită de suferinţa fiinţelor nevinovate, care purta în ea o milă de nevindecat faţă de toţi cei părăsiţi şi alungaţi. Din instinct respingea explicaţiile de o logică implacabilă ale „celor mari".

31

Din înălţimea donjonului, Angelica şi Joffrey priveau întinderea vălurită de zăpadă unde până şi urmele pădurilor păreau că dispăruseră. Cerul era de sidef. în depărtare, sub nori, vârful unui munte, alb ca o ostie. în jurul incintei, doar fire de fum se ridicau în aerul cristalin din conurile adăposturilor indiene şi din locuinţele din afara zidurilor.

La cea de-a doua furtună, cei care-şi construiseră locuinţele în afara incintei considerară mai prudent să ceară adăpost în fort: Elvire, cu soţul ei şi copiii. Honorine îşi regăsea în aceeaşi intimitate ca în prima iarnă de la Wapassou pe tovarăşii ei de jocuri, Barthélémy şi Thomas.

Doar englezul mut, Lemon White, căruia i se tăiase limba de către puritani pentru blasfemie, refuza să-şi părăsească coliba, cu riscul de a muri de

foame şi de frig, căci pentru a i se duce o bucată de pâine sau o strachină de supă, adică să fii obligat să scoţi nasul afară şi să te depărtezi cu câţiva paşi de casă, însemna să-ţi asumi un risc mortal.

în urma furtunilor violente, începură să sosească şi indienii. Tribul Abenachis era nomad, dar în special iarna se dispersa de familii trăind în câteva tabere, hibernând ca marmotele sau urşii, ieşind din cabanele lor doar când situaţia devenea prea gravă şi căutând să ajungă în alte sate mai puţin disperate. Din luna martie, începeau tot în familie să vâneze castori, să pună capcane pentru animalele de blana şi să adune piei pentru negoţ. Altădată, goniţi de frig şi foame, se refugiaseră la misiunea Noridgevook, dar acum se îndreptaseră la Wapassou aducând piei rare, nepreţuite. în schimb, sperau să primească de mâncare, căci ajungeau la fort morţi de foame.

în fiecare an soseau tot mai numeroşi şi din ce în ce mai devreme iarna. Fenomenul începea să fie îngrijorător. Aceasta însemna că din ce în ce mai mulţi nomazi îşi epuizaseră rezervele de iarnă cu mult înaintea primăverii când foametea ar înceta şi ar putea relua vânătoarea.

în aproape fiecare dimineaţă, Angelica se ducea în sala unde femeile cu copiii lor se prezentau, curioase şi dornice de puţin ajutor. Făcuse multe pentru a le primi, a le îngriji, a supraveghea distribuirea alimentelor şi a le încuraja să se întoarcă mai repede la ***wigwam-urile*** sau în satele lor improvizate. într-o dimineaţă, nişte indieni pe care îi vedea în fiecare anotimp veniră să-i spună că printre ei era o indiancă „străină" care li se alăturase în împrejurimile lacului Umbago şi care nu deschisese gura decât pentru a le spune că trebuie să ajungă la Wapassou ca să vorbească cu doamna Lacului de Argint. După dialectul ei, considerau că aparţine tribului Pemacook, algonchinii nomazi din sud-vest.

Angelica îşi notă explicaţiile lor şi se declară gata să primească „străina", cu condiţia să i se dea un interpret. Ei clătinară din cap, spunând că nu-i cunoşteau limba şi nici ea nu părea să o cunoască pe a lor. Dar bătrânul şef care petrecea jumătate din iarnă la Wapassou, la ei, spuse că, după ce reuşise să discute cu străina, descoperise că cel mai bine se putea vorbi cu ea în franceză. Părea să aibă un vocabular destul de bogat, ceea ce era de mirare, căci popoarele din sud sunt mai obişnuite să vorbească engleza.

Angelica se duse în marea sala de primire. O tânără indiancă, ghemuită într-un colţ, se ridică la vederea ei şi îi veni în întâmpinare fixând-o cu o asemenea intensitate încât avu impresia că era ţintuită de această privire. în centrul încăperii, femeia se opri şi lăsă să-i alunece din spate un copil de 3-4 ani pe care îl înfaşurase sub mantia ei din piei de castor. Apăru astfel, destul de subţire, în rochia şi jambierele din piele de căprioară zdrenţuite, pe care lunga călătorie le uzase şi le murdărise.

O bandă de mărgele îi înconjura fruntea, strângându-i părul. Era singura ei cochetărie. Cozile, unse cu grăsime de urs, nu aveau ornamente şi, prinse prost în legături de nervi, se ciufuleau. Feţele mamei şi copilului erau întunecate, dar şi datorită stratului de grăsime cu care erau unse. Căciula micuţului alunecase şi Angelica observă în părul ondulat care nu avea nimic de indian un reflex blond.

„Un mic englez captiv, gândi ea, pe care îl trimit cu această biată femeie în schimbul alimentelor."

Fixitatea ochilor strălucitori ai indiencei era aproape jenantă, dar buzele îi surâdeau. La întâmplare, Angelica spuse în franceză:

— Te salut. Cum te cheamă?

Interlocutoarea ei păru surprinsă. Buzele i se întredeschiseră mai întâi de mirare, apoi articulară într-o franceză puţin ţipătoare, dar inteligibilă:

— Doamna Angelica! Nu mă recunoaşteţi?

încercând să-şi amintească toate indiencele care o putuseră

aborda la Quebec şi Salem, Angelica scrută fina faţă de sub bande de mărgele. Şi cum nu se pronunţă, o expresie înspăimântată crispă trăsăturile vizitatoarei.

— E posibil? Deci nu mă recunoaşteţi? Oh, doamna Angelica, ***sunt Jenny Manigault!***

O tăcere uluită puncta această dezvăluire de necrezut.

— Jenny! Sărmana mea Jenny!

Mai întâi înmărmurită, Angelica, spontan, îi întinse braţele şi tânăra indiancă „străină" se aruncă la pieptul ei. Iar Angelica simţi sub pieile mizerabile trupul slab care tremura de durere şi recunoştinţă.

— Oh, doamna Angelica, cel puţin dumneavoastră mi-aţi întins braţele!

Catastrofe sau binecuvântări, învierile din morţi, pentru cei ce nu le mai aşteptau, sunt întotdeauna sfâşietoare, cutremurătoare.

— Să nu plângem! spuse Jenny Manigault, îndepărtându-se.

Stătea în faţa Angelicăi străduindu-se să zâmbească din nou. Nu părea să-şi dea seama de schimbările intervenite în înfăţişarea ei din ziua nefastă când fusese răpită de indieni necunoscuţi şi dusă de ei în fundul pădurilor unde i se pierduse urma.

— Cât sunt de fericită să vă revăd, doamnă Angelica. Chiar dumneavoastră sunteţi! M-am gândit atât de mult la dumneavoastră şi m-am rugat cerului să vă apere de primejdiile ncestui pământ blestemat, ca să pot avea într-o zi fericirea să vă rcvăd,

îşi amintea repede franceza alertă şi puţin cântată a femeilor din La Rochelle. Ochii îi sclipiră o clipă văzând-o pe Angelica privind întrebătoare copilul care o însoţea.

— Vă întrebaţi al cui e acest copil? Ei bine, e .. .al meu!

— Sigur, dar ...

Jenny izbucni în râs, ca şi cum ar fi reuşit să facă o farsă

bună.

— Sunteţi de mai mulţi ani pe pământ american şi trebuie să ştiţi, la fel de bine ca şi mine, că pentru indieni, o femeie constrânsă, fie ea prizonieră, servitoare sau soţie, aduce nenorocire într-un wigwam. L-aş fi refuzat oare pe stăpânul meu Passaconaway zi după zi, ca să îndrăznesc apoi să apar printre ai mei purtând fructul unui viol care mi-ar fi proclamat ruşinea? Dacă spun că acesta este fiul meu, înseamnă că aşa este şi că n-am avut decât unul... Şi chiar dumneavoastră aţi ajutat la venirea lui pe lume şi dumneavoastră i-aţi ales numele...este Charles-Henri, micuţul meu Charles-Henri...

— Charles-Henri!

Privindu-l mai de aproape, da, era într-adevăr bietul Charles-Henri, ridicând de sub căciula de blană obişnuita-i privire îngrijorată, pe bună dreptate, de această dată.

— Nu mai înţeleg nimic! De unde ai ieşit, Jenny?

— Din ţinutul tribului Pemacook, de unde am fugit şi apoi de la Gouldsboro.

Aşezate amândouă pe piatra vetrei, Jenny îi povesti vicisitudinile prin care a trecut. Fusese capturată de un şef al indienilor Pemacook, care rătăcea în fruntea unei mici bande.

Ramura Wonolacett, căreia îi aparţineau, se dispersase într-o puzderie de mici triburi după dizolvarea confederaţiei triburilor Narraganssett. Mulţi dintre aceştia, refugiaţi în munţi, duceau o existenţă nomadă în afara timpului. O deplasare îi aducea în apropierea locurilor locuite, un raid le permitea să-şi procure mărfuri, dar nu voiau să facă negoţ cu blănuri, nici să se războiască, ci se mulţumeau să vâneze şi să pescuiască pentru a avea de mâncare. în mijlocul munţilor în care tribul îşi avea ascunzătoarea îşi petrecuse Jenny Manigault anii captivităţii, fără nici o şansă de a trimite veşti alor săi. Fusese încredinţată mamei indianului. în fiecare seară, şeful indian venea în pragul cabanei unde tinerei femei i se încredinţase rolul de servitoare. El îngenunchea şi-i întindea o strachină cu seminţe de dovleac uscate. Acest gest era simbolul marii pasiuni pe care i-o inspirase şi mărturia dorinţei lui înflăcărate. Dacă ea ar fi luat vreo sământă din ofrandă, ar fi înseninat că-l agrea şi consimţea să i se dăruie.

— La început am fost înspăimântată şi convinsă că nu pot scăpa de o soartă oribilă, dar am înţeles repede că totul depindea de mine. Nu mi se va face nici un rău. Refuzul nu-mi va aduce nici o pedeapsă. E surprinzător să descoperi că pentru sălbatici dăruirea femeii bărbatului este fără nici o valoare şi fără savoare chiar, dacă ea nu consimte. în acest domeniu, femeia, care munceşte totuşi din greu, este regină şi stăpână şi nu se sfieşte să-şi facă simţită puterea. Atunci, liniştită, m-am concentrat pe un singur gând: să evadez, să-mi regăsesc copilul şi pe ai mei; aveam încă lapte în sân, iar femeile mă ajutau să-l scot. Mi-am dat repede seama că nu era uşor să fug. Lanţul munţilor din jur părea la fel de pustiu ca la începutul lumii. Bărbaţii plecau în expediţii, dar nimeni nu ajungea până la noi. De două ori, totuşi, au venit vizitatori.

O dată, un grup de războinici indieni, conduşi de seniori din Canada, foarte amabili şi veseli. Auzind vorbindu-se franceza, am fost pe punctul de mă năpusti spre ei cerându-le ajutor. Dar mi-am amintit că în Noua-Franţă, intoleranţa papistaşă era chiar şi mai riguroasă, după cum se spunea, decât în Franţa, şi că familia mea fusese exilată datorită acestor fanatici. Dacă descopereau că sunt hughenotă, m-ar fi luat prizonieră împreună cu englezii şi soarta mea ar fi fost şi mai rea. Atunci, m-am ascuns.

Passaconway a văzut că nu m-am apropiat de compatrioţii mei francezi şi că am fugit de ei făcând totul pentru a-i evita.

Neputând înţelege motivele neîncrederii mele şi-a făcut din nou speranţe, crezând că vede în comportarea mea semnul că încep să-l privesc cu mai multă înţelegere şi mi-a acordat mai multă libertate.

Continuam totuşi în fiecare zi să fac proiecte de fugă, cu inima la capătul râului unde îi lăsasem pe ai mei. Nu pierdeam nici un prilej să culeg informaţii despre căile de a ajunge la ei. Satul a trebuit să se mute, căci o revoltă din sud obliga micile triburi să se alăture sau să se îndepărteze de teatrul de război. Am înţeles că ne deplasasem spre est, deci în apropierea regiunilor de unde fusesem răpită.

Passaconway reconstrui satul pe locul unui vechi sălaş al naţiei lor care, într-o vreme, adăpostise două sau trei triburi. Războinicii abenachi reveniră şi, de această dată, Passaconway li se alătură şi îi însoţi. în timpul absenţei lui am evadat.

Angelica ceruse apă rece, căci Jenny refuzase orice altă băutură şi, de altfel, orice mâncare.

— Am mers, am mers! reluă ea după o tăcere. N-aş putea reconstitui zilele şi nopţile de mers în timpul acestei perioade care n-a fost decât o suită de eforturi epuizante pe care le făceam împinsă de instinctul de supravieţuire şi de dorinţa de a ajunge la Gouldsboro, la ai mei.

Când întâlneam indieni din alte triburi ori mă ascundeam de unii, ori îi întrebam pe alţii şi profitând de o canoe, de un post de negoţ, de o corabie care cobora prin estuarul Kennebecului care m-a lăsat nu departe de Mont-Désert, mi-am atins în sfârşit ţelul mult dorit.

Aşa am ajuns la Gouldsboro, am intrat în sat, mergând de la o casa la alta şi întrebând unde era cea a lui René Garret, soţul meu. Vă imaginaţi mânia, groaza şi decepţia mea mortală când, intrând în locuinţa care îmi fusese indicată drept a sa, am descoperit-o pe acea Bertille, instalată ca stăpână. Copilul, am ştiut imediat că era fiul meu, Charles-Henri. Dar ea era acolo, prefăcându-se că nu mă recunoaşte. Erau şi alte persoane de faţă, care au început să râdă când am strigat şi mi-am dat seama că amestecam franceza cu dialectul indian şi că mă luau drept o indiancă nebună sau beată. Bertille îi rugă să meargă după ajutor. Când am rămas singure, se apropie de mine; ochii îi străluceau cu o expresie crudă şi furioasă, dar se stăpânea. Nu m-am putut împiedica să gândesc că devenise foarte frumoasă. Când fu lângă mine, îmi spuse cu o voce înceată şi şuierătoare: „O să pleci,
Jenny Manigault! Eu sunt acum soţia lui René Garret! Eu! Doar eu! S-a căsătorit cu mine, înţelegi? Iar tu eşti moartă, moartă! Ai înţeles, indiancă ticăloasă!"

Jenny se opri iar, clătinând din cap cu fatalism.

— Aşa a fost ea întotdeauna, vă asigur, zise ea, luând-o pe Angelica martor. Dar să nu credeţi că am suportat în acea zi mai mult decât altă dată. Am apucat-o de păr şi boneţica ei cochetă a zburat în zdrenţe...

Oamenii din Gouldsboro, alergând, au găsit două furii dezlănţuite, mai feroce şi mai sălbatice decât nişte pisici în călduri. A trebuit un oarecare timp ca să-şi dea seama că este vorba de Bertille Mercelot care se bătea cu o indiancă zburlită, jegoasă, cu veşmintele din piele în zdrenţe, cu picioarele goale zgâriate şi care, ridicându-se în sfârşit, le arătase o biată faţă mânjită pe care ardea o privire care nu li se păru, în acea clipă, necunoscută.

Apucându-l pe micuţul Charles-Henri, ea le spuse:

— Sunt Jenny Manigault şi voi mi-aţi luat totul. Soţul, copilul. M-aţi trădat, deci voi pleca! Dar n-o să-l las pe fiul meu acestei desfrânate.. .acestei...

Cu copilul în braţe, ea fugi, luându-l, fără să-i treacă prin minte cuiva s-o oprească sau să alerge după ei. Angelica regreta că René Garret nu fusese la Gouldsboro în acea zi.

— Ba da, era acolo, afirmă Jenny.

Ea-l zărise, la fel de aiurit şi îngrozit ca şi ceilalţi, ajutând-o pe Bertille să se ridice. Imbecilul!

Scârbită, ridică din umeri. îşi recunoscuse soţul. Era chiar el şi totodată altul. Un străin! Soţul, căminul, famiia la care nu încetase să viseze ani de zile, nu mai existau, erau doar fantome pentru ea, tot aşa cum trebuia şi ea să fie pentru ei. După o clipă de tăcere, ea continuă povestirea tristei sale întoarceri.

Seara, aşezată lângă un mic foc pe malul unui râu şi cocând câteva rădăcini pentru a-şi hrăni copilul, o voce se auzi din spatele tufişurilor mişcate de vântul crepusculului.

— Micuţa mea Jenny, micuţa Jenny!

Ea-l văzu ieşind pe bătrânul Siriki, aproape invizibil în penumbră, cu excepţia ochilor şi părului alb. Mărturisi că a fost singura clipă când simţise pumnul dur care îi strângea inima destinzându-se şi lăsase să-i curgă lacrimile.

— îmi amintea copilăria, zilele fericite când ne făcea să râdem şi să dansăm scuturându-şi inelele de aur. Se strecură lângă mine în acelaşi fel în care o făcea odinioară pe ascuns, ca se ne consoleze când surorile mele şi cu mine eram pedepsite. Astăzi, doar el pornise pe urmele mele. De această dată nu-mi aducea dulciuri, nici o batistă curată ca să-mi şterg lacrimile. Dar cu aceeaşi voce profundă şi gravă cu care ne încuraja şi ne certa, a început să-mi vorbească de Wapassou.

îi desenase un plan pe nisip, la lumina focului, ca să poată ajunge acolo, şi nu o părăsi decât după ce îi smulse promisiunea că se va duce acolo pentru a-l încredinţa pe Charles-Henri doamnei Angelica.

— Am înţeles ce intenţie avea... Eu trebuia să mă întorc în pădure şi bietul Siriki ştia şi el că nu aveam încotro. Dar nu-mi puteam târî copilul în această aventură şi-mi indica o soluţie, o cale de salvare: dumneavoastră, doamnă Angelica. Atunci am prins curaj şi iată-mă!

Se ridică împreună cu băiatul, care stătuse liniştit lângă ea mestecând o rădăcină de jojoba în timp ce ea povestea.

— O cunoşti pe doamna Angelica, nu-i aşa, Charles- Henri? îl întrebă ea. Eşti fericit că te-am adus până la ea aşa cum ţi-am promis? O cunoşti, nu-i aşa?

îi mângâie obrazul, privindu-l cu admiraţie şi disperare.

Micuţul ridică ochii spre Angelica şi schiţă un surâs căci, într-adevăr, o recunoştea.

— Oh, vă iubeşte! exclamă biata mamă. Este prima data când îl văd surâzând! Ce fericire! Pot să vi-l încredinţez. Iată-1! Ştiu că cel mai bun lucru care i se poate întâmpla este să trăiască sub protecţia şi înconjurat de afecţiunea dumneavoastră.

Primul lucru la care se gândi Angelica, dezorientată de această decizie, fu discuţia pe care va trebui să o poarte cu domnul Manigault, care nu

dorea să se ocupe de nepotul său, dar care n-ar fi acceptat niciodată ca acesta să fie crescut de papişti.

— Jenny... gândeşte-te!... Fiul tău s-a născut în religia reformată. Este protestant şi noi suntem catolici.

— Ce importanţă are!... Să-l trataţi ca pe fiul dumneavoastră e tot ce vă cer.

Deodată fu cuprinsă de frică, ţipând, plângând.

— Vă implor! Nu mă refuzaţi din cauza acestor prostii legate de religie! Luaţi-1! Creşteţi-iî Creşteţi-l aşa cum vreţi, numai să scape odată de blestemul de a fi hughenot. Ajunge cu atâta Biblie şi intransigenţă. Religia reformată ne-a adus destule nenorociri. Din cauza ei s-au întâmplat toate. Necazurile şi persecuţiile care ne-au otrăvit tinereţea, exilul şi acum... Iată ce-am ajuns trăind pe pământ american. N-aş fi vrut să plec din La Rochelle... îşi cuprinse faţa cu mâinile. La Rochelle! La Rochelle! murmură ea plângând ca un copil.

— Bine, zise Angelica, dorind s-o consoleze pe biata fată, nu-l vom abandona pe Charles-Henri, îţi promit. Dar tu, Jenny, ce ai de gând să faci? Care sunt intenţiile tale?...

Tânăra o privi mirată.

— Mă întorc acolo! La tribul meu.

— La Wonolancett?

— Da, la stăpânul meu.

— Jenny, e o nebunie. Ai fugit şi cine ştie dacă stăpânul tău nu te va pedepsi omorându-te?

— Să mă omoare! Aş muri de bunăvoie de mâna lui (surâse), dar nu mă va omorî.

— Dar, Jenny, este imposibil! Nu poţi să te gândeşti ca tu, născută în Europa, în regatul Franţei, într-o familie nobilă, să-ţi petreci toată viaţa într-un ***wigwam,*** prizoniera sau concubina unui indian Sagamore.

— De ce nu?

— Dar, Jenny, repetă Angelica nemaigăsind argumente... sunt foarte murdari!

Jenny îşi privi cu indiferenţă zdrenţele de piele, mâinile, braţele, mocasinii care degajau un miros acru.

— Oh! nu e decât grăsime de urs, răspunse ea. Protejează de insecte vara, şi iama încălzeşte şi te apără de muşcătura frigului.

închise ochii şi un surâs îi lumina faţa.

— Astăzi, nu alt vis l-a înlocuit pe cel care, înfipt în mine ca un cârlig dureros, mă împiedica să trăiesc, mă făcuse să pierd ritmul zilelor şi anilor şi, mai ales, îmi ascundea frumuseţea unei iubiri tăcute, constante, neclintite^ care nu înceta să ardă lângă mine fără ca eu să-mi dau seama. îi datoram acestei iubiri nu numai viaţa, dar şi faptul că mă aflam onorată, răsfăţată, îngrijită, fericită.

Atunci, în locul gol al vechiului meu vis, fals, steril şi distrus, s-a instalat altul. Invadându-mi treptat inima, el mi-a dat forţa să urmez sfaturile lui Siriki, să fac acest efort suprem ca să-mi îndeplinesc îndatoririle faţă de acest biet copil. Am mers de la o etapă la alta, înaintând în ciuda iernii, stăpânită de gândul că după ce voi ajunge în fort şi vă voi încredinţa copilul, mă voi putea întoarce la recompensa mea. Aceea care mă aşteaptă în inima pădurii. Mergînd fără încetare, fosta mea existenţă se detaşa de mine. îl revedeam pe Passaconaway, perseverenţa cu care venise anotimp după anotimp,

întinzându- mi strachina cu seminţe uscate de dovleac care exprima intensitatea dorinţei sale, fără să se lase descurajat de refuzul meu. îl comparam cu celălalt, „fermecătorul" Garret pentru care cei din La Rochelle mă invidiau, şi mă miram cum de reuşisem să mă conving că făcusem cea mai bună partidă din oraş, fără să fi putut recunoaşte, de vreme ce era fermecător şi bun, după cum se spunea, că îl detestam.

Militar seducător, care mă sedusese cu prestanţa lui şi soţ plin de atenţii şi de curtoazie ziua, noaptea se transforma într-un individ grosolan, care-şi satisfăcea cu lăcomie dorinţele, fără să ţină cont de ale mele, nici de faptul că uneori mă rănea.

Dar acum acest trecut a fost şters. N-a existat niciodată. Şi visez. Visez la seara în care mâna mea se va întinde spre strachina oferită pentru apune capăt lungii aşteptări a stăpânului meu Passaconaway. Visez la corpul lui vibrând de pasiune.

Deschise ochii şi o privi pe Angelica sfidătoare, dar hotărâtă şi cinstită.

— Ştiu la ce vă gândiţi, doamnă Angelica, şi vă înţeleg reticenţele. Dar de un lucru sunt sigură: îmbrăţişările acestui sălbatic nu vor fi niciodată atât de dureroase ca ale cretinului de Garret!

în acel moment, Honorine intră alergând în sală şi, recunoscându-l imediat pe Charles-Henri, îl strigă veselă. Micuţul se îndreptă repede spre ea.

Jenny îi privi de departe pe cei doi salutându-se strângându-şi mâinile, sărind de pe un picior pe altul încântaţi.

Privirea ei tragică reveni asupra Angelicăi. _

— Adio, strigă ea. Adio, doamnă Angelica! îi mulţumesc cerului că mi-a permis ca ultimul chip pe care îl văd înainte să părăsesc pentru totdeauna locul meu natal să fie al dumneavoastră!

Se întoarse şi ieşi din cameră fără să alerge, dar cu prestanţa şi supleţea specifică indiencelor.

Angelica, încă stupefiată, înaintă grăbită dorind s-o reţină, dar nu putu să o ajungă din urmă. Când ajunse la intrarea în fort, nu văzu decât un grup de familii indiene care se îndreptau spre pădure.

Jenny se amestecase probabil printre femeile care duceau copii şi provizii, urmându-i pe războinici, şi Angelica n-a putut s-o recunoască.

Dacă Angelica ar fi putut să o ajungă din urmă pe biata Jenny, ar fi încercat să o convingă că prezenţa ei era necesară pentru băieţelul care avusese deja o viaţă destul de grea.

Reveni încet în sala care era goală la această oră şi tresări de uimire zărindu-le pe doamna Jonas şi pe nepoata sa Elvire care stăteau pitite lângă şemineu. O priviră pe Angelica vinovate.

— Eraţi aici? întrebă ea. De ce nu v-aţi arătat? Aţi văzut cu cine stăteam de vorbă? (Ele dădură din cap.) Era biata Jenny. Aţi fost prietenele ei în La Rochelle, aţi fi putut mai bine decât mine să o convingeţi să rămână lângă noi.

Dar, privindu-le, Angelica înţelese că fuseseră paralizate de oroare, de jenă, văzând-o pe cea care revenise.

— N-am procedat bine, nu-i aşa? spuse doamna Jonas.

— Nu.

Angelica se aşeză.

— Doamna Jonas, dumneavoastră care sunteţi atât de bună! Nu înţeleg...

— A fost peste puterile mele!

— N-aş fi avut curajul să o abordez, murmură Elvire.

— Coreligionara voastră!

— A căzut victima unui păgân, gemu doamna Jonas.

— Nu încă, murmură Angelica.

Ele n-o auziră şi ea renunţă să le mai explice. Era mai bine pentru biata Jenny, după decepţia usturătoare de la Gouldsboro, că nu le văzuse.

Doamna Jonas plângea în batistă.

— Îi cunosc pe Manigault. Sarah n-o va ierta niciodată, iar tatăl său o va ucide.

— înţelesese acest lucru. Nu se va mai întoarce niciodată la tatăl său.

Doamna Jonas plângea în continuare.

—E mai bine aşa, spuse ea.

—Da, aveţi dreptate.

Se gândea la Jenny Manigault şi la metamorfozele pe care Ic suferise din cauza acestei tragedii, o tragedie care le pândeşte pe toate femeile din lume, răpirea.

Născută într-un mediu privilegiat, ea n-ar fi fost expusă unui astfel de risc dacă n-ar fi fost persecuţiile religioase. Viaţa ei suferise o schimbare radicală. Fugise cu familia în America. îl născuse pe fiul ei. Apoi, fusese răpită de o bandă de indieni abenakis care crezuseră că e englezoaică. Ar fi putut la fel de uşor să fie răpită de indienii irochezi pentru că era franţuzoaică. O răpiseră pentru că era femeie şi pentru că îi plăcuse şefului lor.

Dezrădăcinată brutal, smulsă dintr-o existenţă pe care o considera perfectă, aruncată într-o viaţă în care totul o speria, nu fusese totuşi maltratată. Şi treptat, în inima pădurii, printre aceşti sălbatici care râdeau şi trăiau după bunul lor plac, descoperise pasiunea, dorinţa, plăcerea corpului şi, abandonându-se, acest lucru îi va umple viaţa şi va şterge restul.

Un pat fu instalat în camera mare unde dormeau gemenii. Camera Honorinei nu era departe. Charles-Henri, înconjurat de o familie numeroasă, va fi liniştit de afecţiunea celorlalţi.

Elvire aduse pentru Charles-Henri hainele băieţilor săi devenite prea mici pentru aceştia. Băiatul îmbrăcă cuminte lunga cămaşă de noapte care îi fusese dată şi se întinse în pat. îşi va mai aminti el oare de indianca de care fusese adus, care îi dăduse să mănânce rădăcini coapte în cenuşă, pe malul apei, şi care îl strângea în braţe plângând? O regreta el? Se întreba el oare ce se întâmplase cu ea, el, care noaptea trecută dormise printre sălbatici şi acum dormea iarăşi în aşternuturi curate?

— Sunt aproape convinsă că a simţit că era mama lui, spuse Angelica Yolandei care se ocupa de sugari. Copiii au un simţ aparte când vine vorba de aceste lucruri. Sunt sigură că e trist. Dar s-a obişnuit să fie mutat dintr-un loc într-altul.

îl înveli privindu-l cu atenţie.

„Ai avut întotdeauna curaj, se gândi ea. Ai traversat Atlanticul cu noi, în pântecul mamei tale. Ai fost primul copil născut la Gouldsboro, eu te-am botezat. Te vom apăra şi nu vei fi niciodată lipsit de

sprijinul nostru. Vei avea şansele tale, îţi promit. Nu vei putea spune că regreţi că te-ai născut."

Honorine se înţelegea bine cu Charles-Henri. Era mai mic decât ea, dar se jucau cu plăcere împreună. Totuşi, includerea lui definitivă în familie trezi în ea aceeaşi amărăciune ca şi venirea gemenilor, cu care însă avusese timp să se acomodeze.

— Nu-ţi eram de ajuns numai eu? o întrebă ea pe Angelica, de ce trebuia să te încurci cu toţi aceşti copii?

— Draga mea, puteam să-l abandonăm pe Charles-Henri? Indianca l-ar fi dus să trăiască printre sălbatici.

— Era norocos. Aş fi vrut să fiu în locul lui. Şi acum, el, ei, toţi mi-au luat locul.

Angelica râse şi-i mângâie fruntea şoptind „Draga mea! Draga mea!" până când micuţa cedă şi se cuibări în braţele ei, lăsându-se legănată.

— Draga mea, tu ai venit înaintea lor.

— Da, dar acum nu te mai ocupi decât de ei. Le vorbeşti, îi legeni.

— Dar şi ţie îţi vorbesc, şi pe tine te legăn.

începură să râdă împreună.

De la o vreme, somnul copiilor începu să fie chinuit de coşmaruri. Honorine începu să viseze un chip de femeie care o privea plină de atâta răutate încât copila rămânea împietrită ca un iepure în faţa unui şarpe. Această femeie îi făcea promisiuni înspăimântătoare: „De data asta, pe tine te voi aştepta. Este cea mai bună cale să mă răzbun pe ***ea***! ***De data asta*** nu-mi mai scapi!"

Honorine se trezea scăldată de sudoare, paralizată...

„Doamna Lombarde! Doamna Lombard, otrăvitoarea!"

Urla în somn.

— Am văzut-o! Am văzut-o! Va da foc la Wapassou... Vor să-mi ardă casa, jucăriile şi camera şi tot!...

— Dar cine, cine? încercau în zadar să afle de la ea Angelica, Joffrey, doicele, Don Alvarez al cărui apartament era la acelaşi etaj şi santinelele care se strânseseră venind în fugă lângă patul ei.

— Femeia cu ochii galbeni... Are părul negru ca nişte şerpi...

începea o descriere care o înspăimânta pe Angelica.

„S-ar crede că o descrie pe Ambroisine, ducesa de Maudribourg, posedata. Dar ea n-a văzut-o niciodată! (Frica sporea.) Este oare posibil ca oribila creatură să reapară în vise? Ca spiritul ei să vină să-i chinuie copilul ca să se răzbune?"

Honorine spunea că în spatele femeii cu ochii galbeni se afla un bărbat negru. El nu făcea nimic. Era ca o fantomă, dar ea îl asculta... Era un iezuit!

Iată ce se întâmplă când vorbeşti în faţa copiilor, îşi spuseră ei. Mai ales când aceştia au o imaginaţie atât de activă ca această copilăcare pare să audă totul.

îşi mai amintea încă de întâmplarea cu vizionara din Quebec. De câte ori nu vorbiseră despre asta fără să ţină seama de copilul care asculta!

Femeia demon din Acadia şi omul negru care stătea în spatele ei, care pentru unii îi reprezentau pe

Joffrey de Peyrac în spatele Angelicăi, iar pentru alţii, care văzuseră lucrurile de aproape, pe Ambroisine de Maudribourg şi pe confesorul şi îndrumătorul ei, părintele d'Orgeval pe care irochezii îl numeau Hatskon-Hontsi, omul negru.

Trebuiau iarăşi să repete aceeaşi poveste? Vizionara, sora Madeleine, recunoscuse oficial că nu Angelica era femeia demon din Acadia.

Ambroisine era moartă şi îngropată. Părintele d'Orgeval deasemenea.

Opinia francezilor canadieni, foarte porniţi împotriva lor, se schimbase radical. Asemenea unui taur care nu mai vede agitându-se în faţa lui capa roşie, îndepărtarea iezuitului permisese oamenilor să îşi recapete sângele rece şi raţiunea, iar contele şi contesa de Peyrac petrecuseră la Quebec o iarnă agreabilă.

Oare nu era decât o remisie? Nu era totul rezolvat, încheiat, tranşat? Erau victima unei iluzii, unui miraj încă periculos, atunci când, din vârful donjonului de la Wapassou, în zilele reci de iarnă, strângându-se în braţe, contemplau cu o bucurie nemărginită pământul „care le fusese dat"? Sentimentul că au câştigat, că au triumfat peste duşmanii lor şi peste cele mai mari obstacole era oare fals?

Nu.

Angelica era sigură că influenţele malefice ale morţilor sau ale viilor nu mai aveau putere asupra lor, nu le mai puteau face rău. Cele mai sinistre comploturi nu puteau să-i mai atingă. Ei erau mai puternici, de neatins.

Aproape că se supăra pe Joffrey pentru că nu răspundea îndoielilor ei într-un mod vehement, cu tărie. Ar fi preferat să-l vadă izbucnind în râs în faţa temerilor ei legate de Ambroisine.

— Spune-mi, îi ceru ea într-o zi prinzându-l de amândouă braţele pentru a-l putea privi în faţă. E posibil ca într-o zi „ei" să reînvie?

El îi cuprinse faţa în palme şi o sărută pe buze.

Se mulţumi să-i răspundă că, Slavă Domnului, nu era profet. Viaţa îi dăduse destule roluri dejucat fără să-l mai adauge şi pe acesta.

Ea era mai predispusă spre astfel de lucruri şi de aceea nu rămânea indiferent la presentimentele ei sau la visele lui Honorine. Nu trebuia să uite că treceau prin cea mai dură iarnă: corpurile şi spiritele obosiseră.

Rafalele de vânt slăbeau rezistenţa şi răbdarea, amintind fără încetare de fragilitatea oamenilor expuşi în faţa intemperiilor, iar atacurile indienilor perturbau ordinea muncilor şi chiar a rugăciunilor.

Angelica îi pregăti fiicei ei amestecuri de ceaiuri calmante.

Nu era de acord cu cei care credeau că nopţile agitate ale lui Honorine erau cauzate de prezenţa lui Charles-Henri care trezise în ea gelozia ascunsă la adresa micuţilor. Poate şi acesta era un motiv, dar nu singurul.

Angelica rămânea convinsă că Ambroisine îi apăruse în vis lui Honorine. Profitând de o slăbiciune, de gelozia copilei, de altfel naturală, spiritul femeii-demon reapăruse printre ei şi o chinuia pe fiica ei pentru a se răzbuna. Poate că pândea de mult timp acest moment şi, dintr-odată, ca un vampir, revenea!

Oare Joffrey de Peyrac bănuia acest lucru? Acesta să fie motivul pentru care tăcea când îi vorbeau despre coşmarurile lui Honorine?

în orice caz, Angelica ştia că şi el considera că aceste manifestări nervoase nu erau numai exteriorizarea geloziei profunde şi maladive a fetiţei.

Din nefericire pentru copilă, lumea vorbea fără ca Angelica să poată interveni pentru a pune capăt comentariilor. Cei din jur spuneau: „E geloasă! Nu-şi iubeşte fratele şi sora!" şi o priveau cu ochi mari, încercând s-o corecteze: Trebuie să fii bună....

Honorine, care părea că se simte mai bine, se întristă... dar apoi se linişti iarăşi şi păru că-şi regăseşte veselia.

Era ascultătoare, dispărea, dar reapărea la orele de masă, după ce se spălase pe mâini şi pe faţă. La fel, apărea la ora de culcare, fără să fie nevoie s-o caute până în pod. Pe scurt, era cuminte „de pus la icoană", ceea ce însemna pentru cei din jur că nu deranja pe nimeni şi nu se mai vorbea despre ea. Acest lucru ar fi trebuit, dacă n-ar fi fost atâtea de făcut, să trezească suspiciuni şi să pună în evidenţă faptul că nimeni n-o vedea în timpul zilei.

Constatare care, cu puţină reflecţie şi prudenţă, ar fi dus la concluzia că micuţa se ascundea prin vreun cotlon secret unde se ocupa de lucruri misterioase dar pline de importanţă.

într-o dimineaţă, Angelica auzi ţipătul ascuţit al unei femei. Apoi un altul, şi un altul. Aceste exclamaţii veneau de la voci diferite, dar aminteau amestecul de stupoare, panică, groază din ţipătul Elvirei atunci când, în prima iarnă petrecută la Wapassou, o descoperise pe Honorine, care, cu ajutorul complicelui ei, micuţul Thomas, îşi făcea o coafură ca a irochezilor după ce îşi tăiase părul.

Ţipătul venea din camera gemenilor. Pentru că lăsaseră nesupravegheat un moment domeniul acestora, femeile descoperiseră din prag un spectacol care le făcea să plătească scump pentru neglijenţa lor.

Honorine îşi tăiase iarăşi părul. Dar numai într-o parte. Ţinând într-o mână o meşă soioasă şi arămie şi în cealaltă o pensulă, se cocoţase la înălţimea pătuţurilor lui Gloriandre şi al lui Raimon-Roger foarte atenţi la sora lor.

Lângă pătuţ se afla un recipient de piele plin cu clei de peşte. Honorine ungea cu pensula craniul lui Raimondeau încercând să lipcască meşa ruginie din părul ei. Honorine ar fi preferat să-şi termine treaba înainte de apariţia atâtor curioşi.

Se chinuise mult. îşi tăiase singură părul, de aceea era tăiat numai într-o parte. Ea fabricase recipientul de piele cu clei de peşte.

Unde? Când? Cum?

Era treaba ei şi aşa va rămâne. Reuşise să urce recipientul la etaj fără să-l verse. Era foarte bun cleiul de peşte, cam mirositor, dar inofensiv pentru micul Raimon-Roger care se scălda în el, la fel ca şi Gloriandre.

După ce fu privit cu groază la început, spectacolul stârni râsul. Era mai bine aşa decât să se transforme într-o dramă. Toţi simţeau că intenţiile fetiţei, stângace şi neclare, nu erau rele.

Totuşi, râsul o răni mai mult decât reproşurile căci era conştientă că muncise din greu mai multe

zile pentru a pune în practică o idee mirifică şi generoasă.

Strigă:

— Vreau să vină tata! Unde este tata?

Joffrey de Peyrac era plecat în afara fortului şi nu avea să revină decât seara. Honorine trebuia să se descurce cu toate aceste femei. Şi, fireşte, se gândi ea, prima întrebare va fi: „De ce ai făcut asta?".

Le-o luă înainte:

— De ce râdeţi? Raimon-Roger e mulţumit. îmi va mulţumi când va creşte. Cum îndrăzniţi să-l lăsaţi cu capul chel când ştiţi că irochezilor nu le plac oamenii chei şi că îi omoară când îi găsesc. M-am gândit că ar trebui să aibă părul meu pentru că e roşcat ca mine.

Oamenii mari nu percep repede lucrurile evidente. Şi iată că în loc să o felicite, încercau sa-i explice că trebuia să aştepte ca Raimon-Roger să aibă părul lui. Părul nu poate fi lipit. Trebuie să aparţină persoanei respective...

— Nu-i adevărat. Am văzut-o pe doamna de Ville-d'Avray cum îşi scotea părul seara şi pe doamna de Frontenac şi chiar pe guvernatorul Paturel!

— Dar acelea sunt peruci!

— Ei bine, i-am făcut o perucă! De ce să aşteptăm să fíe omorât?

în faţa liniştii cu care fură primite cuvintele ei şi a râsului înfundat, copila fu cuprinsă de descurajare şi apoi de mânie, încercă să iasă plângând. Angelica o prinse. Honorine plângea în hohote.

— Fac tot ce pot ca să-ţi demonstrez... că îi iubesc...şi... lucrul ăsta nu-ţi place... nu-mi iese...

Angelica încercă să o liniştească. Honorine avusese intenţii bune. Fabricase un clei de peşte remarcabil, păcat de părul ei, dar va creşte la loc, nu era prima dată, începeau să se obişnuiască. Raimondeau, când va fi mare, va fi foarte emoţionat să afle ce a făcut sora lui mai mare pentru el. Angelicăi îi veni o idee: mulţumită iniţiativei lui Honorine, va face o pomadă pentru a unge craniul lui Raimondeau ca să-i facă părul să crească mai repede...

Şi... Din părul lui Honorine sacrificat vor încerca să confecţioneze o mică perucă.

Erau deci de acord cu ea. Atunci de ce o certaseră? De ce au râs de ea?

După ce copiii fură spălaţi, doicile, pline de remuşcări, veniră să-şi ceară scuze şi să o ia la plimbare.

La întoarcere, copilul era liniştit. Şi viaţa îşi relua cursul...

33

„Ea a plecat!"

Angelica se ridică brusc. Aşezată la birou, adăuga câteva rânduri scrisorii pe care o începuse către fii ei şi la care scria în momentele ei de linişte.

Această linişte fusese traversată brusc de o idee nebunească şi teribilă:

— Ea a plecat!

Furtuna începuse de dimineaţă, sporind întunecimea lungă a zilelor. Pentru a se proteja cât mai bine de vânt şi a atenua zgomotele dementiale de afară, fuseseră astupate toate ferestrele. Urmau cu siguranţă una sau două zile bune de retragere în vizuină.

Ce idee îi traversase deodată sufletul ca un fulger? Auzise, era sigură, vocea lui Honorine care o striga de afară, printre rafale.

— Mamă! Mamă!

Angelica îşi va aminti mai târziu cu nelinişte de impulsivitatea ei oarbă, şi, cu greu, de felul în care coborâse în viteză scările, traversând sălile fără să vadă pe nimeni şi fără să fie văzută de nimeni. îşi pusese cizmele, îşi aruncase o manta pe umeri, dar uitase să-şi pună mănuşile. Ieşise în curtea interioară, ajungând cu greu la o poartă din palisadă pe care o descoperi întredeschisă, ceea ce nu era normal pe întuneric şi pe furtună şi îi întări convingerea că presentimentul ei era adevărat, dar şi îngrijorarea pentru Honorine.

„A trecut pe aici! Nu am nici o secundă de pierdut!..."

înainta în ciuda faptului că orice mişcare era aproape- imposibilă într-un univers de vârtejuri sufocante, de rafale furioase de vânt care te doborau. Fustele i se îngreunau. Se împiedica şi cădea.

Nu-şi mai simţea mâinile goale.

Se opri speriată:

— Ce caut aici? Nu, Honorine nu plecase! Nu avea nici un motiv să plece!

Atunci ce nebunie pusese stăpânire pe ea pe când stătea liniştită la masa de scris? Cine o împinsese la o astfel de nebunie?

O cuprinse frica, mai mult mentală decât fizică. încă nu se temea că se rătăcise şi că nu se va mai putea întoarce sau că va degera.

„Gândeşte-te, îşi spuse ea! Stăpâneşte-te!..."

Atunci, auzi din nou vocea, de data aceasta mult mai reală:

— Mamă! Mamă!

Vocea plângea printre rafalele viscolului. Angelica înaintă, alergând cu greu.

— Honn', Honn'...

Nu reuşea să pronunţe numele până la capăt. Buzele îngheţate refuzau să se mişte. Strigătul ei era răguşit, nearticulat.

— Honn'! Honn'!...

Când o găsi, copila era deja pe jumătate acoperită de valuri de zăpadă care ar fi îngropat-o în cele din urmă.

Cu degete amorţite, Angelica o scoase din zăpadă, pipăind; găsise capul neacoperit a lui Honorine. Fetiţa era îmbrăcată în haine băieţeşti.

Luptând împotriva zăpezii agăţase cu toate forţele ce putuse, fără să fie sigură, ca într-un coşmar, de ceea ce ducea în braţe strângând la piept. Dar era vocea lui Honorine care se auzea:

— N-am găsit decât un iepure în capcană!...

Lacrimile îi îngheţau pe obraji... Era adevărat că plecase, că
avusese ideea nebunească să verifice capcanele pe o vreme ca asta.

Acum trebuia să se întoarcă spre adăpost înainte să îngheţe. Şi de această dată i se făcu frică. Nemişcată în întunericul dens, zdrelită de săgeţile de gheaţă, nu ştia încotro s-o apuce. Urmele i se şterseseră. în jurul ei nivelul zăpezii creştea.

Să o ia la dreapta sau la stânga?

O ţinea pe Honorine în noaptea furtunoasă ca altădată, când bântuia prin păduri urmărită de soldaţi. O simţea tremurând slăbită ca şi ea de vântul

care te îngheţa până la os. îi veni o idee: să apeleze la îngerul protector al lui Honorine!

—E timpul să mă ajutaţi, părinte! Lesdiguieres! Lesdiguieres!

Porni la întâmplare, clătinându-se, şi după câteva clipe se lovi de rădăcina unui copac: trebuie că se afla la liziera micii păduri... Rădăcinile noduroase ale unui brad pe jumătate dezrădăcinat formau împreună cu ramurile sale mai joase acoperite de zăpadă o boltă deasupra unei găuri în care Angelica aproape căzu, apoi se târî. Era un adăpost.

Cât timp, câte zile va dura furtuna? Absenţa lor va fi simţită în fort!... Chiar şi cei mai bine antrenaţi oameni nu s-ar fi putut aventura afară. Şi dacă ar fi facut-o, s-ar fi rătăcit. Joffrey i-ar fi condus. Din vina ei ar pieri!...

Furtuna dura de zece minute sau de o oră sau de mai puţin?... Angelica nu credea că închisese vreun ochi. Privind prin intrarea în adăpost, văzu un cer de argint negru, dar senin. Honorine şopti:

— Vântul s-a stins, spuse ea cu o voce mirată.

Angelica se târî spre marginea adăpostului. Zăpada îi
îngheţa gâtul, dar nu conta.

Nu-i venea să-şi creadă ochilor: o semilună de argint strălucea pe cer. Angelica şi fiica se strecurară afară. Puţin mai jos se zărea forma solidă şi pătrată a fortului Wapassou cu întăriturile lui, o adevărată insulă de pace şi de căldură, cu lumini ici şi colo care scânteiau.

Urmele lor erau încă vizibile, de-abia acoperite de o pudră. Un vânt cu rezonanţe de harpă sufla încă, dar cu singurul scop, s-ar fi putut crede, de a îndepărta pudra de pe suprafaţa îngheţată pentru a face avansarea mai uşoară.

Acum ştia în ce djrecţie să se îndrepte. Nu trebuia decât să coboare spre fort. în timp ce mergea, Angelica simţea topindu-se zăpada de pe umeri şi din păr, Căldura corpului ei o dizolva. îi era cald şi mâna cu care o ţinea pe Honorine ardea.

— Cum de-ai ştiut că plecasem? întrebă Honorine, revenindu-şi.

— Am ştiut... ce mai contează. Am ştiut. Pentru că sunt prea legată de tine. Dar nu e un motiv să mă mai sperii aşa. Este forte rău ceea ce ai făcut, Honorine!!

Fetiţa plecă ochii în pământ. începea să-şi dea seama de faptele ei. Dar nu se lăsa niciodată atunci când ceva o interesa.

— Cine era domnul pe care l-ai strigat în timpul furtunii?

Angelica îi strigase deci numele jtare?

— Părintele de Lesdiguieres. îngerul care a venit la naşterea ta.

— Există deci îngeri peste tot?

— Da, există îngeri peste tot, încuviinţă Angelica la capătul puterilor.

Descoperiră urma drumului care conducea până la curtea interioară şi poarta prin care ieşiseră. Angelica alunecă în curtea care era acum plină de lume căci toţi vroiau să profite de acalmia instalată atât de brusc pentru a-şi relua munca întreruptă de furtună.

Angelica nu avea chef nici să vorbească, nici să răspundă la întrebări şi făcu în aşa fel încât să nu fie nevoie.

O văzură traversând curtea rapid, cu o expresie severă, trăgând-o după ea pe Honorine care era îmbrăcată în haine băieţeşti şi ţinea în mână un iepure alb.

În casă, aruncă o privire pendulei, dar aceasta părea că se oprise, căci altfel ar fi însemnat că întreaga expediţie nu durase mai mult de o jumătate de oră.

în cameră se aşeză pe un fotoliu cu spătar ţinând copilul pe genunchi. Era obosită, o oboseală neobişnuită pe care nici somnul, nici odihna nu o puteau înlătura. Trebuia să aştepte.

Se întâmplase ceva. Dar nu ştia încă sigur ce, nici nu se putea felicita. Şi mai ştia că miracolele nu se întâmplă decât atunci când forţele de distrugere se dezlănţuie. începuse oare lupta invizibilă?

Treptat, această stare de oboseală se risipi şi bucuria de a o strânge pe Honorine vie în braţe, de a fi ajuns la timp, de a fi fost prevenită la timp, o invadă.

— Ce vroiai să faci cu iepurele?

Honorine ezită. Dintre mai multe explicaţii, o alese pe cea mai importantă.

— Vroiam să-l aduc lui Gloriandre sau lui Raimon- Roger... Dar n-am găsit decât unul... Pentru ei trebuie mereu două lucruri. Cealaltă capcană era mai departe şi nu mai vedeam drumul...

Şi cum Angelica nu zicea nimic, se ridică dezamăgită:

— Fac tot ce pot ca să-ţi demonstrez că îi iubesc, dar nu mă crezi!

— Şi eu fac tot ce pot ca să-ţi demonstrez că te iubesc, spuse Angelica, dar tu refiizi să mă crezi.

Honorine coborî de pe genunchii ei. Tristeţea pe care o simţise în vocea Angelicăi o bulversase. După ce o privi drept în faţă, îi luă mâinile cu un aer serios ca atunci când le dădea lecţii gemenilor.

— Ba da, te cred, biata mea mamă, spuse ea, acum te cred. Ai venit să mă cauţi prin furtună aşa cum te duci după un câine nerod. Dacă n-ai fi venit... n-aş fi putut să găsesc drumul spre casă.

Această mărturisire o costa.

îşi lăsă capul pe genunchii Angelicăi şi rămase mult timp aşa, cu faţa ascunsă. îşi amintea cu ce mândrie găsise iepurele. Dar şi cât de rău se simţise când înţelesese că zăpada o va acoperi şi că de data aceasta comisese o teribilă prostie în timp ce se lupta cu zăpada şi cu vântul.

Se gândise: „Ce bine e acasă! Vroia cu orice preţ să se întoarcă acasă. E cald şi tu, mamă, mă aştepţi, şi n-o... n-o să mai pun niciodată capcane... le urăsc..."

Se simţise trădată de natura pe care o considerase până atunci un aliat... Zăpada era duşmănoasă... ce uşurare, ce fericire, când o auzise strigând-o: „Honn'...," când o zărise venind spre ea, prin furtună, pe mama ei.

Această visare dură mult timp.

Brusc, ridică fruntea dezvăluind un surâs plin de lumină:

— Sunt fericită, spuse ea, căci acum voi putea să plec ***cu adevărat.*** înainte n-aş fi avut curajul.

— Ce ne mai pregăteşte? îl întrebase Angelica pe Joffrey. îi povestise de escapada lui Honorine care părăsise fortul
ca să se aventureze în pădure şi să caute blană pentru Raimondeau şi Gloriandre. Cel puţin aşa îi spusese!

— A vrut să-şi testeze curajul, spuse el, să-şi măsoare forţele. Schimbă tonul şi îşi îndreptă toată atenţia asupra Angelicăi adăugând blând: Şi dragostea mamei ei.

Şi acum, el o ţinea pe genunchi pe iubita lui, pe soţia lui misterioasă şi de neînlocuit. Se simţea egoist pentru că îi iubea slăbiciunea care i-o făcea mai accesibilă apropiindu-i. Ar fi vrut să o liniştească deşi ştia că era peste puterile lui.

Angelica îi spuse că Honorine îi promisese că nu va mai fugi. Şi totuşi îi lansase acea replică:

— Acum, voi putea să plec cu adevărat.

Joffrey o strânse pe Angelica în braţe şi o legănă, încercând să-i transmită prin strânsoarea braţelor puţin din forţa care le permite bărbaţilor să înfrunte luptele pe care le privesc mai mult ca o dovadă a valorii lor decât ca pe o durere, fără să iasă din ele cu inima frântă ca ele, femeile.

— Destinul, destinul, îi spunea el. Fiecare trebuie să-l ducă pe al lui... Acest copil şi-l ia în mâini pe al său. Nu putem să-l îndeplinim noi în locul lui. Putem numai să-l ajutăm.

Dar, ca şi în cazul lui Honorine, ştia că vorbele lui nu erau de ajuns şi nu o consolau...

Rămaseră câteva zile aşteptând să afle intenţiile lui Honorine şi gândul la ceea ce se petrecea în capul acestei copile eclipsa celelalte griji şi evenimente din viaţa la fort.

într-o seară, Yann Le Couennec, scutierul, veni să îi anunţe, încercând să rămână serios, că Honorine „le cerea o audienţă".

— Ce ne-a mai pregătit încă? repetă Angelica plină de teamă.

Amândoi o priviră intrând, serioasă. Ceruse să îmbrace rochia ei pentru zilele de sărbătoare.

— Vreau să plec, spuse ea. Am lucruri importante de făcut şi trebuie să mă pregătesc. Vreau să merg la Montreal la domnişoara Bourgeoys, vreau să învăţ să scriu şi să cânt, şi aici nu voi reuşi niciodată.

PARTEA A ŞASEA *DRUMUL SPRE*

MONTREAL 34

în acea primăvară, caravana se porni de îndată ce fu posibil. Trebuiau să plănuiască pentru vară o călătorie spre Sf. Laurenţiu şi să ajungă de data aceasta până la Ville-Marie pe insula Montreal pentru a o lăsa pe Honorine la şcoala condusă de Marguerite Bourgeoys.

La Gouldsboro, o scrisoare trimisă de Molines Angelicăi o informa pe aceasta că în urma anchetei desfăşurate în căutarea fratelui ei, Josselin de Saneé, era sigur că acesta se stabilise în urmă cu mai mulţi

ani în Noua-Franţă, reîntorcându-se în patria sa, Franţa, şi la religia sa, catolicismul, dar sub un nume fals, lucru care explica de ce ea nu auzise niciodată vorbindu-se de el în timpul primei lor călătorii.

Un valon din Long Island îi furnizase lui Molines aceste informaţii preţioase permiţându-i să-l urmărească pe acest Jos du Loup până la Sorel, şi mai târziu până în aşezarea unde se găsea în prezent, înconjurat de familia sa şi unde era cunoscut sub un nume puţin cam misterios: Stăpânul Lupilor.

Astfel, doamna Bourgeoys avusese dreptate. Micuţa sa elevă cu ochii verzi, Mărie-Ange du Loup, avea motive să semene cu contesa Angelica de Peyrac de vreme ce era nepoata ei.

Vestea o emoţionă pe Angelica şi mai potoli tristeţea care o cuprinsese la gândul că urma să se despartă de Honorine.

— Bucură-te, draga mea, îi spuse ea, vei avea o familie la Montreal care să-ţi fie alături, să-ţi aducă dulciuri de sărbători: un unchi, o mătuşă, veri, verişoare! Mi-am regăsit fratele cel mare, pe unchiul tău Josselin de Sance.

Honorine se încruntă şi nu arătă nici un fel de entuziasm. Această regăsire îi încurca planurile de independenţă şi autonomie. Nu dorea să se despartă de o familie, a sa, sacrificiu care îi umplea deja inima de teamă, pentru a cădea sub jugul alteia.

Ea visa să n-aibă de-a face decât cu „străini", căci numai ei îţi pot arăta încredere, de vreme ce nu te cunosc. Cei care te cunosc prea bine îşi arogă dreptul să-ţi facă viaţa insuportabilă punându-ţi gândurile şi intenţiile sub lupă. Va trebui oare să suporte acest chin şi din partea rudelor sale?

La scrisoarea sa, Molines adăugase un pachet pentru Honorine, cu care discutase în timpul şederii lor la New York. în el se afla un cuţitaş cu mânerul sculptat, mai degrabă un briceag pentru dame, cuţitărie englezească fabricată la Chesterfield, de cea mai bună calitate.

— Dacă nu ţi l-ar fi oferit domnul Molines, atunci cine! zise Angelica. Dar acest om e ca un bunic pentru tine. Mă întreb dacă nu cumva încearcă să pună la cale viitorul tău aşa cum a facut-o pentru surorile mele şi pentru mine.

Micuţei îi tresăltă inima de fericire. Uită de griji şi de tristeţe. Această călătorie care urma alături de părinţii săi devenise pentru ea fără sfârşit. Acum pentru asta se pregătea şi era în al nouălea cer.

Doriseră o plecare rapidă spre ţărm şi ajunseseră prea devreme pentru a afla veşti din Franţa şi de la fiul lor cel mare. Angelica ar fi vrut să se întoarcă suficient de devreme vara pentru a se ocupa de adunatul anumitor plante şi rădăcini. Regreta că pierde în fiecare an anotimpul frumos de la Wapassou şi de această dată n-ar fi vrut să se despartă prea mult timp de gemeni. Erau sănătoşi şi pe mâini bune, dar se schimbau atât de repede încât fiecare zi aducea transformări uluitoare; era un adevărat spectacol, le părea rău că nu puteau urmări toate aceste metamorfoze.

De comun acord hotărâră să-l lase la Wapassou pe Charles- Henri care părea fericit şi începuse chiar să râdă uneori. Angelica o auzise pe Honorine zicându-i:

— Ţi-i încredinţez pe fratele şi pe sora mea.

Din prudenţă, aşteptau ca bebeluşii să împlinească un an înainte de a-i înţărca şi Angelica îşi promisese că va fi alături de ei cu ocazia acestei prime aniversări.

Séverine devenea din ce în ce mai frumoasă. „Prea frumoasă, se gândea Angelica, pentru nătângul de Nathanaël de Rambourg care nu mai trimisese nici o veste." Molines nu vorbea de el în scrisoarea lui. Angelica, bulversată de regăsirea fratelui ei, nu fu atentă la reacţiile tinerei. Oare numai din cauza lui Nathanaël se arăta fata atât de îngrijorată? Angelica nu avu timp decât pentru o scurtă vizită la prietena sa Abigaël, şi fu convinsă mai târziu că aceasta îi ascundea ceva. În timpul vizitei sale la familia Berne, Abigaël fusese pe punctul să-i spună, dar în acel moment intrase Gabriel Berne. Şi el părea destul de rece şi distant, dar acest lucru nu demonstra nimic, căci el era uneori mai dur.

Contele şi contesa de Peyrac nu se opriră decât timpul necesar încărcării bagajelor lor pe ***Curcubeul,*** deja armat şi pregătit să ridice ancora. Nu puteau să rezolve problemele tuturor!..

.înainte să părăsească Gouldsboro, Angelica făcu o scurtă vizită soţilor Manigault, bunicii micuţului Charles-Henri. Pe scurt şi fără prea multe înflorituri, îi puse la curent în legătură cu vizita fiicei lor mai mari, Jenny, la Wapassou, cu decizia sa de a se întoarce să trăiască printre indienii care o răpiseră şi cu dorinţa acesteia de a-i încredinţa ei, Angelicăi, pe fiul său Charles-Henri căruia nu dorea să-i ofere o astfel de viaţă. îi mai informă deasemenea că soţul ei şi ea nu numai că acceptau cu dragă inimă această sarcină, dar nici n-ar fi renunţat în nici un chip de vreme ce acesta era dorinţa bietei femei. Le ceru numai să se gândească la actul oficial ce trebuia întocmit prin care ar ratifica consimţământul lor şi, în acelaşi timp, ar recunoaşte copilul şi i-ar acorda aceleaşi drepturi ca şi celorlalţi descendenţi, căci nu trebuiau să uite că era vorba de un copil născut într-o căsătorie în această familia hughenotă din La Rochelle şi că nu exista nici un motiv pentru ca acesta să se găsească în viitor dezmoştenit.

La întoarcerea sa, le spuse ea, domnul de Peyrac şi ea vor discuta cu ei. Pentru moment, Charles-Henri va rămâne la Wapassou îngrijit de persoane devotate care îl înconjurau cu afecţiune şi cărora ei înşişi le încredinţaseră proprii bebeluşi.

îi lăsă cu durerea lor, cu oroarea profundă provocată de soarta fiicei lor, cu indiferenţa faţă de copilul pe care l-ar fi şters cu dragă inimă din memoria lor. Nici măcar nu puseseră problema religiei în care va fi crescut copilul.

N-avea nici cheful, nici curiozitatea să asiste la discuţiile lor, care vor avea cu siguranţă aspecte sordide şi deprimante pentru ea, deşi îi aprecia pe oamenii din La Rochelle, şi mai ales pe cei din familia Manigault, pentru abilitatea lor negustorească fără pereche, pentru rezistenţa lor fizică şi morală remarcabilă.

Cei din familia Manigault erau pe cale să-şi refacă averea la fel ca şi majoritatea coreligionarilor şi compatrioţilor lor din La Rochelle, care veniseră aici mai săraci ca Iov. De aceea Angelica apăra drepturile nepotului lor, Charles-Henri Garret, la această avere.

Colin Paturel lipsea. Nu-şi întrerupea niciodată incursiunile în Golful Francez şi, imediat ce treceau cele mai teribile furtuni, începea să viziteze posturile acadiene şi englezeşti. Colin lipsea, dar nu şi Bertille Mercelot. Aceasta se aşeză în drumul Angelicăi care nu avea de gând să-i vorbească. Bunicii Manigault îi ajungeau. Neputând s-o evite, Angelica fu nevoită s-o asculte.

Tânăra, care era din ce în ce mai fermecătoare, nu-i vorbi despre venirea lui Jenny sau despre dispariţia lui Charles-Henri, ci pălăvrăgi despre vreme, se interesă cu o prefăcută înduioşare despre cei doi bebeluşi. îi dădu veşti despre părinţii ei, despre afacerile lor, vorbi de călătoriile pe care avea să le facă la vară, menţionă în treacăt

diverse evenimente din viaţa comunităţii: decese, căsătorii, naşteri, relată cu un aer indulgent conflictele care, slavă Domnului şi mulţumită înţelepciunii guvernatorului, se terminaseră cu bine şi merse până acolo încât s-o asigure pe doamna Angelica de plăcerea de a o revedea şi de admiraţia pentru frumuseţea şi sănătatea sa de invidiat

— .Cum reuşiţi, doamnă Angelica? Vă invidiez. Eu a trebuit să rămân la pat o lună întreagă pentru o răceală şi încă mă resimt!

în fine, Angelica înţelese că toate aceste amabilităţi nu aveau decât alt scop decât acela de a o înştiinţa, printre veşti oferite cu atâta bunăvoinţă, de intrigile amoroase ale guvernatorului - se puteau aştepta la o nuntă imediat după întoarcerea acestuia -ale cărui frecvente absenţe erau datorate vizitelor pe care i le făcea unei prinţese indiene, Tarrentine, sora soţiei lui Saint-Castine.

— Oh se întâmplă de ceva vreme! Ah! Nu ştiaţi?

în plus, ea adăugă că guvernatorul frecventa, în scopul căsătoriei, pe una dintre fetele marchizului de La Roche-Posay la Port-Royal. Angelica ridică din umeri, amintindu-şi de vremurile când erau copile şi nu căzu în capcană. Bertille nu mai ştia ce să mai inventeze ca să-şi răspândească veninul.

Totuşi, ceva adevăr exista în povestea cu prinţesa indiană. Colin Paturel nu mai era ***singur.*** Cu atât mai bine pentru el.

— Mulţumesc, Bertille, pentru toate veştile interesante pe care mi le-ai comunicat. Dar te-aş stima mai mult dacă, în loc să-mi dai veşti despre domnul guvernator, m-ai fi întrebat de soarta fiul tău vitreg, Charles-Henri Garret.

Un acces de furie urâţi chipul lui Bertille Mercelot.

— De ce vă plângeţi? Este al dumneavoastră Acum. Nu asta aţi vrut dintotdeauna?

Rămânea să mediteze la puterea pe care o aveau cuvintele alese şi folosite de anumiţi oameni, în special femei.

Dacă Ambrosine de Maudribourg, inteligentă, perversă, demonică, distrugea un destin folosind otrava, ucigaşi plătiţi, şi-l distrugea complet, suflet, corp şi tot, societăţile şi imperiile se prăbuşeau ca urmare a unor intrigi precum ca cele ale lui Bertille Mercelot. Şi, dacă împotriva lui Ambroisine se putea lupta, amploarea crimelor sale aducând-o în faţa justiţiei oamenilor, împotriva muncii de subminare, în aparenţă inofensivă, dusă de o Bertille Mercelot, nu se putea face nimic.

Ajungând la această concluzie, Angelica uită de Bertille Mercelot, de familia Manigault, pentru a se ocupa de călătoria spre Quebec şi Montréal. Angelica ar fi invitat-o cu dragă inimă pe Séverine să îi însoţească în această călătorie pe pământ francez. Vedea că adolescenta era dezamăgită că Molines nu dăduse nici o veste despre Nathanaël de Rambourg. Acesta părea că dispăruse în natură. Séverine devenea foarte frumoasă şi era curtată, îi spusese Abigaël. Dar chipul ei avea imprimată o expresie de melancolie. Consacra mult timp studiului alături de mătuşa sa Anna şi, în toiul iernii, mersese să locuiască la aceasta din urmă şi la servitoarea ei, Rebecca, dorind să le ajute pe cele două bătrâne la treburile de iarnă: tăiatul lemnelor, întreţinutul focului, pe care le îndeplineau cu greu în ciuda faptului că erau perfect sănătoase.

Tânăra Séverine, mai puternică desigur, când era vorba de treburile casei, părea mai fără vlagă decât ele. Discutară despre călătoria care ar putea s-o mai distreze şi care se anunţa foarte scurtă.

Séverine ezită, dar apoi refuză.

— Nu, doamnă Angelica. Aparţin religiei reformate şi ştiţi cât de îndârjiţi sunt compatrioţii noştri francezi de acolo să interzică intrarea hughenoţilor în Noua-Franţă.

— Nu trebuie să te prezentăm ca atare. Vei face parte din suita mea. Escalele noastre vor fi scurte şi nu rişti nimic în compania noastră.

— N-am încredere. Se spune că sunt foarte încăpăţânaţi şi că îi caută pe hughenoţi cu înverşunare, abordându-i pe toţi noii veniţi pe care îi bănuiesc că ar fi reformaţi. Nu m-aş simţi liniştită şi n-aş putea să mă bucur că sunt iar în Franţa, într-un fel.

Angelica nu mai insistă. Ştia că tânăra nu exagera. La Quebec îi văzuse la sosirea navelor cu emigranţi pe Garreau d'Entremont, locotenent de poliţie, şi pe zbirii săi mai preocupaţi să-i depisteze pe protestanţi decât pe pungaşi sau pe fetele de moravuri uşoare care s-ar fi putut strecura clandestin printre ei.

Dacă, printre membri echipajelor ancorate la Quebec, se găseau mateloţi protestanţi, ei nu aveau voie să coboare, iar căpitanii lor erau pasibili de amenzi mari dacă nu respectau interdicţia.

— Mi-ar fi plăcut să te iau cu mine, draga mea Séverine. Cred că ţi-ar fi prins bine.

— Să nu vă fie teamă, răspunse Séverine ducându-şi mâna la inimă. Am aici un secret de dragoste care mă ajută să supravieţuiesc.

Curcubeul ridică ancora escortat de alte trei nave de două sute şi o sută cincizeci de tone, de un mic iaht şi de un ***sloop**** cu două pânze.

înconjurară peninsula fără probleme şi intrară în golful Sf. Laurenţiu care preceda estuarul marelui fluviu. Escala la Tidmagouche, pe coasta de est, nu depăşi două zile. Teritoriile erau sub jurisdicţia contelui de Peyrac. Activităţile de vară erau în toi.

Angelica revenea aici pentru prima dată de la dramele care se derulaseră pe aceste pământuri şi, în ciuda voinţei sale de a nu şi le aminti, nu era uşor să alungi toate imaginile.

Puţin mai sus, pe faleză, se afla mormântul lui Ambroisine de Maudribourg, binefăcătoarea. Locuitorii permanenţi sau temporari din partea locului care treceau prin apropierea pietrei funerare gravată cu numele nobilei doamne, nu-şi făceau griji pentru că nu ştiau despre cine era vorba. Dar pe Angelica, nici o curiozitate morbidă, şi cu atât mai puţin mila creştinească, n-ar fi putut s-o determine să urce până acolo, nici măcar pentru a se convinge că periculoasa creatură era cu adevărat moartă.

Complicele lui^ Ambroisine, Sébastien d'Orgeval, omul genial, era şi el mort. în Noua-Franţă se răspândise vestea morţii lui. Joffrey nu părea să creadă că acest lucru ar putea pentru moment influenţa relaţiile lor bune cu cei din Quebec. Spunea „pentru moment" din prudenţă, conştient că cele mai bune rezultate depind de fragilitatea opiniilor omeneşti şi de nestatornicia pasiunilor. Oamenii din Wapassou nu erau în nici un fel responsabili de această moarte, dar înţelegerea şi neutralitatea pe

* **sloop (engl.) = ambarcaţiune cu un catarg, n.t.**

care o stabiliseră cu irochezii îi enervase întotdeauna pe francezi şi acum că irochezii uciseseră pe unul dintre cei mai mari misionari ai lor, acest lucru ar putea să trezească suspiciuni şi ranchiuni mai vechi faţă de cei care căzuseră la pace cu teribilii duşmani ai Noii-Franţe. Deci acest drum era menit să înlăture eventualele divergenţe.

în timpul celor două zile petrecute la Tidmagouche, Angelica făcu tot posibilul pentru a urma sfatul dat de filosoful marchiz de Ville-d'Avray în legătură cu femeia-demon: ***uitarea.***

Amintirea micului marchiz îi readuse buna dispoziţie, împreună cu Joffrey şi cu Honorine îl evocară pe prietenul lor, cuvintele lui, veselia lui, calculele lui când venea vorba de bani, trucurile la care recurgea pentru a obţine obiecte rare fără să plătească, certurile sale cu dragul lui Alexandru... Se simţea lipsa lui Ville-d'Avray pe aceste ţărmuri. Sperau să aibă veşti de la el la Quebec.

Cum ghicise oare Honorine, care o însoţea în plimbările ei, la cine se gândea în timp ce se aflau la Tidmagouche? Copila îi spuse:

— De când am plecat de la Wapassou, nu-mi mai apare în vise.

— Cine?

— Femeia cu ochii galbeni.

Angelica strânse cu putere mâna lui Honorine.

— Cum arăta?

— Avea nişte ochi ca ai unei fiare sălbatice şi părul ca nişte flăcări negre.

— Era frumoasă?

Copilul ezită.

— Da, era frumoasă, dar...

Honorine îşi atinse obrazul cu degetele.

— ... Avea chipul desfigurat, zgâriat.

Angelica tresări violent. Nu mai avea de mult reacţii atât de brutale când venea vorba de această întâmplare veche, terminată în favoarea lor cu o victorie sângeroasă, dar totală.

Nu a vrut să vadă corpul ducesei de Maudribourg adusă din pădure unde fusese pe jumătate devorată de animalele sălbatice, dar nu va uita niciodată chipul desfigurat al orgolioasei femei atunci când reuşise, împreună cu Yolande şi cu Marcelline, să o smulgă din mâinile oamenilor furioşi.

35

Ceea ce îi aştepta la Tadoussac avea să le strice restul călătoriei pe care şi-o doreau toţi trei fericită şi care până acum se derulase foarte bine. Vremea rămăsese frumoasă şi cerul limpede.

Apropiindu-se de orăşelul de pe ţărmul de nord al fluviului Sf. Laurenţiu care fusese primul post al francezilor pentru negoţul cu blănuri, zăriră o siluetă familiară şi-l recunoscură pe
Nicolas Perrot, un prieten fidel, care după ce îl învăţase pe contele de Peyrac limba vorbită de sălbatici şi îl ajutase să construiască relaţiile cu triburile din America de Nord, îşi reluase munca în serviciul guvernatorului Noii-Franţe.

în numele acestuia din urmă se afla el acolo ţinând în mână un plic sigilat de domnul de Frotenac.

în ciuda bucuriei de a-l revedea, Angelica avu o presimţire rea. Se bucura de această escală la Tadoussac şi, împreună cu Honorine, dorea să revadă

statuia de ceară care îl înfăţişa pe lisus copil şi care se găsea în capela iezuiţilor.

— Domnul de Frontenac m-a trimis la dumneavoastră, le spuse celebrul explorator al Marilor Lacuri. La fel ca în fiecare an la începutul lui iulie, acesta se pregătea să părăsească oraşul Montreal pentru a merge la Fort-Frontenac pe lacul Ontario, unde urma să-i întâlnească pe şefii naţiunilor irocheze. La întoarcere v-ar fi întâlnit deoarece ştia că vă conduceţi fata la şcoala Notre-Dame de Ville-Marie. Eu ar fi trebuit să-l însoţesc ca interpret, dar deodată a primit veşti alarmante care, deşi nu pot fi confirmate, fac să atârne o sabie a lui Demistocle deasupra capetelor noastre. Singura cale de a atenua totul fără să renunţe la vizita sa era să mă trimită pe mine la dumneavoastră pentru a vă cere ajutorul.

— Ajutorul?

— Da, deoarece această afacere nu putea fi făcută publică, nici încredinţată orişicui; el nu putea să renunţe la expediţie nici să se întoarcă fără să rişte, cel puţin, dacă se înşela, să fie ridiculizat şi, dacă ar fi ignorat-o, să lase un pericol mortal să planeze asupra Noii-Franţe. Cunoscând venirea dumneavoastră iminentă, a considerat că numai dumneavoastră, conte de Peyrac, îl puteţi ajuta şi m-a trimis pe mine să vă aştept la Tadoussac. Acum, citiţi!

De când domnul de Frontenac construise, cu câţiva ani în urmă, în locul numit Cataracoui*, pe lacul botezat astăzi lacul Frontenac, un fort căruia îi dăduse numele său, Fort-Frontenac, în fiecare an la începutul verii, organiza o expediţie acolo reunind forţe impresionante. îi convoca pe reprezentanţii celor Cinci Naţiuni irocheze pentru a discuta pe tema „principalelor" neînţelegeri şi despre această pace franco-irocheză încă incertă.

Pe parcursul anului, pacea era, de fiecare dată, mai mult sau mai puţin încălcată, fie printr-un atac mişelesc al irochezilor împotriva naţiunilor aliate, fíe printr-un masacru al colonilor francezi sau prin schingiuirea vreunui misionar iezuit.

Dar irochezilor le plăcea să negocieze pe cât de mult le plăcea războiul. Şi domnului de Frontenac îi plăcea să meargă spre Marile Lacuri pentru a-i mustra, a fuma alături de ei tutunul înţepător de pe câmpurile lor şi să chefuiască în compania lor. îi reuşeau foarte bine aceste întâlniri la care reprezentanţii ligii irocheze se prezentau de bună voie pentru că excela în a-i face să râdă scoţând ţipetele lor de război. Indienii ştiau că vor primi cadouri şi că vor petrece. Atunci răspundeau în număr mare invitaţiei la Cataracoui.

Or, atunci când se pregătea să părăsească oraşul Montreal cu tunurile, cadourile, militarii, interpreţii, preoţii săi, o escortă de algochini şi de huroni îl avertiză pe domnul de Frontenac că se bănuia că un grup de irochezi dintre cei mai sălbatici şi mai vicleni, Mohawks, vor să profite de întâlnirea care ar reţine la Cataracoui pe guvernator şi grosul trupelor, pentru a masacra în voie tribul mistassin din nord.

Şi aceasta era oarecum o tradiţie anuală a irochezilor, de douăzeci şi cinci de ani, când domnul

* **Astăzi Kingstone pe lacul Ontario, n.a.**

Gaubert de la Melloise trimisese domnului Colbert un raport în care scria: „Irochezii şi-au împins vecinii şi au intrat în Saguenay şi în profunzimea pădurilor unde i-au masacrat pe sălbatici, pe femeile şi pe copiii lor".

Acest grup de indieni risca să reînnoiască surpriza de acum doi ani, ieşind prin Saguenay pentru a se îndrepta spre Quebec.

Or, Frontenac lăsase Quebec-ul aproape fără apărare. Cel mai mic grup de irochezi care ar ajunge acolo ar putea nu numai să-l masacreze, dar şi să-l reducă la cenuşă.

Atunci, ştiind că domnul de Peyrac urca fluviul cu intenţia de a ajunge la Montreal cu familia sa, venind cu provizii şi cu echipaje bine înarmate, îi cerea acestuia să-şi întrerupă călătoria pentru a rămâne de gardă la intrarea în Saguenay, cel puţin până când el, Frontenac va putea să se întoarcă la Montreal şi apoi la Quebec. l-l trimitea pe Nicolás Perrot ca să-l asiste. Interpretul canadian era însărcinat să aprecieze situaţia şi să constate dacă zvonurile aveau o bază reală. Dacă un grup de duşmani ar fi urcat pe lacul Saint-Jean, s-ar fi aflat repede, căci frica de irochezi îi bântuia pe algonchinii din regiune care, în drumul lor spre posturile de negoţ, erau surprinşi în aşezările lor de vară şi masacraţi.

Analizând dovezile, erai tentat să atribui reuşita planurilor irochezilor abilităţii vracilor lor.

— Ai crede că oamenii ăştia zboară prin aer, pe deasupra pădurilor, spuse Angelica care nu vroia să creadă în iminenţa sosirii lor la Saguenay în condiţiile în care aşezările lor se găseau la mulţi kilometri depărtare.

Nu era pentru prima dată când, ascultându-i vorbind pe „călători" sau pe militari, simţea că asupra acestor oameni, care aveau îndrăzneala să parcurgă întinderi imense, plana harul ubicuităţii.

— Cum pot să acopere distanţe atât de mari într-un timp atât de scurt?

Rapiditatea cu care irochezii şi aproape toţi sălbaticii se deplasau în bande te ameţea. într-o zi aici, lovind ca fulgerul, apoi, câteva zile mai târziu, se vorbea despre ei în Acadia sau în susul fluviului Hudson, nu departe de lacul Champlain. Apoi se credea că s-au întors în văile lor din centru, dar alarma izbucnea din nou în împrejurimile lacului Nemiskan.

într-o regiune străbătută de fluvii, de râuri fără număr care sunt unite între ele prin lanţuri de lacuri, barca era adesea mijlocul cel mai rapid, iar flotilele lor reprezentau o forţă de război de o mobilitate fără pereche. Chiar şi urcând de-a lungul râurilor, puteau să străbată treizeci până la patruzeci de leghe pe zi. în Franţa nu vedeai trăsuri sau cai deplasându-se cu o aşa viteză.

Joffrey îi arătă pe hartă traseul preferat de aceşti demoni irochezi care se ascundeau la fel de repede precum apăreau. Cu bărcile lor, de două ori mai lungi decât cele ale algochinilor şi făcute din scoarţă de ulm cusută în bucăţi foarte mari, traversau lacul Ontario, ajungeau în golful James, apoi pe râul Rupert şi de acojo la Saguenay. Aveau mai multe trasee, toate de necrezut.

în ceea ce-i privea pe indigenii locului, răspândiţi pe un vast teritoriu infestat de muşte şi de ţânţari, trăind modest de pe urma pădurii şi a apei, nu aveau nici timpul, nici mijloacele de a se certa. Vecinii, foarte îndepărtaţi iarna, câteodată cu mai mult de o sută de mile, rămâneau paşnici. învăţaţi cu negoţul cu albii şi cu navele de pe Sf. Laurenţiu, aşa cum am spus, se obişnuiseră ca vara şi iarna să se adune în anumite locuri pentru a coborî în grupuri spre Sf. Laurenţiu. Irochezii profitau pentru a-i suiprinde şi a-i masacra.

împotriva acestui flagel, nefericiţii nu puteau recurge decât la ajutorul francezilor. Or, se părea că un nou episod din acesi război se pregătea acolo sus şi nu numai indienii erau ameninţaţi, dar şi populaţia din Tadoussac şi cea din Quebec.

Contele de Peyrac nu putea să refuze o favoare de o importanţă vitală pentru guvernatorul Noii-Franţe, care îi era nu numai un prieten căruia îi datorau reintrarea în graţiile regelui Ludovic al XlV-lea, dar şi concetăţean, gascon ca şi el. Noua-Franţă, înzestrată cu un contingent militar redus regrupat în acest moment în întregime în sud-vest înspre Marile Lacuri, nu avea o apărare serioasă pusă la punct. în aceste momente, îţi dădeai seama că provincia supravieţuia ca prin minune.

în această împrejurare, sosirea lui Peyrac şi a flotei sale fu o astfel de minune. Aşa hotărâse istoria. Cel puţin aşa considerau Frontenac şi locuitorii din Tadoussac care îşi numărau muschetele cu nelinişte.

Angelica era cea mai dezamăgită.

— Şi Honorine, ce va spune aflând că n-o vei însoţi până la Ville-Marie?

— Am să vorbesc cu ea. Şi pentru mine e o decepţie, dar va înţelege. Dacă păzesc intrarea în Saguenay, nu se va întâmpla nimic. Altfel, suntem cu toţii în pericol.

Situaţia nu putea fi mai bine descrisă.

Prezenţa lui Joffrey şi a lui Nicolas Perrot asigura că irochezii se vor opri la vederea lor fără vreo vărsare de sânge.

în plus, când cele două expediţii se vor întâlni, vor trebui să consacre câteva zile pentru a fuma pipa păcii sau pentru a răscumpăra câţiva prizonieri, dacă mai erau încă în viaţă. Războinicii lăsau în urma lor pământul ars, căci nu veneau pentru a jefui, nici pentru a cuceri, ci pentru a teroriza şi a extermina.

Se hotărâră ca, în timp ce Peyrac şi Nicolas Perrot vor înainta în interiorul continentului, două nave vor rămâne în largul Tadoussac-ului pentru a opri trecerea flotilelor inamice. Mici tunuri/ură transportate la sol pentru a întări apărarea fortului.

în acest timp, ***Curcubeul*** şi ***Le Rochelais,*** împreună cu sloop-ul îşi vor continua călătoria până la Quebec şi apoi la Montreal. Sub conducerea lui Barssempuy şi a lui Vanneau,
Koussai-Bâ şi Yann le Couennec vor rămâne în preajma doamnei de Peyrac şi a fiicei sale, la fel ca şi domnul Tissot.

De îndată ce pericolul va fi îndepărtat şi domnul de Frontenac, îndeplinindu-şi misiunea, avea să revină în capitala şa, paza efectuată de navele de Peyrac la Saguenay se va sfârşi, în acel moment, Joffrey va hotărî dacă este mai bine să continue drumul spre Quebec sau să aştepte ca Angelica, după ce îşi va fi lăsat fiica în grija lui Marguerite

Bourgeoys şi îşi va fi întâlnit fratele Josselin de Saneé, să i se alăture.

Căci, în această regiune nordică, zilele de vară sunt numărate şi timpul în care se poate naviga e limitat.

36

Absenţa lui Joffrey schimba pentru Angelica şi fiica ei lucrurile. Vremea părea să fie pe potrivă. O furtună violentă întârzie sosirea lor la Quebec. Oraşul apăru sub o perdea de ploaie. A trebuit să aştepte soarele pentru a putea debarca. Zărindu-l printre nori, luminat de câteva raze oblice care coborau parcă binecuvântând oraşul, nu putu să nu zâmbească. Quebec-ul, în inima Americii de Nord, rămânea o bijuterie insolită, un minunat orăşel franţuzesc unde viaţa îşi urma liniştită cursul, dar ceea ce presimţise Angelica se adeveri.

Oraşul de vară era diferit de cel de iarnă. în decursul acestor trei luni, cel mult patru de vară, de o căldură sufocantă, presărate cu furtuni violente şi de prea multe zile de sărbătoare, activităţile urgente precum treieratul, înmagazinatul în hambare, pregătirea câmpului pentru însămânţările de toamnă, goleau oraşul. Familiile, comunităţile se îndreptau spre loturile concesionate, spre moşii, pentru a ajuta la seceriş sau pentru a participa la expediţiile militare. Quebec-ul semăna cu o mare casă cu toate ferestrele deschise pentru a o aerisi, dar care rămâne goală cu saltele la geam şi cu mobilele în grădină, în timp ce familia merge la picnic.

Din prima seară, Angelica înţelese că nu avea nimic mai bun de făcut decât să-şi continue drumul spre Montreal.

Invadat de furtună, oraşul i se păruse mai puţin primitor, în timp ce clădirile erau părăsite şi austere. Toată lumea era la câmp.

— Oraşele ca şi oamenii au momentele lor de graţie, anotimpurile lor binecuvântate, remarcă domnişoara d'Hourredanne pe care din fericire Angelica o găsi în oraş. Ah! Dragă Angelica, Quebec-ul nu va mai fi niciodată la fel fără tine.

Când se prezentă la episcopie, Angelica fu primită de prelatul ajutor pe care ea nu îl cunoştea, dar, fie că ea se aştepta la o primire mai călduroasă, ţinând cont de relaţiile bune pe care le stabiliseră la trecerea lor prin Noua-Franţă, fie că acel cleric era mai timid şi mai puţin dispus să vorbească, el nu deschise gura decât pentru strictul necesar. Atitudinea lui rece şi aproape nepoliticoasă, se gândea ea, îi amintise în mod neplăcut Angelicăi de vremea în care oraşul era împărţit în privinţa ei, iar ea nu era niciodată sigură, vorbind cu cineva, că nu vorbeşte cu vreun partizan al părintelui d'Oregeval. După moartea acestuia, oare vechile duşmănii mai subzistau încă? Nimeni însă nu îi vorbea despre acest lucru.

Se îndreptă spre hanul ***Navire de France,*** unde primirea pe care i-o oferi proprietara Janine Gonfarel, zisă Polak, compensă decepţia resimţită atunci când nu-şi regăsise prietenii, ci doar valeţii sau intendenţii însărcinaţi să le trimită scrisorile şi mesajele.'

— Vino să stai la mine, îi spuse exuberanta ei prietenă după ce o primise cu braţele deschise şi cu exclamaţii de bucurie care răsunară până în

stradă. Ce să faci în oraş? Este gol şi dezolant ca un cuib părăsit. Aici e mereu lume. Ţi-am rezervat cea mai frumoasă cameră, aceea pe care i-o dădusem domnului de Ville-d'Avray când şi-a scrântit glezna, îţi aminteşti? Şi pentru ofiţerii tăi am camere. Şi pentru soldaţii din garda ta vom pune saltele şură. Şi pentru toţi, cel mai bun vin.

Angelica era foarte mulţumită de acest aranjament. Honorine era încântată. întotdeauna dorise să se joace cu copiii din port.

Polak o informă că în absenţa ei, jandarmii - „morocănoşii, aşa îi numesc eu, morocănoşii" - veniseră în port, vorbiseră cu marinarii de pe uscat, ceruseră să vorbească cu căpitanii. Cei de sus credeau că inspecţia celor două nave şi a sloop-ului sosite în dimineaţa aceea nu fusese destul de riguroasă.

— Dar avem acte semnate de domnul de Frontenac şi de domnul Carlon, şi reprezentantul primarului a venit el însuşi să mă salute şi să-mi transmită omagiile domnul d'Avrensson. Acesta a plecat cu guvernatorul în expediţia de la lacul Frontenac, dar a lăsat toate instrucţiunile necesare în ceea ce ne priveşte.

— Nu-ţi face griji, îi sugeră Polak, totul e în ordine, vroiau doar să verifice dacă în echipajul vostru sau printre cei care vă însoţesc nu există adepţi ai religiei reformate. Aici, lumea se teme de ei mai rău decât de ciumă. Tuturor companiilor comerciale li se cere prin contract să nu introducă adepţi de-ai lui Calvin şi Luther în Noua-Franţă. Devin din ce în ce mai stricţi.

Angelica garantă responsabilului care depindea în acelaşi timp de episcopie, de jandarmerie şi de tribunal, aceste chestiuni interesând deasemenea şi pe cei care se ocupau cu salubritatea portului care ar fi fost compromisă de introducerea unor elemente indesirabile în colonia franceză, şi fireşte pe cei de la biroul care se ocupa de problemele religioase, delegat de administraţia regală, că nici un adept al R.P.R- religia pretinsă reformată - la bordul navelor sale. îşi încrucişă degetele la spate, căci nu era în totalitate adevărat în legătură cu membrii echipajului, dar interlocutorul său păru mulţumit de declaraţiile ei şi nu pomeni nimic de o posibilă inspecţie a navelor pentru a cere fiecărui om să recite crezul.

Se purtă amabil, exprimându-şi regretele că trebuia să aplice aceleaşi formalităţi unor oaspeţi atât de îndrăgiţi în Noua-Franţă, pe care domnul de Frontenac îi recomandase călduros înainte de plecare. Şi era binecunoscut faptul că regele Franţei, Majestatea Sa Ludovic al XIV-lea, le era prieten.

Dar legea trebuie să fie aceeaşi pentru toţi, mai ales când misiunea ei era să combată un pericol insidios şi mortal ca introducerea în sânul acestui fief catolic din Lumea Nouă a purtătorilor germenilor ereziei protestante. Noua-Franţă, spunea el, nu putea să uite necazurile provocate de aceşti fugari, care şi-au trădat Dumnezeul şi patria, fraţii Kirke, care, în numele Angliei, ocupaseră Quebec-ul în 1629, alungându-l pe Champlain, guvernatorul, şi care îşi prelungiseră ocupaţia în numele Angliei timp de cinci ani. Angelica nu îl contrazise. Se felicita că nu o adusese pe Séverine Berne cu ea.

în timpul primului lor sejur, ea nu avusese de-a facc cu acest personaj pentru că Joffrey se ocupase dc problcmn protestanţilor. Nu-l cunoştea decât din vedere. Se încinsese şi vorbea cu emfază.

— O supraveghere dintre cele mai constante ne-a permis atingerea unui rezultat excelent. Noua-Franţă este singura provincie purificată de acest flagel. La început a fost ameninţată mai mult ca altele, hughenoţii credeau că, traversând mările, vor fi liberi să profeseze pe pământ francez doctrinele lor vinovate. Toţi au fost depistaţi şi toate sufletele credincioase erau vigilente. Călugăriţa Catherine de Saint-Augustin aflând că printre colonii ajunşi bolnavi la spital se aflau şi protestanţi deghizaţi, merse pe ascuns să caute un os al părintelui martir Brébeuf, a cărui pudră o dizolvă în mâncarea presupuşilor protestanţi. Ei bine, trebuie să ştiţi că toţi aceşti oameni refractari şi vicleni, după cincisprezece zile, deveniră blânzi ca nişte îngeri, dorind să fie instruiţi în adevărata religie, şi renunţând la erezie lor public şi cu o fervoare admirabilă.

Angelica cunoştea povestea pudrei de os, dar se purtă de parcă ar fi auzit-o pentru prima dată. După întâmplările din Salem, cele din Noua-Franţă i se păreau plictisitoare.

Rugându-l să ia loc şi oferindu-i un pahar de vin alb, Angelica nu ştia dacă prietenia acestuia era sinceră sau dorea să-i transmită că nu era prost şi că făcea parte dintre cei care continuau să nu aibă încredere în străinii „independenţi" de la Gouldsboro care îşi construiseră bogata aşezare pe aducerea în Acadia a şaizeci de hughenoţi din La Rochelle.

— Şi dacă e el spionul regelui? spuse Polak, privindu-l îndepărtându-se. Câteodată mă întreb. De când se vorbeşte de revocarea edictului de la Nantes îşi acordă din ce în ce mai multă importanţă.

Să stea la taclale cu Polak continua să fie o plăcere rară pentru Angelica. După discuţiile lor se simţea înveselită dar şi mai gânditoare. Pentru a nu pierde o astfel de ocazie, destul de rară, care le permitea să discute, Angelica amână pentru două zile plecarea spre Ville-Marie. ***Le Rochelais*** trebuia pregătit să-şi primească pasagerii. ***Curcubeul*** care era prea greoi pentru a urca fluviul dincolo de Quebec, avea să rămână în port sub comanda domnului d'Urville căruia nu-i displăcea să regăsească un oraş unde avea numeroase cunoştinţe.

Căldura era în continuare sufocantă. Furtuna se pregătea în cursul zilei, dar nu izbucnea întotdeauna. Transpirau şi erau însetaţi.

În salonul personal al doamnei Gonfarel, lângă marea sală în care mâncau oaspeţii săi, era destul de răcoare căci era orientată spre nord. Şi scotea dintr-un puţ interior o apă Toarte rece.

Polak răsturna pe masă coşuri mari de fasole verde sau dc mazăre şi se aşezau faţă în faţă pentru a curăţa totul stând de vorbă.

— N-am uitat că legumele sunt o mâncare regească, spunea Polak. Săracii nu aveau dreptul decât la resturi. Nici măcar nu le ştiau gustul. Aşa că ţin la grădina mea de legume.

Privea cu bucurie boabele de mazăre din mâinile sale.

— Mâncare fină. Dar oamenii de aici s-au obişnuit să mănânce zdravăn pentru că ajută corpul să reziste la frig.

în bucătăria de vară fierbea o friptură de vită în vin roşu.

— Spune-mi, Polak, şi băiatul tău? Nu l-am văzut.

— De mult a plecat în pădure.

— Atât de tânăr!

— Bine făcut cum e, nimeni nu putea să-l oprească. Blănurile sunt o boală, o febră care-i cuprinde pe toţi tinerii şi... singura cale de a te îmbogăţi!

Totuşi, şireată şi cu un oarecare simţ comercial, Janine Gonfarel, zisă şi Polak, pentru cei care o cunoscuseră într-o perioadă uitată din trecutul său, îşi făcea griji. Nu pentru fiul ei, ci pentru piaţa acestui bun preţios, blana. Se revenea la moda pălăriilor rotunde, ale căror margini deveneau din ce în ce mai scurte, şi care aveau să lovească mortal, considera ea, comerţul înfloritor cu blănuri de castor. Era o modă de demult, cea a pălăriilor din blană de castor, care făcuseră din pielea acestui animal, mult timp dispreţuită chiar şi de indieni, o marfa preţioasă, şi din „călătorii" care mergeau să le colecteze de la sălbatici, oameni bogaţi. Un tânăr curajos care în Franţa n-ar fi strâns un ban muncind toată viaţa, putea, după câteva plimbări în acest ţinut, să-şi construiască o casă burgheză la Quebec sau la Montreal şi să-i ofere viitoarei soţii rochii de mătase şi de dantelă.

— Dar dacă preţul se prăbuşeşte, gemu ea, ce se va întâmpla cu noi, cei din Canada care n-avem decât această bogăţie?

— Se întâmplă acest lucru? se miră Angelica.

— Nu încă. Dar, adăugă Polak cu voce joasă, de câţiva ani Franţa trimitea excedentul său de blănuri în Ţările de Jos, însă anul acesta negustorii din Liege şi din Amsterdam cumpăraseră de două ori mai puţin şi anunţaseră că şi ei erau sufocaţi de blănuri. Şi mai ales de castor. Indici îngrijorători. Trebuiau să se aştepte ca acelaşi lucru să se întâmple şi pentru alte blănuri, de vulpe, de vizon.

— Am reuşit să câştigăm monopolul în faţa Moscovei, dar nu va exista niciodată atâta cerere pentru castor; castorul înseamnă pălărie. Pălării mai mici, mai puţine cereri, prea mulţi castori pe piaţă... Ne aşteaptă ruina...

— Şi totuşi, comentă Angelica, francezii continuă să ducă o luptă acerbă împotriva englezilor pentru a-i împiedica să vândă blanuri în teritoriile care le sunt accesibile.

Francezii n-aveau niciodată de ajuns şi era de înţeles îndârjirea lor de vreme ce bugetul coloniei şi supravieţuirea ei depindeau de acest comerţ unic. Polak rămânea pesimistă:

— Blana e în pericol, trebuie mers din ce în ce mai departe ca s-o aducă... Poate nu e decât o idee de-a mea. Se poate ca să mai fie încă pentru mult timp. Când oamenii nu vor ca situaţia să se schimbe, se găsesc tot felul de soluţii şi poate că nu ne vom ruina mâine. Dar trebuie să ne gândim la viitor... Fără blănuri! Ce vom face? Producem grâu bun dar nu şi nave să-l transportăm, deşi domnul Carlon a încercat. I se caută râcă şi iată că am început să încărcăm cu

piatră navele care se întorc în Franţa din lipsă de marfă pentru a le echilibra.

Ce contrast cu munca de furnică pe care o văzuseră în Noua-Anglie! Angelica îi descrise activitatea colonilor englezi care trimiteau în insule alimente, vite, lemn pentru construcţii şi care aduceau produse franţuzeşti, vinuri şi parfumuri sau melasă şi zahăr pentru fabricarea romului pe care îl exportau apoi acolo unde se cerea.

Polak asculta cu interes.

Dacă Joffrey ar fi fost aici totul ar fi fost diferit. îi antrena pe cei din jur. Le insufla pofta să-l urmeze. Le impunea o coeziune în acţiuni.

în lipsa lui, ea era mai sensibilă la schimbările aduse de vară. Pe când se afla la Salem, se simţea franceză, dar la Quebec, se simţea străină. Şi-apoi era atât de cald.

Cu toate acestea, noaptea, ascultând mareea, reuşi să se odihnească.

în camera mare şi frumoasă pe care le-o oferise Polak, arseseră lămâiţă ca să ţină ţânţarii la distanţă. Honorine adormise aproape de ea. Angelica moţăia. Noaptea era senină în pătratul ferestrei deschise. Luna se ascundea în spatele ceţei grele de deasupra fluviului şi pădurii. Zgomotele din port erau uşoare.

Angelica o privea pe Honorine dormind. îi mângâie părul. Acolo unde Honorine îl sacrificase tăindu-l cu foarfeca, şuviţele ci crescuseră şi mai frumoase.

O sărută pe fruntea albă şi bombată. „Ce-am să mă fac fără tine, dragostea mea?..."

Honorine suspină în somn şi murmură:

— Oh! Am atâtea de făcut!...

Nu era un vaiet. Ci o exclamaţie extaziată şi puţin îngrijorată a celui care măsoară importanţa misiunii care i-a fost încredinţată şi se îndoieşte de reuşita sa.

Angelica se întrebă ce sarcini numeroase putea zări copila în vis, nu pe drumul vieţii ei.

Aflând că Angelica este în trecere prin Quebec, doamna de Campvert veni să o viziteze. Această femei care avea o reputaţie proastă şi care fusese exilată de la curte pentru că era cea mai straşnică trişoare din câte se văzuseră, se prezentă în faţa ei de îndată ce ştiu că se află în port. îi era recunoscătoare Angelicăi pentru că avusese grijă de maimuţica ei care murea de o inflamaţie a bronhiilor şi de care nimeni nu se îndura. Maimuţica era bine.

— Am mare grijă iarna, aşa cum mi-aţi recomandat. Ah! Oare când se va termina acest cumplit exil? Când mă va ierta oare regele? Pe dumneavoastră v-a iertat. îi veţi vorbi de mine când veţi fi la Versailles, nu-i aşa?

Părea convinsă că vor merge în curând în Franţa. Avea noutăţi de la curte.

— Poate că el se opune întoarcerii mele. Ştiu prea multe despre el... Când vă veţi întoarce la curte, vorbiţi-i pentru mine...

—Dar eu..., începu Angelica care vroia s-o facă să înţeleagă că întoarcerea despre care vorbea, deşi autorizată dc rege, era foarte problematică.

Nu i-ar fi ascultat explicaţiile, ei, care se ofilea departe de Versailles.

— Domnii care aduc veşti de la curte şi pe care i-am primit la mine la sosirea navelor mi-au spus că fiii dumneavoastră sunt foarte apreciaţi de Majestatea Sa. Nu ştiu ce-au înţeles despre situaţia dumneavoastră în Lumea Nouă, dar se mirau că nu v-au găsit la Quebec. împreună cu domnul de Peyrac. Se pare că la curte se răspândeşte periodic vestea că v-aţi întors în Franţa, că domnul de Peyrac şi dumneavoastră vă veţi prezenta la curte. S-a zvonit chiar într-o zi că aţi sosit şi că aţi fost deja primiţi de rege. Fiecare se întrista crezând că a fost unicul care nu v-a întâlnit. în orice caz, Majestatea Sa vă aşteaptă. Este adevărat ce se povesteşte? Că Majestatea Sa a căzut cândva pradă farmecelor dumneavoastră?

Din toată această vorbărie, Angelica reţinu un fapt. Şi anume că protecţia regelui era câştigată şi, atâta vreme cât acest lucru era adevărat, nimic nu îi putea ameninţa în Noua-Franţă.

Un militar de vreo treizeci de ani se prezentă la han. Auzise că doamna de Peyrac se afla la Quebec şi venea să îi ceară să intervină pe lângă „blonda" lui, pe care ea o cunoştea şi să o convingă să se mărite cu el, aşa cum o implora de mult.

— Şi ce mai „blondă"! exclamă Polak.

Era vorba de Maura, o tânără din cele venite cu ***La Licorne*[*],** pe care domnul şi doamna de Peyrac le conduseseră până la Quebec unde fuseseră trimise pentru a deveni soţiile tinerilor canadieni.

Termenul „blondă" era folosit de soldaţi pentru a o desemna pe logodnica sau pe frumoasa rămasă acasă astfel încât tânărul, care nu cunoştea un alt cuvânt, nu se sfia să-l folosească pentru a vorbi despre femeia care îi bântuia visele deşi aceasta era o negresă crescută la Paris de măicuţe.

Nu-şi găsise încă soţ, nu pentru că ar fi dus lipsă de pretendenţi, ci pentru că îşi pusese în cap să nu se căsătorească decât cu un ofiţer sau cu un nobil.

Angelica adună astfel informaţii despre protejatele ei. Henriette nu se grăbea să-şi ia bărbat canadian. Se afla tot în serviciul doamnei de Baumont care o luase cu ea în Franţa într-o călătorie pe care trebuia să o facă pentru a regla nişte chestiuni legate de moştenire. Amândouă aveau să se întoarcă în anul următor dacă Henriette nu-şi găsea soţ pe vechiul continent.

I se spunea deasemenea că Delphine du Rosoy era în oraş, singură, pentru că soţul ei îl însoţea pe domnul de Frontenac la lacul Ontario. Acest cuplu, iubit de toţi, era foarte activ în confreria Sfânta Familie. Erau trişti pentru că nu aveau copii.

Şi venind vorba de Sfânta Familie, Angelica reciti scrisoarea de la doamna de Mercouville printre primele pe care le deschisese dintre cele care îi fuseseră transmise la sosire. Se îndoia că se specifica în scrisoare despre planurile de nuntă dintre Kouassi-Bâ şi Perrine, sclava neagră a acesteia.

Pentru început, doamna de Mercouville o anunţa că se afla la Pointe-aux-Boeufs cu toată suita inclusiv aleasa lui Kouassi-Bâ. Amabilă ca-ntotdeauna, ea nu uitase să-i trimită câteva nume şi indicaţii care i-ar putea fi utile în căutarea de captivi englezi în Noua-Franţă, informaţii pe care i le ceruse

[*] **licorn, animal fabulos, n.t.**

toamna trecută. O prevenea prieteneşte că această problemă a captivilor englezi era una delicată.

Cât despre căsătoria dintre Kouassi-Bâ şi Perrine, urmau să discute la întoarcerea sa în Ville-Marie. Doamna de Mercouville pregătise în acest sens o ciornă de contract, redactat în conformitate cu termenii în uz pentru acest tip de acorduri, pe care îl trimitea soţilor de Peyrac ca să îl studieze pentru a-l putea discuta la întoarcerea lor când, după cum înţelesese, nu vor zăbovi mult.

Angelica citi, fără entuziasm, proiectul respectiv:

Contele de Peyrac, stăpân al domeniului Peyrac şi al altor domenii, îi permite lui Armand-César, negrul său, să se căsătorească cu Perrine-Adele, negresa doamnei baroane de Morne-Ankou, din insula Martinica, născută d'Ambert, căsătorită Mercouville.

Aceasta ca răsplată pentru cei treizeci de ani de serviciu - mai mulţi sau mai puţini - ai numitului Armand-César şi ca urmare a satisfacţiei exprimate de baroană pentru munca depusă de numita negresă pe perioada pe care i-a slujit.

Subsemnatul, jupân Jeammot, preot al parohiei Pointeaux-Boeufs, va confirma primirea declaraţiilor conforme şi, ca urmare, le va acorda binecuvântarea nupţială solicitată de către aceştia.

Cei doi soţi se angajează să slujească încă trei ani după care vor fi declaraţi liberi.

Semnătură: Jeanne de Mercouville, născută..., etc.

— Dar nu asta vroiam! exclamă Angelica, rămasă în picioare în salonul doamnei Gonfarel.

Mai întâi fusese şocată pentru că se vorbea de Kouassi- Bâ, despre care nu ştiuse că se numeşte Armand-César, ca despre un sclav vulgar. Fusese de mult eliberat. Ce păcat că Joffrey nu era acolo! S-ar fi ocupat mai bine de toate aceste chestiuni fără să risipească atâta energie şi nemulţumire ca ea. în mod sigur, nu-i plăcea Quebec-ul decât pentru lucrurile agreabile şi pentru diplomaţia de care aveai nevoie. Şi din cauza aerului francez pe care-l respira aici, chiar şi în mijlocul verii, şi care îndepărta spiritul de problemele meschine.

Polak o încurajă:

— Veţi vorbi despre asta la întoarcere. Nu te mai gândi...

Angelica nu dori să-i arate ciorna de contract lui Kouassi-
Bâ. Poate că era dezamăgit că nu o întâlnise aici pe Perrine, dar nu spuse nimic şi ea îl simţi preocupat mai ales să vegheze asupra ei şi asupra Honorinei. Lucrul cel mai important pentru el era să se întoarcă la Tadoussac cu misiunea îndeplinită: să apere şi să protejeze, chiar şi cu arma în mână, ceea ce ştia că reprezintă pentru stăpânul său, Joffrey de Peyrac, cea mai preţioasă comoară: cea pe care o numea „Fericirea Stăpânului". Angelica nu se îndoia că, dacă ei i s-ar fi întâmplat ceva, Kouassi- Bâ era gata să se sinucidă pe loc. Era destul de greu pentru el să accepte că Honorine va fi încredinţată unor străini. Spre deosebire de ea, aerul din Noua-Franţă nu-i trezea decât suspiciuni. în timpul ultimei ierni

petrecute la Quebec, nu încetase să arboreze o expresie tristă. Mergea pe străzile din Quebec cu mai multă neîncredere decât pe cele din Paris, noaptea, înainte ca domnul de La Reynie să pună felinare. Rareori se relaxa, iar ochii lui nu încetau să pândească.

Astfel, pe parcursul acestei călătorii, în timpul căreia el se simţea încărcat de responsabilităţi, Angelica va veghea să nu-i dea prea multe bătăi de cap plimbându-se singură fără să-l anunţe ce drumuri va face. La Quebec nu vor rămâne decât trei zile. Nu dorea să întârzie mai mult aici.

37

într-adevăr, îndepărtându-se de Quebec, în susul fluviului, călătoria căpătă gust de necunoscut, de nemaivăzut, presărat cu surprize pe care le cunoscuseră înaintea lor primi albi, francezii: Cartier, Champlain, Dupont-Grave, ale căror nave urcaseră acest fluviu, la început imens şi care, totuşi, se îngusta, năruindu-le speranţele de a ajunge într-o zi în marea Chinei.

Ajunşi la capătul rutei navigabile, în vârful unui munte nu prea înalt, Cartier înfipsese o mare cruce cu armele regelui Franţei şi botezase colina: Mont-Royal.

Era inima pădurii americane - cine ar fi îndrăznit să se întoarcă acolo? Un secol mai târziu, domnul de Maisonneuve şi echipajul său de exploratori aflaţi în misiune divină, printre care şi două femei, Jeanne Mance şi Marguerite Bourgeoys, plantau o altă cruce pe aceeaşi insulă şi fondau Ville-Marie, colonie menită să aducă cuvântul sfânt al evangheliei nefericiţilor indieni născuţi în ignoranţa păgânismului.

Era o epocă deja apusă, dar, în ciuda celorlalte nave pe care le zăriră şi a secerătorilor pe care-i vedeau pe câmpuri, o impresie de sălbăticie, de barbarie latentă continua să domnească. Istoria ţărmurilor acestui fluviu era plină de ambuscade şi de masacre de popoare şi naţiuni aflate în război, de triburi exterminate, în timp ce altele le luau locul şi erau la rândul lor exterminate.Nu făcură decât o escală scurtă la Trois-Rivieres*. Era un orăşel animat dar şi adesea părăsit. Cei pe care îi întâlneai aici păreau să fie întotdeauna pe punctul de plecare într-o direcţie sau alta pe care o propunea această intersecţie de ape mai complicată decât o deltă. La confluenţa dintre Saint-Maurice şi Sf. Laurenţiu, această aşezare pioasă încetase să mai fie victima preferată a irochezilor odată cu sosirea regimentului Carignan- Salliere.

De-abia treizeci de mile mai sus, începeau să se vadă din ce în ce mai des la liziera câmpurilor bărbaţii cosind şi femei strângând spice, şi soldaţi înarmaţi păzindu-i. Dacă Joffrey ar fi fost aici şi dacă despărţirea de Honorine nu s-ar fi apropiat, Angelica ar fi privit aceste orizonturi ceţoase, mai mult gri decât albastre, cu mai multă încântare.

Se grăbea să ajungă.

Honorine sărea de pe un picior pe celălalt pe puntea navei. Fredona cântecele pe care le învăţase la Ursuline încercând să-şi aducă aminte versurile. S-

* **Trei Râuri, n.t.**

ar simţi mândră să-i arate maicii Bourgeoys că putea să cânte împreună cu celelalte fetiţe. Era bine dispusă. Cu vârsta, ca o fetiţă cuminte care dorea să se facă iubită, începea să-şi controleze primele impulsuri.

Angelica se simţea din ce în ce mai înclinată să-i povestească Honorinei despre propria ei copilărie. îi explică motivul pentru care ea nu mersese mai devreme la mănăstire, pentru că erau dintr-o familie nobilă, dar săracă. Honorine începu să-i pună întrebări: cum adică erau nobili dar săraci? Trebui să-i vorbească despre tapiţeriile de Bergame de pe pereţi uzi şi scorojiţi. Dar, în afară de acest detaliu al tapiţeriilor care se curăţau, nu mai găsi şi altele. Dacă ea şi surorile ei tremurau în paturile lor în nopţile de iarnă, era mai degrabă de frica fantomelor decât de frig. Se încălzeau toate trei în patul mare. Cea mai mare era Hortense - Unde era ea acum? - în Franţa. - Unde în Franţa? - La Paris, cu siguranţă. Cealaltă era Madelon. Madelon murise.

Murise din cauza sărăciei? Sau de frică? Angelica simţi o strângere de inimă ca de fiecare dată când se gândea la Madelon. încă mai credea că Madelon murise pentru că ea nu o apărase destul de bine.

— Nu fi tristă! îi spuse Honorine mângâind-o, nu a fost vina ta

.Cum era tatăl ei? Ce făcea mama ei? Se ocupa de plante pentru ceaiuri? Nu, dar se ocupa de legumele şi de fructele din grădină.

Ea însăşi, Angelica, micuţa sălbatică, era cocoţată în vreun copac şi, pitită pe o ramură, pândea cu ochii ei verzi. Ce putea să facă în copac? Nimic. Pândea. Atentă să nu se lase surprinsă. Angelica, copilă, iubea să privească atent. Absorbea clipa fixând-o cu toate detaliile ei: zumzăitul muştelor, mirosul sublim al fructelor pârguite.

— Datorită ei, mamei noastre, baroana de Saneé, mâneam lucruri bune.

— Avea ochii ca ai tăi?

Angelica îşi dădu seama că nu-şi mai amintea care dintre părinţii ei avea ochii săi deschişi la culoare, a căror nuanţă devenise la unii copii mai mult albastră, iar la alţii mai mult verde.

îl va întreba pe Josselin, fratele său mai mare. încă nu-i venea să creadă că-l va revedea.

Mai sus de Trois-Riviéres, fluviul se largea pentru a forma lacul Saint-Pierre, vestit pentru vânturile sale aprige. O uşoară furtună întâmpină navele. De pe puntea vasului ***Le Rochelais,*** zăriră nişte canoe indiene care se zbăteau printre valuri. Barssempuy veni să le spună că una dintre ele, pe care credea că distinge silueta unui cleric, părea că va eşua.

Coborâră şalupa la apă şi, la puţin timp, sub rafalele unei ploi biciuitoare, urcau la bord cei doi indieni a căror canoe fusese distrusă şi pasagerul lor, un preot catolic care se prezentă drept părintele Abdinel.

Angelica învăţase să fie mereu atentă când avea de-a face cu un iezuit. Acest i se păru însă neutru, nici ostil, nici simpatic, îi mulţumi pentru ajutorul pe care i-l oferise. Barca de mici dimensiuni cu care se deplasa spre Saint-Franţois-du-Lac împreună cu însoţitorii lui se lovise de stânci care-i sfărâmaseră partea din faţă. Apoi, înainte ca ocupanţii ei să poată sări în apă şi să ajungă la sol, vântul împinsese ambarcaţiunea spre mijlocul fluviului. în ciuda eforturilor lor, n-ar fi reuşit să mai rămână mult timp la suprafaţă dacă n-ar fi fost ajutaţi. Slavă Domnului, pe Sf. Laurenţiu sunt întotdeauna vase gata să le vină în ajutor luntraşilor în pericol. Aceasta era marea frăţie a fluviului.

Angelica verifică rapid scrisoarea primită de la doamna de Mercouville şi regăsi numele iezuitului printre cele recomandate de aceasta în legătură cu prizonierii englezi. Se afla în prezenţa preotului de la misiunea indiană, unde puteau să se găsească unii dintre ei.

Acesta confirma că era preot în tabăra celor din tribul abénakis, în tabăra unde se adunaseră cei mai mulţi dintre aceştia care erau botezaţi. Angelica stabili cursul necesar pentru a-i lăsa pe cei salvaţi la gura râului Saint- François unde îi aşteptau însoţitorii lor şi profită de ocazie pentru a-i vorbi de propunerile de răscumpărare pe care le primise în Massachusetts. Părinţii celor capturaţi care fuseseră aduşi în Noua-Franţă, îi rugaseră să le comunice celor în drept, care, catolici şi francezi, ar putea să intervină pentru ei pe lângă compatrioţii lor.

Domnul de Peyrac şi ea acceptaseră această misiune ca pe o acţiune de caritate. Oaspetele său care, deşi ud leoarcă, refuzase pătura şi băutura

caldă oferite, spunând că pe o căldură ca aceea, o baie rece nu era rea, o ascultă atent, apoi îi ceru să-i dea câteva nume. Ea începu să-i vorbească despre familia William.

După câteva clipe de gândire, el declară că, într-adevăr, acele persoane îi erau cunoscute. îşi amintea bine de sosirea lor la fortul Saint-François-du-Lac. Fuseseră aduşi din Noua-Anglie în urmă cu aproape doi ani. îşi amintea cu atât mai bine cu cât fusese chemat la căpătâiul bătrânului William care avea o rană la picior şi care muri la puţin timp după aceea. Din păcate, nu reuşise să-l facă să renunţe la erezia lui înainte de a se înfăţişa în faţa Creatorului.

îşi aducea aminte şi de femeia care rămăsese văduvă cu doi copii: un băieţel de cinci ani şi o fetiţă născută în pădure în drum spre Noua-Franţă. Credea că fetiţa fusese cumpărată de persoane generoase din Ville-Marie, care o botezaseră şi o creşteau ca pe copilul lor. Băieţelul fusese adoptat după botez de un şef indian din tribul Canibas care îl luase cu el în regiunea lacurilor.

La Saint-François-du-Lac nu se mai afla deci decât femeia William care fusese cumpărată de un bărbat din tribul Canibas care o capturase, dar iezuitul o asigură că femeia se afla încă în fort. Angelica îi mulţumi şi îl rugă să transmită vestea răscumpărării pe care neamul William din Boston era gata să o ofere pentru fiecare supravieţuitor din familie care se afla în Noua-Franţă.

Cum ea nu ştia câte zile va rămâne la Montréal, se hotărâri că, atunci când data plecării va fi fixată, Angelica îl va anunţa pc părintele Abdiniel la Saint-François-du-Lac. Pentru a nu-i întârzia întoarcerea la Quebec, el o va aştepta, dacă va fi posibil cu prizoniera, la gura râului Saint-François.

Angelica era mulţumită că regăsise cu atâta uşurinţă urma celor din familia William. I se spusese că, dacă vroia să cunoască soarta prizonierilor englezi, trebuia să meargă până la Montreal. Erau puţini la Quebec. Cei din capitală nu doreau să vadă pe străzi englezi, prizonieri sau nu, convertiţi sau nu.

La trecerea sa prin oraş, domnişoara d'Hourredanne îi spusese că primise scrisoarea Angelicăi din toamnă, dar că nu-i dăduse mesajul lui Jenny, servitoarea sa, considerând că e inutil să o tulbure pe biata fată.

— în orice caz, n-o vor lăsa să plece pentru că nu a vrut să fie botezată. Dacă ar cere aşa ceva ar risca să fie trimisă înapoi la stăpânul său din tribul abenakis. Şi eu risc să atrag atenţia asupra mea şi asupra domnul de Carlon care îmi e prieten.

Când se apropiară de destinaţie, o ceaţă groasă forţă flota să se apropie de ţărm şi să arunce ancora. Prin ceaţă se zărea un debarcader luminat. Pilotul care-i conducea de la Trois-Rivieres o sfătui să coboare şi să le facă o vizită stăpânilor locurilor, doamna şi domnul de Verrieres. El făcea parte din regimentul Carignan-Saliére, venise în Noua-Frantă însoţit de unchiul său şi, la eliberarea din armată, hotărâseră amândoi să se stabilească în Canada. Căsătorit cu o fată din Orléans, avea deja cinci sau şase copii şi astăzi sărbătoreau botezul ultimului nou-născut alături de o mulţime de vecini aşa cum o demonstrau şi numeroasele bărci legate la ţărm.

Aşa cum anticipase pilotul, sosirea străinilor veniţi de pe fluviu spori bucuria generală. Angelica,

fiica sa, însoţitorii lor fură întâmpinaţi cu multă căldură şi, când aflară cine era, curiozitatea şi entuziasmul puseră stăpânire pe mulţime. Doamna de Verrieres nu-şi ascunse bucuria. Ziua botezului fiicei sale i se păru marcată de un semn bun datorită vizitei inopinate a unei mari doamne care avea legenda ei şi pe care cei din
Montréal erau încă supăraţi că nu o primiseră între zidurile cetăţii lor.

Astfel, datorită ceţii, Verrieres era primul onorat. Doamna de Verrières făcu semn orchestrei să reia muzica şi o invită pe Angelica în salonul unde invitaţii se odihneau după dans. îi oferi un scaun şi merse să-i aducă limonadă.

Toţi ochii erau aţintiţi asupra ei, toată lumea zâmbea amuzată şi, din când în când, două persoane se aplecau una spre cealaltă şuşotind mirate şi dând din cap aprobator. La fiecare gest al ei, compania izbucnea în râs şi schimba zâmbete cu subînţeles.

Profitând de sosirea dulceţurilor şi a băuturilor care atrăseseră atenţia invitaţilor, stăpâna casei profită pentru a se aşeza alături de invitata sa şi a-i vorbi între patru ochi.

— Doamnă, iertaţi-ne mirarea şi amuzamentul care vă pot părea lipsite de curtoazie. Dar sosirea dumneavoastră în această zi va rămâne pentru noi unul dintre cele mai emoţionante evenimente. Dar mai e ceva. Şi aceasta este cauza emoţiei noastre. Acum că v-am văzut, sunt gata să admit că dacă nu suntem rude de sânge, suntem cel puţin rude prin alianţă. De mai mulţi ani, se zvoneşte că sunteţi sora lui Jos du Loup din cauza asemănării dintre dumneavoastră şi una dintre fiicele sale. Acum sunt sigură, nu este posibil ca o astfel de asemănare să fie întâmplătoare cu atât mai mult cu cât se zvoneşte că veniţi la Montréal cu dovezi.

— Ei bine! Doamnă, îmi confirmaţi o veste de care nu eram încă sigură. Nu mă miră că sunteţi la curent cu aceste fapte căci, într-adevăr, deşi încă nu l-am văzut şi nici nu l-am anunţat de sosirea mea, sunt convinsă că nobilul de care îmi vorbiţi este fratele meu mai mare, Josselin de Sancé de Monteloup, plecat spre Lumea Nouă la şaisprezece ani şi de la care n-am mai avut veşti de atunci.

Doamna de Verrières o îmbrăţişă călduros cu lacrimi în
ochi.

— Suntem deci rude prin alianţă. Una dintre surorile mele e căsătorită cu el!

Agitaţia se intensifică. Preotul care trebuia să oficieze botezul, întârziat de ceaţă, tocmai ajunsese. Era un preot de la seminarul din Quebec. Ceremonia religioasă urma să se desfăşoare deci după petrecere.

Domnul ţi doamna de Verrières continuau sa considere acest contratimp ca pe un semn că prezenţa doamnei de Peyrac era de bun augur. După ce îi cerură permisiunea, adăugară pe lunga listă de prenume de sfinţi protectori ai fetiţei, Maria Magdalena, Ioana, Elena, şi pe cel al celebrei şi frumoasei vizitatoare: Angelica.

Când ceaţa se ridică, trebuiră să se îndrepte cu toţii spre ambarcaţiunile lor. Dacă vizibilitatea era la fel de redusă, acest lucru se datora întunericului care începuse să cadă. îmbătaţi de conversaţie şi de băutură, invitaţii se despărţeau cu greu.

Doamna de Verrières vorbise îndelung cu Angelica despre familia fratelui sau şi Angelica trebui să-i dea informaţii despre ai săi din Poitou.

— Pe curând...

Honorine, care se amestecase în jocurile celorlalţi copii, căzu frântă de oboseală. Şi Angelica era puţin ameţită căci gustase fără prea multă precauţie din vestitele băuturi canadiene oferite cu generozitate. Uitase că toţi coloniştii francezi şi soţiile lor erau maeştrii în fabricarea „alcoolului de casă". Fructe din grădină şi din pădure, secară, orz, grâu, totul se putea fierbe în alambicul ascuns în spatele vreunui copac atunci când funcţionarul regal venea în inspecţie. în mijlocul acestui vârtej, începuse să se simtă în largul ei printre aceşti oameni. Apoi îşi aminti ce aflase despre familia fratelui său şi, înainte de a adormi, se gândi că ascultase ample descrieri ale cumnatei sale, ale nepoţilor şi nepoatelor sale, mai ales Marie-Ange, această nepoată care îi semăna, dar nimeni nu suflase nici un cuvânt despre Jos du Loup, fratele ei.

38

Iată deci Ville-Marie, la graniţa dintre ape, pământ şi pădure, la poalele vârfului Mont-Royal. în port, domnul şi doamna Le Moyne, baronul de Longueil şi cumnatul său, Le Ber, toţi înrudiţi, numărându-se printre cele mai bogate familii ale locului, toţi burghezi, o aşteptau.

De multă vreme, prin intermediul unor călători precum Nicolas Perrot, aceşti oameni din Montreal făceau afaceri cu contele de Peyrac, câştigând din acestea o mică rezervă de argint, sau poate de aur, binevenită în această colonie unde banii de hârtie înlocuiau dezavantajos monedele sunătoare care continuau să reprezinte o garanţie de nepreţuit pentru orice marfă serioasă ce se negocia cu Franţa metropolitană sau cu puterile comerciale străine.

Ea şi Honorine fură deci primite cu prietenie şi cu atenţie. Regretau absenţa domnul de Peyrac, dar ştiind serviciul pe care acesta îl făcea guvernatorului şi lor tuturor, urmărind înaintarea irochezilor dincolo de Saguenay, preferau această soluţie care-i scutea de o campanie de vară împotriva acestor duşmani.

Recunoscători, ei puseră la dispoziţia Angelicăi şi a fiicei sale un mic conac confortabil în apropiere de casele lor, iar doamnele veniră împreună cu fiicele lor să o ajute pe vizitatoare să se instaleze. O asigurară pe Angelica că, pe durata sejurului ei, putea să se considere ca la ea acasă şi să ceară orice lucru de care ar avea nevoie: servitori, valeţi, un bucătar. Dar doamnele din Montreal înţeleseră că ultima propunere era inutilă când îl văzură pe domnul Tissot cu coşurile lui de veselă, argintărie şi sticlărie, acoperite cu pânză albă. Demnitatea şi cunoştinţele bucătarului le impresionară.

De îndată ce putu, Angelica, escortată de Kouassi-Bâ şi de domnul de Barssempuy merse în vestul oraşului unde era situată clădirea ce le adăpostea pe surorile din congregaţia Notre- Dame şi pe elevele lor care se aflau acolo în pensiune.

Faţă de alte construcţii din capitală, aceasta era modestă, dar primitoare ca o casă de familie. Domnişoara de Bourgeoys spuse că era o zi mare pentru că primea în pensiune o nouă elevă, mai ales una venită de aşa de departe. Ghicind că erau însetate, le oferi un pahar cu apă rece care aici, fie

iarnă, fie vară, era primul gest de ospitalitate. Apoi îi propuse Honorinei să meargă să vadă o oaie cu doi miei, unul alb şi unul negru.

La întoarcere făcură turul clădirii: vorbitorul, sala de mese, sala de studiu, bucătăria, capela unde se afla statuia Notre-Dame du Bon Secours şi crucifixul oferit de domnul de Fancamp, unul dintre primii binefăcători.

Angelica remarcă faptul că pe durata întregii vizite sora Bourgeoys nu lăsă mâna Honorinei, adresându-se mai mult acesteia din urmă decât ei.

Ce educatoare desăvârşită!

La etaj văzură dormitoarele. Paturile simple erau înălţate pe un cadru de lemn.

— Iarna facem tot posibilul ca să-i apărăm pe copii de frig şi de vânt.

Vara principala preocupare era să-i apere de înţepăturile de ţânţari. Agăţau deasupra paturilor amestecuri de diverse ingrediente cu mirosuri puternice. Aceste amestecuri se numeau „pot-pourri" şi aveau proprietatea de a înlătura insectele.

— Ştii să faci un astfel de amestec? o întrebă maica Bourgeoys pe Honorine.

Honorine dădu din cap că nu.

— Ce ştii să faci copila mea? Spune-mi, o încurajă cu blândeţe călugăriţa.

— Nu ştiu să fac nimic, răspunse Honorine tacticoasă. Sunt foarte neîndemânatică.

— Ei bine, te vom ajuta să înveţi multe lucruri, răspunse directoarea fără să se întristeze prea mult de declaraţia fetei.

Prin toată casa plutea un delicios miros de pepeni galbeni şi de alte fructe. în sala de mese li se pregătise o gustare formată din bucăţi de pepene galben. Şi în timp ce savurau deliciosul fruct, Angelica nu se putu abţine să nu pună întrebări despre cum se descurcase la început această pionieră în Montreal, iar Marguerite Bourgeoys cedă insistenţelor pentru că îi plăcea să-şi amintească de ziua în care, după ce opt ani nici un copil nu reuşise să ajungă la vârsta la care puteau să înveţe să citească, văzuse sosind la uşa clădirii care servea drept şcoală prima fetiţă şi primul băiat de patru ani şi jumătate.

Nu erau primite la pensiune decât fete, dar băieţii între patru şi şapte ani continuau să fie primiţi la şcoală ca şi altădată.

Discutând cu ea, Angelica îşi dădu seama de inteligenţa acestei femei care fondase primul ordin religios în care maicile nu trăiau izolate şi obţinuse dreptul ca acestea să nu poarte decât o ţinută modestă ca a unei servitoare, fără voal şi fără pânza albă care să le acopere capul şi gâtul, pentru a nu se deosebi de cei care le înconjurau şi pe care veniseră să-i slujească.

Oriunde putuse, deschisese şcoli pentru locuitorii mai îndepărtaţi ai insulei. Şi ţinea deasemenea, pentru binele tuturor copiilor canadieni, ca şcoala să fie gratuită. Şi, pentru a putea să predea gratuit, surorile trebuiau să se mulţumească cu puţin pentru ele. îşi câştigau viaţa muncind în afara şcolii şi de pe urma fermei lor, ca toţi locuitorii din Noua-Franţă.

La capătul acestei prime vizite, domnişoara Bourgeoys făcu Angelicăi o propunere care ţinea cont de durerea pe care atât mama cât şi fiica aveau să o resimtă la despărţire şi care urma să ajute la o separare uşoară a acestor două inimi care se iubeau.

Ea o sfătui pe Angelica să o păstreze pe Honorine lângă ea până când va putea să-şi viziteze fratele pentru a o putea prezenta familiei ei.

La întoarcere, avea să o lase pe fetiţă în grija congregaţiei Notre-Dame unde aceasta îşi va începe viaţa la pensiune. Marguerite Bourgeoys presupunea că doamna de Peyrac va mai rămâne câteva zile la Montreal. Astfel, va putea să se simtă aproape de copilă primind veşti de la ea şi, când va veni ziua despărţirii, maica Bourgeoys spera că Angelica va pleca liniştită în ceea ce priveşte soarta copilului ei şi deja obişnuită într-o oarecare măsură cu despărţirea.

Pentru a o distrage de la acest gând, maica Bourgeoys îi comunică faptul că o mulţime de oameni din Ville-Marie doreau să o cunoască şi că noul guvernator al oraşului avea de gând să ofere o recepţie în cinstea ei, la care să invite pe cele mai importante persoane din oraş pentru a le-o prezenta.

Călugăriţa îi vorbi despre viitoarea întâlnire cu fratele său... O asigură că soţia acestuia, Brigitte-Luce de Pierrefond, era un suflet ales. Una dintre fiicele mai mari ale acestora se căsătorise de curând. Marie-Ange, care rămăsese la congregaţie până la vârsta de doisprezece ani, avea acum aproape şaisprezece, dar nu părea grăbită să-şi întemeieze o familie, lucru surprinzător într-o ţară în care fetele se căsătoreau de la paisprezece ani.

— Iată ce vă sugerez, copilele mele, şi aţi face bine să-mi urmaţi sfatul: întoarceţi-vă la casa care v-a fost pusă la dispoziţie, mâncaţi şi dormiţi. Prima noapte pe uscat după ce v-aţi obişnuit cu apa este întotdeauna agitată. Vă vom pune la dispoziţie o trăsură, dar insula noastră e mare, iar domeniul fratelui dumneavoastră se află tocmai la extremitatea vestică.

39

După ce urcă cele cinci trepte de piatră alături de Honorine, Angelica ezită să ridice ciocanul de bronz care la cădere, avea să rupă o tăcere de treizeci de ani.

N-ar fi fost mirată să vadă apărând toată această familie despre care auzise atâtea încât simţea că o cunoaşte de mult timp. Dar până în ultima clipă se îndoi că avea să afle îndărătul acestei uşi un om de patruzeci şi ceva de ani care fusese cândva fratele ei mai mare, Josselin de Saneé de Monteloup.

Ciocanul răsună îndelung. Uşa se deschise repede şi văzură strălucind părul blond. „Dacă aceasta este acea nepoată, Marie-Ange, nu prea îmi seamănă", se gândi Angelica.

— Tu eşti, Marie-Ange du Loup? o întrebă ea.

— Da, eu sunt.

Adolescenta izbucni în râs.

— Şi dumneavoastră sunteţi zâna Mélusine. Cea care se transformă în noaptea de sâmbătă în căprioară? Zâna care veghează recoltele, construieşte castele şi apără copiii de boli?

Angelica încuviinţă.

Marie-Ange o cuprinse cu braţul.

— Tata a zis c-o să veniţi.

Traversară un vestibul ai cărui pereţi erau plini de tablouri şi de trofee. în salonul în care intrară, zări un bărbat citind aşezat într-un fotoliu.

Se ridică la intrarea lor. Era înalt, robust, fără să fie corpolent. Ar fi putut să-l întâlnească pe stradă, în port, fără să se gândească măcar că acest om i-ar putea fi frate. Se priviră, ezitară, se îmbrăţişară şi Joselin îi arătă un fotoliu, după care se aşeză şi el, punând cartea de-o parte cu regret.

Nu semăna cu tatăl lor. Mult mai puţin decât Denis. Totuşi această gură care parcă nu poate să surâdă era caracteristică băieţilor Saneé. Cantor avea uneori aceeaşi expresie. Ochii negri, părul brunet. Un aer stânjenit, neîndemânatic şi în acelaşi timp îndrăzneţ de vreme ce el era cel mai mare. îl recunoştea.

Tânără ieşise în tăcere ca să-i anunţe pe ceilalţi fără îndoială.

— Spune-mi...

îl tutuise spontan. La fel de natural ca şi sentimentul de a cere acestui străin să-i răspundă la întrebări ca altădată.

— Spune-mi, Josselin, care dintre părinţii noştri avea ochii mai deschişi la culoare?

— Mama, răspunse el.

Se ridică, merse spre un dulap şi se întoarse cu două plachete de lemn pe care i le arătă Angelicăi. Erau portretele baronului şi baroanei de Sance.

— Gontran le pictase. Le-am luat cu mine.

Le aşeză pe o măsuţă în faţa lui. Aceste mici portrete frapau. Angelica mărturisi că nu-şi mai amintea numele mamei lor.

Josselin se încruntă ezitând.

— Adeline, spuse Honorine, care rămăsese în mijlocul salonului.

— Adeline! Aşa este, copilul are dreptate.

— L-am auzit pe domnul Molines numind-o aşa când a venit să ne vadă la Quebec.

Paşi şi exclamaţii se auzeau de pe hol.

Soţia lui Josselin semăna cu sora ei, doamna de Verrieres. Ca şi ea, era învăţată să împartă cu bărbatul ei şi pericolele şi reuşitele. Era o stăpână, Angelica înţelese repede acest lucru în timp ce vizitau domeniul: ea controla totul. Şi, fără îndoială, nu avea de ales, căci soţul ei nu părea interesat de gestiune sau de comerţ. Brigitte-Lucas îl privea cu adoraţie şi părea că-l consideră unul dintre copiii ei care, cu vârste cuprinse între patru şi douăzeci de ani, păreau să fi moştenit mai mult din spiritul ei agreabil decât din cel al tatălui lor.

— Ai fi putut totuşi să ne scrii! îi spuse Angelica când putură din nou să discute între patru ochi.

Soţia lui plecase să pregătească o cameră şi să inspecteze bucătăria, căci insistase ca Angelica şi Honorine să rămână măcar peste noapte.

— Să scriu? Cui? spuse Josselin. N-aveam chef să-mi mărturisesc eşecurile. Şi uitasem că ştiu să scriu sau să vorbesc. Ca să rezişti în Virginia sau în Maryland, nu trebuia să fii francez şi trebuia să fii protestant. Or, eu nu eram nici una, nici alta. Eram numai ***cu*** protestanţii, de parte lor, un băiat care vroia să vadă ţara. Dar care nu era bun la nimic.

Studiile mele? Să devin notar, grefier? Cine ar fi venit la un notar francez? Eram un străin pretutindeni. Am început să mă simt printre străini şi treptat printre duşmani. Am învăţat engleza, dar mă enervam pentru că accentul meu stârnea râsul. La ieşirea dintr-o tavernă, un francez mi-a spus: „Dacă tot nu eşti hughenot, du-te să trăieşti în Noua-Franţă, pentru că tu poţi." M-am hotărât să urc până la Albany-Orange, vechiul fort olandez. Nu eram nici măcar un bun aventurier sau un bun ghid. Sălbaticii râdeau de mine.

— Băieţii din familia de Saneé au fost întotdeauna foarte susceptibili.

— Pentru acelaşi motiv. Pentru că nu eram, nici ţărani, nici nobili şi eram săraci, dar consideraţi bogaţi, ar fi trebuit să ne comportăm potrivit rangului nostru şi pentru că tata, ca să ne întreţină, se ocupa de creşterea măgarilor, ceilalţi ne dispreţuiau.

Angelica îşi spuse că Joffrey în Aquitaine ar fi reuşit să rupă cercul care paraliza nobilimea... „Dar şi el a plătit destul de scump", încheie ea.

— Fetele de Saneé aveau poate un caracter mai bun pentru că aveau şanse mai bune¿

— Nu, Josselin. îmi amintesc ultimele tale cuvinte. Ai încercat să mă avertizezi să nu accept soarta care mă aştepta: să fiu vândută vreunui bătrân bogat sau vreunui vecin necioplit şi obtuz.

— E adevărat, mi se părea şi mai rea soarta care le aştepta pe fetele din familia mea, surorile mele: să se călugărească sau să se vândă.

Acum îl recunoştea pe băiatul care-i spusese: „Ai grijă!" îl putea urmări în periplul lui solitar prin coloniile engleze, lăsând în urmă, puţin câte puţin hainele lui de mic nobil papistaş, schimbându-şi numele, refuzând să vorbească limbi străine şi deci şi pe a sa care atrăgea antipatie şi îl punea uneori în pericol, abandonând pentru aceleaşi motive şi religia sa pe care n-o îmbrăţişase niciodată cu prea multă ardoare; colegiul iezuiţilor îl dezgustase, şi nu acorda decât o atenţie prudentă celei reformate, atâta cât să nu fie considerat „susţinător al Romei" căci să adere la ea l-ar fi dezgustat deasemenea. N-ar fi putut niciodată să se convertească, mai întâi pentru că nu avea o părere mai bună despre această religie decât despre a lui, şi apoi pentru că-şi amintea de fratele şi de tatăl lui care trecuseră la religia reformată şi de imprecaţiile bunicului său în castelul Monteloup care îl bântuiseră în tinereţe pe Josselin făcându-i imposibilă convertirea.

— Ah! Da, e adevărat, spuse Angelica. Bunicul se plângea tot timpul!

Nu învăţase nimic folositor în colegiile din Franţa, în această ţară de sălbatici unde ajunsese, ei nu ştiau nici măcar să scrie, iar penele nu contau decât dacă se aflau pe capul vreunui indian.

Era bun cavaler, dar nu erau cai. Mânuirea săbiei? La ce-ţi folosea într-o ţară unde se vorbea cu puşca sau cuţitul ori cu securea!

Astfel ajunsese în regiunea unde graniţa dintre Noua- Anglie^şi Noua-Franţă era neclară, contestată, de fapt ea nu exista. în fortul Sainte-Anne, se anunţase sub un alt nume Jos de Loup. Băuse ultima halbă de bere cu un prieten, un hughenot francez din nord, cel care îi dăduse informaţiile lui Molinas şi care-şi amintea de numele fals pe care i-l dăduse comandantului postului. Aceea a fost ultima dată când a deschis gura pentru multă vreme.

— în acel moment, spuse Josselin, devenisem complet mut.

Petrecuse iarna la fortul Sainte-Anne ajutând la transportul lemnului, la numărarea baloţilor de blană, la întreţinerea armelor.

Primăvara plecă spre Sf. Laurenţiu şi ajunse la Montreal. Aici a întâlnit-o pe Brigitte-Luce cu care s-a căsătorit.

— Şi cum te-ai îmbogăţit?

— N-am făcut nimic. Nici avere, nici nimic. Ce puteam să fac cu ceea ce învăţasem? Vânătoare? Ce vânătoare? Aici nu se vânează, adunăm blana de la indienii care vânează. în tinereţe hăituisem lupi, mistreţi, cu tata. La Montreal e destulă carne, lumea nu mai mănâncă vânat. Nu sunt nici cai, nici haite de câini vânători. în ceea ce priveşte cântatul la corn, la ce-mi folosea, spune-mi, în pădurile din Lumea Nouă, unde să trozneşti o crenguţă sub picior te poate costa scalpul!

Izbucniră în râs, mulţumiţi să descopere că viaţa îi pusese în faţa aceloraşi situaţii de care învăţaseră să se amuze, că aveau acelaşi fel de a privi lucrurile, datorită educaţiei lor comune.

Angelica o zări pe cumnata ei oprindu-se în uşă, cu ochii măriţi:

— Nu mai e acelaşi bărbat! exclamă ea.

Josselin îi întinse mâna soţiei sale.

— Ea m-a salvat, spuse el.

Brigitte-Luce se aşeză aproape de ei, mărturisind că nu-şi mai amintea când auzise pentru prima dată sunetul vocii lui Jos de Loup apărut pe neaşteptate la Montreal, atât de taciturn şi despre care nimeni nu ştia nimic.

— În orice caz, ne cunoşteam de mai multe săptămâni. Eram, cred, logodiţi. Am tras cu urechea înainte să intru şi nu cred că l-am auzit vreodată vorbind atâta. Iar să râdă...!

Căzură de acord că dragostea dintre fraţi se păstrează pentru totdeauna. încercară să-şi explice această legătură misterioasă pe care nu şi-o imaginaseră niciodată atât de puternică.

Angelica îl cunoştea puţin pe fratele ei mai mare. Cei mai mari mergeau la colegiu, iar cei mai mici nu-i mai vedeau decât în vacanţe. Nu aveau caractere asemănătoare, nici măcar nu exista între ei vreun fel de complicitate, căci nu se jucaseră niciodată împreună. Era oare pentru că purtau acelaşi nume? Poate. Că aveau acelaşi sânge? Nu. Dragostea dintre fraţi e altceva. Nu depinde de a avea aceeaşi părinţi, uneori acest lucru îi desparte.

— Mărturisesc că mult timp, spuse Josselin, mi-a displăcut că mama, care mă idolatriza în primii mei ani, era şi mama ta. Mi se părea o nesimţire din partea tuturor acestor lingăi să pretindă că era şi mama lor...

Căzură de acord că ceea ce-i unea poate cel mai mult pe membrii unei familii er£ viaţa în comun care-i aduna în primii ani de viaţă în jurul aceleiaşi mese, sub acelaşi acoperiş unde copiii pot să se simtă fragili în copilărie.

— Şi unde visăm să ne întoarcem...

— Nu, spuse Josselin, n-am visat niciodată să mă întorc în bătrânul castel în ruine şi mi-a părut bine c-am plecat. Nu asta ne leagă, Angelica. Atunci?...

— Că veni vorba, spuse Angelica, am aici nişte hârtii pe care să le semnezi.

Căută plicul conţinând documentele pe care „bătrânul" Molines o rugase să le dea fratelui său să le semneze atunci când îl va revedea pentru ca bătrânul intendent al familiei Plessis-Bellieres să poată continua de la New York să regleze afacerile „tinerilor" Sance de Monteloup aşa cum o făcuse până acum.

Brigitte-Luce întinse mâna, era obişnuită cu lipsa de interes aproape totală pe care o arăta soţul ei în această privinţă.

Examină hârtiile rugând-o pe Angelica să-i explice conţinutul. Pentru că era cel mai mare şi încă în viaţă, trebuia să-şi ia titlul de moştenitor de la fratele său Denis care se instalase pe domeniul părintesc cu numeroasa lui familie, renunţând la cariera de ofiţer pentru a repopula vechea fortăreaţă Monteloup.

— Denis?

De el nu-şi amintea. Era ultimul. Brigitte-Luce dădu din cap cu o expresie care însemna că, în ciuda indulgenţelor ei, erau lucruri care o depăşeau.

— Până acum câteva zile când m-a anunţat că una dintre surorile lui va veni să-l viziteze, nu ştiam nimic despre trecutul lui. Cât despre fraţii şi surorile lui, ne bucurăm să aflăm că sunt atât de numeroşi... dar e o surpriză.

— Nu vorbea, nu povestea nimic? se miră Angelica. Mă întreb cum de-aţi ajuns să vă căsătoriţi!

Era evident că între cei doi era o poveste fără cuvinte, că erau uniţi de forţa iubirii neexprimate. Dar şi de altceva.

— Emană atâta şarm! murmură Brigitte-Luce.

Angelica nu s-ar fi gândit aşa niciodată la el. I se păruse
întotdeauna atât de morocănos. Dar părerea pe care o are o soră despre fratele ei mai mare cu cincisprezece ani nu e oare o apreciere limitată şi arbitrară asupra valorii potenţiale a viitorului adult?

Formulă această constatare şi ei fură de acord că nimic nu e mai greu de dezrădăcinat decât reacţiile şi opiniile din copilărie. Observaţiile sale sunt uneori adevărate, dar copilul nu are toate elementele, nu poate să compare.

— Şi pe mine cum mă vedeai? întrebă ea, eu, care o făceam să plângă pe mătuşa Pulcherie cu indisciplina şi imaginaţia mea, cum eram?

— Tu, tu erai Angelica. Nu ne puteam hotărî dacă erai cea mai băieţoasă sau cea mai delicată. Nu îndrăzneam să ne pronunţăm pentru că doica Fantine ne prevenise pe noi, cei mai mari, Raymond, Hortense şi eu, la naşterea ta. îmi aduc aminte de aerul ei solemn şi aproape ameninţător: „ Ea e diferită! E o zână! Născută dintr-o stea!..." Şi la părerea asta n-am putut să renunţăm, nici chiar Raymond. Eşti aici în faţa mea şi mă gândesc: Atenţie, e o zână. E diferită, născută dintr-o stea. Şi cu cât te privesc mai mult şi analizez ceea ce ai devenit, ceea ce a făcut destinul din tine, cu atât mai puternic simt vechile certitudini.

Dădu din cap, strângând între buze pipa pentru a-şi stăpâni un surâs...

— Doica avea dreptate.

— Vă înţeleg, îi spuse puţin mai târziu Angelica cumnatei sale. Cine putea să se exprime mai frumos vorbind despre o soră regăsită după treizeci

de ani şi să-i spună că a păstrat despre ea o amintire frumoasă şi că, în ciuda anilor scurşi, o vede aşa cum şi-a dorit-o? Trebuie să recunosc că nu l-aş fi crezut niciodată în stare de atâta fineţe. Dar apoi ce ştiu eu despre el, fratele meu mai mare cu cincisprezece ani?

Râseră împreună, bucuroase că se înţeleg ca şi cum s-ar fi cunoscut dintotdeauna. Ghiceau că între ele se va lega o prietenie datorată nu atât legăturilor de rudenie, cât afinităţilor lor.

Mai aveau multe să-şi spună, nu numai întâmplări, dar şi schimburi de idei.

Totuşi timpul trecea prea repede. Angelica rămase o noapte cu Honorine în casa fratelui său. Se despărţiră promiţând că aveau să se revadă în curând.

— ***Eu*** am să vă scriu, promise Brigitte-Luce.

40

— S-ar fi zis că acea Marie-Ange e fata ta, spuse Honorine nemulţumită. Dar eu sunt fata ta.

— Bineînţeles, scumpo, nici nu încape îndoială. Marie- Ange nu-mi e decât nepoată. îmi seamănă pentru că suntem rude. Dacă Florimond seamănă mult cu tatăl tău, din contră, Cantor, seamănă mai mult cum unchiul Josselin.

— Şi eu, eu cu cine semăn? întrebă Honorine.

Urcau pe aleea ce ducea la casa lui Marguerite Bourgeoys şi Angelica ar fi vrut să-şi oprească paşii, să nu ajungă niciodată.

— Eu cu cinesemăn? insistă Honorine.

— Ei bine!... îmi aduci aminte de sora mea Hortense.

— Era frumoasă? întrebă Honorine.

— Nu ştiu, când eşti copil nu ţii cont de asta. Dar îmi aduc aminte că se spunea despre ea ca are nobleţe, că merge ca o regină, că are prestanţă, şi tu ai fost mereu aşa, chiar şi când erai mică de tot.

Honorine tăcu, în aparenţă mulţumită.

Angelica trişase puţin. Revenind de la fratele său, târziu spre seară, nu o adusese pe Honorine imediat la pension. Seara nu era un moment bun pentru despărţiri. Dimineaţa forţele sunt proaspete.

Era frumos. Furtuna nu ameninţa şi în grădină cântau păsările.

Aduseseră cufărul mic al Honorinei, precum şi un sac cu diverse obiecte la care copila ţinea., cele două comori ale sale, arcul şi săgeţile date de domnul de Lomenie, cuţitul dăruit de Molines şi cărţile conţinând legenda regelui Arthur în latină.

— De ce i-ai spus maicii Bourgeoys că nu ştii să faci nimic? o întrebă Angelica. Ştii să cânţi foarte bine.

— Dar mi-ai spus despre cântecele mele că ţi se par... îngrijorătoare! răspunse Honorine.

— Numai cel despre otrăvitoare.

— ... N-o mai văd, murmură Honorine ca pentru sine.

Angelica îşi încetinea paşii, ar fi vrut să reţină acest moment în care îşi conducea copilul spre o altă viaţă, un moment care nu avea să se mai repete. Pentru mult timp, nu va mai avea ocazia să vorbească cu Honorine care încă are privilegiul copilăriei: de a-şi

exprime naiv gândurile şi viziunea copilărească, nouă.

Când o va revedea, va fi învăţat să gândească după norme, în acest scop o încredinţau în mâinile educatorilor. Va fi învăţat ceea ce trebuie să facă, să gândească, să spună, şi mai ales să nu spună, şi va fi păcat pentru că ceea ce spunea era uneori atât de amuzant. Când o va revedea şi-i va vorbi, copilul va interpreta altfel cuvintele ei.

Se opri şi îngenunche în fata ei pentru a o privi drept în
faţă.

— Ştii că acum ceva timp, erai singură cu mine? Nu te aveam decât pe tine. Ce fericire că erai lângă mine. Dacă nu te-aş fi avut pe tine să mă consolezi, ce s-ar fi întâmplat cu mine oare?

— Unde era tata?

— Foarte departe. Fuseserăm despărţiţi.

— Cine vă despărţise?

— Războiul!

Vedea că Honorine avea să se gândească la asta. Ştia deja că războiul desparte oamenii. Pleci cu arcul şi cu săgeţile şi cu puşca şi apoi... drumul de întoarcere nu-i niciodată uşor. Uneori, nu mai reuşeşti să te întorci.

— A fost greu să-l regăsesc şi mult timp l-am căutat împreună cu tine. într-o zi, l-am regăsit şi ţi-a spus: „Sunt tatăl tău."

— îmi amintesc.

— Vezi, se întâmplă şi lucruri frumoase.

Honorine aprobă. Era convinsă.

— Atunci de ce eşti tristă? o întrebă ea în timp ce urcau treptele spre casă.

— Pentru că mă gândesc că dacă vei fi vreodată în pericol sau vei avea nevoie de mine, eu voi fi departe.

— Dacă am nevoie de tine, te voi chema, spuse Honorine. Ca în ziua furtunii, când aproape că m-a înghiţit zăpada. Te voi chema şi vei veni.

41

în următoarele două zile îşi dădu seama că avusese dreptate: moartea părintelui d'Orgeval le dăuna mai mult decât dacă acesta ar fi supravieţuit. Nu mai dorea să rămână la Ville-Marie. Pentru a-i atrage pe cei din Montreal de partea ei era nevoie de mai mult timp şi încăpăţânare decât avea ea.

Erau oameni foarte siguri pe ei. Mult timp şi chiar şi astăzi, fuseseră în prima linie în lupta cu irochezii, trăind cu puşca în mână. Acest lucru îi convinsese că în tot ceea ce făceau, dădeau dovadă de mai mult eroism, abnegaţie, milă şi virtute creştinească decât ceilalţi. Şi, din cauza acestei păreri pe care o aveau despre ei înşişi, nu le plăcea ca alţii să se amestece în treburile lor. Cei din Montreal cumpăraseră prizonieri englezi pentru a-i boteza, mai ales copii, dar ancheta Angelicăi nu-i oferi nici un fel de indiciu în legătură cu cei care ar fi putut fi restituiţi familiilor lor din Noua-Anglie.

Oamenii se grăbeau să o mulţumească, dar schimbau între ei priviri şi ea înţelese repede că insistenţa ei îi deranja. Erau convinşi că au adus multe suflete la adevărata religie cheltuindu-şi banii pentru această lucrare sfântă. în cel mai bun caz, încercarea de a-i arunca pe cei convertiţi înapoi în tenebrele necredinţei lor ar fi fost considerată ca lipsă de credinţă.

Domnişoara Bourgeoys îi trimise vorbă sfatuind-o să fixeze data plecării din Montréal pentru a hotărî ziua în care va veni să-şi îmbrăţişeze o ultimă dată fiica. Copila nu ceruse să o vadă şi era ascultătoare.

Barssempuy era gata de plecare. în dimineaţa plecării, Angelica merse la şcoală.

Honorine sosi alergând la vorbitor.

— Spune-i la revedere mamei, îi spuse domnişoara Bourgeoys. Am asigurat-o că îi poate transmite tatălui tău că eşti un copil foarte bun.

Angelica o strânse pe micuţă în braţe.

— Ne vom gândi la tine în fiecare zi.

Honorine se pregătise pentru această clipă. Făcu un pas în spate şi îşi duse mâna la inimă, imitând-o pe Séverine.

— Nu te teme, îi spuse ea. Am aici un secret de dragoste care mă va ajuta să supravieţuiesc.

Se întoarse la colegele ei şi Angelica, reţinându-şi lacrimile şi surâsul, se îndepărtă, păstrând imaginea Honorinei la cei şapte ani ai ei, cântând printre celelalte colege ale ei.

„în mai am să vin să te văd, iubito", îşi promise ea.

Maica Bourgeoys îi strânse mâna de mai multe ori, fără să spună nimic. La ieşire, Angelica fu surprinsă să regăsească toată familia fratelui său aşteptând-o. Jos de Loup însuşi se deplasase.

Această escortă veselă şi cei câţiva prieteni care li se alăturară pentru a o însoţi la îmbarcare, o împiedicară să se lase cuprinsă de gânduri triste.

La bordul vasului ***Le Rochelais*** care se depărta încet de ţărm, nu-i mai rămânea decât să-şi fluture eşarfa spre alte eşarfe şi batiste care, aliniate de-a lungul ţărmului, o asigurau că are prieteni chiar şi în acest colţ de lume ostil, Montréal.

îi mai rămânea o misiune de îndeplinit. Prin intermediul unui indian, îl avertizase pe părintele Abdinel de data sosirii ei. Burniţa şi era înnorat când ajunseră la locul întâlnirii. în apropierea vechiului fort, un grup de persoane format din iezuit, doi indieni şi o femeie aştepta pe marginea apei.

Le Rochelais aruncă ancora. Angelica fu condusă la ţărm. Era chiar doamna Williams, dar absentă şi copleşită, fără să schiţeze nici un gest la vederea contesei. Ţinea ochii în pământ, era slăbită, părul ei încărunţit era împletit ca al unei indience.

Angelica i se adresă în engleză. îi vorbi despre persoane din familia ei pe care le întâlnise în Salem şi care, venite din Portland sau din Boston, doreau să o cumpere.

— Mă îndoiesc că stăpânul său va accepta, spuse iezuitul, nu este vorba de recompensă, ci de faptul că mândria lui are de suferit pentru că această femeie refuză cu încăpăţânare să se convertească.

De când îi fuseseră luaţi copiii şi mai ales băieţelul ei de cinci ani, adoptase o atitudine pasivă, ca şi cum ar fi fost surdă şi mută. Şi e regretabil, continuă preotul, că, primind şansa de a se apropia de adevărata lumină a credinţei ca urmare a acestei experienţe, continua să se opună acestui semn al dragostei lui Dumnezeu pentru ea.

Angelica încercă iarăşi să o scoată din apatie repetându-i că ai ei doreau să o răscumpere şi că

fiica ei Rose-Ann era bine. Englezoaica nu dădu nici un semn că ar înţelege. Angelica se întoarse către iezuit:

— Oare nu-şi mai aminteşte propria limbă? Nu e nimeni în tabără printre ceilalţi captivi englezi cu care să poată sta de vorbă?

— Ba da, avem un oarecare Daugherty, bun muncitor, adoptat de o văduvă care e foarte mulţumită de el. Cere uneori şi obţine permisiunea de a vizita prizoniera şi văd de departe că-i vorbeşte şi că plânge cu el.

Daugherty trebuie să fie angajatul fermierilor englezi care fusese capturat împreună cu fiul lui odată cu ei. Angelica se mai linişti puţin aflând că nefericita avea totuşi pe cineva din ţara şi din casa ei care să o susţină în sclavie.

— Şi fiul lui Daugherty?

— Ce vârstă avea când a fost capturat? întrebă iezuitul.

— Doisprezece sau treisprezece ani.

— Atunci se poate să fi fost cumpărat şi adoptat de vreo familie pioasă din Ville-Marie sau de vreun mare şef indian.

Angelica lăsă părintelui numele şi adresele părinţilor doamnei Williams în cazul în care aceasta se va interesa de propunerea lor sau că stăpânul ei va consimţi.

Se despărţi strângând mâna inertă a bietei puritane şi plecă fără să mai întoarcă privirea.

Era o uşurare să fie iar la bordul navei, înconjurată de prieteni sinceri şi devotaţi care încercau să o binedispună şi să-i facă mai uşoare aceste prime zile departe de fiica ei. Absenţa lui Honorine i se păruse insuportabilă la început. După ce o văzuse pe biata doamnă Williams, consideră că nu avea de ce să-şi plângă de milă. Cel puţin, ştia că fiica ei era pe mâini bune şi că avea să-l revadă în curând pe Joffrey.

Felul de a fi al părintelui iezuit, care nu era rău, doar insensibil şi incapabil să înţeleagă ce îndurase o femeie, care-şi pierduse soţul şi căreia îi fuseseră luaţi copiii, o înspăimântase.

La Quebec unde îşi amintea de ultima escală împreună cu Honorine, Polak o admonestă.

— Eu ce să mai spun când băiatul meu este tot timpul în pericol printre aceşti sălbatici care pot în orice clipă să-l scalpeze sau să-l gătească? Mai ales că e rotofei. Şi e unicul meu fiu.

Angelica ar fi vrut să-i explice legătura pe care o avea cu fata ei, de pe vremea când soldaţii regelui o urmăreau: „ O femeie cu ochii verzi purtând un bebeluş cu părul roşu."

— Bla, bla bla! Suntem toate la fel! Ca nişte pisici furioase când trebuie să-i apărăm. Aminteşte-ţi cum l-am scos pe Cantor din mâinile egiptenilor. Cum am alergat prin noroiul îngheţat de pe drumul de la Charenton! Aproape că zburam... Nu mai visa! îi strigă Polak. A trecut vremea aceea! Acum sunt mari, sunt în viaţă. Ce vrei mai mult? Trebuie să privim înainte, mai ales acum când ne ameninţă dezastrul.

Lirismul hangiţei, stimulat de băuturile cu virtuţi terapeutice din pivniţa sa, o îndemnară pe Angelica să înceapă să facă planuri de a-i aduce pe gemeni la iarnă la Quebec.

Urville şi Barssempuy îi cerură câteva zile pentru a inspecta vasele, a aduna echipajul şi a efectua încărcarea mărfurilor.

Cumpăraseră de la Carlon o bună parte din surplusul lui de grâu şi rezerve de ţipar afumat. La plecare, Angelica stabilise condiţiile de livrare, dar, din cauza debandadei de peste vară, nici sacii, nici butoaiele nu fuseseră aduse în port.

Această întârziere nu i se păru de bun augur. Nu din cauza delăsării serviciilor portuare care era ceva obişnuit vara, absenţa persoanelor responsabile şi obiceiul franţuzesc de a lăsa totul pe ultima sută de metri, reprezentând singurele cauze.

Nu din cauză că trebuia să piardă vremea prin port unde i se părea că timpul nu mai trece, iar nerăbdarea ei de a părăsi Quebec-ul creştea. Se simţea în pericol? Nu, nici măcar asta. Mai degrabă, nu se simţea în largul ei, din cauza căldurii, a furtunilor aproape tropicale care transformau oraşul într-o seră.

Angelica ştia că nu avea motive să se enerveze. Nu era în întârziere. Sosiseră chiar mai devreme decât era prevăzut. Joffrey ar fi putut încă să-i ajungă aici şi să-l vadă pe Carlon.

Dar nu sosise nici o veste în acest sens. Tot ce se ştia era că vasele domnul de Peyrac făceau încă de gardă la intrarea în Saguenay, că acesta însoţit de Nicolas Perrot porniseră pe continent şi că până acum nici un indian nu apăruse la orizont. Era deci improbabil ca întors la Tadoussac să vrea să urce fluviul. Aşa cum conveniseră, o va aştepta acolo.

Pentru moment, nu-i rămânea altceva de făcut decât să-i lase pe ofiţeri şi pe marinari să termine ceea ce aveau de făcut la Quebec pentru ca să se poată întoarce cu satisfacţia că a dus la bun sfârşit ceea ce fusese prevăzut.

Dacă n-ar fi aşteptat la hanul ***Navire de France,*** Angelica n-ar fi avut probabil răbdare şi ar fi plecat cât mai repede din oraş pe o altă navă. Oare de ce n-a facut-o?

Ar fi evitat astfel o întâlnire neplăcută de unde avea să se nască o umbră ameninţătoare.

42

Angelica, frumos îmbrăcată, ieşea de la doamna de Campvert care o invitase la o partidă de cărţi., când se văzu înconjurată de patru soldaţi de la tribunal ceea ce îi aminti de Quebec-ul de altădată. Mai ales când un sergent o rugă, înmânându-i o scrisoare de la domnul locotenent Garreau d'Entremont, să o urmeze la tribunal unde acesta din urmă avea ceva foarte important de discutat cu ea.

Angelica încuviinţă. Tribunalul părea sinistru. în interior nu se vedea nimic. Dar cum era vară şi miezul zilei, nimeni nu se gândea să aprindă o lumânare. Garreau d'Entremont se afla în cabinetul lui de lucru. Ea avu impresia, intrând îmbrăcată în alb şi împodobită cu bijuterii, că aduce lumină în cameră şi el resimţi acelaşi lucru pentru că se bucură sincer salutând-o.

— Ce bine că vă revăd, doamnă!

După câte putea să-şi dea seama, personajul nu se schimbase. Ea nu simţea nevoia să se aşeze şi el, preocupat de ce urma să-i spună, nu o rugă, rămase deci în picioare în faţa lui.

— Ştiam că nu veţi rămâne mult timp printre noi, aşa că nu am ezitat să...

— Bine aţi făcut.

Fără îndoială încurcat de demersul care se impunea, îi spuse că trebuia să termine ancheta legată de soarta vasului ***La Licorne*** care se scufundase aproape de Gouldsboro.

Raportul, spuse el, care ne-a fost trimis şi pe care îl avea în faţă, menţiona că pe vas fuseseră îmbarcate acum aproape trei ani douăzeci şi şapte de fete. îşi amintea că i se spusese că prin minune fuseseră toate salvate, dar numai cincisprezece sau şaisprezece ajunseseră la Quebec.

— Unde sunt celelalte?

— Unele au rămas în celelalte aşezări din Golful Francez.

Garreau dădu mulţumit din cap. Fusese inspirat, declară
el, să o cheme pe ea pentru a-l ajuta să descurce acest caz.

Totul trebuia rezolvat repede pentru că trebuia să trimită în Franţa informaţii precise obţinute de la cei sau cele care fuseseră implicaţi în naufragiul vasului ***La Licorne*** şi care fiindcă erau răspândiţi pe un teritoriu la fel de mare ca Europa le făcea sarcina şi mai dificilă.

Avuseseră noroc că nava domnul şi doamnei de Peyrac trecuse prin Quebec fapt care îl va ajuta să câştige câteva luni bune, poate chiar un an.

îi întinse un teanc de hârtii.

— Iată, trimisă de la Paris, lista completă cu numele celor douăzeci şi şapte de tinere, cu prenumele, vârsta, locul naşterii, etc. Puteţi să-mi scrieţi pentru fiecare dintre ele ce s-a întâmplat cu ea?

Angelica se revoltă.

— Nu sunt grefier la tribunal şi n-am nici un chef să fac munca unuia. Nu e destul că le-am salvat, le-am îngrijit şi le-am escortat până aici pe majoritatea?

— Exact. Sunt la Quebec fete cărora le-aţi oferit zestre ca să se poată mărita. Trebuie să vă cereţi înapoi fondurile.

— Nu contează. Contele de Peyrac şi cu mine preferăm să ne asumăm această cheltuială ca să putem uita de această întâmplare.

— Imposibil!

— Cum adică, imposibil?

—Nimeni nu vă crede că nu vreţi să vă recuperaţi datoriile atunci când administraţia franceză vă propune acest lucru. Va părea suspect.

— În ce sens?

— Se vor întreba care sunt motivele pentru care refuzaţi să dati explicaţii mai detaliate.

îi aminti că lipsa de informaţii despre evenimentele care se derulaseră pe coasta provinciei Acadia considerată parte integrantă a Noii-Franţe, dificultăţile întâmpinate în demersul de a obţine o relatare coerentă din partea martorilor îi făcuse pe unii membrii ai administraţiei colonial sau metropolitane să se întrebe dacă nu încercau să ascundă ceva despre ceea ce se întâmplase în acele regiuni îndepărtate.

— Or compania Notre-Dame-du-Saint-Laurent care deţinea vasul pretinde că nu a pierdut

numai un vas în această expediţie, ci trei, ceea ce le-a afectat serios bugetul.

— Trei? Iată un lucru nou. Pot să afirm că, din câte ştiu, numai ***La Licorne*** s-a sfărâmat pe coastele noastre şi îmi veţi spune apoi că un vas care se rătăceşte într-atât şi naufragiază tocmai în golful Francez atunci când de fapt se îndrepta spre Quebec nu are nimic suspect.

— Nimeni nu contestă acest lucru.

Îşi consultă notiţele.

— Totuşi, compania asta susţine. Ea afirmă că a navlosit la plecare alte două nave. Şi că acestea ar fi fost confiscate de voi, cei din Gouldsboro, act considerat piraterie. Nu este vorba oare de cele două nave dintre care domnul de Ville-d'Avray şi-a însuşit una ca „pradă de război"? Am aici însemnările consiliului în care a fost hotărâtă soarta lor.

Angelicăi nu-i venea să-şi creadă urechilor. Iată că vasele piraţilor complici cu Ambroisine, conduse de Zalil, acest demon alb, se dovedeau a fi făcut parte din expediţia organizată de ducesa de Maudribourg cu sprijinul lui Colbert şi a altor persoane de bine dornice să-şi câştige locul în rai.

— Pretenţiile acestei companii mi se par ciudate. Cred că aveţi de-a face cu hoţi de vase mai mari decât cei pe care îi acuzaţi. Cele două vase? Ştiţi foarte bine că era vorba de bandiţi şi că domnul intendent Carlon a fost martor la luptele pe care a trebuit să le dăm pentru a-i neutraliza definitiv.

— Ştiu! Ştiu! Din nefericire, domnul Carlon se află în prezent într-o situaţie delicată care nu-i permite să facă prea multe dacă nu vrea să cadă în dizgraţie.

— Asta nu discreditează şi nu pune sub semnul întrebării tot ceea ce a spus de-a lungul anilor trecuţi când a fost considerat ca unul dintre cei mai remarcabili guvernatori ai Noii-Franţe. Ascultaţi-mi sfatul şi interogaţi-l. E mai în măsură decât mine să vă răspundă.

— Mă îndoiesc.

Angelica scutură capul deznădăjduită.

— Nu înţeleg. Domnul locotenent, ce vreţi de la mine?

— Să lămuresc anumite puncte care sunt neclare. în toate relatările, de oriunde ar veni ele, se menţionează numele dumneavoastră, doamnă. Astfel, în această scrisoare, mi se dă de înţeles că ducesa de Maudribourg nu s-a înecat în naufragiu... şi că, reuşind să fugă, ea a fost mai târziu... asasinată în timp ce se găsea la Gouldsboro... ceea ce ar însemna că sunteţi direct răspunzătoare de moartea ei!

— Aş râde dacă subiectul nu ar fi atât de lugubru, spuse Angelica după o clipă de gândire. îmi puteţi spune cine a putut scorni o asemenea infamie?

— Nu sunt decât zvonuri care circulă...

— Oh! dumneavoastră, dragă domnule Garreau, zvonurile care circulă... le-am simţit pe pielea mea. Mărturisesc că nu înţeleg de ce dumneavoastră, atât de galant, vreţi fără încetare să mă scoateţi vinovată de păcatele Israelului... Ce zodie sunteţi?

— Săgetător, bolborosi el, prost dispus.

— Atunci, de-aia vă simpatizez în ciuda purtării dumneavoastră, pentru că şi eu sunt tot săgetător.

Păru că ia o pauză şi schiţă un zâmbet.

— Săgetătorii sunt tenace. Ne înfigem cu călcâiele în pământ.

— Şi ridicăm ochii spre cer când caracterul dificil al celor din jur ne chinuie.

Domnul Garreau d'Entremont îi coborî pe ai lui spre scrisoarea pe care o ţinea în mână şi rămase pe gânduri.

—Părintele d'Orgeval, spuse el brusc, acest mare iezuit, mort apoi, martir în mâinile irochezilor, v-a adus aceste acuzaţii. Mai ales împotriva dumneavoastră, îi spuse el arătând-o cu degetul. Mi s-a părut întotdeauna că acorda mai puţină importanţă anexărilor de noi teritorii făcute de domnul de Peyrac care îi micşorau domeniul de misionar decât influenţei şi prezenţei dumneavoastră pe aceste ţărmuri.

Indignată, ea protestă:

—Dar, e o nebunie! Cum putea el să ştie de naufragiul vasului ***La Licorne***? Noi am adus vestea, venind din golful Francez şi de pe coasta de est, şi când am ajuns la Quebec, el plecase deja în misiune.

—De acolo a trimis aceste informaţii care, prin grija misionarilor săi devotaţi, au ajuns la părintele Duval la Paris. Acesta le-a transmis părintelui Marquez, superiorul iezuiţilor din Franţa, care a dat ordin să se ţină cont de informaţiile respective potrivit directivele sale.

—De ce se amestecă în povestea asta?

—Am înţeles că ducesa de Maudribourg îi era rudă.

„Ştiu", Angelica fu pe punctul de a răspunde. Sora lui de
lapte! Se temea ca faţa să nu-i reflecte sentimentele. Se întoarse pe jumătate pentru a privi pe fereastră unde lumina se juca în frunzişul copacilor.

— Repet întrebarea, domnule d'Entrmont. Cum putea el să afle toate acestea atât de repede, fiind atât de departe? Dincolo de Marile Lacuri! Este imposibil! Oare era clarvăzător?

Şeful poliţiei ezită.

— Şi totuşi nu este în totalitate imposibil să fii la curent , cu toate chiar şi dincolo de Marile Lacuri, în acele regiuni, şi aş
mai adăuga faptul că Sébastien d'Orgeval, pe care l-am cunoscut bine, era un om de elită şi prin natura lui virtuoasă câştigase daruri puţin accesibile celorlalţi oameni: levitaţia, prezicerea, şi poate chiar darul ubicuităţii. Un lucru e sigur. Ştia întotdeauna tot, şi n-am putut niciodată infirma ceva de care m-a avertizat dinainte.

Vocea Angelicăi deveni zeflemitoare.

— Nu-mi spuneţi că dumneavoastră, pe care vă credeam adept al filosofiei lui Descartes ce pune pe primul loc raţiunea, şi care ar trebui să nu ia în considerare decât dovezile materiale evidente, aşa cum se recomandă poliţiei moderne, dumneavoastră practicaţi aceleaşi metode ca înaintaşii dumneavoastră, denunţate astăzi drept învechite şi periculoase, supuse erorii! E adevărat, îmi amintesc că m-aţi acuzat că l-ani ucis pe contele de Varange, un adept al lui Satan, luând în considerare spusele unui vrăjitor din oraş, alt adept al lui Satan şi prieten al contelui de Varange.

— Prieten care a dispărut şi el fără urmă, interveni Garreau d'Entremont. încă un dosar rămas

deschis şi pentru care suni hărţuit să furnizez dovezi şi să elucidez circumstanţele morţii sale.

— Dispariţie şi moarte de care tot eu sunt responsabilă, presupun? continuă Angelica sarcastică.

— într-adevăr. Părintele d'Orgeval vă numea responsabilă într-o ultimă scrisoare trimisă părintelui de Marville, cu câteva ore înainte de moartea lui.

— El! Iarăşi el!

îi ghici emoţia şi mânia. Dar ea rămase pe jumătate întoarsă. Nu-i vedea decât profilul desenat în lumina difuză. Ea se gândea la părintele de Marville pe care-l văzuse în Salem, cu răzbunarea arzându-i în ochi, şi care spusese:

„Acestea sunt ultimele lui dorinţe, ultimele revendicări. Sunt purtătorul mesajului său şi dumneavoastră sunteţi condamnată, doamnă."

— Până în clipa morţii a continuat să mă acuze. Nu vi se pare că această încăpăţânare de a urmări şi de a calomnia o persoană pe care nu o văzuse niciodată nu-şi găseşte explicaţia?

— Sau poate că are o explicaţie foarte bună! în cazul în care părintele d'Orgeval ar fi ştiut, din sursă sigură, tot ceea ce aţi făcut şi ar fi considerat de cuviinţă să mi le aducă la cunoştinţă pentru a face dreptate.

— Aceste viziuni de clarvăzător le numiţi surse sigure, domnule locotenent? îl ironiză ea.

— Nu, desigur!

Luă caseta cu scrisorile de pe masă şi după ce i-o arătă de departe Angelicăi care nu binevoi să o privească, o încuie într-un sertar.

— Aceste scrisori, ale căror copii mi-au fost înmânate de părintele Duval, nu le voi prezenta ca dovezi în sala de judecată, nici nu-mi voi baza cazul pe ele, evident.

— Dar vă bazaţi convingerile pe ele?

— Da.

Ea continua să privească pe fereastră.

în fond, ea nu era supărată pe el. El ştia că-l minte. Dar oare ce putea ea să facă decât să-l mintă? Putea ea să-l acuze pentru că era un bun poliţist?

încă o dată se găsea acuzată de oameni de care se simţea apropiată. Căci ei nu erau duşmani. Răul nu venea nici dintr-o parte, nici din cealaltă. Se asemănau, amândoi doreau să se facă dreptate, să triumfe binele, pacea lui Dumnezeu, şi totuşi, în ochii lui, Angelica reprezenta un pericol. O considera vinovată şi într-adevăr era vinovată pentru că fusese convocată să spună adevărul şi ea îl minţea.

— Ce păcat! murmură ea.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Mă bucuram să-mi revăd cei câţiva prieteni din Quebec. Ştiam că durata vizitei şi activităţile de peste vară nu-mi vor permite decât întâlniri scurte, dar nu mă gândeam că nu veţi dori să mă vedeţi decât pentru a mă acuza din nou. Trebuie să fiţi la curent cu ajutorul pe care soţul meu este pe cale să-l ofere domnul de Frontenac la Saguenay. A trebuit să mă despart de el, să continui singură drumul pentru a o încredinţa pe fiica noastră domnişoarei Bourgeoys. Sunt singură, tristă, îngrijorată şi iată sprijinul şi prietenia pe care mi le acordaţi! (îl văzu că strânge pumnii şi este cuprins de

o furie surdă.) La trecerea prin Montreal, m-am informat despre dumneavoastră, domnul Garreau, şi mi s-a spus că sunteţi la ţară.

— Dar... eram la ţară! strigă el aproape disperat. Pe domeniul meu. Grefierul meu a trebuit să vină până acolo cu scrisorile urgente şi ameninţătoare pe care tocmai le primisem din Franţa, încât am revenit imediat de teama că o să plecaţi înainte să ajung.

— Cine poate să vă preseze într-un caz atât de lipsit de importanţă? De unde vin aceste scrisori, aceste ameninţări?

Cu un gest de exasperare, risipi hârtiile şi dosarele care îi încărcau masa.

— Domnul Colbert ca-ntotdeauna, dar sunt atâtea intrigi şi se face atâta trafic de influenţă încât nu mai poţi fi niciodată sigur cine a dat ordinele cu care vă bombardează...

— Un lucru e sigur, domnul d'Entremont, regele ne este prieten. Avem acum şi dovezi. Dacă domnul Colbert a emis aceste acuzaţii revoltătoare şi ridicole, el a acţionat fără să discute cu Majestatea Sa, şi mă îndoiesc că acest ministru moderat, care nu se amestecă în afaceri de acest fel, este la curent.

— Nu ştiu ce au „ei" în mânecă.

— Nu ar avea nici un sens să credem că declaraţiile părintelui de Marville, care ne urăşte şi care va încerca poate să îi întoarcă pe fideli împotriva noastră, sunt de ajuns. Iezuiţii sunt oameni serioşi. Nu cred că încă mai fac presiuni împotriva noastră asupra regelui.

Locotenentul păru tulburat.

— Desigur, moartea şi martiriul părintelui d'Orgeval dau mai multă valoare ultimelor sale scrieri. Nu vă dezvălui nimic din ce mi-a fost comunicat nu pentru a mă arăta nepoliticos, ci pentru ca nu cumva, odată prevenită, să aveţi timp să vă puneţi la adăpost.

„Iată, gândi el, mi-am pierdut de tot capul. O previn, îi devin complice, deşi ştiu că mă minte cu neruşinare, că ea l-a ucis pe Varange şi că toată banda, inclusiv Carlon şi Ville-d'Avray, îmi ascunde adevărul sinistru despre ***La Licorne*** şi despre doamna de Maudribourg adevăr care mi-ar permite să-i arestez pe toţi."

în ciuda acestui lucru, continuă:

— Credeţi, pe bună dreptate, că opinia publică în Noua-Franţă vă este favorabilă. Dar acest lucru se poate schimba. Oameni care tăceau pentru a vă face pe plac pot începe să vorbească. Graţia şi generozitatea dumneavoastră v-au adus printre noi mulţi prieteni. Dar lumea uită uşor! Or, nu sunteţi tocmai virtuoasă! Şi nu cred în inocenţa dumneavoastră!

— Mi-aţi spus-o deja.

— Dar v-o repet. Nu cred în inocenţa dumneavoastră.

— Vă aud perfect, domnul locotenent şi nu vă condamn.

Şi deodată, îi zâmbi atât de prietenos şi de cald încât
bărbatul se simţi dezorientat.

Se ridică şi începu să se plimbe în lung şi-n lat pentru a se calma.

— Ascultaţi-mă, mă aflu într-o situaţie imposibilă faţă de dumneavoastră şi de domnul de

Peyrac. Vă rog, doamnă, încercaţi să redactaţi lista pe care v-am cerut-o, ca să putem afla ce s-a întâmplat cu ele. Este o simplă formalitate. Acest demers nu vă acuză de nimic şi îmi va permite să câştig timp şi să aflu cine se interesează cu atâta îndârjire de acest caz. Poate că, într-adevăr, în spatele acestei istorii e o intrigă pusă la cale de escroci abili.

— Bine, spuse ea resemnată, dacă mi-o cereţi aşa, sunt de acord şi-mi voi da silinţa. Daţi-mi hârtiile. Cred că ştiu pe cine să întreb pentru a afla mai multe despre naufragiul vasului ***La Licorne*** şi despre fete. Dar nu vă promit mai mult.

Se despărţi aruncându-i acelaşi zâmbet tandru şi condescendent prin care îl ierta.

Nu dori să amâne vizita la care se gândea şi merse la Delphine du Rosoy, căsătorită cu simpaticul Gildas de Majeres. Zâmbetul fericit al tinerei atunci când o văzu păli după ce află scopul vizitei.

— Ce se întâmplă, de ce-ai pălit? o întrebă Angelica dorind să minimizeze lucrurile.

— Să vorbesc iarăşi despre zilele acelea îngrozitoare. Asta, niciodată, protestă biata Delphine aproape închizându-i uşa în nas.

Angelica încercă să-i vorbească.

— Nici mie nu-mi place, dar Garreau ţine morţiş. Se pare că a primit ameninţări din Franţa. Nu trebuie decât să-l informăm despre ce s-a întâmplat cu fiecare fată de pe ***La Licorne*** în parte şi nu mă pot descurca fără tine. Hai, Delphine, curaj.

— Să începem, spuse Angelica întinzând hârtiile. Domnul d'Entremont nu e un om rău, dar n-ar fi primit aceste sarcini dificile dacă nu ar fi fost în stare să le ducă la capăt. în plus, îi place să cerceteze un individ în detaliu şi să-l facă să mărturisească. Acesta este felul lui de a-l servi pe rege şi pe Dumnezeu, în această ordine, bineînţeles. Cert e că se află pe urmele noastre şi că se încăpăţânează să urmeze un drum care l-ar putea duce mult mai departe decât dorim noi. Aşa că mai bine acceptăm cererea lui de informaţii precise. Un funcţionar care poate prezenta în faţa superiorilor informaţii complete şi de neatacat se poate să nu-şi dorească apoi mai mult.

încerca din răsputeri s-o liniştească pe Delphine care tremura ca frunza.

— Dar de unde acest interes subit pentru soarta noastră?

— Ţi-am spus deja: e vorba de bani. Compania care v-a finanţat expediţia vrea să fie despăgubită. E o cerere firească şi nu e subită pentru că ştii că o astfel de anchetă durează trei patru ani.

Dar tânăra nu se lăsa înşelată.

— Nu înţeleg de ce această companie are vreo reclamaţie de făcut. Expediţia a fost aproape în întregime finanţată din averea ducesei de Maudribourg.

— Atunci poate moştenitorii ei?

— Nu are. Statul nu ne-a ajutat. Cred ca dumneavoastră, doamnă, şi domnul de Peyrac ne-aţi asigurat zestrea şi m-ar mira să vrea cineva să vă ramburseze banii.

— Ai dreptate, Delphine! Perspicacitatea ta mă impresionează. îi voi transmite remarcile tale domnul Garreau care ne bănuieşte. Pretinde că

dorinţa noastră de a nu reclama nimic din cheltuielile făcute va părea suspectă.

— Oricum, oricare ar fi apărarea noastră, dacă au îndoieli vor continua să caute până când vor afla totul mai devreme sau mai târziu... Suntem pierdute.

— Delphine, nu lua totul în tragic. Nu te da bătută dinainte! învinsă de cine? Vom începe să facem lista, gest care nu ne incriminează. E o corvoadă, sunt de acord. Dar nu durează mult şi apoi vom putea spune că am făcut ce trebuie ca să scăpăm de aceste amintiri neplăcute.

— Vom putea oare vreodată să scăpăm de ***eal*** murmură sumbru Delphine. E stilul ei să întindă capcane pentru oamenii de bine. Eşti de acord din politeţe, ca să-i faci pe plac... din bună voinţă şi pentru că ţi se pare inofensiv sau pentru că a reuşit să te convingă, pentru ca într-o zi să-ţi dai seama că te-a devorat până la os, până la suflet.

Tânăra refăcea în gând drumul complicat care o făcuse pe ea, fată naivă şi fără apărare, să ajungă în cursa binefăcătoarei.

Angelica îi întinse hârtiile şi îi ceru să verifice dacă lista întocmită de companie era exactă şi dacă era de acord că douăzeci şi şapte de fete se îmbarcaseră pe ***La Licorne,*** la aceea dată, în acel an... pentru a merge să populeze coloniile Majestăţii Sale.

— Atâtea eram când ne-am îmbarcat la Dieppe, consimţi Delphine care luă o pană în mână şi începu să scrie, dar n-am ajuns decât şaisprezece la Quebec.

începu să taie anumite nume pe care le recopie apoi pe o altă foaie, adăugând câteva cuvinte în dreptul fiecăruia prin care relata soarta fiecăreia dintre fetele înscrise, cele care ajunseseră la Quebec.

Angelica urmărea din ochi relatarea, mulţumită să constate că majoritatea acestor tinere dezmoştenite pe care le primiseră la Gouldsboro şi le aduseseră în Noua-Franţă aveau acum o soartă mai bună.

Jeanne Michaud se căsătorise cu un bărbat din Beauport şi îi dăruise deja un băiat şi o fată. Henriette era în Europa cu doamna de Baumont care se ocupa de viitorul ei. Catherine de la Motthe locuia în Trois-Rivieres şi venise să le salute în timpul şederii lor la Montreal.

— Dar cine e această Lucile d'Ivry? se minună Angelica.

— Este maura. Ştim care e viaţa ei. Aşteaptă să se mărite cu un duce sau cu un prinţ.

La sfârşitul listei, Delphine îşi adăugă numele înscriind cu dragoste numele, titlurile şi funcţia soţului ei.

— Fără copii..., suspină ea.

Era singura dintre prietenele ei care nu avea încă un copil.

— îţi doreşti mult un copil, nu-i aşa? întrebă Angelica.

— Bineînţeles! Şi mai ales Gildas, soţul meu.

Angelica amână această discuţie pe mai târziu. Delphine
înscrise îndurerată numele celor unsprezece absente. Aproape că tremura.

— Marie-Jean Delille, moartă, exclamă ea. îi spuneam Mărie cea blândă.

— Marea dragoste a lui Barssempuy.

— Ar fi putut să-l ia de bărbat. Era domnişoară la curte, orfană ca şi mine, dar dintr-o familie de burghezi. Poate are unchi, mătuşi, fraţi şi surori care vor să afle ce i s-a întâmplat. Ce să scriu?

— Moartă în urma unui accident în timpul unei escale. Mă îndoiesc că va cere cineva mai multe informaţii. Putem indica unde se află mormântul ei, la Tidmagouche. Văd că ai trecut-o pe Julienne Denis, soţia lui Aristide Beamarchand.

Zâmbiră amândouă.

— Să-l trecem pe Aristide ca ajutor de spiţer la Quebec. Va părea mai respectabil. însă trebuie să ne întoarcem în gând la momentul în care am părăsit Gouldsboro. Eram douăzeci şi şapte atunci, mai puţin Julienne care se căsătorise cu acest Beaumarchand. în Port-Royal, trei dintre fete au reuşit să se ascundă la doamna de la Roche-Posay înainte ca englezul să ne ia prizoniere. Ele îşi puseseră în gând să se întoarcă la Gouldsboro unde aveau iubiţi. Vorbiseră cu domnul guvernator care le-a asigurat că le va căuta la Port-Royal dacă ar fi reuşit să o şteargă de lângă noi. Doamna de Maudribourg era în mâinile englezilor şi n-a putut să le caute aşa cum vroia. Era furioasă şi am simţit-o cu toatele.

— Până la urmă, au rămas la Port-Royal Germaine Maillotin, Louise Perrier, Antoinette Trouchu. Pot să-ţi spun şi numele soţilor lor. Dar avem şi trei la Gouldsboro, de unde au apărut?

— Ajungem şi acolo.

Delphine se ridică şi merse să aprindă o lumânare. Asudase ca urmare a efortului de memorie, adăugat la neplăcerea de a evoca acele zile dificile.

— Una dintre noi a murit în drum spre Boston şi văd aici numele ei: Aline Charmette. Febră sau rău de mare, nu mai ştiu. Sau s-a întâmplat la Heve unde comandatul Phips ne-a obligat să coborâm? Nu, s-a întâmplat pe vas! Acel englez îngrozitor a dat ordin ca trupul ei să fie aruncat în mare.

— Şapte.

— Domnul de Peyrac ne-a salvat la Heve ţi ne-a condus apoi la Tidmajgouche. N-am sa vorbesc despre Mărie cea blândă care a fost ucisă acolo pentru ca am socotit-o deja. Dar, înainte să plecăm spre Saint-Laurent, le-aţi permis la trei dintre fete să se întoarcă la Goudsboro.

— Mărturisesc că nu-mi mai amintesc, recunoscu Angelica.

De timpul petrecut la Tidmagouche, după dramele care avuseseră loc, nu-şi mai aducea prea bine aminte. Făcând un efort, începu să-şi amintească că discutaseră despre un astfel de plan.

— Regretau atât de mult că nu s-au putut ascunde şi ele la doamna de la Roche-Posay, insistă Delphine. Domnul de Peyrac le-a dat voie să se întoarcă acolo pe vasul ***Le Sans-Peur**** sub protecţia domnul şi doamnei Malaprade care o aduseseră pe

* **Cel fără de frică, n.t.**

Honorine. Le-a dat şi o scrisoare pentru domnul Paturel. Ştiu că îi cerea acestuia să se ocupe de căsătoriile lor şi să le ofere zestre pentru că ele nu mai aveau nimic. Pierduserăm tot ce aveam în naufragiu. Eram fără zestre.

Suspină.

— Cât am regretat Gouldsboro-ul!... Era un loc cam înspăimântător la început cu ereticii şi piraţii lui, dar erai cucerit repede de inima bună a locuitorilor. Domnul guvernator Paturel a fost atât de bun. A fost ca un tată pentru noi.

— Da, da! spuse Angelica care îşi aminti că, după spusele Henriettei, Delphine ar fi simţit mai mult pentru Colin Paturel. Iată alte trei pe care le ştim căsătorite. Aceasta, Marie-Paule Navarin, nu-i aşa, a rămas pe coastă fiindcă un acadian i-a cerut mâna? (Lucrurile începeau să se clarifice şi şeful poliţiei putea să fie mulţumit.) Aţi socotit-o şi pe Petronille Damourt, guvernanta voastră, în cele douăzeci şi şapte de la început? o întrebă Angelica.

— Nu. Nu m-am referit decât la grupul de tinere fete şi femei trimise de domnul Colbert pentru celibatarii din Canada.

— Atunci mi se pare că, chiar dacă o trecem şi pe Julienne, care s-a despărţit de noi, nu am găsit decât zece din unsprezece, moarte sau vii, care n-au ajuns la Quebec. Lipseşte una.

— Da! Lipseşte Henriette Maillotin, spuse Delphine cu o voce pierdută.

— Dar nu mi-ai spus că s-a întors în Franţa cu doamna de Baumont?

— Era vorba de Henriette Goubay, pe care o cunoaşteţi, şi nu de Henriette Maillotin, sora lui Germaine... Şi despre ea... ***nu mai ştiu nimic.***

43

Erau deci două Henriette.

Angelica verifică lista.

— Atunci ce s-a întâmplat cu cealaltă Henriette, sora lui Germaine Maillotin?

Delphine îi aruncă o privire plină de frică.

— V-am spus, nu ştiu. Tot ce ştiu e că era încă alături de noi la Tidmagouche. îmi aduc cu atât mai bine aminte pentru că ne-am certat atunci când s-au întâmplat acele evenimente tragice. Ţinea la doamna de Maudribourg şi nu suporta faptul că o condamnam şi nici nu admitea că binefăcătoarea noastră îşi mărturisise crimele aruncându-se pe corpul fratelui ei Zalil. Susţinea că ducesa fusese victima unui complot, că devenise nebună din rea voinţă. Şi ea parcă înnebunise şi a trebuit să o târăsc cu forţa la adăpost în fort când au sosit indienii. Dar nu eram toate înnebunite atunci?

— Şi apoi?

— Mi-am dat seama că nu era cu grupul nostru pentru Quebec când ne aflam deja în larg, traversând golful Sf. Laurenţiu.

— De ce nu mi-aţi atras atenţia atunci?

Delphine îşi duse mâna la frunte.

— Nu mai ştiu. Lucrurile erau aşa de încurcate... Am crezut că plecase şi ea cu soţii Malaprade spre Gouldsboro... Şi apoi, n-am mai avut ocazia să vă vorbesc. La Quebec au aflat că suntem şaisprezece şi li se părea peste aşteptări. Şi apoi încercam din răsputeri să uit ce se întâmplase. Ce ciudat! murmură ea, dintr-odată mi-e iarăşi frică.

(Apoi cu o voce disperată:) Sunteţi sigură că Henriette Maillotin nu este printre fetele care s-au mărita la Port-Royal?

— Atunci sora ei nu a întrebat de ea.

— Corect. Oare nu s-a căsătorit cu vreun acadian de pe coasta de est?

— Am fi aflat de la Marcelline sau de la Marie-Paule Navarin. Albii de pe coasta de est şi din golful Francez sunt puţini şi foarte răspândiţi, dar tocmai de aceea fiecare ştie totul despre vecinul lui, chiar şi îndepărtat.

Tăcură din nou şi Angelica aplecată asupra listei pe care o întocmiseră încerca să-şi amintească chipul din spatele fiecărui nume şi revedea fără prea mult efort imaginea unui cuplu drăguţ, a unei familii bine cunoscute în golful Francez. Nu aici trebuia căutată.

— în ce împrejurări crezi că ai văzut-o ultima dată?

— Cum să-mi amintesc după atâţia ani? suspină Delphine. Ce ştiu sigur e că era cu noi în fortul în care domnul Nicolas Parys ne rugase să ne refugiem când au venit indienii să scalpeze pe toată lumea. Ieşiseră din pădure! Ea se zbătea şi vroia să meargă să o ajute pe doamna de Maudribourg. Am târât-o cu forţa la adăpost. Urla şi a trebuit s-o pălmuiesc ca s-o fac să se oprească. Atunci s-a prăbuşit şi-mi amintesc că domnul Parys s-a interesat de starea ei şi i-a adus un cordial... De afară se auzeau strigăte îngrozitoare. Indieni scalpau pe toţi cei care nu se puseseră la adăpost. Tremuram toate şi credeam iarăşi că ne-a sosit ceasul... Totuşi, pot spune sigur că am stat tot timpul la căpătâiul Henriettei a cărei stare mă îngrijora şi deci pot depune mărturie că era cu noi când, după ce a trecut pericolul, ni s-a spus că putem ieşi. N-am să uit niciodată acele ore.

în timpul masacrului, Angelica se afla împreună cu Mercelline şi cu Yolande în faţa uşii casei unde zăcea rănită femeia demon. în aceea noapte ducesa a reuşit să fugă, dar, rănită, nu a putut înainta prea mult şi, a doua zi, corpul ei a fost găsit devorat pe jumătate de fiare sălbatice.

în haosul care a urmat, uitaseră oare de Henriette Maillotin?

— Oare a fost răpită de indieni? întrebă Delphine.

— Nu! Am fi aflat. Dar mă gândesc... Mi-ai spus că bătrânul Nicolas Parys părea interesat de ea. Se poate să fi încurajat-o să plece cu el în Europa.

— Nici gând!

— Nu m-ar mira din partea lui.

— Dar din partea Henriettei da. Decât dacă nu era beată.

— Totuşi, aşa s-ar explica ancheta de faţă. Una dintre prietenele tale, ajunsă într-o situaţie bună, graţie sprijinului bătrânului Parys, ar vrea să redea importanţă unei expediţii la care a participat...

Delphine dădu din cap.

— Nu prea îmi vine să cred că Henriette ar fi avut astfel de iniţiative decât dacă s-a schimbat mult. Nu era foarte inteligentă, deşi era frumoasă. Mai degrabă pasivă, influenţabilă, voluptoasă, ca o cocă moale în mâinile doamnei de Maudribourg.

— Şi de ce nu s-ar fi lăsat influenţată de bătrânul Parys? Aş prefera această explicaţie şi s-o ştiu în viaţă, decât misterul care planează asupra dispariţiei ei şi care ar ascunde...

— Ceea ce e mai rău, murmură Delphine.

Angelica îi privi obrajii traşi, privirea pierdută. Ghicea la ce se gândea.

— Nu-ţi lăsa imaginaţia să bată câmpii. Pentru moment, o s-o trecem pe această a doua Henriette ca locuind la Gouldsboro. La întoarcere am să vorbesc cu domnul Paturel. Poate că are informaţii pe care nu i le-am cerut după ce am petrecut iarna la Quebec, adică după o absenţă de aproape un an. Cine ştie, poate că s-a căsătorit cu un pirat de pe Sans-Peur şi navighează acum în mările calde.

Delphine schiţă un surâs pal.

— Să dea Dumnezeu.

— Nu-ţi face griji. în curând vom afla totul.

— Sunt sigură, doamnă, răspunse tânăra cu o voce care nu părea deloc convinsă. (Dar când Angelica îşi strânse hârtiile pregătindu-se să plece, Delphine o ajunse dintr-o mişcare, oprind-o.) Oh! doamnă, trebuie să vă spun tot adevărul. Nu cred că trebuie să vă ascund vreun detaliu, nici chiar dacă nu se referă la nici un fapt real. Este vorba mai degrabă de un vis, de un coşmar ce revine frecvent. Bântuită de sfârşitul tragic al ducesei, o văd alergând prin pădure, printre copaci ca o pasăre care se loveşte de gratiile unei colivii. Ştiu că o urmăreşte moartea şi totuşi n-o strig. La sfârşit, nu mă mai pot abţine şi ţip. Atunci, ea se întoarce spre mine şi îmi dau seama că... nu e ea... Este o altă femeie! Nu pot să-mi dau seama cine e această femeie care fuge prin pădure, dar ştiu sigur că nu e ***ea, este alta***! O alta! înţelegeţi? îmbrăcată în hainele doamnei de Maudribourg... Şi care va muri... în locul ei! (Se aşeză pe un scaun epuizată.) Nu e decât un vis, da, ştiu, un vis urât, şi totuşi, doamnă, să nu credeţi că sunt nebună, dar, de fiecare dată când încep să uit, să gust dulceaţa traiului liniştit alături de persoana iubită, printre prieteni, de fiecare dată când simt că sunt aproape fericită, acest coşmar revine şi mă trezesc tremurând, tulburată nu atât de amintiri, cât de certitudinea că altă femeie i-a luat locul, alta a murit în locul ei! Degeaba încearcă soţul meu să mă facă să-i explic acest vis care revine neîncetat. Nu pot să-i spun nimic şi plâng în hohote pe umărul lui. Apoi, câteva zile mă cuprinde panica. Am simţit chiar nevoia să mă întâlnesc cu vechile mele prietene, să le întreb, să ne confruntăm amintirile. Mă abţineam ştiind că nici una dintre ele nu vrea să vorbească despre trecut. Acum ştiu ce-mi era frică să descopăr vorbind cu ele. Ceea ce vom fi obligate să hotărâm astăzi. Adică faptul că una dintre ele a dispărut, că nimeni nu ştie ce i s-a întâmplat, că numai visul meu e un semnal de alarmă.

— E prea puţin un vis, se împotrivi Angelica.

Se reaşezase şi o obligase pe Delphine să facă la fel. Afară începuse să plouă mărunt. Angelica încercă să vorbească liniştită.

— Nu e de mirare că te chinuie coşmaruri în care apare şi ea după tot ceea ce ai îndurat alături de această femeie. Dar de ce să le interpretezi aşa?

— Pentru că e singura explicaţie logică pentru dispariţia lui Henriette Maillotin.

— Nu crezi că e mai degrabă un amestec de amintiri? Ai văzut-o pe ducesă fugind îmbrăcată în hainele ei în culori vii când am ajuns la Gouldsboro. Dar le purta oare şi la Tidmagouche în ziua când a fost demascată?

— Da! Am ajutat-o chiar eu să le îmbrace sub pelerina ei neagră dublată cu roşu. Le privea ca pe un simbol, aşa ne-a spus. Nu era aceea ziua triumfului ei, ziua în care hotărâse să ne omoare şi, înainte de apus, să vă omoare şi pe dumneavoastră...

— Ajunge!

Angelica nu vroia să retrăiască iarăşi povestea aceea nebunească. Nici măcar nu vroia să-şi amintească că existase odată o femeie numită Ambroisine, frumoasă ca o sirenă, savantă, înduioşătoare, care îşi vărsa otrava peste tot pe unde mergea.

Delphine mărturisi că se gândise deja la lista pe care abia o întocmiseră, socotind pe fiecare dintre fetele doamnei de Maudribourg, şi că de fiecare dată se oprise asupra numelui Henriettei Maillotin, revăzând silueta ştearsă a acestei vechi prietene, despre care nimeni nu mai vorbea, ea părând să fie singura care-şi mai aducea aminte de ea. Teama care îi hrănea coşmarul atât de bine cunoscut o oprea să vorbească despre ea în prezenţa altora, să se întrebe sau să întrebe pe cei din jur ce s-a întâmplat cu ea, să încerce să afle.

— Ce să afli?

— Că dispariţia Henriettei este legată de cea a doamnei de Maudribourg. Ea a ajutat-o să fugă din cabana unde o păzea Marcelline.

— Presupunând că au evadat împreună şi că au reuşit să ajungă în pădure, unde s-ar fi putut ascunde ca să nu fie găsite imediat?

— La complici în apropiere, supravieţuitori din echipaj sau din ţinut, chiar la indieni... Femei ca ele găsesc întotdeauna complici.

— Dar corpul ducesei a fost găsit.

— Desfigurat. Am recunoscut-o după haine. (Vocea Delphinei era surdă, dar convingătoare. Ea spuse:) Aşa s-au petrecut lucrurile. Au omorât-o pe Henriette şi după ce au desfigurat-o, au lăsat-o pradă animalelor sălbatice din pădure, îmbrăcată în hainele ducesei pentru a ne convinge de moartea acesteia din urmă.

Deci mormântul de la Tidmagouche ar fi de fapt al bietei fete asasinate? Nu. Imposibil. Căci asta ar însemna că Ambroisine e vie şi se ascunde undeva.

— Şi cu ***ea*** ce s-a întâmplat?

— Ea a scăpat. A fugit din America.

— Pe ce vas?

— Pe cel al lui Nicolas Parys.

Angelica se simţi străbătută de un frison din cap până în picioare. Totul se lega. îl revedea pe bătrânul Nicolas Parys gata de îmbarcare, nerăbdător şi arţăgos. Vasul aştepta în portul înceţoşat să ridice ancora. Şi ia bordul lui se ascundea Ambroisine pe care toţi o credeau moartă şi îngropată.

Dacă Delphine avea dreptate, asta însemna că Ambroisine nu era moartă, era încă în viaţă. Dar dacă era în viaţă, şi-ar fi făcut simţită prezenţa mai devreme...

— Nu cred. Cred, dimpotrivă, că aceşti ani scurţi, care n-au adus decât o pace fragilă şi puţină uitare victimelor îngrozite, au reprezentat răgazul de

care avea nevoie pentru a renaşte din propria cenuşă... pentru a-şi recâştiga sănătatea sau frumuseţea. Să construiască sub un nume împrumutat o personalitate nouă, o situaţie care-i va permite să-şi înceapă iarăşi intrigile, să întindă capcana răzbunării...

— Linişteşte-te! Te agiţi degeaba.

— Nu! O cunosc bine! O cunosc prea bine.

— Mă îndoiesc că e încă în viaţă astăzi. Nu s-a întors.

— Poate încă să o facă.

Angelicăi nu-i plăcea să o audă pe Delphine vorbind despre ducesă la prezent.

— Poate că redeschiderea cazului ***La Licorne*** este prima lovitură pe care ne-o dă, sugeră Delphine.

— M-ar mira! Nimic din cuvintele domnul d'Entremont nu indică faptul că o astfel de persoană s-ar afla în spatele cercetărilor. După părerea mea nu e decât o lungă şi anevoioasă anchetă administrativă, şi grefierii şi toţi cei implicaţi ar râde dacă ar şti ce poveste dramatică am inventat.

Nu-i spuse nimic despre aluzia locotenentului cu privire la cele două vase ale piraţilor care făcuseră parte din expediţia ducesei de Maudribourg. Situaţia nu fusese niciodată clară în ceea ce privea „prada de război" a contelui de Peyrac, din care Ville-d'Avray îşi însuşise un vas drept compensaţie pentru pierderea vasului său ***Astarte.***

Ar fi trebuit să se gândească la acest lucru mai devreme.

— N-au decât să râdă cu toţii! murmură Delphine. Măcar de-ar fi greşite toate presimţirile mele, pentru asta mărog!

— Vor fi, ai să vezi. Se întoarse spre fereastră. încă mai plouă. Delphine, nu ai cumva un valet sau o servitoare care ar putea să ducă aceste hârtii la tribunal? în ciuda prieteniei şi stimei mele pentru domnul Garreau d'Entremont, nu mai vreau să-l mai văd.

Adăugă la pachet o scrisoare amabilă, dar din care reieşea că ea considera că i-a dedicat destul timp şi că nu îl mai poate ajuta cu nimic altceva.

44

Angelica ieşi din casa Delphinei. Aşteptaseră să se termine ploaia fără să mai discute despre acest subiect. Decizia era definitivă. Nu vor mai vorbi despre asta.

— Dacă ţi se pun întrebări, trimite-i pe curioşi la guvernatorul Carlon. Trebuie să-şi apere cariera. Cât despre tine, ai grijă de sănătatea şi de fericirea ta. Cum se face că nu ai încă un copil? Nu vrei copii?

Delphine îi mărturisi că era visul ei cel mai drag după ce fusese atâta timp orfană. Dar parcă era blestemată. Totuşi, ea şi Gildas se iubeau.

Angelica îi dădu numele unor plante pe care le putea cumpăra de la spiţer şi îi spuse cum să le prepare şi să le amestece.

Delphine o întrebă apoi despre gemeni. Angelica începu să-i descrie pe Gloriandre şi pe Raimon-Roger, să vorbească despre progresele lor, subiectul nu putea fi epuizat.

în sfârşit, se despărţiră.

— Nu te mai gândi îa trecut, insistă Angelica. Din frică şi din cauza amintirii ***ei,*** te

pedepseşti fără să vrei. Ura atâta fericirea celorlalţi! N-o lăsa să câştige, fă un copil. Să bei ceaiurile pe care ţi le-am recomandat, vei avea un copil şi vei fi fericită.

Tânără îi zâmbi.

— Voi, vindecătoarele, ţineţi în mâinile voastre viaţa şi moartea, sănătatea şi boala, fericirea în dragoste şi durerea, fecunditatea şi sterilitatea. înţeleg acum de ce se tem de voi cei care vor să-i controleze pe oameni!

Soarele îşi făcuse apariţia dintre nori în timp ce Angelica cobora spre port. Fluviul era liniştit ca un lac aurit. Pretutindeni era linişte. Nimic nu o ameninţa. Dar Angelica se simţea neliniştită ca şi cum inima ei ar fi fost condamnată să fie ca o corabie care nu poate să arunce ancora nicăieri...

Auzi paşi mici în spatele ei... nici n-avu timp s-o vadă venind în rochia ei albă.

— Ermeline! Pruncul mâncăcios!

Dar nu mai era un bebeluş. Crescuse, era o fetiţă. Mama ei îi scrisese că fetiţa nu vorbea încă. Mută, dar încântată, Ermeline părea perfect sănătoasă. Mai veselă decât un fluture pe câmpie.

— Nu te-ai schimbat deloc... Ce fericire! Ermeline, îmi pare rău, dar n-am bomboane... Sunt atât de fericită să te văd.

Şi o îmbrăţişă. Discursul ei o amuza pe Ermeline care râdea cu un sunet ca de clopoţel.

Ce să facă acum cu această energie vie? Nu era prime dată când o găsea pe Ermeline singură pe străzile din Quebec. Şi iată că doica ei, Perrine, apăru dintre copaci înnebunită. Şi, ca altădată, Angelica i-o înmână pe micuţa evadată.

— Familia Mercouville a revenit în oraş, îi spuse doica.

— Plec mâine, dar am să-l trimit pe Kouassi-Bâ ca să puteţi sta puţin de vorbă, Perrine. La revedere, scumpă Ermeline! Şi nu mai fugi aşa, îi spuse Angelica.

„Copiii sunt ciudaţi, se gândi ea, dar atât de minunaţi. Multă vreme rămân învăluiţi în mister, în necunoscut. De aceea îi iubesc atât de mult..."

O voce subţire se auzi în urma ei:

— La revedere! La revedere, soare!

Se întoarse. Ermeline, în braţele Perrinei, repeta râzând:

— La revedere! La revedere, soare!

Şi îi trimitea sărutări cu amândouă mâinile.

în faţa acestui spectacol, ce reprezentau cei ca Garreau d'Entremont, ca Ambroisine şi toată frica şi ura pe care le emanau? Aveau ei oare putere asupra acestui miracol?

Pentru că se apropia sărbătoare Sf. Ana, Quebec-ul se trezea la viaţă. în dimineaţa aceea, hanul ***Navire de France*** era invadat de lume. Angelica îşi verifica pentru ultima dată bagajele încercând să asculte tot ce aveau să-i spună cei din jur. Era un adevărat haos, ca şi cum ar fi ştiut cu toţii că nu o vor mai vedea pentru mult timp şi ar fi venit să-i vorbească despre problemele lor spinoase.

Cu o seară în urmă, Kouassi-Bâ o văzuse pe Perrine. Trebuiau să se hotărască repede şi tocmai asta nu reuşea să facă nici unul dintre ei, pentru că le venea greu să se despartă de cei alături de care trăiseră atâta timp. Pentru Kouassi-Bâ nu se punea

problema despărţirii de domnul de Peyrac care îl aştepta. Trebuia să rămână alături de doamna de Peyrac până când aceasta îşi va regăsi soţul. Şi ce s-ar întâmpla cu Ermeline şi cu ceilalţi copii şi chiar cu doamna de Mercouville dacă Perrine ar pleca?

Era păcat că aceste probleme sentimentale trebuiau tratate atât de rapid, dar nu mai aveau timp.

Apoi doamna de Mercouville veni în port. Era evident, spunea ea, lucrurile se petrecuseră ca şi prima dată... Care prima dată? Pentru cine? Pentru Ermeline. La prima vizită a Angelicăi începuse să meargă. De data asta începuse să vorbească.

Toată această agitaţie o ameţise fără ca ea să vrea.

Neplăcerea de a se simţi din nou ţinută la distanţă de prietenii ei francezi - fie din cauza prizonierilor englezi sau din cauza morţii părintelui d'Orgeval - îi umbrise durerea despărţirii de Honorine, atenuată şi de revederea fratelui ei, atacul locotenentului o pusese în gardă amintindu-i încurcătura de pe ***La Licorne*** care îşi avea originea la Paris, în cabinetul domnul Colbert, ministru al Majestăţii Sale, Ludovic al XlV-lea şi care nu promitea decât încurcături. Toate aceste preocupări dureroase fuseseră înlăturate de afecţiunea pe care Quebec-ul i-o arăta iarăşi.

Cheiurile erau pline de lume ca în ziua în care sosise pentru prima dată. Mulţimea fu cuprinsă de emoţie când Angelica urcă în şalupă alături de Kouassi-Bâ, apărătorul ei negru.

— întoarceţi-vă curând! întoarceţi-vă curând!

Cu toţii agitară pălării şi batiste.

— întoarceţi-vă curând! întoarceţi-vă curând!

Căldura era apăsătoare. Nici o adiere de vânt. Cerul era brăzdat de fulgere care îi luminau pe cei rămaşi în port. Agitaţia mulţimii părea un suprem semn de adio ca şi cum era ultima dată când o vedeau.

„De ce ? De ce?"

Pe întinderea apei ce părea uleioasă în nemişcarea ei, vasele au navigat îndelung. Pilotul îi asigura că nu va izbucni furtuna şi că se vor îndepărta prinşi în curent ceea ce le va permite să înainteze spre nord.

Şi în timp ce vasul ocolea Quebec-ul scăldat de un val de căldură, Angelica îi ghicea contururile privindu-l cu melancolie. Trecură pe lângă fiecare insulă lăsând

oraşul definitiv în urmă.**PARTEA A**

ŞAPTEA ***NAVIGÂND PE FLUVIU***
45

Apoi coborâră fluviul care se lărgea treptat până îmbrăţişa singurătatea mării. Angelica stătea cu faţa întoarsă spre acest orizont unde, câteva zile, dacă vântul va continua să sufle din direcţia bună, îl va regăsi pe soţul ei.

Vântul rece şi umed începea să aibă un gust sărat pe buze. Legănată de valuri, îşi lăsa gândul să rătăcească. îşi aminti de Salem şi de tot ce suferise la naşterea copiilor. Apoi, de tot ce se petrecuse în Noua-Anglie care o ajutase să înţeleagă mai bine că ceea ce suferise fratele său, Josselin, n-avea nimic miraculos. Personaje în carne şi oase construiau o lume învăluită într-o febră mistică. Printre ele, Ruth Summers şi Nomie, care o ajutaseră să nască, aveau locul lor. Când, îngrijind-o, îi povesteau vieţile lor patetice, nu atât deplasările cetelor de quakeri hărţuiţi, umiliţi, sortiţi stâlpului infamiei şi ştreangului o făcuseră să se revolte, cât acceptarea resemnată a acestei nebunii. Cruzimea devenise un lucru banal, normal, chiar de dorit.

Ruth şi Nomie nu se mai revoltau. Vorbeau despre aceste persecuţii, necazuri şi răni pe care le suferiseră aproape ca despre un rău necesar pe care îl presupunea durerea de a trăi şi de a creşte pe coastele Americii.

După ce vindecaseră atâta lume, urmau să moară spânzurate, blestemate, acoperite de ruşine

.Ambroisine catolica, pioasă, binefăcătoarea, nu speria pe nimeni. Lumea nu este oarbă. ***E numai lipsită de energie, de dorinţa de a face dreptate şi de dragoste.***

După ce refacuse astfel în minte cercul, nerăbdarea ei de a-l revedea pe Joffrey crescu şi mai mult. Se asemănau, lui îi putea spune price. Îi va vorbi despre temerile ei legate de Ambroisine. îl şi vedea deja zâmbindu-i reconfortant. Şi îi va spune aceleaşi lucruri pe care şi le spunea şi ea.

Dacă ducesa de Maudribourg era în viaţă - lucru de care Angelica era când convinsă, când i se părea imposibil - cum le-ar putea ea face rău astăzi? Misiunea ei nu se terminase odată cu cea a fratelui ei din copilărie, iezuitul? Şi, odată cu el, se stinsese şi acea flacără diabolică.

Rând pe rând, îi vedea pe femeia demon şi pe iezuit reduşi la dimensiuni umane. Atâtea lucruri se schimbaseră de la săptămânile din acea vară blestemată. Nimic nu le mai putea ataca dragostea acum. Chiar şi ţinutul se schimbase. Străinii de la

Gouldsboro, slabi şi vulnerabili la început, se implantaseră, construiseră, concentraseră în jurul lor activităţile din golful Francez, şi schimbaseră echilibrul de forţe.

în câţiva ani, situaţia se schimbase în aşa fel încât Joffrey de Peyrac era pe cale să devină ***mediator*** între popoarele Americii de Nord: francezii, englezii şi naţiunile indiene. Deja, la Salem, Angelica începuse să bănuiască influenţa lui atunci când cei de acolo îl considerau ca unul de-al lor, putând să se alinieze onorabil alături de statele coloniale semi-independente ale coroanei britanice: „Sunteţi ca noi." Şi importanţa lui fusese confirmată de ajutorul pe care i-l ceruse guvernatorul Frontenac din Noua-Franţă ca unui aliat şi ca unui frate în care avea toată încrederea. îl trimitea la indieni cu certitudinea că numai el putea să-i stăpânească.

Ce mult îşi dorea să-l revadă, să-l audă, să-l atingă, să se asigure că era viu şi nevătămat. În fiecare zi spera să vadă ieşindu-le în cale un vas care să i-l aducă pe Joffrey şi în fiecare zi aşteptările ei erau deşarte. Când în sfârşit fu anunţată că în curând vor ajunge la Tadoussac, fu cuprinsă de panică.

„Dacă el nu era acolo? Dacă i se întâmplase ceva rău printre indieni? Dacă fusese ucis?"

Portul din Tadoussac începu să se distingă.

— E acolo?

Angelica nu reuşea să menţină stabil obiectivul lunetei, în sfârşit, imaginea se clarifică. El era acolo.

— E el! Nu, nu e el!

— Dar cine să fie! îi spuse domnul d'Urville luându-i luneta. îl văd pe domnul de Peyrac şi în spatele lui pe domnul Perrot. Toţi pari liniştiţi. Acum parcă încep să se agite, dar sunt probabil fericiţi să ne vadă şi se pregătesc să ne întâmpine.

în acea clipă se auzi un zgomot surd.

— Vedeţi, se întâmplă ceva!

— Ne-au recunoscut şi flota ne salută. Am să dau ordin să-i răspundem şi noi.

Mai târziu două salve de tun trase de pe ***Curcubeul*** răsunară ca răspuns la semnalul de recunoaştere.

După câteva manevre menite să apropie vasele de ţărm, nu mai era nici un dubiu. Era chiar Joffrey în port. Cu ochiul lipit de lunetă îl văzu făcând câţiva paşi în faţă. Şi inima începu să-i bată cu putere.

Nu mai avea nici o îndoială, el era regele ei, patria şi refugiul ei.

Pe durata acestei călătorii, singură, spre Montreal, fusese chinuită neîncetat de temeri fără formă şi fără temei. De ce? Pentru că, departe de el, nu respira decât pe jumătate.

Chiar şi acum, când era pe punctul de a-l revedea, în loc să se bucure, se îngrijora ca şi cum vreun monstru ar fi putut să apară din apele de la Saguenay şi să le întârzie reîntâlnirea.

De îndată ce şalupa de pe ***Curcubeul*** ajunse la ţărm, alergă la el şi i se aruncă în braţe, fără să-şi facă griji de cei din jur. Un singur lucru era important: să se convingă de prezenţa lui, de căldura lui, de faptul că e real, prin forţa îmbrăţişării sale care se strângea în jurul ei făcând-o captivă, simţindu-i pielea aspră şi buzele moi pe care le cunoştea prea bine. Un corp viu! Un bărbat viu!

De fiecare dată când se revedeau, sentimentul ei de eliberare şi de fericire era şi mai intens. Ah!

Nu! De data aceasta jură că nu-l va mai lăsa să plece fără ea, nici măcar câteva săptămâni!

O îndepărtă ca să-ijîrivească mai bine faţa iluminată de o bucurie naivă şi sinceră. În ochii lui închişi la culoare se aprinse aceea scânteie veselă pe care o văzuse şi în ochii lui Raimon- Roger prima oară când acesta izbucnise în râs.

— Slavă Domnului că suntem în Noua-Anglie şi nu în Noua-Franţă. Altfel, am fi stat două ore bune la stâlpul infamiei!

Adora zâmbetul lui de conte de Toulouse... Ce conta că ea nu se purta ca o mare doamnă franceză. Tadoussec, vechi post pentru negoţul cu blănuri, la doi paşi de fluviul care conducea spre cele mai sălbatice regiuni din lume, era ultimul loc unde trebuia să te preocupi de etichetă. Şi cine, printre cei din anturajul lor şi printre francezii independenţi din Tadoussac, putea să se scandalizeze în faţa elanului lor?

Dragostea pe care şi-o purtau, chiar dacă îi uimea uneori pe cei din jurul lor, făcându-i poate uneori invidioşi, reprezenta în acelaşi timp pentru familie şi pentru cei care se puseseră sub protecţia lor, o garanţie de securitate, o asigurare de perenitate şi de reuşită.

Neîncrezători la început ca orice lupi de mare faţă de o femeie, se învăţaseră treptat să-i considere ***împreună*** ca pe un talisman.

Printre cei care îl însoţiseră pe contele de Peyrac la Saguenay în timpul acestei campanii, mulţi se simţiseră neliniştiţi! Astfel de lucruri nu se spun. Dar acum că erau din nou împreună, că ea venise credincioasă la întâlnire, doamna lacului de Argint, şi că treceau împreună zâmbind prin mijlocul uralelor echipajelor şi ale locuitorilor din Tadoussac, totul mergea mult mai bine!

— Şi indienii?

— Erau acolo. Parcă mă aşteptau.

II primiseră ca pe un prieten, dăruindu-i un colier şi promisiunea că nu vor mai lupta împotriva francezilor atâta vreme cât aceştia vor asculta de omul alb de la Wapassou care le era prieten.

Astfel speranţele pe care şi le pusese Angelica în Lumea Nouă de a putea începe o viaţă nouă, de a uita cum îi fusese sfâşiată cea veche, de a găsi un loc propice pentru ei, nu se dovediseră a fi iluzii.

În jurul lor, necazurile păreau că se risipesc... Rămâneau în arenă numai spiritele celor doi duşmani pe care moartea îi secerase. Cel puţin aşa credeau cei

vii... Angelica nu încetase niciodată să creadă că aceşti morţi vor continua lupta împotriva ei cu mai multă forţă decât dacă ar fi fost vii

!Oare această credinţă nu era un fel de „superstiţie" cum ar numi-o Joffrey care, după ce ea i-ar fi povestit despre intervenţia lui Garreau şi despre temerile că femeia demon nu murise la Tidmagouche, ar zâmbi şi ar râde de ea.

Îi va povesti cu siguranţă - poate şi numai pentru a se simţi liniştită în braţele lui - dar mai târziu.

Simţea încă umbra grea a întunericului zbătându-se în faţa luminii care-i înconjura. Acest lucru confirma presentimentul ei că nu fusese totul rezolvat, că mai aveau încercări de traversat, dar că aceşti doi adversari neînduplecaţi, înverşunaţi împotriva lor, morţi sau vii, nu vor mai putea niciodată să triumfe.

Căci ea şi Joffrey îşi câştigaseră liniştea interioară şi speranţa pe care nimeni nu putea să le mai răpească şi mai ştia că mult timp de acum înainte, orice s-ar întâmpla, îi aşteptau nenumărate clipe de fericire.CUPRINS

*** (engl.)Este salvat!**